

6. PIELIKUMS
Ogres novada pašvaldības domes
2022. gada 24. novembra lēmumam (protokola Nr.27; 24.)

**OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS
ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-
2034.GADAM**

**OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS
PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM**

**STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI
NOVĒRTĒJUMA
VIDES PĀRSKATS**

2.1. redakcija

Ogre, 2022

Saturs

1. Pamatinformācija.....	5
2. Ievads.....	6
3. Plānošanas dokumentu galvenie mērķi un īss satura izklāsts.....	7
3.1. Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam.....	7
3.2. Ogres novada Attīstības programma 2022.-2027.gadam.....	11
4. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti.....	13
4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un iesaistītās institūcijas.....	14
4.2. Vides pārskata sagatavošana.....	15
4.3. Sabiedrības līdzdalība.....	17
5. Ogres novada esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	23
5.1. Novada vispārīgs raksturojums.....	23
5.2. Ogres novada reljefs un ģeomorfoloģiskā uzbūve.....	24
5.3. Klimatiskie apstākļi.....	27
5.4. Ģeoloģiskā uzbūve.....	28
5.5. Virszemes ūdeņi.....	44
5.6. Alternatīvie energoresursi.....	53
5.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi.....	56
5.8. Kultūrvēsturiskā ainava un kultūras pieminekļi.....	61
5.9. Ainavu apvidi.....	63
6. Antropogēnā slodze.....	64
7. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokumenti netiktu īstenoti.....	83
7.1. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija.....	83
7.2. Attīstības programma.....	83
8. Ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītās vides problēmas.....	84
9. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	85
9.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	85
9.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	90
9.3. Reģionālas nozīmes attīstības plānošanas dokumenti.....	94
9.4. Plānošanas pēctecība.....	95
10. Plānošanas dokumentu un to iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums.....	96
10.1. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija.....	97
10.2. Attīstības programma.....	101

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

---

11. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi	109
12. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums	111
13. Iespējamie kompensēšanas pasākumi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”	113
14. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums.....	114
15. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai .	115
Izmantotie avoti	117
Pielikumi	118

Saīsinājumi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija
AP – attīstības programma
CSP – Centrālā statistikas pārvalde
CFLA - Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DAP – Dabas aizsardzības pārvalde
ERAF – Eiropas reģionālās attīstības fonds
HES – hidroelektrostacija
IAS – ilgtspējīgas attīstības stratēģija
IADT – Īpaši aizsargājama dabas teritorija
IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IP – ilgtermiņa prioritātes
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LVĢMC – Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra
MK – Ministru kabinets
NAP – nacionālais attīstības plāns
NATURA 2000 – Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkls
NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NVO – nevalstiskās organizācijas
RV – rīcības virziens
RVP – reģionālā vides pārvalde
SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
SEG – siltumnīcefekta gāzes
SM – stratēģiskais mērķis
U – uzdevums
ŪO – ūdens objekts
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs
VPVKAC - Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
VTP – vidēja termiņa prioritātes
VRAA – Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD – Valsts vides dienests

1. Pamatinformācija

Plānošanas dokumenta nosaukums	Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2034.gadam, Ogres novada attīstības programma 2021. – 2027.gadam
Pašvaldība	Ogres novada pašvaldība
Ietilpstošie pagasti	Ogres novadā ir 16 pagasti un 36 ciemi
Pašvaldības administratīvais centrs	Ogres valstspilsēta
Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Novadā 2021.gada sākumā bija 57 617 iedzīvotāji un teritorijas apdzīvojuma blīvums attiecīgi 31,3 cilvēki uz kvadrātkilometru.
Teritorijas lielums	kopējā platība ir 1838 km ²
Pieguļošās administratīvās teritorijas	Salaspils, Ropažu, Siguldas, Cēsu, Madonas, Aizkraukles, Bauskas un Ķekavas novadi
Apdzīvotās vietas – pagastu centri	Birzgales pagastā – Birzgale Rembates pagastā – Glāžšķūnis, Grauzupes, Ozolkalni, Rembate Tomes pagastā – Arāji, Bekuciems, Berkava, Rutki, Tome Jumpravas pagastā – Dzelmes, Jumprava Lēdmanes pagastā – Lēdmane Lielvārdes pagasts – Kaibala Tīnūžu pagasts – Aizupes, Ceplīši, Dobelnieki, Kalnāji, Kancersili, Saulesdārzs, Tīnūži , Turkalne Krapes pagasts – Krape Ķeipenes pagasts – Ķeipene Lauberes pagasts - Laubere Madlienas pagasts – Madliena Mazozolu pagasts – Līčupe Meņģeles pagasts – Meņģele Ogresgala pagasts – Ciempe, Ogresgals Suntažu pagasts – Glāznieki, Jugla, Ķieģeļceplis, Suntaži , Upesils Taurupes pagasts - Taurupe
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	dabas parki “Ogres Zilie kalni”, “Ogres ieleja”, dabas liegumi “Daugava pie Kaibalas”, “Lielie Kangari”, “Vērenes gobu un vīksnu audze”, “Dūņezera purvs”, un “Vērenes purvi”, dabas pieminekļi – aizsargājamas alejas: Vērenes muižas aleja, Vatrānes aleja, “Rumbiņas ūdenskritums”, Kalnrēžu dolomīt–smilšakmens atsegums, Līčupes atsegums, Ogres dolomīta krauja, aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi: Ķeipenes parks, Lielvārdes parks, Rembates parks, kā arī mikroliegums “Dzelmes”.

---

2. Ievads

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk tekstā – SIVN) tiek veikts Ogres novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem: Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2034. (turpmāk – Stratēģija) izstrādāta saskaņā ar Ogres novada pašvaldības (turpmāk tekstā – Pašvaldība) domes 2020.gada 30.novembra lēmumu “Par jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam izstrādes uzsākšanu” un Ogres novada Attīstības programma 2022.- 2027.g. (turpmāk – Attīstības programma), izstrādāta saskaņā ar Pašvaldības domes 2020.gada 17.septembra lēmumu “Par jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu”.

SIVN veikts un Vides pārskats izstrādāts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, Ministru kabineta (turpmāk tekstā – MK) 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 157) un 2021.gada 11. augusta Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 4-02/78 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

SIVN Vides pārskatu, pamatojoties uz noslēgto līgumu, izstrādāja SIA “Firma L4” un vides eksperte Inga Gavēna.

SIVN ietvaros sagatavots Vides pārskats, kas balstās uz Ogres novada Attīstības plānošanas dokumentos (Stratēģija un Attīstības programma) ietvertu novada attīstības perspektīvu.

Vides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais vides stāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumentu plānoto darbību iespējamā ietekme uz vides stāvokli un izstrādāti priekšlikumi nelabvēlīgās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Izstrādātais Vides pārskats ir dokuments, kurā kompleksi Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši integrētas plānošanas dokumentā. Visus vides aspektus nav iespējams iestrādāt pašos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, tādēļ Pašvaldībai un attiecīgajām institūcijām ir jāpanāk, lai tie tiku ievēroti pirms katras paredzētās darbības uzsākšanas.

Vides pārskatā izmantoti Pašvaldības sagatavotie kartogrāfiskie materiāli un citi pieejamie materiāli (kartes, izpētes, reģistri u.tml.), kuru avots norādīts pie attiecīgās informācijas.

3. Plānošanas dokumentu galvenie mērķi un īss satura izklāsts

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, Ogres novads ir apvienots ar Ikšķiles, Ķeguma un Lielvārdes novadiem. Ogres pilsētai, saskaņā ar šo likumu, tiek piešķirts valsts pilsētas statuss. Lai gan katrai no apvienotajām administratīvajām teritorijām bija spēkā esoši plānošanas dokumenti, apvienošanas procesā ir izveidota jauna administratīvā teritorija – Ogres novads un Ogres valstspilsēta, un turpmākajam izstrādājama kopēja visas teritorijas Stratēģija, kā arī Attīstības programma, lai veidotu vienotu redzējumu par novada turpmāko attīstību.

3.1. Ogres novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurš nosaka Ogres novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu. Stratēģija ir hierarhiski augstākais pašvaldības attīstības plānošanas dokuments.

Stratēģija izstrādāta saskaņā ar Pašvaldības domes 2020.gada 30.novembra lēmumu “Par jaunveidojamā Ogres novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam izstrādes uzsākšanu”. Stratēģijas izstrādes darba uzdevums apstiprināts jaunajā redakcijā saskaņā ar Pašvaldības domes 2021.gada 29.jūlija lēmumu “Par Ogres novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2021.-2034.gadam izstrādi”. Stratēģijas izstrādes uzdevumi:

- Noteikt Pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes un teritorijas specializāciju.
- Izstrādāt Pašvaldības telpiskās attīstības perspektīvu, nosakot vadlīnijas teritoriju plānošanai un attīstībai, definējot Pašvaldības administratīvās teritorijas perspektīvo telpisko struktūru, ietverot galvenās funkcionālās telpas un nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un to ilgtermiņa izmaiņas:
  - apdzīvojama struktūru un priekšlikumus attīstības centru izvietojumam;
  - dabas teritoriju telpisko struktūru;
  - galvenos transporta koridorus un infrastruktūru;
  - ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas;
  - prioritāri attīstāmas teritorijas;
  - sadarbībā ar blakus esošajām pašvaldībām attīstāmās teritorijas;
  - citas Pašvaldības ilgtermiņa attīstībai nozīmīgas telpas un struktūras elementus.
  - izstrādāt Stratēģijas ieviešanas un uzraudzības kārtību.

Izstrādātajā Stratēģijas redakcijā noteikta Ogres novada vīzija 2034.gadam:

- Attīstība Ogres novadā notiek līdzsvarā – nodrošinot kvalitatīvu dzīves telpu ģimenēm, kultūras, sporta un izglītības iespējas iedzīvotājiem;
- Ogres novads – Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma un dabas vides glabātājs, popularizētājs un attīstītājs jaunā, inovatīvā kvalitātē;
- Novada infrastruktūra kalpo par pamatu uzņēmējdarbības attīstībai, iedzīvotāju mobilitātei, pakalpojumu pieejamībai un dinamiskai attīstībai.;
- Pašvaldība ir atvērta sabiedrībai, iedzīvotāji tiek aktīvi iesaistīti lēmumu pieņemšanā publiskās ārtelpas un novadam svarīgu jautājumu risināšanā.

Stratēģijā definēti 7 stratēģiskie mērķi, nosakot arī prioritārās rīcības šo mērķu sasniegšanai:

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

SM1. novadā ir izveidots līdzsvars starp dabas un vides kvalitāti un cilvēku vajadzībām (dabas dimensija);

SM2. novada demogrāfija iegūst ilgtspējīgu raksturu (sociālā dimensija);

SM3. māsaimniecībām ir ērti pieejami tām nepieciešamie pakalpojumi (sociālā dimensija);

SM4. Konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide (ekonomiskā dimensija);

SM5. Ērta un uz sadarbību vērsta pārvalde (pārvaldības dimensija).

Stratēģisko mērķu sasniegšanai noteiktas 4 Ilgtermiņa horizontālās prioritātes

IP1 – videi draudzīgas rīcības:

- nodrošināt dabas un ainavisko vērtību saglabāšanu, atjaunošanu vai pilnveidošanu;
- saudzīgi un efektīvi izmantot kā neatjaunojamus, tā atjaunojamus dabas resursus;
- mazināt SEG un kaitīgo vielu emisijas gaisā un ūdenī;
- -mazināt atkritumu rašanās daudzumu, nodrošinot to efektīvu savākšanu un pārstrādi, iespējami izvairoties no deponēšanas;
- izmantot no vides aizsardzības viedokļa labākās pieejamās ražošanas un ilgtspējīgu un inovatīvu transporta veidu ieviešana;

IP2 – ģimenei draudzīgas un sociāli atbildīgas rīcības un politikas:

- veicināt visu sociālo grupu cilvēku izaugsmi ar izglītības, kultūras un sporta pieejamību atbilstoši viņu vajadzībām un interesēm;
- jaunajām ģimenēm uzlabot mājokļu pieejamību un informatīvo nodrošinājumu par mājokļu izvēles, plaša spektra pakalpojumu un darba pieejamību novadā;
- ģimenēm ar bērniem nodrošināt iespējami ērtu viņiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību un, kad tas ir nepieciešams, sociālo atbalstu;
- nodrošināt vides un darba pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti;
- sniegt pietiekamu un nepieciešamo palīdzību sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupām;
- rūpēties par iedzīvotāju un teritorijas viesu un viņu īpašuma drošību;
- stimulēt iedzīvotāju vietējo lokālpatriotismu (pilsētas, ciema, pagasta) un novada līmenī un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu

IP3 – novada teritorijas līdzsvarotu attīstību sekmējošas rīcības:

- veicināt finanšu resursu, piesaisti novadam, īpaši, attīstīt projektus, kas labvēlīgi ietekmē lauku teritoriju ekonomisko stabilitāti un rada darba vietas;
- nodrošināt pakalpojumu pieejamību pagastu un ciemu līmenī, kurā iespējams tos sniegt (subsidiaritātes princips) un kas atbilst teritorijas dažādu daļu iedzīvotāju vajadzībām; īpaši tas attiecas uz veselības aprūpi un pašvaldības pārziņā esošajiem pakalpojumiem;
- izmantot visa novada priekšrocības, ko Ogres valsts pilsētas statuss;
- attīstīt satiksmes ceļu un ar tiem saistītās infrastruktūras tīklu, uzlabot pagastu sasaisti ar Ogru un valsts un reģionālas nozīmes satiksmes ceļiem;
- attīstīt sabiedrisko, videi un veselībai draudzīgos transporta veidus;
- attīstīt informācijas tehnoloģijām nepieciešamo infrastruktūru un attālināti pieejamos pakalpojumus;
- nodrošināt ar atvērtu informāciju investorus un attālinātā darba veicējus par piemērotu teritoriju un telpu esamību, it īpaši pagastu teritorijās;
- aktivizēt kultūrvēsturiskā mantojuma un dabas kapitāla ekonomisko potenciālu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

IP4 – rīcības, kas sekmē labas pārvaldības principu padziļināšanos Ogres novada pašvaldības un visu tās līmeņu un veidu pārvaldības institūciju darbā:

- efektīvi izmantot ATR un Ogres kā valsts pilsētas statusa sniegtās iespējas;
- nodrošināt divvirzienu komunikāciju starp pārvaldību un novadā esošajām iedzīvotāju un institūciju interešu grupām;
- deleģēt pašvaldības funkcijas NVO, vietējo aktivitāšu grupām, privātajam sektoram;
- īstenot caurspīdīgas pārvaldības principus un budžeta plānošanu, tai skaitā budžeta plānošanas kontroli no nozaru un vietējo kopienu puses un budžeta noteikta apjoma daļas piesaisti vietējo kopienu vajadzībām;
- pašvaldības iepirkumos priekšroka ir zaļajiem, sociāli atbildīgajiem un inovatīvajiem iepirkumiem;
- veicināt izpratni iedzīvotājos par pieejamo finanšu resursu apjomiem un sadalīšanas principiem;
- iepazīstināt sabiedrību un tās interešu grupas ar pieņemto lēmumu pamatojumiem;
- veicināt un stiprināt starpinstitucionālo sadarbību.

Sadaļā **Ekonomiskā specializācija** Ogres novadu dalīts divās atšķirīgās ekonomikas telpās ar atšķirīgu specializāciju:

1. blīvi apdzīvotās teritorijas;
2. novada lauku teritorijas

Katrai no šīm teritorijām nosakot ekonomisko specializāciju un galvenos uzdevumus tālākai jomas attīstībai. Blīvi apdzīvotajā teritorijā definētas šādas attīstāmās nozares: apstrādes rūpniecība; pārtikas produktu ražošana; tekstilizstrādājumu ražošana; koksnes izstrādājumu ražošana; mēbeļu ražošana; gatavo metālizstrādājumu ražošana; elektronisko iekārtu ražošana. Savukārt lauku teritoriju ekonomiskā specializācija ietver plašu nozaru klāstu, kas saistītas ar augkopību un lopkopību, integrēto lauksaimniecību, bioloģisko lauksaimniecību, zivsaimniecību (t.sk. saldūdens akvakultūra), mežsaimniecību un mežizstrādi, kā arī apstrādes rūpniecību, kas ietver pārtikas produktu (gk. gaļas un gaļas produktu, piena produktu) ražošanu, koksnes izstrādājumu ražošanu.

Kā ieteicamākās Ogres novadā attīstāmās nozares definētas: augstas pievienotās vērtības industriālā un IT produkcija, elektronika; derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde; tūrisma pakalpojumi, tai skaitā aktīvais tūrisms (ūdenstūrisms, ūdenssports, medības un makšķerēšana), kultūrtūrisms un veselības tūrisms; rehabilitācijas pakalpojumi; kravu loģistikas un glabāšanas pakalpojumu attīstība, bioenerģijas ražošana.

Sadaļā **Telpiskās attīstības perspektīva** paredz, ka nepieciešams :

- veicināt vienmērīgu novada teritorijas attīstību un policentrisku apdzīvojamu struktūru;
- sekmēt uzņēmējdarbības daudzveidību un attīstību visā novada teritorijā;
- attīstīt transporta saites un infrastruktūras koridorus, nodrošinot novada iekšējo un ārējo sasniedzamību;
- ilgtspējīgi un racionāli izmantot pieejamos resursus.

Kā telpiskās struktūras galvenie elementi noteikti:

1. spēcīgi un dinamiski attīstības centri: tam pamatā ir policentriska apdzīvojamu sistēma. Policentriska attīstība ir stiprināma ar sadarbību – pilsētu un lauku sadarbības maksimāli efektīvai esošo resursu, galvenokārt infrastruktūras, izmantošanai.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

2. kvalitatīva vide ar daudzveidīgām aktivitātēm, kas pieejamas lauku teritorijās: izšķiroša loma ir sasniedzamības paaugstināšanai – balstoties galvenokārt uz kvalitatīvu autoceļu tīklu un mobilitātes iespējām visos līmeņos.

3. transporta koridori: Ogres novadu šķērso un ar valsts apkārtējo teritoriju sasaista sekojošas attīstības asis, kas iedalāmas divu veidu transporta koridoru veidos: multimodālais satiksmes koridors, kas ietver dzelzceļa līniju, Daugavas upi, autoceļus A6, E22, P85 un transporta koridori, kas ietver autoceļu P4, P10, P8, P32.

Ogre noteikta ka reģiona nozīmes attīstības centrs. Lielvārde, Ikšķile un Ķegums definēti kā novada nozīmes attīstības centri.

Sadaļā ietver vadlīnijas telpiskās attīstības plānošanai katrā no funkcionālajām telpām.

Telpiskās attīstības perspektīva un vadlīnijas pilsētu un ciemu attīstības plānošanai, vadlīnijas transporta un komunikāciju tīklu plānošanai ietver nosacījumus dabas pamatnes saglabāšanai, lauksaimniecības un meža zemju un mozaīkveida ainavu saglabāšanai.

Sadaļā **Galvenās funkcionālās telpas** tiek izdalītas 3 galvenās funkcionālās telpas: integrētās attīstības teritorija, dabas un rekreācijas teritorija un lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorija.

Vadlīnijas dabas un rekreācijas teritoriju plānošanai ietver rekomendācijas un prasības daudzveidīgo dabas un ainavisko vērtību saglabāšanai novada teritorijā, tai skaitā arī saimnieciskajā darbībā izmantojamās teritorijās, kā arī definē ka pieaugs pašvaldības teritorijas plānojumu loma dabas un ainavu aizsardzības pasākumu plānošanā. Dabas un rekreācijas teritorija ietver Ogres novadā būtiskas ĪADT un ainaviski augstvērtīgas teritorijas, tādējādi nodrošinot dabas vērtību kodola saglabāšanu un aizsardzību.

Vadlīnijas lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju plānošanai ietver nostādnes, ka jāsaglabā tradicionālā lauku vide ar dzīves un atpūtas vietas pamatelementiem – viensētām un viensētu grupām mozaīkveida ainavā. Kā arī noteikts, ka meža resursi jāizmanto, saglabājot un aizsargājot tā bioloģisko daudzveidību, meža ainavas ekoloģisko stabilitāti, kā arī vides kvalitāti.

Sadaļā **Ogres novada attīstības scenāriji** definēti šādi alternatīvi novada attīstības scenāriji:

- **līdzsvarotas, diversificētas attīstības scenārijs**

Atbilstoši vīzijai, katra novada daļa izmanto savas teritorijas īpatnības un vislabāk attīsta tieši sev raksturīgo potenciālu. Pārvaldība uzmanīgi seko vīzijā un stratēģiskajos mērķos ietvertā līdzsvara principa saglabāšanai visās tā izpausmēs. Infrastruktūras pieejamība un materiālās labklājības pieaugums kopā ar pašvaldības mērķtiecīgu stimulēšanas programmu veicina dzimstību. Ogre kā valsts pilsēta izmanto savas resursu piesaistes iespējas, novirzot tos visā teritorijā, attīstot satiksmes ceļu un nodrošinot iedzīvotājiem nepieciešamā pakalpojumu groza pieejamību arī attālākajos lauku pagastos. Attālākie lauku pagasti izmanto savu raksturīgo pievilcību un aktīvi piesaista attālināti strādājošos no Rīgas un citām teritorijām.

- **centra-perspektīvo nomaļu scenārijs**

Strauji attīstoties blakus teritoriju, pirmkārt, Rīgas ekonomikai. Ogres novada ekonomiskā attīstība neatpaliek, tomēr koncentrējas pārsvarā Rīgai un Ogrēi tuvākajās teritorijās. Pārējās teritorijas ekonomiski atpaliek, kaut sociālā infrastruktūra attīstās, pievilinot jaunus iedzīvotājus, kas ir priekšnosacījums ekonomiskajai attīstībai ilgtermiņā, bet plānošanas periodā vēl neizpaužas, jo viņi pārsvarā nestrādā Ogres novadā. Attālākajos pagastos turpinās pašreizējās, nelabvēlīgās tendences, kaut arī to temps mazinās;

- **tranzīta-rūpniecības scenārijs**

Strauji augot ražošanas un loģistikas uzņēmumiem, iedzīvotāju dzīvesvides kvalitāte netiek līdzī ekonomiskajai attīstībai, pasliktinās cilvēku piekļuves iespējas dabas pamatnes teritorijām. Novada Rīgai tuvākā daļa kļūst par lielpilsētas guļamvagonu un industriālo piedēkli. Pakalpojumu infrastruktūra ārpus lielākajiem centriem attīstās nepietiekami un neveicina jaunu iedzīvotāju piesaisti novadam.

- **centra-stagnācijas scenārijs.**

Visnevēlamākais attīstības modelis Ogres novadam. Ieguldījumi pārsvarā koncentrējas novada centrā. Ikšķile un teritorijas ap dzelzceļu un autoceļu A6 funkcionē kā Rīgas guļamvagoni, bet pārējā teritorija pārvēršas par centru slikti saistītās nomalēs, kurās ir nepietiekams sociālo pakalpojumu klāsts un vāja infrastruktūra, un kuras iedzīvotāji pamazām pamet.

Secinot, ka Stratēģijas konsekventa īstenošana ir pirmā, visvēlamākā attīstības scenārija pamats.

Sadaļā **Stratēģijas atbilstība un pēctecība** izvērtēta Stratēģijas nostādņu atbilstība augstākstāvošiem attīstības plānošanas dokumentiem, secinot, ka tā kopumā atbilst un turpina attīstīt izvērtētajos plānošanas dokumentos definētos attīstības virzienus un rīcības.

Izvērtēta pēctecība Ogres novada teritorijas attīstības plānošanā. Nodaļā atspoguļoti Administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk – ATR) rezultātā apvienoto novadu ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, pieņemot, ka to vidēja termiņa plānošanas dokumenti ar ilgtermiņa dokumentiem ir saskaņoti un pēctecības princips tajos ir ievērots. Secināts, ka Stratēģijas uzstādījumi nav pretrunā ar šajos bijušo novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

Sadaļā **Ogres, Lielvārdes, Ikšķiles un Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju īstenošanas prakses izvērtējums** izvērtēta agrāko Ikšķiles, Lielvārdes, Ogres un Ķeguma novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu īstenošanas prakse, vadoties no attīstības un rezultatīvajiem rādītājiem, kā tie atspoguļoti pašu novadu izstrādātajos uzraudzības ziņojumos.

3.2. Ogres novada Attīstības programma 2022.-2027.gadam

Attīstības programma ir vidējā termiņa plānošanas dokuments 2022.-2027.gadam, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un pasākumu kopums Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.

Attīstības programmas izstrādes darba uzdevumā ietvertas šādas prasības:

- novērtēt Pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvāt skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai;
- sekmēt rīcību un investīciju mērķtiecīgu plānošanu, kas ir pamats Pašvaldības vidēja termiņa budžeta plānošanai, visa veida investīciju piesaisti (pamats valsts atbalsta plānošanai, ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei);
- nodrošināt integrētu pieeju dažādu jomu attīstības un attīstību kavējošu jautājumu risināšanā, ņemot vērā aktuālos Eiropas Komisijas regulu projektus un regulas 2021. – 2027.g. periodam, nacionālā līmeņa, Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos, piemēram, Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014–2030 un Rīgas metropoles areāla attīstības plānā noteikto, kā arī plānojot Attīstības programmu telpiskajā perspektīvā;
- izvērtēt spēkā esošos bijušo Ogres, Ikšķiles, Lielvārdes un Ķeguma novadu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, nepieciešamības gadījumā tos izmantojot

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Attīstības programmas izstrādē (integrējot investīciju un rīcības plānos iekļautos projektus, aktivitātes un pasākumus), integrējot Attīstības programmā saskaņā ar Ogres novada pašvaldības 2019.gada 21.novembra lēmumu “Par Ogres novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu” izstrādātās Attīstības programmas 2021.-2027.gadam redakciju, kā arī ņemt vērā jau uzsāktos un ieplānotos infrastruktūras u.c. attīstības projektus.;

- nodrošināt Attīstības programmas un uzraudzības sasaisti ar Pašvaldības budžeta plānošanu.

Attīstības programmā ietilpst:

1. Pašreizējās situācijas raksturojums;
2. Stratēģiskā daļa – vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi;
3. Rīcības plāns – nozīmīgākie pasākumi un aktivitātes, lai realizētu Stratēģiskajā daļā izvirzītos vidēja termiņa uzstādījumus;
4. Investīciju plāns – nozīmīgākās Ogres novada pašvaldības investīcijas, lai realizētu Stratēģiskajā daļā izvirzītos vidēja termiņa uzstādījumus.

Atbilstoši Stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem ir noteiktas novada vidējā termiņa prioritātes (VTP), tām atbilstošie rīcības virzieni (RV) un tajos ietilpstošie uzdevumi (U). VTP ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Ar rīcības virzienu saprot konkrētu, tematiski saistītu pasākumu kopumu, kas ir virzīts noteikto VTP sasniegšanai.

Uzdevumi ir iniciatīvu un rīcību kopums, kas ir izvirzīti noteikto RV īstenošanai, nodrošinot savstarpēji papildinoša un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi.

VTP rīcības virzienu un uzdevumu izpildes uzraudzību un sabiedrības informēšanu par attīstības plāna izpildes gaitu un sekmēm nodrošina katram uzdevumam atbilstošu rezultatīvo rādītāju kopums.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā definētas šādas vidēja termiņa attīstības prioritātes:

- VTP-1 Efektīva vides pārvaldība;
- VTP-2 Pakalpojumu pieejamības nodrošināšana;
- VTP-3. Ekonomisko attīstību veicinošas infrastruktūras izveide;
- VTP-4. Novada konkurences priekšrocību aktivizēšana;
- VTP-4. Efektīvas pārvaldības un komunikācijas attīstīšana

Katrai no izvirzītajām prioritātēm noteikti rīcības virzieni un uzdevumi, kuru īstenošana ļautu sasniegt izvirzītās prioritātes.

Būtiska uzmanība pievērsta vides pārvaldības uzlabošanai, tai skaitā ietverot uzdevumu nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu, dabas resursu uzlabošanu un vides risku mazināšanu.

Sadaļā **Plānošanas konteksts un tiesiskais ietvars** izvērtēta Ogres novada vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu atbilstība nacionālo un reģionālo līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, secinot, ka Attīstības programmā ietvertās prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi nav pretrunā ar nacionāla vai reģionāla līmeņa noteiktajām attīstības prioritātēm.

Sadaļā **Ogres novada Attīstības programmas 2022.-2027.gadam atbilstība Vidzemes plānošanas reģiona un blakus esošo novadu attīstības programmām** izvērtēta Vidzemes plānošanas reģiona un Ogres novada attīstības programmu prioritāšu savstarpējā saistība. Šajā nodaļā izvērtētas arī pēc administratīvi teritoriālās reformas izveidoto Ogres novadam piegulošo novadu attīstības programmas, tai skaitā vērtējot attīstības programmu prioritāšu savstarpējo saistību ar Aizkraukles, Bauskas, Cēsu,

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ķekavas, Madonas, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu attīstības programmu vidēja termiņa prioritāšu sasaisti ar Ogres novada attīstības programmu.

Atsevišķā sadaļā izvērtēta agrāko Ikšķiles, Lielvārdes, Ogres un Ķeguma novada attīstības programmu īstenošanas prakse, vadoties no rezultatīvajiem rādītājiem, kā tie atspoguļoti pašu novadu izstrādātajos uzraudzības ziņojumos.

Stratēģiskās daļas pielikumā izvērtēta Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna nostādņu saistība ar Attīstības programmu.

Attīstības programmas Rīcības plāns definē katram no stratēģiskajā daļa noteiktajiem uzdevumiem pasākumus vai pasākumu kopu, kas īstenojamas uzdevumu izpildei, nosakot arī rezultatīvos rādītājus, ieviešanas periodu, finanšu resursus un avotus, kā arī atbildīgos par darbības īstenošanu.

Attīstības programmas **Investīciju plāns** definē esošās un plānotās darbības atbilstoši Attīstības programmā definētajiem uzdevumiem un pasākumiem.

Dokuments **Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam un Ogres novada attīstības programmas 2022.-2027.gadam īstenošanas uzraudzības kārtība** definē abu plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzības kārtību. Dokumentu uzraudzības sistēmas mērķis ir nodrošināt iespēju izvērtēt Ogres novada teritorijas attīstību, kas palīdz sekot līdzi tam, vai norisinās virzība uz stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu. Dokuments ietver šādas sadaļas:

- Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas uzraudzība, tās kārtība un institucionālais ietvars;
- Ogres novada attīstības izvērtējuma pamatrādītāji;
- Vidēja termiņa stratēģisko mērķu sasniegšanas un rīcības virzienu darbības izvērtējuma rezultatīvie rādītāji;
- Ikgadēja uzraudzības pārskatā iekļaujamā informācija;
- Dokumenta aktualizācijas process.

Ņemot vērā to, ka Stratēģijai un Attīstības programmai ir piemērota SIVN procedūra, kas ietver arī SIVN monitoringa veikšanu un pārskatu iesniegšanu VPVB, būtu Stratēģijas un Attīstības programmas monitoringā ietvert arī SIVN monitoringa prasības un risinājumus.

4. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams attīstības plānošanas dokumentu sagatavošanas posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” stratēģisko novērtējumu veic teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

institūcija. Normatīvo aktu prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas teritorijas attīstības plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi. Tas ir īpaši nepieciešams dokumentiem, kuri var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000).

SIVN procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas attīstības plānošanas dokumentos.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt esošos vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un iesaistītās institūcijas

Pastāv būtiskas atšķirības starp ietekmes uz vidi novērtējumu, kas jāveic paredzētās darbības projektiem, un SIVN, kas tiek veikts politikas plānošanas dokumentiem. Ietekmes uz vidi novērtējums projektiem saistās ar vērtējumu un secinājumiem par kvantitatīvi un kvalitatīvi izmērāmām ietekmēm uz vidi, uz kā pamata tiek pieņemts lēmums par darbības atļaušanu un izvirzītajiem nosacījumiem vai ierosinātās darbības aizliegšanu. Savukārt politikas plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi izvērtējums ir vērsts uz plānošanas dokumentu satura optimizēšanu un vides aspektu integrāciju tajos.

SIVN procesā ir svarīgi identificēt ietekmi uz vidi un dabas resursiem, kas saistīti ar plānošanas dokumenta īstenošanu.

Līdz ar to SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu īstenošanas ietekmju vērtējumu. Teritorijas plānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības principi un ilgtspējīgas attīstības nostādnes, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

Atbilstoši MK noteikumu Nr. 157 III daļā noteiktajam plānošanas dokumenta izstrādes stadijā ir veiktas konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar VVD Lielrīgas RVP, DAP administrāciju, Veselības inspekciju u.c. institūcijām saistībā ar nosacījumiem par Attīstības programmas īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību.

VVD Lielrīgas RVP 2021. gada 22. februāra vēstule Nr. 11.2/1222/RI/2021 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību", kurā norādīts, ka VVD Lielrīgas RVP ieskatā SIVN ir nepieciešams, ņemot vērā Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu 4. panta piektajā daļā un MK noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem ir jāizstrādā ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, jo plānošanas dokumenta realizācijai var būt būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību. VVD Lielrīgas RVP informē, ka teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde plānota plašai teritorijai ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju skaitu, daļā reģiona attīstība ir raksturojama kā dinamiska, kurai raksturīga ievērojama apbūves teritoriju paplašināšanās, t.sk. uz dabas teritoriju rēķina, kā arī tajā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) un biotopi. Ņemot vērā labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumus, VVD Lielrīgas RVP rekomendē Stratēģiskā novērtējuma izstrādi apvienot vienā dokumentā – gan Stratēģijai, gan Attīstības programmai.

Veselības inspekcijas 2021. gada 29. janvāra vēstule Nr. 4.5.-1./2046 "Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību". Veselības inspekcijas ieskatā Stratēģijai un Attīstības programmai Stratēģiskā novērtējuma procedūra nav piemērojama, jo Stratēģijā un Attīstības programmā netiks

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

ietverti pasākumi, kas var radīt būtisku ietekmi uz vidi. Veselības inspekcijas vērtējumā būtu lietderīgāk veikt Stratēģisko novērtējumu jaunveidojamā Ogres novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros, kura izstrādi plānots uzsākt pēc Stratēģijas apstiprināšanas.

DAP administrācijas 2021. gada 22. februāra vēstule Nr.4.8/1030/2021–N “Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību”, kurā izteikts viedoklis, ka, izvērtējot Likuma 4. panta trešo, ceturto, piekto daļu un 23. divi prim pantā noteiktos novērtējuma nepieciešamības kritērijus, DAP administrācijas ieskatā Stratēģijai un Attīstības programmai Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams.

2021.gada 22.jūlijā Vides pārraudzības valsts birojs pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/71 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2034. gadam un jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmai 2021.–2027. gadam.”

SIVN procedūra veikta Stratēģijai un Attīstības programmai, pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī saskaņā ar 22.07.2021 Vides pārraudzības valsts biroja Lēmumu Nr. 4-02/71 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

Ņemot vērā VPVB Lēmumā (6.punkts) ietverto rekomendāciju, ka Biroja ieskatā par piemērotāko risinājumu šādā gadījumā uzskatāma pieeja, ka SIVN Stratēģijai un Attīstības programmai tiek veikts apvienoti, Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts katram no attīstības plānošanas dokumentiem, taču to rezultāti apvienoti vienā Vides pārskatā.

SIVN veikts Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādes beigu fāzē.

VPVB saskaņā ar MK noteikumu Nr. 157 9.1. un 14. punktā noteikto nosaka, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekts nosūtāms šādām institūcijām:

- VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstošai struktūrvienībai.

VPVB arī nosaka, ka plānošanas dokumenta izstrādātājam jānodrošina plānošanas dokumentu Vides pārskata sabiedriskā apspriešana atbilstoši MK noteikumu Nr.157 V nodaļā noteiktajam. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas organizēšanu jānosūta arī VPVB ievietošanai VPVB interneta tīmekļa vietnē. Papildus VPVB lūdz Vides pārskatam pievienot informāciju par laikrakstu un tā numuru, kurā publicēts paziņojums par uzsākto Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu (sludinājuma kopiju).

4.2. Vides pārskata sagatavošana

Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 157, izstrādātājs ir informējis Vides pārraudzības valsts biroju par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un konsultējies par Vides pārskatā iekļaujamās informācijas detalizācijas pakāpi un institūcijām, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu saņemšanai, kā arī par sabiedriskās apspriešanas sanāksmes nepieciešamību.

Politikas plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi izvērtējums ir vērsts uz plānošanas dokumentu satura optimizēšanu un vides aspektu integrāciju tajos. Līdz ar to SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu to sasniegšanai īstenošanas ietekmju vērtējumu.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Integrācija – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.

Piesardzības princips – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jāsauglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

Izvērtēšana – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas (ja tādas tiek izvērtētas), vai 0 alternatīva, ietekmēs vides stāvokli, resursus un to kvalitāti.

Pārskatāmība – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotas šādas metodes:

- **informācijas analīze** – tika analizēta Ogres novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos un saistītajos plānošanas dokumentos ietvertā informācija, kā arī visa pašvaldības rīcībā esošā un publiski pieejamā informācija par vides stāvokli novada teritorijā;
- **ietekmju analīze** – tika analizēta teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto attīstības mērķu un plānoto darbību to sasniegšanai paredzēto rīcību un uzdevumu īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi,
- **Ietekmju būtiskuma izvērtējums**, ņemot vērā definētās iespējamās ietekmes uz vidi, tiek veikts to ietekmju uz vidi un iedzīvotājiem būtiskuma izvērtējums;
- **Pasākumu ietekmju mazināšanai izstrāde**: tiek izstrādāti ieteikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai;

Veicot SIVN, dokuments analizēts un vērtēts, lai noteiktu tā īstenošanas iespējamās ietekmes, kā arī, lai iegūtu atbildes uz jautājumiem par to, kādas būs plānošanas dokumentu īstenošanas iespējamās ietekmes:

- kādi būs plānošanas dokumentu īstenošanas tiešie un netiešie rezultāti?
- kādā veidā rezultāti ietekmēs vidi un dabas resursus?
- kāds būs jebkuras potenciālās ietekmes uz vidi mērogs un būtība, pozitīvās un negatīvās ietekmes, pagaidu un noturīgās ietekmes un to radītās tiešās sekas?
- kādas visticamāk būs sabiedrības un ieinteresēto pušu lielākās bažas attiecībā uz iespējamo ietekmi uz vidi?
- kas būs jādara ietekmju mazināšanai, vai vispār kaut kas būs jādara, lai mazinātu vai novērstu ietekmi uz vidi?
- kādas būs atlikušās ietekmes, vai vispār tādas būs pēc mazinošo pasākumu realizēšanas?
- kāda būs nepieciešamība kompensēt zaudējumus dabai, skartajiem indivīdiem, uzņēmumiem?
- kāds vides monitorings raksturotu iespējamās ietekmes, kādu vides stāvokļa rādītāju izmaiņu tendencēm būtu pievēršama īpaša uzmanība?

Vides pārskata sagatavošanā izmantota šāda informācija:

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

- Pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli novadā;
- VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” publiskajās datu bāzēs (reģistros) pieejamā informācija par vides stāvokli;
- AS „Latvijas valsts meži” inventarizācijas dati;
- Lauku atbalsta dienestā pieejamā informācija;
- Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē pieejamā informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam;
- citi publiski pieejamie pētījumi un informācija.

Jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādātājam bija grūtības ar vides informācijas ieguvu un datu pieejamību. Šobrīd neeksistē publiski pieejama valsts vides informācijas sistēma. Pārsvārā līdz šim iegūtie un uzkrātie dati par vides kvalitāti atrodas komersanta VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” rokās, par informācijas sniegšanu tiek prasīta nesamērīgi augsta maksa. Tiešsaistē nav pieejama pilnīga vides monitoringa informācija, kas ļautu detalizēti izvērtēt vides stāvokli un tā izmaiņu tendences novada teritorijā. Izvērtējot pieejamo gaisa kvalitātes monitoringa posteņu izvietojumu jāsecina, ka to ir ļoti maz. Praktiski nav pieejama informācija par gaisa kvalitātes rādītājiem, trokšņa līmeņa rādītājiem, mūsdienu ģeoloģiskos procesus raksturojošiem u.c. rādītājiem novada teritorijā, t.sk. nav pieejami arī dati par virszemes un pazemes ūdens līmeņu un kvalitātes izmaiņām.

4.3. Sabiedrības līdzdalība

Sabiedrības līdzdalības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesā nosaka Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Noteikumi paredz sadarbības pārstāvju līdzdalību dažādos attīstības plānošanas izstrādes posmos, piedaloties sabiedriskajās apspriedēs, iesaistoties darba grupās, vai arī plānošanas dokumenta izstrādes laikā par to paužot savu viedokli (mutvārdos un rakstiski).

Sabiedrības līdzdalības prasības SIVN procesā nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.

1.sabiedriskā apspriešana

Abu plānošanas dokumentu un to stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata sabiedriskā apspriešana tika veikta vienoti. Stratēģijas un Attīstības programmas 1.0. redakcijas un minēto teritorijas attīstības plānošanas dokumentu Vides pārskata projekts nodots publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai saskaņā ar Pašvaldības domes 2021. gada 11. novembra lēmumu “Par Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034.gadam 1.0.redakcijas, Ogres novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.0. redakcijas un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai”¹.

Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata projekta publiskā apspriešana norisinājās laika periodā no 2021.gada 15.novembra līdz 2021.gada 28.decembrim. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 21. panta trešo daļu publiskā apspriešana norisinās neklātienas formā.

Informācija par minēto teritorijas attīstības plānošanas dokumentu publisko apspriešanu un līdzdalības iespējām bija publicēta Pašvaldības informatīvajā izdevumā “Ogrēnietis”² (01.12.2021. Nr.14 (605), lpp.3), “Ikšķiles Vēstis”³ (24.11.2021. Nr.24 (328). lpp. 2), “Ķeguma novada Ziņas”⁴

¹ <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/127592>

² <https://www.ogresnovads.lv/lv/media/91476/download>

³ https://www.ikskiles.lv/sites/default/files/inline-files/IkskilesVestis_NOVEMBRIS_2021.pdf

⁴ https://www.kegumanovads.lv/uploads/novadazinas/123/Kegums_Decembris.pdf

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

(10.12.2021. Nr.576/577, lpp. 3), laikrakstā "Ogres Vēstis Visiem" (17.11.2021. Nr.87 (1173), lpp.11), Pašvaldības tīmekļa vietnē^{5,6,7,8} Pašvaldības kontā sociālajā tīklā *Facebook* un Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā^{9,10}.

Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata redakcijas pieejamība papīra formātā bija nodrošināta pēc iepriekšējās pieteikšanās Pašvaldības centrālās administrācijas ēkā, kā arī pilsētu/pagastu pārvalžu ēkās. Planšetes ar informāciju par publisko apspriešanu, līdzdalības iespējām, materiālu pieejamību, kā arī ilgtermiņa un vidējā termiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, bija izvietoti ārtelpā pie minētajām ēkām.

Elektroniskajā formātā publiskajai apspriešanai nodotie dokumenti bija pieejami Pašvaldības tīmekļa vietnē, Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā.

Publiskās apspriešanas sanāksmes notika videokonferences formātā *Zoom* platformā 2021.gada 15.decembrī plkst.18:00, 16.decembrī plkst.18:00, 17.decembrī plkst.18:00, 18.decembrī plkst. 12:00. Minētajās sanāksmēs piedalījās 19 sabiedrības pārstāvji.

Nolūkā nodrošināt dalībnieku reģistrāciju attālinātajā formātā Pašvaldības tīmekļa vietnē bija publicēta pieteikuma veidlapa.

Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 21.panta trešās daļas 3.punktam interesentiem bija nodrošināta iespēja saņemt konsultāciju klātienē pēc iepriekšējās pieteikšanās. Publiskās apspriešanas laikā neviena persona nebija izradījusi interesi par minēto iespēju.

Rakstiskos priekšlikumus un ierosinājumus publiskās apspriešanas laikā varēja sūtīt pa pastu vai iesniegt Pašvaldības centrālajā administrācijā un augstāk norādītajās Pašvaldības pārvaldēs. Elektroniski parakstītus iesniegumus varēja nosūtīt uz elektronisko pastu gredome@ogresnovads.lv.

Priekšlikumus bija iespējams iesniegt arī Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā geolatvija.lv.

Paziņojums par plānošanas dokumentu un Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīts Vides pārraudzības valsts birojam, Valsts vides dienesta Lielrīgas RVP, Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai.

Publiskās apspriešanas ietvaros saņemti sešu fizisko personu un divu juridisko personu iesniegumi, kā arī deviņu institūciju atzinumi: Aizsardzības ministrija, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde; Veselības inspekcija; Vidzemes plānošanas reģions; Aizkraukles novada pašvaldība; Ķekavas novada pašvaldība; Siguldas novada pašvaldība; Bauskas novada pašvaldība.

Par Vides pārskatu savu viedokli pauda Dabas aizsardzības pārvalde, VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Aizsardzības ministrija, Veselības inspekcija. 1. tabulā apkopoti par Vides pārskatu izteiktie atzinumi un rekomendācijas.

⁵<https://www.ogresnovads.lv/lv/jaunums/ogres-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-2021-2034gad-10-redakcijas-ogres-novada-attistibas-programmas-2021-2027gad-10-redakcijas-un-vides-parskata-projekta-publiska-apsriesana>

⁶ http://www.lielvarde.lv/?option=com_content&view=article&Itemid=536&id=6871386

⁷ <https://www.ikskile.lv/lv/jaunumi/ogres-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-2021-2034-gadam-10redakcijas-ogres-novada>

⁸<https://www.kegumanovads.lv/lv/dzivesituacijas/sabiedriba/jaunumi-sabiedriba/5848-ogres-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategija?highlight=WyJzdHJhdGVnaWphliwyMDIxXQ==>

⁹ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19063

¹⁰ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_18361

Atzinumu un rekomendāciju apkopojums

Iesniedzējs	Izvirzītie priekšlikumi	Ņemts vērā/nav ņemts vērā/ nav attiecināms/piņemts zināšanai
<p>Aizsardzības ministrija Rīgā, 28.12.2021.Nr. MV-N/3153 Reģistrēts pašvaldībā ar Nr. 2-4.1/5605</p>	<p>Attīstības programmas pašreizējās situācijas raksturojumā (76., 119. lpp), Vides pārskatā (58. lpp.) un vides pārskata kopsavilkumā (5. lpp.) aicinām precizēt un dokumentos izmantot vienotu terminoloģiju “NBS Aviācijas bāze”, kā arī aicinām precizēt administratīvi teritoriālo vienību nosaukumus, kuros atrodas NBS Aviācijas bāze – t.i., Ogres novada Rembates un Lielvārdes pagastā;</p>	<p>ņemts vērā, veikts informācijas precizējums 6. sadaļā Antropogēnā slodze</p>
<p>Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija 16.12.2021 Nr.4.8/7027/2021-N Reģistrēts pašvaldībā 16.12.2021. ar Nr. 2-4.1/5419</p>	<p>Aicinām Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, attīstības programmā un Vides pārskatā izvērtēt, vai Ogres novada Plānošanas dokumentos ir izvirzīti konkrēti mērķi un rīcības novada dabas daudzveidības, tai skaitā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (t.sk., Natura 2000 teritoriju) dabas vērtību saglabāšanai. Lūdzam arī izvērtēt, vai dabas aizsardzības interešu ievērošana ir integrēta, piemēram, tādās jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu (piemēram, kūdras) ieguve, tūrisms. Tāpat nepieciešams izvērtēt, kā novada nospraustās prioritātes ietekmēs aizsargājamās dabas teritorijas (t.sk., Natura 2000 teritorijas), ņemot vērā kumulatīvās ietekmes.</p>	<p>Ņemts vērā, pilnveidotas šādas Vides pārskata sadaļas: 3.Plānošanas dokumentu galvenie mērķi un īss satura izklāsts; Sadaļa 10.Plānošanas dokumentu un to iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums Sadaļa 11.Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi</p>
	<p>[6] Ja plānots apbūvēt esošās mežu platības, veidot jaunus karjerus un attīstīt rūpnieciskās teritorijas, Vides pārskatā detalizētāk jāvērtē ietekme uz novadā esošajiem dabas daudzveidības “kodoliem” – īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem, neatkarīgi no to formālās aizsardzības. Tāpat vērtējama iespējamā ietekme uz applūstošajām teritorijām.</p>	<p>Nav ņemts vērā, jo Plānošanas dokumentos nav izvirzīti mērķi vai uzdevumi konkrētu aizsargājamo teritoriju biotopu vai sugu atradņu teritoriju apbūvei, vai to izmantošanu rūpnieciskām darbībām, tai skaitā karjeru izveidei. Minētie jautājumi vērtējami Teritorijas plānojuma izstrādes procesā un pirms konkrētas darbības uzsākšanas individuāli</p>
	<p>[4] Vides pārskata 10.1.apakšnodaļā “<i>Ilgtspējīgas attīstības stratēģija</i>” ir atsauce, ka negatīvas ietekmes ir saistāmas ar transporta plūsmas pieaugumu, kā arī ar būvniecības un rekonstrukcijas procesu. Dienests no ilgtermiņa viedokļa raugoties vēlas uzsvērt, ka, plānojot transporta infrastruktūras modernizāciju un tīklu paplašināšanu, ir jāizvērtē sagaidāmā trokšņu ietekme ceļu infrastruktūras ekspluatācijas rezultātā uz ceļiem piegulošajām apbūves (it sevišķi dzīvojamās apbūves) teritorijām. Pašvaldībai būtu jāveicina tādu projektu realizāciju, kuru īstenošanas rezultātā tiek paredzēta prettrokšņu risinājumu ieviešana vai kuru īstenošanas rezultātā satiksmes plūsma pa ceļu infrastruktūru neradīs</p>	<p>Nav attiecināms uz IAS/AP. Šajā plānošanas stadijā šāds izvērtējums nav iespējams. Trokšņa līmenis izvērtējams konkrēto objektu būvprojektēšanas stadijā, ievērojot Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 “Būvakustika”. Transporta infrastruktūras attīstības gadījumos trokšņa</p>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

	trokšņu normatīvu pārsniegumus apbūves teritorijās.	līmenis izvērtējams ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.
	[5] Vides pārskata 10.1.apakšnodaļā <i>“Ilgtspējīgas attīstības stratēģija”</i> ir norādīts, ka derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde, tai skaitā būtiska derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes apjoma palielināšana (arī jaunu ieguves vietu izveidošana), var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz vidi ne vien ieguves, bet plašā piegulošajā teritorijā; šīs rūpniecības nozares intensīva attīstīšana novada teritorijā rūpīgi izvērtējama, iespējams definējot teritorijas, kur vides un iedzīvotāju dzīves apstākļu saglabāšanas dēļ šādu uzņēmumu attīstība nebūtu veicināma. Dienests pievienojas šādam viedoklim un norāda, ka praksē nereti saskaras ar iedzīvotāju sūdzībām par trokšņu un vibrāciju (ņemot vērā, ka Ogres novadā iegul dolomīta slāņi, kuru ieguvē bieži vien tiek izmantota spridzināšanas metode) kaitīgo ietekmi uz iedzīvotāju veselību un īpašumiem un tādejādi pašvaldība varētu limitēt vispārēji vai konkrēta veida derīgo izrakteņu ieguvi;	Pieņemts zināšanai. Risināms teritorijas plānojuma/lokālplānojuma izstrādes ietvaros.
	[6] Vides pārskata 13.nodaļā <i>“Iespējamie kompensēšanas pasākumi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām””</i> ir norādīts, ka abu plānošanas dokumentu īstenošana nerada negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Ogres novadā. Dienests kritiski vērtē šādu apgalvojumu un vērš uzmanību, ka Vides pārskatā ir ietverti arī apgalvojumi, ka, ņemot vērā, ka plānošanas dokumenti ir vērsti uz ilgtermiņa un vidēji ilga perioda plānošanu, šobrīd nav iespējams detalizēti paredzēt īstenojamus projektus un novērtēt iespējamās ietekmes uz vidi. Kā jau tas tika uzsvērts Vides pārskatā, infrastruktūras projekti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās var veicināt cilvēku pieplūdumu šajās teritorijās un pastiprināt ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām. Dienests pievienojas Vides pārskatā paustajam, ka, īstenojot attīstības projektus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ir jāpiesaista sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēti speciālisti, kā arī jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi par projektu īstenošanu.	Ņemts vērā, pilnveidota Vides pārskata 13.sadaļa “Iespējamie kompensēšanas pasākumi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām””.
Veselības inspekcija 09.12.2021 Nr. 4.5.-1./10429 Reģistrēts pašvaldībā 09.12.2021. ar Nr. 2-4.1/5288	Izvērtējot Ogres novada Stratēģijas 1.0. redakciju, Programmas 1.0.redakciju un ņemot vērā SIVN ietvaros sagatavotā Vides pārskata informāciju, secināms, ka šie dokumenti kopumā turpina attīstīt izvērtētajos plānošanas dokumentos definētos attīstības virzienus un rīcības un to īstenošana atstās būtisku ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem, tos būtiski uzlabojot. Inspekcija piekrīt Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034.gadam 1.0. redakcijas, Ogres novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.0.redakcijas un Vides pārskata projekta risinājumiem un rekomendē pievērst īpašu uzmanību uz paredzētajiem vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas realizējamajiem pasākumiem, kas vērsti uz novada cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.	Neprasa darbības

2.sabiedriskā apspriešana

Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam 2.0.redakcija, Ogres novada attīstības programmas 2022.-2027.gadam 2.0.redakcija un minēto teritorijas attīstības plānošanas dokumentu Vides pārskata projekts, pēc to pilnveidošanas saskaņā ar 1.sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, tika nodoti atkārtotai sabiedriskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai saskaņā ar Ogres novada pašvaldības domes 2022.gada 16.jūnija lēmumu "Par Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam 2.0.redakcijas, Ogres novada attīstības programmas 2022.-2027.gadam 2.0. redakcijas un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai".

Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata projekta 2.sabiedriskā apspriešana norisinājās laika periodā no 2022.gada 13.jūlija līdz 11.augustam. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma (turpmāk – Likums) 21.panta trešo daļu publiskā apspriešana norisinās neklātienē formā.

Paziņojums par minēto teritorijas attīstības plānošanas dokumentu publisko apspriešanu un līdzdalības iespējām bija publicēta Pašvaldības informatīvajā izdevumā "Savietis" (12.07.2022. Nr.2 (002), lpp.7), Pašvaldības tīmekļa vietnē, Pašvaldības kontā sociālajā tīklā Facebook un Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā.

Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata redakcijas pieejamība papīra formātā bija nodrošināta Pašvaldības Centrālās administrācijas ēkā, kā arī pilsētu/pagastu pārvalžu ēkās. Planšetes ar informāciju par publisko apspriešanu, līdzdalības iespējām, materiālu pieejamību, kā arī ilgtermiņa un vidējā termiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, bija izvietoti ārtelpā pie minētajām ēkām.

Elektroniskajā formātā publiskajai apspriešanai nodotie dokumenti bija pieejami Pašvaldības tīmekļa vietnē un Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā.

Publiskās apspriešanas sanāksmes notika videokonferences formātā Zoom platformā 2022.gada 27.jūlijā plkst. 18:00 un 28.jūlijā plkst. 18:00. Minētajās sanāksmēs piedalījās 7 sabiedrības pārstāvji.

Nolūkā nodrošināt dalībnieku reģistrāciju attālinātajā formātā Pašvaldības tīmekļa vietnē bija publicēta pieteikuma veidlapa.

Atbilstoši Likuma 21.panta trešās daļas 3.punktam interesentiem bija nodrošināta iespēja saņemt konsultāciju klātienē pēc iepriekšējās pieteikšanās. Publiskās apspriešanas laikā neviena persona nebija izradījusi interesi par minēto iespēju.

Publiskās apspriešanas ietvaros saņemti divu fizisko personu un vienas juridiskās personas iesniegumi. Nevienā no iesniegumiem nav ietverti atzinumi vai komentāri par Vides pārskatu, vai rekomendācijas tā pilnveidošanai.

2.sabiedriskās apspriešanas laikā saņemti atzinumi no šādām valsts institūcijām:

- Vidzemes plānošanas reģions 22.08.2022. vēstule Nr. 2.3/437;
- Veselības inspekcija 29.07.2022 vēstule Nr. 2.4.5.-1./6695 ;
- Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija 28.07.2022. vēstule Nr.4.8/4078/2022.;
- Valsts Vides dienesta Atļauju pārvalde 24.08.2022. vēstule Nr.11.2/AP/5017/2022.

Par Vides pārskatu aizrādījums ietverts tikai VVD Atļauju pārvaldes atzinumā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Iesniedzējs	Izvirzītie priekšlikumi	Ņemts vērā/nav ņemts vērā/ nav attiecināms/pieņemts zināšanai
<p>Valsts Vides dienesta Atļauju pārvalde 24.08.2022. vēstule Nr.11.2/AP/5017/2022</p>	<p>Vides pārskata 6. nodaļas 9. un 10. tabulās ir pieminētas 109 potenciāli piesārņotās un piesārņotās vietas, kas reģistrētas Ogres novadā, taču Vides pārskatā trūkst pirmsšķietama novērtējuma par piesārņoto vietu bīstamību – kuras piesārņotās vietas ir uzskatāmas par prioritāri bīstamām pēc to iespējamā kaitējuma uz vidi un cilvēku veselību.</p>	<p>Daļēji ņemts vērā, veikts informācijas precizējums 6. sadaļā Antropogēnā slodze Dienzēl Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā ietvertā informācija ir nepietiekama, lai detalizēti izvērtētu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu bīstamību videi un cilvēkiem.</p>

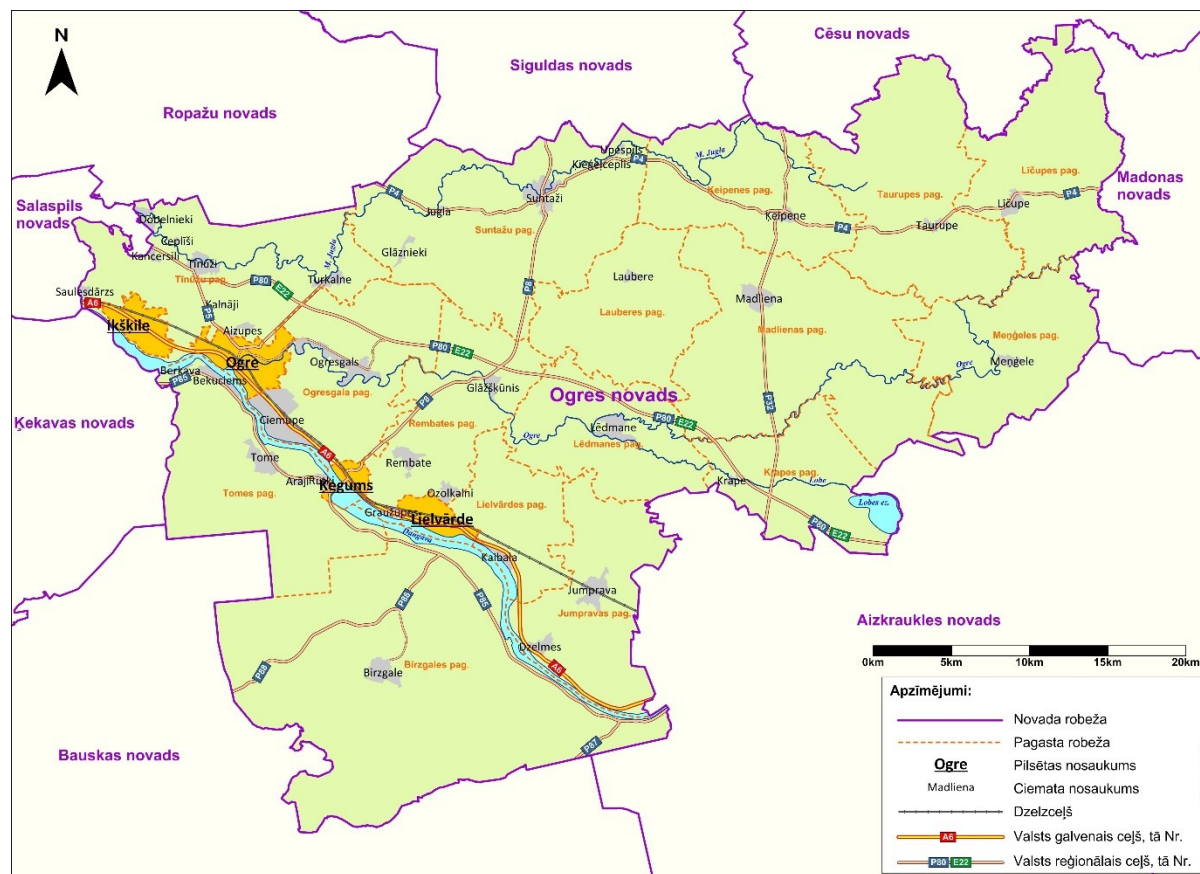
5. Ogres novada esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamā attīstība, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

5.1. Novada vispārīgs raksturojums

Ogres novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota Latvijas pašvaldība, kurā tika apvienots Ogres novads, Ikšķiles novads, Lielvārdes novads un Ķeguma novads. Novada centrs atrodas Ogres valstspilsētā.

Novada teritorija pilnībā pārklājas ar pirms iepriekšējās administratīvi teritoriālās reformas pastāvējušā Ogres rajona teritoriju.

Novada centrs: Ogres valstspilsēta, Novada kopējā platība - 1839,4 km². Novadā 2021.gada sākumā bija 57 617 iedzīvotāji un teritorijas apdzīvojuma blīvums attiecīgi 31,3 cilvēki uz kvadrātkilometru

1.attēls Ogres novada kartoshēma

Ogres novada sastāvā ietilpst: Birzgales pagasts, Ikšķiles pilsēta, Jumpravas pagasts, Krapes pagasts, Ķeguma pilsēta, Ķeipenes pagasts, Lauberes pagasts, Lēdmanes pagasts, Lielvārdes pagasts, Lielvārdes pilsēta, Madlienas pagasts, Mazozolu pagasts, Meņģeles pagasts, Ogres valstspilsēta, Ogresgala pagasts, Rembates pagasts, Suntažu pagasts, Taurupes pagasts, Tīnūžu pagasts un Tomes pagasts.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Daugavas upe daļa novadu divās nevienlīdzīgās daļās. Novada teritorijas lielākā daļa, visas pilsētas un lielākie attīstības centri izvietoti Daugavas labajā krastā. Abas novada daļas savieno tikai viens tilts pār Daugavu – Ķeguma HES tilts.

Tādējādi Daugavas kreisā krasta teritorija, jeb Birzgales un Tomes pagasti ir fiziski lielā mērā atdalīti no pārējās novada teritorijas.

Ogres pilsēta atrodas 37 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas.

Novada teritorija robežojas ar Salaspils, Ropažu, Siguldas, Cēsu, Madonas, Aizkraukles, Bauskas un Ķekavas novadiem.

Novadā ir plašs upju tīkls, kuru veido Daugava un tās pietekas, lielākās ir labajā Daugavas krastā – Ogres upe un Mazā Jugla. Lielākais novada ezers ir Lobes ezers. Citu nozīmīgu dabisko ūdenstilpju novadā nav. 1939.gadā izveidota Ķeguma HES ūdenskrātuve uz Daugavas, tās platība 24,9 km² un tās dziļums sasniedz 16 m.

Meža zemju īpatsvars novadā ir 56%; meža zemju platības aizņem 103 013 ha. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir 41% jeb 75 505 ha, kas praktiski visas tiek apsaimniekotas. No tām 45% aizņem platības graudkopības un lopkopības vajadzībām.

- dabas parki “Ogres ieleja” (NATURA 2000 teritorija, 7521 ha) un “Ogres Zilie kalni” (NATURA 2000 teritorija, 312 ha),
- dabas liegumi “Lielie Kangari” NATURA 2000 teritorija, 1936 ha), “Vērenes gobu un vīksnu audze” (ietilpst dabas parkā - Ogres ieleja, Natura 2000 teritorija 48 ha), “Vērenes purvi” NATURA2000 teritorija, 1213 ha), “Daugava pie Kaibalas” NATURA 2000 teritorija 579 ha);
- dabas pieminekļi “Ogres dolomītu krauja” NATURA 2000 teritorija, 3,58) ha, “Līčupes atsegums” atrodas dabas parkā un Natura 2000 teritorijā Ogres ieleja, Vērenes muižas aleja un Vatrānes aleja;
- 101 identificēts un DB “Ozols” reģistrēts dižkoks.

5.2. Ogres novada reljefs un ģeomorfoloģiskā uzbūve

Latvija tai skaitā Ogres novads atrodas Austrumeiropas līdzenumā. Zemes virsma te veidojusies pēdējā – Latvijas apledošanas laikā.

Latvijas reljefa lielformas ir augstienes un zemienes. Tās atšķiras ar augstumu virs jūras līmeņa un reljefa saposmju. Par zemieņu un augstieņu robežu tiek uzskatīta 90m horizontāle.

Atbilstoši Latvijas fiziogēogrāfiskās rajonēšanas shēmai, Ogres novads atrodas Latvijas vidusdaļā, galvenokārt Viduslatvijas zemienē, netālu no Baltijas jūras Rīgas līča. Novada teritorijā atrodas arī Latvijas ģeogrāfiskais centrs.

No dienvidaustrumiem uz ziemeļrietumiem cauri Novadam plūst Daugava. Tā sadala novadu divās nevienādās daļās - 1/6 rajona teritorijas atrodas Daugavas kreisajā krastā, bet 5/6 - labajā krastā.

Novada reljefs būtiski atšķirīgs, veidojies pēdējā – Latvijas apledošanas un pēcdeduslaikmeta laikā. Kopumā Ogres novada zemes virsmu varētu raksturot kā zemu, lēzeni viļņainu līdzenumu, kas ģeoloģiski saistīts ar plašo Austrumeiropas līdzenumu. Arī Ogres novadu pirms 12000 - 14000 gadiem sedzis pēdējais kvartāra apledojums, kas ir atstājis nozīmīgas pēdas apkārtnes reljefā. Šīs pēdas samānāmas vēl šodien, un cilvēku saimnieciskā darbība tās nav būtiski pārveidojusi. Savu ietekmi uz apvidus virsmu ir atstājušas arī ūdensteces. Citi faktori virsmu ir ietekmējuši daudz mazāk, un tiem ir tikai vietēja nozīme. Dažādas izcelsmes pauguri mijas ar zemienēm, ko šķērso upju (Daugavas, Ogres, Mazās Juglas un to pieteku) ielejas.

Ogres Novads atrodas Viduslatvijas zemienē, kas aizņem rajona lielāko daļu (vairāk nekā 85%), un Vidzemes augstienē, kas aizņem mazāk par 15% rajona platības. Pēc šī dalījuma Ogres Novads izvietojies divos fiziogēogrāfiskajos dabas rajonos - Viduslatvijas zemienē un Vidzemes augstienē - un

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

sešos dabas apvidos - Viduslatvijas zemienē tie ir Upmales paugurlīdzenums, Taurkalnes līdzenums, Lejasdaugavas senleja un Viduslatvijas nolaidenums, Vidzemes augstienē - Piebalgas pauguraine un Augšogres pazeminājums.

Reljefa lielformas nosaka daudzu dabas apstākļu un resursu, piesārņojuma uzkrāšanās un izkliedēšanās teritoriālās atšķirības, kā arī dabas kompleksu dažādība.

Augstienēm raksturīga pacelta pamatiežu virsma, biezi kvartāra nogulumi un saposmots, paugurains reljefs, kā arī palielināts nokrišņu daudzums. Katri 100 metri virsmas paaugstinājuma rada apmēram 60 – 80 metru lielu nokrišņu daudzuma pieaugumu, kas palielina arī teritorijas ūdens noteces daudzumu. Augstienēs ir vēsāks - ar katriem 100 m vidējā gaisa temperatūra pazeminās par 0,5 - 0,6 °C. Šīs atšķirības savukārt nosaka mitruma apstākļu, augu valsts grupējumu un augšņu īpašību visai lielo dažādību salīdzinoši nelielās augstieņu platībās. Minētās iezīmes attiecas uz Ogres novada austrumu daļu, kas iesniedzas Vidzemes augstienē un fiziogeogrāfiski pieder diviem dabas apvidiem - Piebalgas paugurainei, kur ir vislielākais absolūtais virsmas augstums rajonā (120 – 200 m vjl. un vairāk), un Augšogres pazeminājumam, kas atrodas uz D no Piebalgas pauguraines un kur augstums svārstās ap 100 – 130 m vjl. Vidzemes augstienes Piebalgas apvidū izvietojusies lielākā daļa Taurupes un Mazozolu pagasta teritorijas, bet Augšogres pazeminājuma apvidū - Meņģeles pagasta ziemeļaustrumu daļa, Taurupes pagasta dienvidaustrumu daļa un Mazozolu pagasta dienvidu daļa. Mazozolu pagasta ziemeļu daļā atrodas arī Eglīskalns (205,6 m vjl.), kas uzskatāms par vienu no augstākajiem virsmas punktiem rajonā (augstums noteikts pēc topogrāfiskās kartes).

Lielākā Ogres novada daļa fiziogeogrāfiski atrodas Viduslatvijas zemienē. Tajā lielākais dabas apvidus ir Viduslatvijas nolaidenums, kas aizņem vairāk nekā 60% novada teritorijas. Šis nolaidenums, kura virsma ir slīpa, jeb nolaidena, arī vislabāk raksturo Ogres novada virsmas reljefu. Virsmas absolūtais augstums šeit mainās 50 – 100 m robežās. Viduslatvijas nolaidenuma daļa, kas atrodas novada rietumos, salīdzinoši ir ļoti zema. Tīnūžu pagasta rietumu daļā atrodas viens no zemākajiem Ogres novada virsmas punktiem, kura absolūtais augstums ir ap 10 m vjl. Zemāk par 50 m vjl. atrodas aptuveni 25 % novada teritorijas, 50 – 100 m vjl. - 60% novada teritorijas, 100 – 150 m vjl. - 10% novada teritorijas, 150 – 200 m vjl. - 4% novada teritorijas, virs 200 m vjl. - apmēram 1% novada teritorijas.

Ogres novada rietumu daļā, zemieņu teritorijā, virsmas reljefā dominē lēzeni viļņoti, vietām pauguroti līdzenumi, sevišķi Ogres novada dienvidrietumu daļā - Upmales paugurlīdzenumā un Viduslatvijas nolaidenuma austrumu daļā, kas piekļaujas Vidzemes augstienei un tās nogāžu joslai.

Novada zemieņu daļā kvartāra nogulumiežu kārtā ir plānāka. Vienlaidu augu valsts grupējumi un zemes lietojuma veidi (piemēram, aramzeme) aizņem lielākas platības nekā augstienēs. Rajona dienvidu daļā Birzgales pagastā iesniedzas arī viļņotais Taurkalnes līdzenums, kur dominējošais virsmas augstums svārstās ap 50 – 60 m vjl. Bet atsevišķi virsmas punkti, tādi kā Smilšu kalns un Priežu kalns, pārsniedz pat 80 m augstumu. Uz rietumiem no Taurkalnes līdzenuma esošajā Upmales paugurlīdzenumā virsmas absolūtais augstums lielākoties mainās 25 – 50 m robežās, lai gan atsevišķi pauguri ir augstāki, piemēram, 67 m augstais Ratkalns Tomes apkaimē, kur dominē morēnu viļņotie un paugurainie līdzenumi. Samērā daudz ir smilšainu sīkpauguru, kas faktiski ir senas kāpas, jo kādreiz šeit atradās aprimušā, kūstošā pieledāja sprostezera piekraste. Šādos smilšainos līdzenumos atrodas Ogres rajona lielākie priežu mežu masīvi, kur sastopamas mazapgūtas vidēji un stipri podzolētas augsnes uz smilšainiem cilmiežiem.

Kā visai īpatnējs ģeomorfoloģisks veidojums no dienvidaustrumu uz ziemeļrietumu cauri Ogres rajonam stiepjas Lejasdaugavas senleja. Tas ir vismazākais dabas apvidus rajona zemieņu daļā. Senlejas platums vietām ir tikai daži kilometri. Šeit ir visplānākā kvartāra nogulumiežu kārtā, kas vietām pārklāj pamatiežu dolomītus tikai nepilna metra biežumā. Senleja izveidojusies ledus laikmeta beigās un pēcledus laikmetā, ledāja kušanas ūdeņiem izgraužot un izskalojot dažādu iežu un izcelsmes nogulumus. Vietām Daugava izgrauzusi tikai jaunākos kvartāra iežus, bet vietām tās ūdeņi izskalojuši vairāk nekā 200 miljonus gadu vecos devona pamatiežus.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Daugavas ieleja posmā no novada austrumu robežas līdz Kaibalai veido it kā divus stāvus. Augšējais, jaunākais, ielejas stāvs iegrauzies kvartāra nogulumos, bet apakšējais, vecākais, ielejas stāvs iegrauzies devona pamatiežos kanjona veidā. Šo ģeomorfoloģiski īpatnējo, Latvijā unikālo divstāvu ieleju diemžēl vairs nav iespējams apskatīt, jo to applūdinājuši Ķeguma ūdenskrātuves ūdeņi. Pirms tam ielejas dziļums sasniedza pat 50 m. Mūsu dienās var apskatīt tikai 2 – 3 km plato ielejas augšējo stāvu, kam ir daudzas terases un lēzenas, plašas terašu nogāzes. Terasēs un to nogāzēs uz karbonātiem bagātajiem dolomītiem izveidojušās karbonātu vai velēnu karbonātu augsnes ar visai savdabīgu "stepjveida" veģetāciju, kurā dominē siltumizturīgi augi. Karbonātu augsnes pārsvarā izveidojušās sausas terašu nogāžu pļavas, bet velēnu karbonātu augsnes - dižsili. Arī kādreiz dziļās, kanjonveida Daugavas pieteku ielejas, kurām bija vairākas terases, tagad pieplūdušas ar Ķeguma ūdenskrātuves ūdeņiem.

Novada ziemeļrietumu un rietumu daļā pēdējais apledojums ir atstājis visai savdabīgus ģeomorfoloģiskus veidojumus - osus, ko sauc arī par kangariem. Tie ir šauri, kilometriem gari viļņveida pauguri (un to virknes) ar stāvām nogāzēm. Osi visai savdabīgi izceļas virs tuvākās apkārtnes virsmas. Osi pārsvarā sastāv no grants un dažāda rupjuma smilts kārtām. Osi jeb kangari radušies pēdējā apledojuma zemledāja tuneļos vai plaisās, pa kurām plūduši kušanas ūdeņi. Atkarībā no straumes ātruma un stipruma ūdens plūsmai līdzī ceļojušās dažāda lieluma izskaloto iežu daļiņas, kas, samazinoties straumes ātrumam, nogulsņējās un uzkrājās šajās plaisās. Tā kā ūdens ātrums nav bijis vienmērīgs, tad izveidojās dažāda granulometriskā sastāva iežu slāņu kārtas. Vislabāk tas redzams karjeros, kur virs oļu kārtām atrodas grants, smilts, duļķes utt. Jo smalkākas nogulumu slāņi iežu daļiņas, jo mazāks bijis straumes ātrums. Mālainas duļķes nogulsņējušās stāvošos ūdeņos. Šī likumsakarība raksturīga ne tikai osiem, bet arī citas izcelsmes pauguriem. Visvairāk osu Ogres novadā ir Iksšķiles, Tīnūžu, Ogres, Birzgales, Juglas (Annasmuižas) un Suntažu apkārtņē, kur tie stiepjas veselām virknēm.

Ogres novada ziemeļrietumu daļā iestiepjas Latvijas lielākā osu grēda - Lielie Kangari. Šis 28 km garais dabiskais valnis, kura platums ir no dažiem desmitiem metru līdz vairākiem simtiem metru, paceļas 10 – 40 m virs apkārtnes purvainās virsmas. Interesantākais oss šajā virknē ir t.s. Lielā vīra gulta jeb Ķoderu pilskalns. Pa Lielo Kangaru augšdaļu (t.s. Īstajiem Kangariem) stiepjas Rīgas—Ērgļu ceļš.

Starp Juglu un Suntažiem stiepjas Suntažu Kangari, kurus sauc arī par Mazajiem Kangariem jeb Kangarišiem. Šī osu grēdu virkne grants ieguves dēļ vietām stipri norakta. Lielākais oss Suntažu Kangaros ir Annaskalns Juglā, kura relatīvais augstums ir ap 25 m. Būtībā Lielie Kangari un Suntažu Kangari veido vienu osu ķēdi vairāk nekā 20 km garumā, taču pie Juglas (Annasmuižas) sasaistošie osi ir norakti.

Gar Daugavas labo krastu no nosusinātā Kaparāmura ezera vietas pie Iksšķiles cauri Ogres pilsētai līdz Ķegumam stiepjas Ogres Kangari. Šie ir garākie kangari Ogres novadā (15 km). Augstākās virsotnes tajos ir 69 m augstais Ķentes kalns Ogrē un 70 m augstais Lorenčkalns Ķegumā. Daļu no Ogres Kangariem, kas stiepjas cauri Ogrē, sauc par Zilajiem kalniem un Vilku kalniem. Zilie kalni, kuru pakājē atrodas Jaunogres dzīvojamais masīvs, ir iecienīta atpūtas vieta. Ogres centrā ir Vilku kalni.

Osu grēdas stiepjas arī Birzgales pagasta mežainajā dienvidaustrumu daļā, Taurupes līdzenumā. Osi rada apgrūtinā virszemes un pazemes noteci un sekmē pārpurvošanos. Osos vietām ir īpatnēja augu valsts. Tajos, sevišķi Lielajos Kangaros, bieži sastopami daudzi aizsargājami augi.

Viduslatvijas nolaidenumā dominē vidēji viļņots morēnu līdzenums ar gareniem, līdz 20 m augstiem, pacēlumiem. Pa šo garenisko pacēlumu (pauguru) lēzenajām mugurām un nogāzēm stiepjas labi iekultivētu tīrumu joslas (pārsvarā uz mālainiem augsnes cilmiežiem). Šos garenos, lēzenos paugurus sauc par drumliniem. Ļoti bieži tie sastāv no mālainiem slāņiem ar laukakmeņu piemaisījumiem. Pats izteiktākais un raksturīgākais šāds gareniskais pacēlums (drumlins) ir t.s. Ķeipenes valnis, kas paceļas apmēram 20 – 30 m virs viļņotās apkārtnes.

Ogres novadā dominējošie ir morēnu līdzenumi, kas radušies, ledājam izkūstot un vienlaikus nogulsņējoties drupu iežiem un laukakmeņiem. Vislabākie mitruma apstākļi morēnu līdzenumā ir tajās vietās, kur smilts ar mālu sajauksies līdzīgās daļās, šeit atrodas arī salīdzinoši auglīgākas augsnes -

velēnu podzolētas augsnes ar vidēju iekultivēšanas pakāpi. Vislabāk iekultivētās augsnes Ogres rajonā ir Lejasdaugavas senlejā, kur tās bijušas apstrādātas kopš seniem laikiem un cilmieži ir karbonātiekie dolomīti.

5.3. Klimatiskie apstākļi

Latvijas klimatu lielā mērā nosaka tās teritorijas atrašanās mērenajā klimata joslā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē. Tā rezultātā Latvijā valda maigs un mitrs klimats un vērojama izteikta četru gadalaiku maiņa. Debesis bieži ir apmākušās, vidēji 160—180 dienas gadā. Vidējais nokrišņu daudzums svārstās no 574 līdz 691 mm gadā.

Latvijai, tāpat kā pārējām Baltijas valstīm, raksturīga bieža gaisa masu maiņa. Atmosfēras frontes bieži pavada stipri vēji, tāpēc rudenī vērojams vētru maksimums, februārī — puteņu maksimums, bet jūlijā — vislielākais nokrišņu daudzums un visvairāk dienu ar pērkona negaisu.

Ģeogrāfiskais platums ir galvenais klimatu veidojošais faktors — no tā atkarīgs saules radiācijas daudzums, ko saņem Zemes virsa. Arī dienas garums dažādos gadalaikos atkarīgs no vietas ģeogrāfiskā platuma. Ziemā saule paceļas 9—10° virs horizonta un dienas garums ir 6—7 stundas. Vasarā Saule paceļas līdz 55—57° virs horizonta, bet dienas garums ir 17—18 stundas. Šāda atšķirība saules augstumā virs horizonta un dienas garums ir cēlonis saules radiācijas pieplūduma nevienmērīgam sadalījumam pa gadalaikiem. Zemes virsu sasniedz ne tikai tiešie saules stari — tiešā radiācija, bet arī daļa atmosfērā izkliedētās radiācijas, jo Latvijā bieži vien ir apmācies laiks. Tādējādi katrs Latvijas valsts virsas kvadrācentimetrs saņem tikai apmēram 80 kcal gadā — trešo daļu no Saules radiācijas pieplūduma. Tikai 20% no šī siltuma tiek patērēti gaisa sasildīšanai, 80% — nokrišņu iztvaicēšanai, kas pietiek, lai iztvaikotu tikai 50% nokrišņu. Tāpēc Latvijā ir pārlieks mitrums un daudzviet notiek teritorijas pārpurvošanās process.

Ogres novads, tāpat kā visa Latvijas teritorija, ietilpa mērenās klimata joslas pārejas klimata apgabalā (no jūras klimata tipa uz kontinentālo tipu). Tas nozīmē, ka dominējošā loma apkārtnes klimatā ir no Atlantijas okeāna plūstošajām mērenajām jūras gaisa masām. Sasniegušas Latvijas teritoriju, tās daļēji jau ir zaudējušas savas pamatīpašības, ziemā kļūdamas aukstākas, bet vasarā - siltākas. Savā rašanās apgabalā virs siltās Ziemeļatlantijas straumes gaisa masu vidējā temperatūra ziemā svārstās 6 - 10 °C; sasniedzot Latviju, to temperatūra ir pazeminājusies līdz 4 °C un pat līdz -2 °C. Savukārt vasarā vērojams pretējs process, tikai mazākā mērā. Mēreno jūras gaisa masu temperatūra savā rašanās laikā nepārsniedz 13 - 15 °C, bet, sasniedzot Latviju, tās ir sasīlušas līdz 16 - 18 °C. Ieplūstot Latvijā, atlantiskais gaiss ir kļuvis arī nedaudz sausāks, par ko liecina gada vidējā nokrišņu daudzuma atšķirības. Piemēram, Viduseiropas un Ziemeļeiropas rietumu piekrastē vidējais nokrišņu daudzums gadā vietām ievērojami pārsniedz 1000 – 1500 mm, turpretī Latvijā tas mainās 500 – 950 mm robežās. Mērenais jūras gaiss Latvijā ieplūst ciklonu ietekmē ar rietumu vējiem, jo Latvija atrodas ziemeļu puslodes vidējo platumu zema atmosfēras spiediena joslā. Tāpēc cikloni Latvijā ir daudz biežāka parādība nekā anticikloni. Vidēji 190 - 200 dienas gadā valda cikloni, kas vasarā rada vēsu, lietainu, apmākušos laiku. Gaiss sasilst līdz 14 - 16 °C. Ziemā - atkušņains, samērā silts laiks, kad gaisa temperatūra dienā turas virs 0 °C.

Ar anticikloniem Latvijā ieplūst mērenais kontinentālais gaiss no Austrumeiropas līdzenuma austrumu un dienvidaustrumu iekšējiem apgabaliem. Ziemā tas rada mērenu salu (gaisa temperatūra pazeminās līdz -5 un pat līdz -15 °C), bet vasarā ļoti siltu, sausu laiku (gaisa temperatūra sasniedz 20 - 30 °C). Anticikloni Latvijā valda vidēji 150 - 160 dienas gadā. Daudz retāk no ziemeļiem un ziemeļaustrumiem Latvijā ieplūst arktiskais gaiss; tad gaisa temperatūra ziemā strauji pazeminās līdz -20 °C un pat līdz -40 °C. Viss iepriekš minētais pilnā mērā attiecināms arī uz Ogres novada teritoriju. Novads ir pārāk mazs, lai klimata atšķirības tajā būtu lielas. Klimata atšķirības ir mazas pat visas Latvijas mērogā. Tomēr, raksturojot Ogres novada mikroklimatu, var pamanīt galvenās tendences, kas iekļaujas republikas kopējā klimata ainā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Daudz mazāka ietekme uz Latvijas klimatu ir Baltijas jūras gaisa masām. Tā izpaužas tikai 40 – 50 km platā piekrastes joslā, ziemā mazinādama salu, bet vasarā - karstumu. Ziemā Baltijas jūras gaiss ietekmē plašāku joslu, tādējādi skarot arī Ogres novada rietumu daļu Ogrī, Tīnūžu pagastu, Birzgales un Tomes apkaimi. Vasarā Baltijas jūras ietekmes joslas platumš sašaurinās līdz 5 – 10 km un nerasniedz Ogres novada robežas. Vasarā lielāka nozīme ir citiem klimatu veidojošiem faktoriem, tādiem kā vietas ģeogrāfiskais platumš, virsmas absolūtais augstums un paugurainība, lielo ūdenskrātuvju tuvums, apkaimes mežainums u.c.

Bezsalas periods Ogres novadā vidēji ilgst apmēram 5 mēnešus. Novada rietumu daļā tas var būt par 2 nedēļām garāks nekā austrumu daļā. Ogres novada virsma ietilpst lēzeni viļņotajā austrumu rietumu virzienā slīpajā Viduslatvijas nolaidenumā, tāpēc novada austrumu daļa ir salīdzinoši augstāka un pauguraināka par rietumu daļu. Šis atšķirības tad arī nosaka vietējā klimata īpatnības. Ilggadējā gaisa vidējā diennakts temperatūra janvārī Ogres novada rietumu daļā mazāka par -6 °C, bet austrumu daļā tā zem -7 °C. Gaisa vidējā diennakts temperatūra jūlijā vidēji 17,4 °C novada dienvidrietumu daļā un 16,4 °C novada ziemeļaustrumu daļā.

Ziemā gaisa temperatūru Ogres novada rietumu daļā galvenokārt ietekmē no rietumiem plūstošās Atlantijas okeāna un Baltijas jūras un Rīgas līča mērenās gaisa masas. Novada austrumu daļā temperatūru ziemā ietekmē arī Vidzemes augstienes tuvums un lielākie virsmas augstumi. Arī vasarā novada ziemeļaustrumu un austrumu daļā saglabājās augstienes ietekme uz apkaimes klimatu. Visu gadu zināma ietekme uz apkaimes mikroklimatu ir Daugavai un tās ūdenskrātuvju lielajai ūdens virsmai, kas pavasara un rudens naktīs nedaudz mazina augsnes virskārtas atdzišanu, aizkavē pirmo un pēdējo salnu iestāšanos, padarot tās mazāk "kodīgas". Jāpiebilst, ka ūdenskrātuves ietekmē gaisa temperatūras diennakts gaitu, sevišķi siltajā sezonā. Aizsalušu ūdenskrātuvju virsmas ietekme neatšķiras no sauszemes iedarbības. Novada ziemeļaustrumu daļā, starppauguru ieplakās, rudenī un pavasarī vērojama visizteiktākā gaisa temperatūras inversija, kad ieplakās pa pauguru nogāzēm noslīd un sakrājas vēsāks gaiss nekā pauguru virsotnes daļās (jo gaiss ir vēsāks, jo tas ir blīvāks un smagāks). Visspēcīgāk šī inversija izpaužas pirmo un pēdējo salnu laikā, vēlāk tā ir mazāk pamanāma, lai gan pastāv visu gadu. Reizēm ieplakās un citās zemās vietās gaisa temperatūra var būt par 2 - 3 °C zemāka nekā pauguru virsotnēs. Jo lielāka ir virsmas relatīvo augstumu atšķirība, jo temperatūras inversija ir izteiktāka. Pavasaris un rudens Ogres novada ziemeļaustrumu un austrumu daļā iestājas attiecīgi par 2 nedēļām vēlāk un agrāk nekā rietumu daļā (Ogres apkaimē). Sniega segas vidējais biežums novada rietumu daļā vidēji ir 10 – 30 cm, bet novada ziemeļaustrumu un austrumu daļā tās vidējais biežums sasniedz 40 – 60 cm un tā ir noturīgāka. Atkušņi novada ziemeļaustrumu un austrumu daļā vērojami salīdzinoši mazāk. Gada vidējais nokrišņu daudzums mainās no 550 līdz 600 mm novada rietumu daļā, bet ziemeļaustrumu daļā no 850 līdz 900 mm un vairāk.

Valdošie vēji Ogres novadā ir dienvidrietumu un R vēji. Piezemes vēja stiprums ir arī atkarīgs no vietējiem apstākļiem. Visvairāk to ietekmē virsmas reljefs un lielo mežu masīvu izvietojums. Šie un citi faktori reizēm var jūtami mainīt vēja virzienu tuvākajā piezemes gaisa slānī, atstājot ietekmi uz apkārtnes mikroklimatu. Taču maģistrālos valdošos vējus minētie faktori praktiski neietekmē.

5.4. Ģeoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dziļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dziļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dziļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Ogres novads, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas ZR daļā, Baltijas sineklīzē. Šai ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgs liels nogulumiežu segas biežums un subparalēls nogulumu slāņojums. Sineklīzei raksturīgi trīs galvenie iežu kompleksi:

1. Augšējais – Kwartāra nogulumu;
2. Vidējais - Zemkvartāra nogulumiežu, jeb pamatiežu sega;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats**3. Apakšējais – Kristāliskais pamatklintājs.**

Minētie kompleksi ir krasi atšķirīgi gan pēc iežu sastāva, to vecuma, fizikālajām īpašībām un saguluma apstākļiem.

Ģeoloģiskā griezuma apraksts tiek sniegts sākot ar vecākajiem un dziļāk iegulošajiem nogulumiem virzienā uz zemes virsu.

Kristāliskais pamatklintājs:

Dziļākajos izpētes urbemos sasniegtais ģeoloģiskais veidojums ir Kristāliskais pamatklintājs, kas Ogres novada teritorijā ieņū aptuveni 1000m dziļumā. Pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži.

Metamorfie ieži ir pārsvarā dažādi gneisi, amfibolīti un migmatīti. Ogres novadā ierīkoti vairāki urbumi, kuros sasniegts kristāliskais pamatklintājs, taču detalizēta tā kartēšana un izpēte nav veikta, tādēļ detalizētu informāciju par šo ģeoloģiskās uzbūves elementu, tā ieguluma dziļuma kartējumu, litoloģisko sastāvu un uzbūves īpatnībām nav iespējams sniegt. Kopumā reģionālais kristāliskā pamatklintāja virsmas pacēlums noteikts virzienā no rietumiem uz austrumiem. Ar kristāliskā pamatklintāja dēdējuma garozu ir saistīti siltie termālie ūdeņi, kurus iespējams izmantot kā ģeotermālās enerģijas avotu. Kristāliskā pamatklintāja dziļākajos slāņos (aptuveni 3-5km dziļumā), kur temperatūra pārsniedz 100°C iespējams iegūt un izmantot petrotermālo enerģiju.

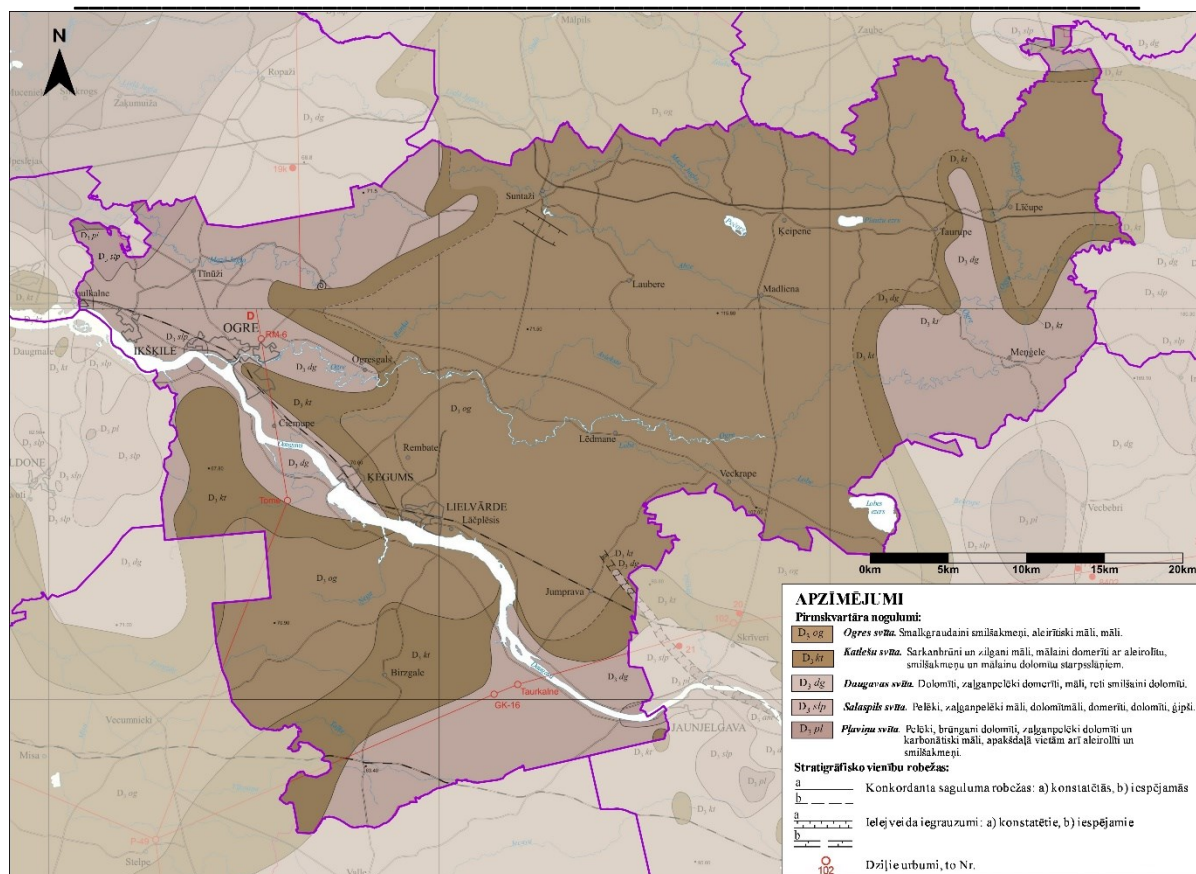
Nogulumiežu sega:

Nogulumiežu segu veido divas atšķirīgas sistēmas pirmskvartāra, jeb pamatiežu nogulumiežu sega un Kvartāra nogulumi.

Pamatiežu segas biezums Ogres novadā ir samērā maz mainīgs un vidēji sastāda 900m -1000m, zemā izpētes detalitāte neļauj noteikt izmaiņu tendences plānā, jo to amplitūda ir neliela.

Pamatiežu segu veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumi.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

2.attēls Ogres novada pirmskvartāra nogulumu ģeoloģiskā karte (VGD 1:200 000 mēroga ģeoloģiskā karte)

Visvecākie nogulumieži Ogres novadā ir **Kembrija nogulumieži**, kas izplatīti visā novada teritorijā un pārsvarā sastāv no jūras terīgēnajiem veidojumiem – smilšakmeņiem un aleirolītiem. Visā novada teritorijā tie pārklāj kristālisko pamatklintāju. Nogulumu biezums novada teritorijā sasniedz 50m.

Kopumā kembrija nogulumu virsma atspoguļo pamatklintāja reljefu. Nelielais urbumu skaits, kas atsedz Kembrija sistēmas nogulumus neļauj detalizēti izanalizēt to biezuma un ieguluma dziļuma izmaiņas novada teritorijā. Kembrija nogulumos konstatēti silti, ārstnieciski ar bromu bagāti minerālūdeņi.

Kembrija nogulumus visā novada teritorijā pārklāj **Ordovika nogulumu**, kas pārsvarā ir jūras terīgēni karbonātskātie ieži (kaļķakmeņi, merģeļi, māli). Šie nogulumu ir sastopami visā novada teritorijā. Arī Ordovika nogulumu biezums, analogi kā Kembrija nogulumu biezums ir mainīgs plānā un to ietekmējušas tektoniskās kustības. Vidēji Ordovika nogulumu biezums novadā ir ap 200m, taču nelielais urbumu skaits, kas atsedz Ordovika sistēmas nogulumus neļauj detalizēti izanalizēt to biezuma un ieguluma dziļuma izmaiņas novada teritorijā.

Ordovika nogulumus visā novada teritorijā pārklāj **Silūra sistēmas** nogulumu. Silūra nogulumus veido merģeļi, māli un mālaini kaļķakmeņi. Silūra nogulumu biezums plānā ir maz mainīgs un vidēji var būt no 100m -150m.

Nelielais urbumu skaits, kas atsedz Silūra sistēmas nogulumus neļauj detalizēti izanalizēt to biezuma un ieguluma dziļuma izmaiņas Ogres novada teritorijā.

Silūra sistēmas nogulumus visā novada teritorijā pārklāj **Devona sistēmas** nogulumu. To izpētes pakāpe ir daudz augstāka tādēļ tiek detalizēti stratigrāfiskais dalījums.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Vecākie un dziļāk iegulošie Devona sistēmas nogulumu ir **Ķemeru un Pērnavas svītas**, kas veido vienotu terīgēno nogulumu (smilšakmeņu, aleirolītu un mālu) kompleksu. Nogulumu biezums novada teritorijā pārsniedz 150m m biezumu. Kompleksa iežiem raksturīga samērā laba ūdenscaurlaidība. Kompleksa pazemes ūdens ir mineralizēts, tas izmantojams kā dzeramie un ārstnieciskie minerālūdeņi, kā arī veikts to novērtējums un rekomendēts tos izmantot zivju mazuļu (lašu, foreļu) audzināšanai, izmantojot tiem raksturīgo paaugstināto un nemainīgo temperatūru un labvēlīgo sāļu saturu (sekmīgi to izmanto Tomes zivju audzētavā).

Vidusdevona Narvas svīta visā Latvijas teritorijā ir izturēts reģionālais sprostsplānis, kas atdala saldūdens horizontus no dziļāk iegulošajiem iesālūdens un sāļūdens horizontiem. Svītu veido domerīti ar māla, dolomīta un ģipša starpsplāņiem. Slāņa biezums 130m – 150m.

Narvas svītas nogulumus visā novada teritorijā pārklāj apjomīgs, pārsvarā terīgēno iežu komplekss, kas apvieno **vidusdevona Arukilas un Burtnieku svītas un augšdevona Gaujas un Amatas svītas**. Kompleksu veido smilšakmeņi ar aleirolītu un mālu starpsplāņiem. Kompleksa nogulumu izplatīti visā Novada teritorijā, tā biezums vidēji 200m – 250m. Šī kompleksa Gaujas svītas smilšakmeņu horizonts ir plaši izmantots kā dzeramā ūdens ieguves avots Novada teritorijā.

Zemkvartāra virsmu visā novada teritorijā veido Augšdevona laika karbonātiežu nogulumu, novada lielākajā daļā tie ir **Augšdevona Ogres (D3og)** svītas nogulumu. Teritorijās, kur tie denudēti, Daugavas ielejā, atsevišķās teritorijās novada Dienvidaustrumu daļā, kā arī zemienes teritorijā Daugavas kreisajā krastā, zemkvartāra virsmā atsedzas **Daugavas - Katlešu (D3dg-kt)** svītu karbonātiskie nogulumu un atsevišķās dziļāko iegrauzumu vietās atsegti Augšdevona **Salaspils (D3slp)** svītas nogulumu. Pārsvarā šo nogulumu kompleksu veido dolomītu, domerītu, mālu slāņmija. Salaspils svītas nogulumos iespējami ģipša starpsplāņi.

Kvartāra nogulumu

Kvartārs aptver visjaunāko Zemes attīstības periodu. Tā nogulumu veido nogulumiežu segas virsējo kārtu, pārklājot pamatiežu denudēto virsmu. Zemkvartāra virsma, ko veido ledāju denudēti pamatieži augstāka ir novada austrumu daļā, un pakāpeniski pazeminās virzienā uz Rietumiem.

Kvartāra nogulumu ģenēze un litoloģiskais sastāvs ir ļoti mainīgi kā plānā tā griezumā.

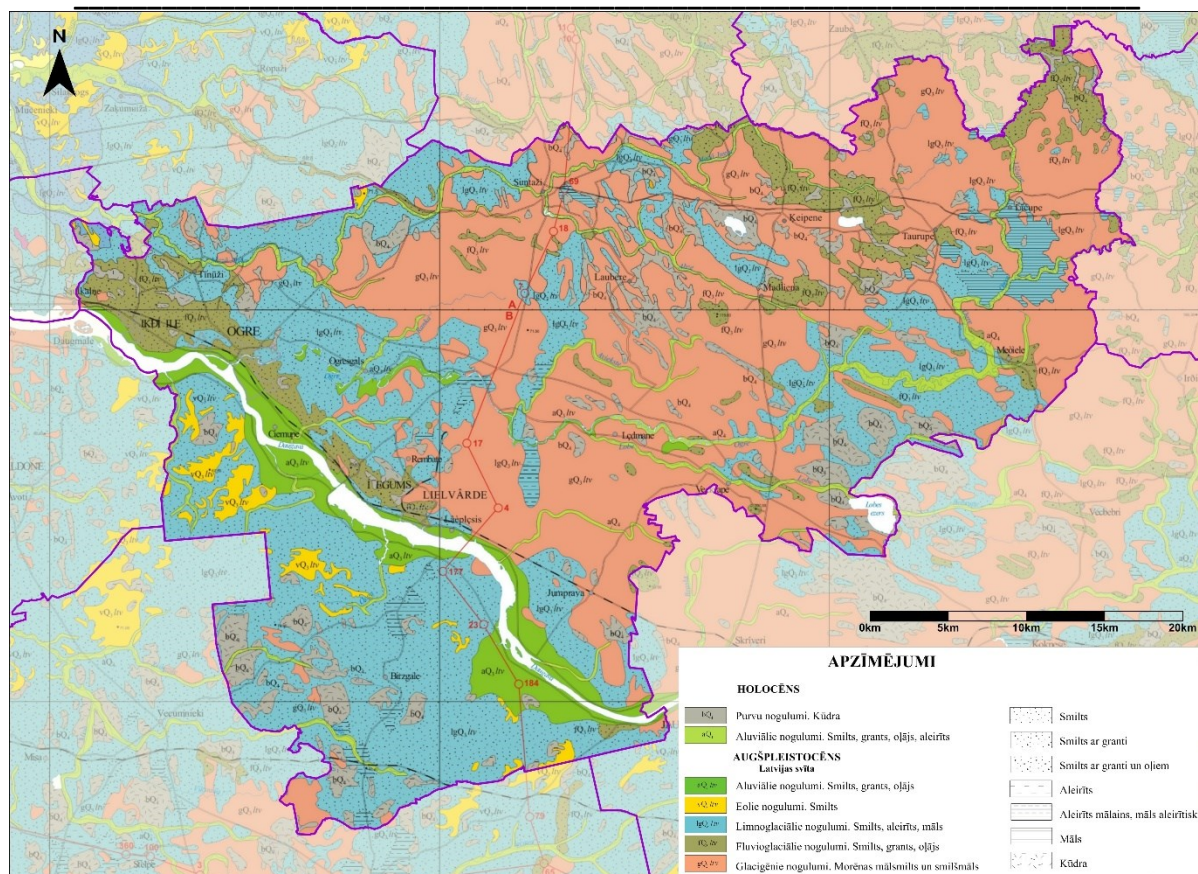
Kvartāra nogulumu biezums ir ļoti mainīgs. No dažiem metriem līdz vairākiem desmitiem metru augstienes rajonā. Atsevišķos gadījumos, it sevišķi iegrauzumos pirmskvartāra nogulumos, tas var pārsniegt arī 100m.

Kvartāra nogulumus iedala pleistocēna, jeb ledus laikmeta nogulumos un holocēnā, jeb pēcleiduslaikmeta nogulumos. Pleistocēns sākās pirms aptuveni 1,7milj.gadu, holocēns – pirms aptuveni 10 tūkstošiem gadu, kad beidzās ledus laikmets.

Vislielākā loma tagadējo ainavu izveidē bijusi pēdējam jeb Latvijas apledojumam (Vislas pēc Rietumeiropas klasifikācijas). Latvijas apledojuma uzvirzīšanās sākās aptuveni pirms 75 tūkstošiem gadu, bet atkāpšanās aptuveni pirms 16 tūkstošiem gadu.

Pēdējais apledojums ir noteicis kvartāra nogulumu segas sadalījumu Latvijā. Ledājam uzvirzoties tas ierāva sevī iežus un minerālus no teritorijas, kam virzījās pāri. Ledāja plūsmai aprimstot vai ledum izkūstot, tā nestais iežu materiāls nogula uz zemes virsas. Tā radās morēnas jeb ledāja nogulumu, kas patreiz klāj ļoti plašu Latvijas teritoriju.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

3.attēls **Ogres novada kvartāra nogulumu karte** (VĢD 1:200 000 mēroga ģeoloģiskā karte)

Ogres novadā **morēnas nogulumi** sastopami plašās teritorijās lielākajā novada daļā veidojot esošās reljefa formas. Morēnas nogulumi lielākoties veido viegli viļņotu līdzenumi. Morēnas nogulumus veido nešķirots, mehāniski sajaukts smilšmāla, mālsmits, smilts materiāls.

Morēnas nogulumi satur oļus un laukakmeņus, kas traucē zemniekiem lauksaimniecības zemju apstrādē. Pēdējā apledojuma morēnas nogulumiem ir sarkanbrūna krāsa, kas saistīta ar devona smilšakmens noārdīšanu un ieraušānu ledāžā. Tāpēc braucot pa Latviju pavasarī, tūrumi ir sarkanbrūnā krāsā. Morēnas nogulumi satur kalcija karbonātu, kā rezultātā Latvijas augsnes ir noturīgākas pret skābajiem nokrišņiem.

Ledus segai kūstot, vispirms atbrīvojās augstienes, pēc tam notika vispārīga ledāja malas atkāpšanās uz ziemeļiem. Ledājam strauji kūstot, veidojās lieli kušanas ūdeņu daudzumi. Ūdens straumes pirmkārt plūda pašā ledāžā – pārvietojoties pa ledāja virsu, kā arī ar lielu ātrumu un spiedienu tecēja pa ledāja plaisām un kanāliem. Izplūduši no ledāja, ūdeņi varenu upju veidā tecēja pa ledus atstāto teritoriju. Straumes nesa sev līdzī iezu daļiņas no ledāja. Ledāja kušanas ūdeņi veidoja divu veidu nogulumus: fluvioglaciālos un limnoglaciālos.

Fluvioglaciālie nogulumi ir ledāja kušanas ūdeņu straumju akumulēti nogulumi, kas sastāv no smilts vai grants. To biezums ir no dažiem līdz pat vairākiem metriem. Latvijā ar tiem saistītas lielākās smilts un grants atradnes. Parasti uz šiem nogulumiem ir sastopami priežu meži. Ogres novadā šo nogulumu izplatība ir neliela, biežāk tie sastopami atsevišķu starpslāņu vai lēcu veidā morēnas nogulumos. Zemes virsmā tie atsedzas Daugavas upes ielejas labā krasta tuvumā posmā no Saulkalnes līdz Ķegumam. Fluvioglaciālie nogulumi veido arī Ogres novadam raksturīgās osu grēdas jeb kangarus.

Limnoglaciālie nogulumi ir ledāja kušanas ūdeņu straumju akumulēti nogulumi sprostezeros un ledus ezeros. Tie sastāv no labi šķirotiem māla, aleirīta vai smalkas smilts nogulumiem. Uz limnoglaciālajiem mālajiem vai aleirītiskajiem iezīem, it sevišķi ja tie ir karbonātiskie veidojas auglīgas augsnes. Māla nogulumus, ja tie nesatur karbonātus daudzviet izmanto kā derīgos izrakteņus.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres novada teritorijā limnoglaciālie nogulumi lielākoties izplatīti novada rietumu daļā, Daugavas kreisajā krastā, kā arī veido limnoglaciālos līdzenumus starpmorēnas ieplakās un pēcledus laikmeta sprostezeru teritorijās.

Pirms 10000 gadiem sākās kvartāra perioda jaunākais posms – pēcleduslaikmets vai **holocēns**, kas ilgst līdz pat mūsdienām. No ģeoloģiskā laika mēroga viedokļa tas ir īss laika sprādis, taču var teikt, ka Latvijas daba šajā laikā ir piedzīvojusi lielas izmaiņas. No ledāja atbrīvotajā teritorijā no dienvidiem un austrumiem ienāca augi un dzīvnieki. Sākumā ieviesās tundras augi, vēlāk izveidojās meži, attīstījās purvi, sāka aizaugt ledāja atstātie ezeri.

Raksturīgi mūsdienu nogulumi ir purva nogulumi – kūdra, kā arī aluviālie nogulumi upju ielejās.

Derīgie izrakteņi

Novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido būvmateriālu derīgie izrakteņi - grants, smilts, māls, biogēnie nogulumi kūdra, kā arī pazemes dzeramie ūdeņi un minerālūdeņi.

Par perspektīvu alternatīvās enerģijas avotu var uzskatīt ģeotermālo un petrotermālo enerģiju.

Svarīgākie derīgie izrakteņi Ogres novadā ir dolomīts, grants, smilts, māls un kūdra. Ikšķiles lauku teritorijā esošā Kranciema dolomīta atradne ir lielākā Ogres rajonā un ir nozīmīga arī Latvijā (krājumi 8,4 milj. tonnu). Uzskaitītas 264 kūdras iegulas ar kopējo krājumu 189 miljoni kubikmetru, lielākās kūdras atradnes ir Sivenīcas, Žļaugu, Pečoru un Ozolēnu purvos. Daugavas kreisajā krastā atrasti minerālūdens avoti. Lielī smilts un grants krājumi ir Lielajos Kangaros, Suntažu Kangaros un Ogres Kangaros, taču to izmantošana sakarā ar dabas aizsardzības pasākumiem ir ļoti ierobežota. Mazākas atradnes ir izkaisītas pa visu rajona teritoriju.

Derīgo izrakteņu smilts - grants materiāla, smilts, māla, arī kūdras krājumi Ogres novadā ir vidēji. Vadoties pēc ieguves pēdējos gados, līdz šim pētīto krājumu pietiks vairākiem gadu simtiem.

Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

Biogēnais derīgais izrakteņis – kūdra izplatīta reljefa pazeminājumos, kur humīdā klimata ietekmē izveidojušies purvi.

Derīgo izrakteņu krājumus nosaka pamatojoties uz to izpētes rezultātiem konkrētā atradnē. Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs akceptē derīgo izrakteņu krājumus un uztur derīgo izrakteņu atradņu kadastru. Derīgo izrakteņu krājumu akceptācijas rezultātā tiem tiek noteikta normatīvo aktu prasībām atbilstoša kategorija, kura atkarīga no izpētes detalitātes. Latvijā noteiktas trīs derīgo izrakteņu krājumu kategorijas: A kategorija, N kategorija un P kategorija. Kur A kategorijas krājumu izpēte ir visdetālākā, bet P kategorijas krājumus var uzskatīt par prognozētiem un pirms to ieguves uzsākšanas veicama papildus ģeoloģiskā izpēte.

Latvijā visas derīgo izrakteņu atradnes, kuras ir izpētītas un kurām ir akceptēti derīgo izrakteņu krājumi ir reģistrētas vienotā reģistrā, jeb datu bāzē - Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzē Derīgo izrakteņu atradnes. Reģistrs ietver ļoti vispārēju informāciju par katru tajā ietvertu derīgo izrakteņu atradni, tai skaitā: atradnes nosaukums, derīgais izrakteņis, atradnes statuss un izmantošana uz kalendārā gada 1.janvāri, administratīvā piederība, atradnes koordinātas (no – līdz, kas ir nepietiekami atradnes platības noteikšanai, vai tās iezīmēšanai kartē), Izpētītie krājumi (A un N kategorijas): jaunākie dati par krājumu atlikumiem katram izrakteņim uz attiecīgā gada 1.janvāri, prognozētie krājumi (P kategorija), kā arī galvenie derīgā izrakteņa kvalitātes rādītāji.

Vides pārskatā tiek ietverts Ogres novada kopējais būvmateriālu izejvielu atradņu saraksts, tās grupējot pa pagastiem (1.tabula), detālāku informāciju par katru derīgo izrakteņu atradni var iegūt LVĢMC interneta vietnē <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

2.tabula Būvmateriālu izejvielu atradnes Ogres novadā (saskaņā ar LVĢMC DB)

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
721	Kļaviņi 2	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts
721	Kļaviņi 2	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts-grants
551	Rožkalns	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts
551	Rožkalns	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts-grants
2938	Rijnieki	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts
2918	Tālrīti	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Dolomīts
2918	Tālrīti	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts-grants
288	Caunes - Ogres raj.	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts
288	Caunes - Ogres raj.	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts-grants
2844	Vecmuižnieki	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts
2844	Vecmuižnieki	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts-grants
2830	Kucēni	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts-grants
2830	Kucēni	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts
2818	Uceni	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts-grants
2818	Uceni	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts
2794	Lejasjaunzemi	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts
2794	Lejasjaunzemi	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts-grants
2778	Lāsmalas	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts-grants
2778	Lāsmalas	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Dolomīts
2778	Lāsmalas	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts
2744	Vilciņi - 2	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Dolomīts
2736	Rožkalni - Madlienas pag.	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts
2736	Rožkalni - Madlienas pag.	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts-grants
2726	Slidītes	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts
2726	Slidītes	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts-grants
2695	Kalni	Ogres novads, Suntažu pagasts	Smilts
2678	Akmeņkalni - Ogres novads	Ogres novads, Krapes pagasts	Mālsmilts
2671	Ozolkalni - Ogres novads	Ogres novads, Krapes pagasts	Mālsmilts
2671	Ozolkalni - Ogres novads	Ogres novads, Krapes pagasts	Smilts
2649	Vilciņi	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts-grants
2649	Vilciņi	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Dolomīts
2631	Saides	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Dolomīts
2631	Saides	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts
2631	Saides	Ogres novads, Ogresgala pagasts	Smilts-grants
2610	Aveni	Ogres novads, Meņģeles pagasts	Smilts
2584	Līčupes	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts-grants
2584	Līčupes	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts
2571	Viesturi - Ogres raj.	Ogres novads, Madlienas pagasts	Smilts

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
2505	Ģērdiņas	Ogres novads, Lauberes pagasts	Smilts
2297	Siliņi - 2	Ogres novads, Meņģeles pagasts	Smilts-grants
2297	Siliņi - 2	Ogres novads, Meņģeles pagasts	Smilts
2190	Meņģele	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Aleirīts
2190	Meņģele	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts-grants
2190	Meņģele	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts
2189	Caunes - 2 (izslēgts no reģistra)	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts
2189	Caunes - 2 (izslēgts no reģistra)	Ogres novads, Taurupes pagasts	Aleirīts
2189	Caunes - 2 (izslēgts no reģistra)	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts-grants
2178	Virši - Ogres novads	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts
2178	Virši - Ogres novads	Ogres novads, Ķeipenes pagasts	Smilts-grants
2101	Skudras - Ogres novads	Ogres novads, Taurupes pagasts	Smilts-grants
802	Ikšķile - smilts	Tīnūžu pagasts	Smilts
3044	Jurģi	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
2956	Āriņi - dolomīts	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
2926	Granāti	Tīnūžu pagasts	Smilts
2926	Granāti	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
29	Tūrkalne	Ikšķiles novads	Dolomīts
2898	Dukses	Ikšķiles novads	Smilts
2898	Dukses	Ikšķiles novads	Dolomīts
2894	Kadiķu pļava	Ikšķiles novads	Dolomīts
2871	Kranciems - Kokneši-2 - mālsmilts	Tīnūžu pagasts	Mālsmilts
2804	Meža Ošāni	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
268	Dubkalni	Tīnūžu pagasts	Smilts
268	Dubkalni	Tīnūžu pagasts	Smilts-grants
2583	Ezerlīči	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
2583	Ezerlīči	Tīnūžu pagasts	Smilts
2532	Lāsītes	Tīnūžu pagasts	Smilts
2532	Lāsītes	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
2488	Miemenes - 3	Tīnūžu pagasts	Smilts
2488	Miemenes - 3	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
2456	Lejascelmiņi	Ikšķiles novads	Smilts
2424	Āriņi	Tīnūžu pagasts	Smilts
2424	Āriņi	Tīnūžu pagasts	Mālsmilts
2351	Vārpas - dolomīts, smilts	Ikšķiles novads	Dolomīts
2351	Vārpas - dolomīts, smilts	Ikšķiles novads	Smilts
1887	Ikšķile - 1978.g.	Tīnūžu pagasts	Smilts
1887	Ikšķile - 1978.g.	Tīnūžu pagasts	Smilts-grants
1848	Siliņi - Ogres raj.	Tīnūžu pagasts	Smilts

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
18	Kranciems	Ikšķiles novads	Smilšmāls
18	Kranciems	Ikšķiles novads	Dolomīts
1697	Kaparāmuri	Ikšķiles novads	Smilts
1697	Kaparāmuri	Ikšķiles novads	Smilts-grants
1564	Ogres Kangari	Tīnūžu pagasts	Smilts-grants
1309	Pilupe	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
1306	Ogre -1960g.	Tīnūžu pagasts	Dolomīts
969	Ņegaskalns	Birzgaļes pagasts	Smilts
969	Ņegaskalns	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
56	Birzgaļe	Birzgaļes pagasts	Māls
467	Pūķi - saldūdens kaļķis	Rembates pagasts	Saldūdens kaļķis
3012	Pieturdailes	Birzgaļes pagasts	Smilts
3012	Pieturdailes	, Birzgaļes pagasts	Mālsmilts
3012	Pieturdailes	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2999	Planki	Ogres novads	Smilts
2999	Planki	Tomes pagasts	Smilts
2972	Garkalni-Līči	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2972	Garkalni-Līči	Birzgaļes pagasts	Smilts
2968	Elksnīši VV	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2968	Elksnīši VV	Birzgaļes pagasts	Smilts
2961	Pekuļi	Tomes pagasts	Smilts
2961	Pekuļi	Tomes pagasts	Smilts-grants
2950	Garkalnu olis	Birzgaļes pagasts	Smilts
2950	Garkalnu olis	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2944	Garkalni VV	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2944	Garkalni VV	Birzgaļes pagasts	Smilts
2935	Kalna Dailes	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2935	Kalna Dailes	Birzgaļes pagasts	Smilts
2845	Akmensdzirnavas	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2845	Akmensdzirnavas	Birzgaļes pagasts	Smilts
2751	Meža Luikas - V	Birzgaļes pagasts	Smilts
2751	Meža Luikas - V	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2731	Jaunjelgavas 10.meža kvartāls	Birzgaļes pagasts	Smilts
2730	Jaunjelgavas 1.meža kvartāls	Birzgaļes pagasts	Smilts
2730	Jaunjelgavas 1.meža kvartāls	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2608	Vecsudrabi	Rembates pagasts	Smilts
2561	Rožkalni - Birzgaļes pag.	Birzgaļes pagasts	Smilts
2496	Garkalni 5	Birzgaļes pagasts	Smilts-grants
2496	Garkalni 5	Birzgaļes pagasts	Smilts

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
2491	Garkalni-1	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2491	Garkalni-1	Birzgales pagasts	Smilts
2474	Meža rotas	Birzgales pagasts	Smilts
2474	Meža rotas	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2450	Dravnieki - Ogres rajons	Birzgales pagasts	Smilts
2421	Strauti	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2421	Strauti	Birzgales pagasts	Smilts
2350	Eglīši	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2350	Eglīši	Birzgales pagasts	Smilts
2339	Garkalni	Birzgales pagasts	Smilts
2339	Garkalni	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2330	Īsiņi-2006.gads	Birzgales pagasts	Smilts
2330	Īsiņi-2006.gads	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2167	Ceļmalas - Ogres rajons	Birzgales pagasts	Smilts
2167	Ceļmalas - Ogres rajons	Birzgales pagasts	Smilts-grants
2162	Kaktiņi	Tomes pagasts	Smilts
2077	Rembate - dolomīts	Rembates pagasts	Dolomīts
1933	Rembate - smilts	Rembates pagasts	Smilts
3000	Baltiņi - dolomīts	Jumpravas pagasts	Dolomīts
293	Lielvārde	Lielvārdes pagasts	Kvarca smilts
2824	Tentēni	Jumpravas pagasts	Smilts
2810	Jasmīni	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
2810	Jasmīni	Jumpravas pagasts	Dolomīts
2654	Ceļavekteri - Upesvekteri	Jumpravas pagasts	Dolomīts
2298	Laučiņi - Lielvārdes nov.	Jumpravas pagasts	Smilts
2298	Laučiņi - Lielvārdes nov.	Jumpravas pagasts	Dolomīts
2298	Laučiņi - Lielvārdes nov.	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
2227	Vectropmači	Lēdmanes pagasts	Smilts
2227	Vectropmači	Lēdmanes pagasts	Smilts-grants
2220	Priedaines	Jumpravas pagasts	Smilts
2220	Priedaines	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
2164	Piekalni	Jumpravas pagasts	Dolomīts
2130	Velna dobe (izslēgts no reģistra)	Jumpravas pagasts	Smilts
1847	Everti	Lēdmanes pagasts	Smilšmāls
1756	Dzelmes	Jumpravas pagasts	Dolomīts
1725	Mentes - dolomīts	, Jumpravas pagasts	Dolomīts
1683	Mentes - smilts-grants	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
1659	Jaunarāji	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
1659	Jaunarāji	Jumpravas pagasts	Dolomīts

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
1640	Ozollejas	Lielvārdes pagasts	Smilts
1639	Viņķelmane	Jumpravas pagasts	Smilts
1639	Viņķelmane	Jumpravas pagasts	Smilts-grants
1638	Badrumi	Lēdmanes pagasts	Smilts
1634	Jumprava - smilts-grants	Jumpravas pagasts	Smilts-

Kūdra

Ogres novadā, lai gan kartējot uzskaitītas lielas kūdras iegulu platības, derīgo izrakteņu atradņu datu bāzes sadaļā Kūdra ietvertas izpētītas kūdras– atradnes, ar platību lielāku par 10ha un kūdras slāņa vidējo biežumu lielāku par 1m. Kopā datu bāzē Derīgo izrakteņu atradnes ietverta informācija par 7 kūdras atradnēm Ogres novada teritorijā.

Datu bāzē Derīgo izrakteņu atradnes, sadaļā Kūdra netiek norādīti katras kūdras atradnes izpētītie kūdras krājumi atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām derīgo izrakteņu krājumu kategorijām.

3.tabula **Kūdras atradnes Ogres novadā** (saskaņā ar LVGMC DB)

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanas vieta	Veids
16806	Žļaugu	Ogres novads, Suntažu pagasts	Kūdra
16805	Ozolēnu	Ogres novads, Lauberes pagasts	Kūdra
16863	Grēperi (Kūdraiņi)	Ogres novads, Lēdmanes pagasts	Kūdra
11979	Nr. 11979	Ogres novads, Birzgales pagasts	Kūdra
11975	Nr. 11975	Ogres novads, Birzgales pagasts	Kūdra
11949	Gribas tūrelis	Ogres novads, Birzgales pagasts	Kūdra
16852	Miemenes - 3	Ogres novads, Tīnūžu pagasts	Kūdra

Laukakmeņi

Ogres rajonā apsekoti 203 laukakmeņi. To lielākā daļa (56%) ir sīkie laukakmeņi, kuru tilpums ir mazāks par 5 kubikmetriem. Otru grupu (36%) veido vidējie laukakmeņi (to tilpums ir 5-10 kubikmetri). Visvairāk sīko un vidējo laukakmeņu ir rajona vidusdaļā un austrumu daļā - tās ir Ogres rajona akmeņainākās daļas. No ļoti lieliem akmeņiem rajonā jāmin nepārvietotais Ančiņu jeb Sietiņakmens un Ozolēnu akmens.

Pazemes ūdeņi

Latvija, tai skaitā Ogres novada teritorija ietilpst Baltijas artēziskajā baseinā. Baseina hidroģeoloģisko griezumumu veido ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija.

Ūdens daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un ūdens kvalitāte tajos ir visai atšķirīga. Vadoties no ūdens apmaiņas intensitātes un ūdens ķīmiskā sastāva, artēziskā baseina griezumā var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvas ūdens apmaiņas – saldūdeņu;
- Palēninātas ūdens apmaiņas – sāļūdeņu;
- Lēnas ūdens apmaiņas, jeb stagnanto ūdeņu – sālsūdeņu.

Pazemes ūdeņu veidošanos nosaka un ietekmē virkne visdažādāko faktoru, galvenie no tiem ir:

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

-
- *fizikāli - ģeogrāfiskie* - reljefs, hidrogrāfiskais tīkls, klimats, augsne un veģetācija;
  - *ģeoloģiskie* - slāņu sagulums, to litoloģiskais sastāvs, porainība un plaisainība, tektoniskie apstākļi un ģeostatiskais spiediens;
  - *vēsturiskie* - teritorijas paleoģeoloģija un paleoģeogrāfija;
  - *antropogēnā darbība* - derīgo izrakteņu un pazemes ūdeņu ieguve, piesārņojuma avotu radīšana, meliorācija, hidrobūves, pilsētībūvniecība u.c.

Minēto faktoru mijiedarbība rada pazemes ūdeņu resursu un to ķīmiskā sastāva daudzveidību plānā un griezumā. Pie tam, gruntsūdeņus ietekmē galvenokārt vietējie faktori, bet palielinoties ūdens horizontu ieguluma dziļumam pieaug reģionālo faktoru nozīmīgums.

Pazemes ūdeņu dabīgos resursus **aktīvas ūdens apmaiņas zonā** papildina atmosfēras nokrišņu infiltrācija. Aktīvās ūdens apmaiņas zonā artēzisko ūdeņu resursu papildināšanās galvenokārt notiek augstieņu rajonos. Par to liecina tajās konstatētie maksimālie artēzisko ūdeņu spiedieni, kā arī pazemes ūdeņu spiediena pieaugums griezumā virzienā no apakšas uz augšu. Reģionālas artēzisko ūdeņu papildināšanās teritorijas Latvijā ir Vidzemes, Latgales un Kurzemes augstienes. Ogres novada ziemeļrietumu daļā, Vidzemes augstienes teritorija ir noteikta par reģionālo artēzisko ūdeņu papildināšanās teritoriju.

Palēninātās ūdens apmaiņas zonas ūdens resursi papildinās no augstāk iegulošiem horizontiem, galvenokārt, ārpus Latvijas teritorijas. Šīs zonas reģionālais barošānās apgabals atrodas Igaunijā (Otepes un Hanu augstienēs) un Austrumlietuvā. Lokāla resursu papildināšanās vērojama tikai nelielā teritorijā starp Limbažiem un Burtnieku ezeru, kā arī Daugavpils rajonā, t.i. apgabalos, kur ieguluma dziļums ir relatīvi neliels un to pārklājošie ūdeni vāji caurlaidīgie nogulumi ir daļēji erodēti un tos šķērso apraktās ieļejas.

Stagnantās ūdens apmaiņas zonas resursi papildinās tikai ārpus Latvijas teritorijas, tuvākais papildināšanās apgabals atrodas Austrumlietuvā un Dienvidigauņijā. Dziļo artēzisko ūdeņu notece notiek rietumu un ziemeļrietumu virzienā un noplūde -Baltijas jūrā. Lokālos iecirkņos tektonisko lūzumu zonās konstatēta to daļēja pārtece augstāk iegulošos horizontos. Par robežu starp hidrodinamiskajām zonām tiek pieņemti visā Latvijas teritorijā izplatīti un pietiekami bieži ūdeni vāji caurlaidīgu nogulumu slāņi – sprostsāņi, kas praktiski nepieļauj ūdens apmaiņu griezumā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Aktīvas ūdens apmaiņas saldūdens zonu Ogres novada teritorijā veido:

Kvartāra ūdens horizonts, kurš satur gruntsūdeņus, atsevišķos gadījumos iespējami neliela biežuma un izplatības starpmorēnu spiedienūdeņu horizonti. Tomēr kvartāra smilts grants nogulumu slāņi pārsvarā gadījumu ir ar nelielu biežumu un izplatīti sporādiski. Tie neveido voenotu gruntsūdens horizontu visā novada teritorijā. Ūdens resursi tajos pārsvarā ir nelieli un gruntsūdens horizonts nav piemērots ūdens avots liela apjoma koncentrētai ūdens ieguvei lielu objektu vai centralizētās ūdens apgādes nodrošināšanai. Gruntsūdeņus novadā izmanto tikai individuālajai ūdens apgādei. Salīdzinot ar spiedienūdeņiem, gruntsūdeņiem raksturīgs mazāks izšķīdušo sāļu daudzums (mineralizācija) un cietība, taču nereti ir paaugstināta organisko vielu koncentrācija un ar to saistīta ūdens krāsainība. Bez tam gruntsūdeņi ir neaizsargāti no virszemes piesārņojuma.

Katlešu –Ogres ūdens horizontu kompleks ir pirmais no zemes virsas artēzisko, jeb spiedienūdeņu kompleksu. Ūdens horizontu kompleksu teritorijas lielākajā daļā no augstāk iegulošā kvartāra ūdens horizonta atdala morēnas nogulumu slānis, kas ir ūdeni vāji caurlaidīgs. Tomēr daudzviet, upju ielejās, pamatiežu pacēlumos morēnas nogulumi ir daļēji denudēti, vai to nav un kvartāra ūdens horizonts un Katlešu –Ogres ūdens horizontu kompleks ir hidroģeoloģiski saistīti. Šādās teritorijās būtiski samazinās horizonta aizsargātība no virszemes piesārņojuma. Daudzviet šis ūdens horizontu kompleks tiek izmantots kā saldūdens ieguves avots, galvenokārt nelieliem ražošanas objektiem, viensētām, lauksaimniecības uzņēmumiem.

Plaviņu - Daugavas. Plaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleksu veido augšdevona Plaviņu, Salaspils un Daugavas ūdens horizonti, kas ir savstarpēji cieši saistīti. Minētie nogulumi izplatīti visā novada teritorijā. Kompleksā sastopami pārsvarā hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi, kuru kvalitāte lielākoties atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņēmums var būt dzelzs saturs, kas bieži pārsniedz pieļaujamos 0,2mg/l, bet atsevišķos gadījumos arī paaugstināts sulfāta jonu saturs (galvenokārt Salaspils svītā). Šī ūdens horizontu kompleksa ūdeņi, novadā samērā plaši tiek izmantoti ūdensapgādes nodrošināšanai, taču galvenokārt nelieliem objektiem. Tikai vienā pazemes ūdens atradnē - Laubere kā ūdens ieguves avots noteikts Plaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleks.

Gaujas – Amatas ūdens horizontu kompleks izplatīts visā novada teritorijā, to pārklāj Plaviņu – Daugavas ūdens horizontu kompleks. Kompleksā sastopami pārsvarā hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi, kuru kvalitāte lielākoties atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņēmums var būt dzelzs saturs, kas bieži pārsniedz pieļaujamos 0,2mg/l, tomēr, pateicoties tam, ka dominējoša ir divvērtīgu dzelzs jonu forma, šo ūdeņu kvalitātes uzlabošanai – atdzelžošanai piemērojama vienkārša aerācijas metode. Gaujas ūdens horizonts ir Ogres novadā biežāk izmantotais centralizētās ūdens apgādes nodrošināšanai. Novadā izpētītas un krājumi akceptēti kopā 12 pazemes saldūdens atradnēs, no tām 11 izmanto Gaujas – Amatas ūdens horizontu kompleksu.

Lai gan novada dienvidu daļā izplatīti arī Amatas svītas smilšakmeņi, šī horizonta ūdeņu ieguvī sadārdzina tas, ka ūdeni saturošie smilšakmeņi nereti ir smalkgraudaini un vāji cementēti, tādēļ bieži vērojama urbumu smilšošana un lai to novērstu urbumu filtra daļas jāaprīko ar apbērumu un Džonsona tipa filtriem, kas būtiski sadārdzina urbuma ierīkošanu.

Arukilas – Burtnieku ūdens horizonta kompleks novada teritorijā iegul aptuveni 200m dziļumā. Arī te sastopami hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi, kuru kvalitāte lielākoties atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, taču salīdzinot ar augstāk iegulošajiem Gaujas ūdens horizonta ūdeņiem, to kvalitāte lielākoties ir sliktāka (augstāka cietība, lielāks dzelzs saturs un augstāka mineralizācija). Ekonomiski neizdevīgi ir ierīkot daudz dziļākus ūdens ieguves urbumus, tādēļ Arukilas – Burtnieku ūdens horizontu šajā reģionā ūdens apgādei praktiski neizmanto.

Palēninātās ūdens apmaiņas (sālūdeņu) zonu Ogres novada teritorijā veido Pērnavas un Ķemeru svītas smilšakmeņi. Kompleksa biežums pārsniedz 100m, bet ieguluma dziļums ir aptuveni 350m-400m no zemes virsas. Kompleksā raksturīgs augsts pjezometriskais spiediens, atsevišķos gadījumos reljefa pazeminājumos iespējama urbumu pašizplūde. Palēninātās ūdens apmaiņas zonu no aktīvās ūdens apmaiņas zonas atdala aptuveni 100m biežais Narvas sprosts slānis. Kompleksa ūdeņi ir hlorīdu – nātrija tipa iesālūdeņi un to mineralizācija lielākoties mainās no 3g/l līdz 10g/l. Mineralizācija pieaug

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

palielinoties ieguluma dziļumam. Tektonisko lūzumu zonās iespējams straujš mineralizācijas pieaugums, kas izskaidrojams ar dziļāk iegulošās stagnantās zonas ūdeņu pieplūdi pa tektonisko lūzumu zonām. Šī kompleksa ūdeņus var izmantot balneoloģijā, mazākas mineralizācijas arī kā dzeramos minerālūdeņus. Pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados tika veikti eksperimenti par šo ūdeņu izmantošanu zivju audzēšanai. Iegūtie rezultāti pierādīja, ka ūdens mineralizācija un pastāvīgā temperatūra ir ļoti labvēlīga un stimulē zivju mazuļu augšanu un attīstību. Ogres novada teritorijā, Tomes zivju audzētavā tiek izmantoti šie ūdeņi.

4.tabula Pazemes ūdens atradnes Ogres novadā (LVGMC DB)

Atradnes numurs	Nosaukums	Atrašanas vieta	Veids/ ūdens horizonts
774195	Ogre	Ogres pilsēta, Ogres novads	Sāļūdens/ D _{2pr} D _{1km}
613012	Fazer Latvija	Ogres pilsēta, Ogres novads	Saldūdens/ D 3 gj
613010	Ogre (Zilie kalni-1)	Ogres pilsēta, Ogres novads	Saldūdens/ D 3 gj + am
613009	Ogre (Zilie kalni)	Tīnūžu pagasts, Ogres novads	Saldūdens/ D 3 gj + am
613000	Ogre (Trikotāžas kombināts)	Tīnūžu pagasts, Ogres pilsēta, Ogres novads	Saldūdens/ D 3 gj + am
612995	Laubere	Ogres novads; Lauberes pagasts	Saldūdens/ D 3 pl - dg
774200	Tome	Ogres novads Tomes pagasts	Sāļūdens/D _{2pr} -D _{1km}
774201	Tome 1	Ogres novads Tomes pagasts	Sālsūdens/ Cm 1-3 cr
614124	NBS Aviācijas bāze	Rembates pagasts	Saldūdens/ D 3 gj
613006	Ķegums	Ķeguma pilsēta	Saldūdens/ D3gj+am
614130	Ikšķile	Ikšķiles pilsēta	Saldūdens/ D 3 gj
614125	Spīdola	Lielvārdes pilsēta	Saldūdens/ D 3 gj
614123	Lēdmane	Lēdmanes pagasts	Saldūdens/ D 3 gj
614120	Lielvārde	Lielvārdes pilsēta	Saldūdens/ D3gj+am
614119	Avoti	Lielvārdes pilsēta	Saldūdens/ D 3 gj

Stagnanto ūdeņu (sālsūdeņu) zona izplatīta lielā dziļumā Kembrija un Venda terīgēnajos nogulumos. Paaugstinātas plaisainības zonās tie sastopami arī kristāliskā pamatklintāja dēdējuma garozā. Artēziskā baseina pamatnē zem liela spiediena ūdens horizontos pazemes ūdeņu kustība notiek ļoti lēni, pazemes ūdens plūsma praktiski neeksistē. Artēziskā baseina pamatnei ir arī izteikta bloku uzbūve. Atsevišķu bloku vertikālā dislokācija var sasniegt 100m un vairāk, tādējādi veidojas relatīvi izolēti bloki, kas vēl vairāk samazina pazemes ūdens plūsmas iespējas. Pazemes ūdeņiem šajā zonā raksturīgs augsts pjezometriskais spiediens, urbumi lielākoties ir pašizplūdes. Venda – Kembrija ūdens horizontu kompleksā izplatīti hlorīdu-nātrija tipa sālsūdeņi. To mineralizācija ir ļoti mainīga dažādos blokos no 20g/l līdz 100g/l un vairāk. Ūdeņus iespējams izmantot balneoloģijā. Ogres novada teritorijā Zivju audzētavā Tome ir akceptēti šo ūdeņu krājumi. Ogres pilsētas teritorijā ierīkots urbums, kurā iegūstams silts balneoloģiskais ar bromu bagāts minerālūdens.

Pazemes ūdens aizsardzības prasības

Lai nodrošinātu pazemes ūdens resursu aizsardzību un nepieļautu to pārmērīgu koncentrētu ieguvu, kas var radīt pazemes ūdens resursu izsīkšanas draudus, kā arī ūdens kvalitātes izmaiņas, Latvijā normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un kārtībā tiek veikta pazemes ūdens krājumu izpēte un

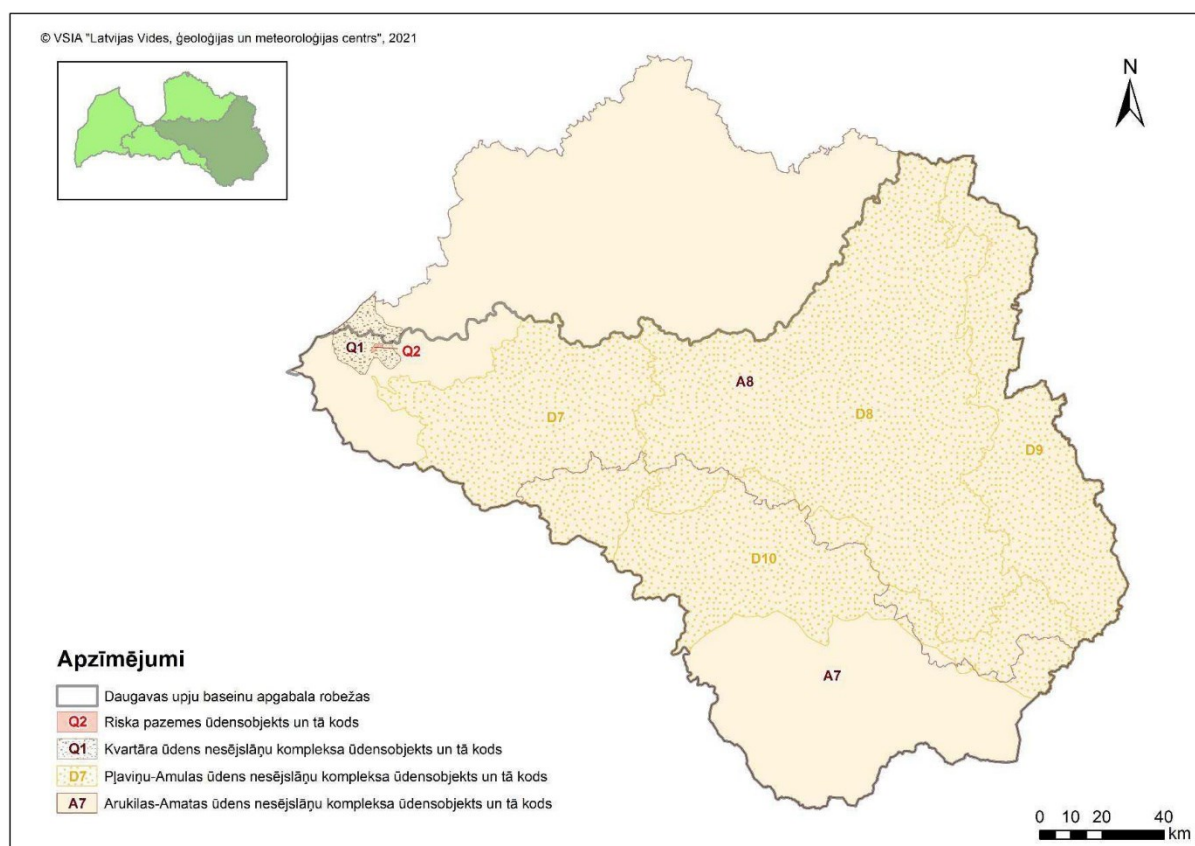
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

akceptēšana nosakot atbilstošas krājumu kategorijas pazemes ūdens iegūstamo daudzumu konkrētā pazemes ūdens atradnē.

Savukārt Aizsargjoslu likumā noteiktas aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām.

Pazemes ūdens aizsardzības prasības un pasākumi iekļauti arī upju baseini apsaimniekošanas plānos.

Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ir noteikti pazemes ūdensobjekti, taču tie ietver tikai aktīvās ūdens apmaiņas zonu. Gandrīz visa Ogres novada teritorija atrodas pazemes ūdensobjektā D7/A8 un tikai novada austrumu daļā neliela teritorija varētu ietilpt pazemes ūdens objektā D8, taču tā kā nav pieejamas detālas pazemes ūdensobjektu robežu kartes, bet ir tikai shēma, precīzi tos nav iespējams izdalīt un iezīmēt administratīvajā kartē.

4.attēls Pazemes ūdens objekti (Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2022 – 2027)

Saskaņā ar Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2022-2027.g projektā ietverto informāciju, Pazemes ūdensobjekts D7 atrodas šādos virszemes ūdensobjektos: Daugava, Mazā Jugla, Mergupe, Ogre, Pērse; Jumurdas ezers, Lobes ezers, Odzes ezers, Pečoru ezers, Piksteres ezers; Ķegums HES ūdenskrātuve, Pļaviņu HES ūdenskrātuve.

PŪO D7 ietver šādus pazemes ūdens horizontus un kompleksus: Katlešu-Ogres (D3kt+og) ;Daugavas (D3dg), Pļaviņu (D3pl); Pļaviņu-Daugavas (D3pl-dg); Pļaviņu-Salaspils (D3pl+slp).

Aktīvās ūdens apmaiņas zonas (saldūdeņus zonas) biezums PŪO D7 sasniedz 240 m dienvidu daļā un 450 m austrumu daļā. Ūdensapgādē izmantojamie saldūdeņi ūdensobjekta D7 teritorijā izplatīti kvartāra un Devona ūdeni labi caurlaidīgos nogulumos. No zemāk iegulošās iesāļūdeņu un sāļūdeņu zonas ūdensobjektu D7 izolē Narvas svītas vidēji 150 m biezi ūdeni vāji caurlaidīgi nogulumu (domerīts, māls).

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Latvijas teritorijā ir noteikti šādi riska pazemes ūdensobjekti: Rīgas teritorija no Rīgas jūras līča līdz izgāztuvei „Getliņi”; Ūdensgūtne „Baltezers” un „BaltezersII” līdz Mazajam Baltezeram; Inčukalna sērskābā gudrona dīķa apkārtnē; Liepāja un pilsētas DA apkārtnē līdz ūdensgūtnei „Otaņķi”

Ogres novadā nav noteikti riska pazemes ūdensobjekti.

Saskaņā ar Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā noteikto, pazemes ūdens objektam D7 noteikta laba ķīmiskā kvalitāte un labs kvantitatīvais stāvoklis.

Dzeramais ūdens

Par dzeramo ūdeni uzskata saldūdeni, kas neapstrādātā veidā vai pēc atbilstošas sagatavošanas var tikt lietots cilvēku uzturā, izmantots pārtikas rūpniecībā vai fasēts un realizēts mazumtirdzniecības tīklā.

Dzeramā ūdens kvalitātei jāatbilst 2003.gada 9.aprīļa Ministru kabineta noteikumos Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” noteiktajām prasībām.

Ogres novadā būtiskākā neatbilstība ir paaugstināta dzelzs koncentrācija pazemes ūdeņos, kas tiek izmantoti dzeramā ūdens apgādei.

Lielākajiem ūdens lietotājiem, kuriem ir izsniegta ūdens lietošanas atļauja vai A vai B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja datus par ūdens ieguves apjomu nodod vienotā valsts statistiskajā pārskatā 2-Ūdens. Diemžēl pēdējā laikā šie dati LVĢMC interneta mājas lapā nav pieejami

Ogres novadā iegūst un izmanto tikai pazemes ūdeņus. Dati par individuālajiem ūdens patērētājiem, kuri ūdeni patērē savām vajadzībām netiek vākti un apkopoti un lielākoties arī nav zināms kurās mājāsaimniecībās izmanto gruntsūdeņus (akas) un kurās artēziskos ūdeņus. Lai gan ir Valsts mēroga datu bāze „Urbumi”, šobrīd tā nav pieejama un izmantojama informācijas ieguvei. Bez tam tajā ir uzskaitīti urbumi, kuru ierīkošanai ir izsniegta Zemes dzīļu izmantošanas licences, taču nav informācijas par urbumu izmantošanu.

Šobrīd nav iespējams sastādīt detalizētu Ogres novadā esošu ūdens ieguves urbumu katalogu. Lai to veiktu, nepieciešams veikt DB „Urbumi” informācijas apkopšanu un analīzi, plašu iedzīvotāju aptauju un urbumu apsekošanu.

Visā valstī ir neskaitāmi urbumi, kuri ir saglabājušies no pagājušā gadsimta, kad tie tika ierīkoti dažādu kolhozu un citu saimniecisko objektu ūdensapgādei, taču pēc saimniecisko objektu likvidācijas urbumi ir pamesti, nereti pat vaļēji, nekonservēti un nelikvidēti, bieži neviens pat nezina par šiem urbumiem un neinteresējas par to stāvokli. Šādi urbumi ir potenciāls pazemes ūdeņu piesārņojuma riska avots. Diemžēl ar vien vairāk ir šādi pamesti urbumi.

Pirms jaunu ūdens ieguves urbumu ierīkošanas novadā rekomendējams konsultēties ar ekspertiem hidroģeologiem un, ja iespējams analizēt DB „Urbumi” informāciju. Kopumā novadā sekmīgi ūdens ieguvei tiek izmantots Gaujas ūdens horizonts.

Valsts vides monitoringa ietvaros tiek veikts arī pazemes ūdeņu kvantitatīvais un kvalitātes monitorings. Ogres novada teritorijā, vai tiešā tā pierobežā atrodas monitoringa postenis Mazā Jugla 1 un Mazā Jugla 2.

Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā noteikts, ka pazemes ūdens resursu apsaimniekošanas galvenais mērķis ir sasniegt labu pazemes ūdens stāvokli visos ŪO vai ŪO grupās un novērtēt risku šī mērķa nesasniegšanai. Pazemes ūdeņu monitorings primāri tiek veikts ŪO līmenī, vienlaicīgi integrējot UBA apsaimniekošanas kopējā stratēģijā vides kvalitātes mērķu sasniegšanu.

Aizsargjoslu likuma 9.pantā definētas aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām

(1) Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem).

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

(2) Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka stingra režīma, kā arī bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu. Urbumiem, akām un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), aizsargjoslas nenosaka, ja ir veikta labiekārtošana un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana.

(3) Aizsargjoslas ap centralizētās ūdens ņemšanas vietām aprēķina, ņemot vērā ūdens ņemšanas vietas dabiskos apstākļus un prognozējamo ūdens patēriņu.

(4) Ja centralizētajai ūdensapgādei tiek izmantots gruntsūdeņu (neizsargāts) ūdens horizonts vai pazemes ūdens krājumu mākslīgas papildināšanas metode, stingrā režīma aizsargjoslu aprēķina tā, lai nodrošinātu ūdens filtrācijas laiku no aizsargjoslas robežas līdz ūdens ieguves urbumiem ne mazāku par gadu.

Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika detalizēta 2004.gada 20.janvāra MK noteikumos Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika.

Savukārt Aizsargjoslu likuma 39.pantā noteikti aprobežojumi aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām.

5.5. Virszemes ūdeņi

Upes

Ogres novada liela daļa atrodas Viduslatvijas nolaidenumā, kura virsma ir lēzeni slīpa un pazeminās DR un R virzienā. Tas atbilstoši ietekmēja arī Ogres novada upju kopējo tecēšanas virzienu. Sakarā ar virsmas slīpumu vidējais upju tīkla blīvums 0,5 km uz kvadrātkilometru, Latvijā tas ir vidēji 0,6 km uz kvadrātkilometru. Taču upju jeb hidrogrāfiskā tīkla blīvums arī novada robežās ir stipri atšķirīgs. Sakarā ar lielāku reljefa absolūto augstumu un virsmas slīpumu, kas galvenokārt ir cēlonis palielinātam nokrišņu daudzumam, visblīvākais upju tīkls ir rajona A un ZA daļā. Pavisam Ogres novadā definētas 24 upes, kuru kopgarums pārsniedz 10 km.

- Daugava ; 1005 km ; ietek Rīgas jūras līcī
- Ogre ; 188 km ; Daugavas labā pieteka
- Mazā Jugla ; 119 km ; Satek ar Lielo Juglu
- Līčupe ; 40 km ; Ogres kreisā pieteka
- Taļķe ; 34 km ; Misas labā pieteka
- Zvirgzde ; 30 km ; Misas labā pieteka
- Abze ; 26 km ; Mazās Juglas kreisā pieteka
- Brasla ; 24 km ; Satek ar Maizīti, veidojot Dīvajū
- Aviekste ; 24 km ; Ogres labā pieteka
- Līčupe ; 21 km ; Daugavas kreisā pieteka
- Lobe ; 19 km ; Ogres kreisā pieteka
- Ranka ; 19 km ; Ogres labā pieteka
- Lēģerurga ; 18 km ; Mazās Juglas labā pieteka
- Ķīļupe ; 17 km ; Daugavas labā pieteka
- Kaibala ; 16 km ; Daugavas labā pieteka
- Skolasupe ; 14 km ; Ogres labā pieteka
- Kausupe ; 13 km ; Daugavas kreisā pieteka
- Vedze ; 12 km ; Līčupes (Ogres pietekas) kreisā pieteka
- Ošupe ; 13 km ; Mazās Juglas labā pieteka
- Nāruža ; 12 km ; Ogres labā pieteka
- Sumulda ; 12 km ; Ogres kreisā pieteka
- Lēvenurga ; 11 km ; Mazās Juglas kreisā pieteka
- Melderule ; 10 km ; Daugavas kreisā pieteka
- Augstupe ; 10 km ; Zvirgzdes kreisā pieteka

Stratēģiskā IVN Vides pārskats**Ezeri**

Ogres novadā dabīgo ezeru ir maz, ezeru kopplatība ir 7,433 kvadrātkilometri, jeb 743,3 ha. Lielākais ezers - Lobes ezers, kā arī Paparžu ezers Ķeguma apkaimē. Novadā ir vairāki mākslīgie ezeri (ūdenskrātuves), kuri radušies, aizsprostojot upes vai strautus. Tā radies Zvanu ezers Meņģelē, Noru ezers Lauberes pagastā, Mežezers Ogrē, u.c. Būtībā šie ezeri ir mākslīgas ūdenskrātuves, kas apkārtnē iesauktas par ezeriem. Lielākā ūdenskrātuve Ogres novadā ir 24,9 kvadrātkilometrus lielā un līdz 16 m dziļā Ķeguma HES ūdenskrātuve uz Daugavas.

Latvijas Republikā pie publiskiem ūdeņiem pieder jūras piekrastes josla, kā arī Civillikumā uzskaitītie ezeri un upes. Visi pārējie ūdeņi ir privāti. Atbilstoši Civillikumam, Ogres novadā publiskās upes statuss ir piešķirts virknei upju vai upju posmu un 3 ezeriem.

5.tabula Publiskie ezeri (Civillikums)

Nr. p.k.	Ezera nosaukums	Pagasts, pilsēta	Platība (ha)
144.	Lobes ezers	Krapes pag.	533,5
145.	Pečora ezers	Ķeipenes pag.	102,6
146.	Plaužu ezers	Ķeipenes pag., Taurupes pag.	95,6

6.tabula publiskās upes (Civillikums)

2.	Aiviekste (ar sazarojuma kanāliem) — visā garumā;
8.	Daugava (tās atzarojumi un Pļaviņu, Ķeguma un Rīgas HES ūdenskrātuves) — no Latvijas—Krievijas robežas līdz ietekai Rīgas jūras līcī (ieskaitot posmu pa Latvijas—Baltkrievijas robežu);
18.	Mazā Jugla — no Abzas upes ietekas līdz ietekai Juglas ezerā;
26.	Ogre — no Valolas upes ietekas līdz ietekai Daugavā;

2002.gada 12.marta MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 2¹.pielikumā noteikti prioritārie zivju ūdeņi. Saskaņā ar minētajos MK noteikumos noteikto, prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgus dzīves apstākļus. Noteikumi nosaka, ka Vides ministrija sadarbībā ar Zemkopības ministriju ne retāk kā reizi sešos gados izvērtē prioritāro zivju ūdeņu sarakstu. Noteikumos definēts, ka Prioritāros zivju ūdeņus iedala:

Lašveidīgo zivju ūdeņos, kuros dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt lašu (*Salmo salar*), taimiņu un strauta foreļu (*Salmo trutta*), alatu (*Thymallus thymallus*) un sīgu (*Coregonus*) eksistenci;

Karpveidīgo zivju ūdeņos, kuros dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt karpu dzimtas (Cyprinidae)zivju, kā arī līdaku (*Esox lucius*), asaru (*Perca fluviatilis*) un zušu (*Anguilla anguilla*) eksistenci.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atbilstoši MK noteikumu prasībām nodrošina ūdens kvalitātes kontroli šajos ūdeņos. Lai kontrolētu prioritāro zivju ūdeņu kvalitātes atbilstību šo noteikumu prasībām, ūdens paraugus ņem 12 mēnešus vienā un tajā pašā vietā, ievērojot šo noteikumu 3.pielikumā noteikto paraugu ņemšanas biežumu.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 2¹.pielikumā noteikto, Ogres novadā kā prioritāri zivju ūdeņi noteikti:

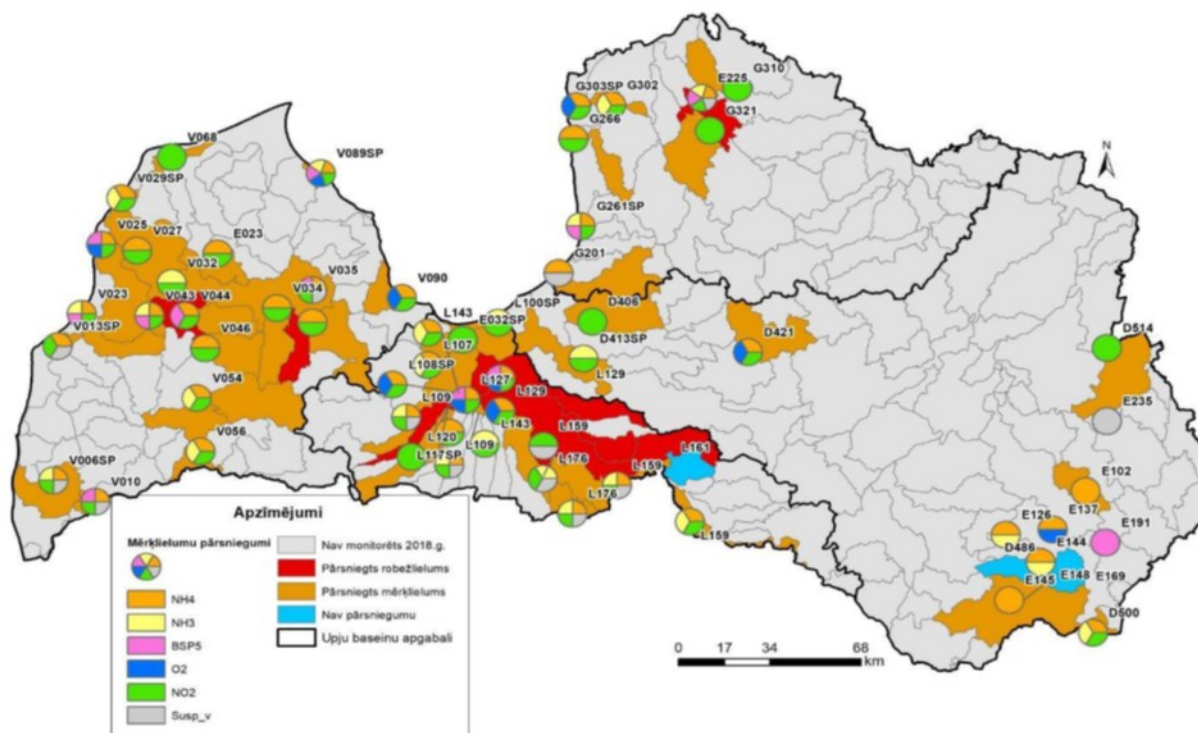
- Daugava – karpveidīgo zivju ūdeņi;
- Līcupe no Kliģenes līdz grīvai, lašveidīgo zivju ūdeņi;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

- Mazā Jugla no Suntažiem līdz Dobelniekiem, lašveidīgo zivju ūdeņi;
- Ogre no Ogresgala līdz grīvai, lašveidīgo zivju ūdeņi.

Saskaņā ar LVĢMC Pārskatā par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti 2018.gadā (jaunāka informācija nav publicēta) publicēto informāciju. Prioritāro zivju ūdeņu kvalitāte Ogres novadā nav monitorēta.

Pārskatā ietverta informācija par parametru NO₂ un NH₃ mērķlielumu pārsniegumu ūdensobjektā D413SP Daugava, kas daļēji atrodas Ogres novada teritorijā.

3.11. attēls. Virszemes ūdeņu atbilstība prioritāro zivju ūdeņu kvalitātes prasībām 2018. gadā (diagramma iekrāsota pēc mērķlielumu pārsniegumiem)

5. Attēls Prioritāro zivju ūdeņu kvalitātes normatīvu pārsniegumi 2018. gadā (LVĢMC 2018)

Saskaņā ar Upju baseinu apsaimniekošanas plānu 2016. – 2021.gadam¹¹ noteiktajām upju baseinu un ūdensobjektu robežām, Ogres novada lielākā daļa ietilpst Daugavas upju baseina apgabalā

Ogres novadā ir šādi Daugavas upju baseina virszemes ūdensobjekti:

- D410 Mazā Jugla
- D412 Mazā Jugla
- D413SP Daugava, noteikts kā riska ūdensobjekts;
- D416 Ogre, noteikts kā riska ūdensobjekts;
- D419 Ogre, noteikts kā riska ūdensobjekts
- D421 Ogre, noteikts kā riska ūdensobjekts
- D427SP Daugava, noteikts kā riska ūdensobjekts.

11

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Daugavas_upju_baseinu_apgabala_apsaimniekosanas_plans_2016_-2021_g_final.pdf

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres novads ietver daļu no šādiem Lielupes upju baseina apgabala virszemes ūdensobjektiem:

- L129 Misa;
- L132 Taļķe.

Jaunajos upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos paredzēts mainīt virszemes ūdensobjektu robežas, taču tie nav apstiprināti, to projekta versijās ietvertās kartes ir nepārskatāmas un nav iespējams precizēt kādi turpmāk tiks izdalīti ūdensobjekti Ogres novada teritorijā.

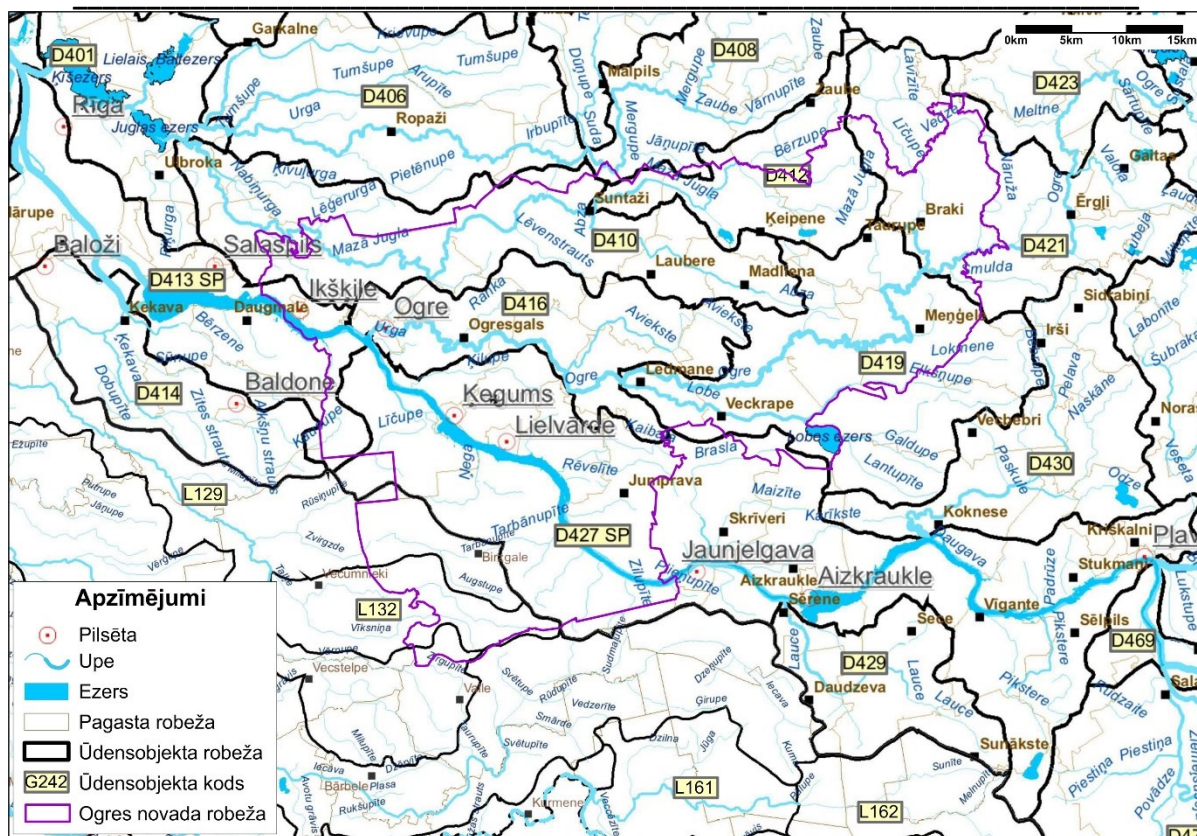
Viss Ogres novads atbilstoši 2002.gada 22.janvāra MK noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” noteikto, ir atzīts par īpaši jutīgu teritoriju, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai.

Minēto noteikumu regulējums attiecas uz visiem ūdeņiem, tai skaitā virszemes ūdeņiem, pazemes ūdeņiem, notekūdeņiem.

Minētajā normatīvajā aktā ietvertas šādas prasības notekūdeņu apsaimniekošanai:

- Prasības komunālo notekūdeņu centralizētai savākšanai un emisijai nosaka visām apdzīvotajām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vai uz to galīgās novadīšanas vietu vidē (turpmāk – aglomerācija). Aglomerācijas robežas nosaka vietējā pašvaldība, pamatojoties uz sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja ūdensapgādes un kanalizācijas jomā izstrādāto tehniski ekonomisko pamatojumu centralizēto kanalizācijas sistēmu ierīkošanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas būvju būvniecības kārtību.
- Centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīko visās aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir lielāks vai vienāds ar 2000. Par centralizētu kanalizācijas sistēmu ierīkošanu atbild vietējā pašvaldība.
- Aglomerācijās, kur cilvēku ekvivalents ir mazāks par 2000, par centralizētas kanalizācijas sistēmas ierīkošanu lemj attiecīgā pašvaldība. Šādās aglomerācijās ierīkotajām centralizētās kanalizācijas sistēmām jāatbilst visām šo noteikumu prasībām.
- Ja centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide ir ekonomiski neizdevīga vai neuzlabos vides kvalitāti, notekūdeņu savākšanai izmanto decentralizētas kanalizācijas sistēmas vai cita veida ietaises (turpmāk — decentralizēta kanalizācijas sistēma), kas nodrošina līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni. Šādu lēmumu pamato ar tehniski ekonomiskās izpētes un vides izpētes rezultātiem. Ja tiek izveidota decentralizēta kanalizācijas sistēma, attiecīgā pašvaldība nodrošina visu tajās savākto notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām. Attiecīgā pašvaldība informē reģionālo vides pārvaldi par lēmumu veidot decentralizētu kanalizācijas sistēmu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

6. attēls **Virszemes ūdensobjekti Ogres novada teritorijā** (Daugavas un Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns)

- Ja aglomerācijā ir izveidota centralizēta kanalizācijas sistēma, vietējā pašvaldība nodrošina decentralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktu notekūdeņu un ar tiem saistīto utilizēto atkritumu regulāru savākšanu un attīrīšanu atbilstoši šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasībām.
- Projektējot, būvējot un ekspluatējot centralizētu kanalizācijas sistēmu, izmanto modernākos tehniskos risinājumus, kas nerada pārmērīgas izmaksas, ņemot vērā:
  - savācamo komunālo notekūdeņu daudzumu un sastāvu;
  - nepieciešamību novērst noplūdes un nepieciešamību ierobežot virszemes ūdeņu piesārņojumu, kas rodas kanalizācijas sistēmas pārslodzes dēļ vai avāriju gadījumā lietusgāzu laikā, lai tiktu ievēroti virszemes ūdeņiem noteiktie kvalitātes mērķi. Pieļaujamo atšķaidījuma pakāpi un pārplūšanas biežumu nosaka saskaņā ar Latvijas būvnormatīviem.
- Plānojot jaunas apdzīvotās vietas, attīstot esošās jāņem vērā šo noteikumu prasības, tāpat tās jāievēro esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanas un rekonstrukcijas darbos.

2011.gada 31.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.418 Noteikumi par riska ūdensobjektiem nosaka virszemes ūdensobjektus, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli minētajā likumā paredzētajā termiņā (turpmāk – riska ūdensobjekti), kā arī prasības riska ūdensobjektu aizsardzībai. Riska ūdensobjektu – upju un kanālu – saraksts un informācija, kādi novadi un to teritoriālās vienības (novada pagasti un novada pilsētas) ietilpst šo ūdensobjektu sateces baseinā, norādīta šo noteikumu 1.pielikumā. Riska ūdensobjektu – ezeru un ūdenskrātuvju – saraksts un informācija, kādu novadu un to teritoriālo vienību (novada pagastu un novada pilsētu) teritorijā atrodas šie ūdensobjekti, norādīta šo noteikumu 2.pielikumā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres novadā noteikti šādi riska ūdensobjekti:

- D413 SP, Daugava, no Ogres līdz Longai, kā būtiskākie riska cēloņi definēti: Punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, piesārņotas vietas), izkliedētais piesārņojums un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- D416, Ogre No Lobes līdz ietekai Daugavā, kā būtiskākie riska cēloņi definēti: Hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- D419, Ogre ,No Līčupes līdz Lobei, kā būtiskākie riska cēloņi definēti Punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- D421, Ogre, No Valolas līdz Līčupei, kā būtiskākie riska cēloņi definēti Hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- D427 SP, Daugava, No Aiviekstes līdz Ogrei, kā būtiskākie riska cēloņi definēti izkliedētais piesārņojums un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- L129 Misa, No Zvirgzdes līdz ietekai Iecavā, kā būtiskākie riska cēloņi definēti punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, prioritārās un bīstamās vielas) un plūdu risks;
- L132, Taļķe, No iztekas līdz ietekai Misā, kā būtiskākie riska cēloņi definēti punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un hidromorfoloģiskie pārveidojumi.

Tādējādi praktiski visi Daugavas kreisā krasta ūdensobjekti definēti kā riska ūdensobjekti un arī Daugavas labā krasta ūdensobjektu lielākā daļa atzīti par riska ūdensobjektiem, kuros pastāv risks nesasnigt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli minētajā likumā paredzētajā termiņā. Šis aspekts ņemams vērā turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā, lielu uzmanību pievēršot pasākumiem, kas novērš vai samazina potenciālo virszemes ūdeņu piesārņojumu.

Neskatoties uz to, ka vairums ūdensobjektu ir noteikti par riska ūdensobjektiem regulāra to kvalitātes novērtēšana nav veikta

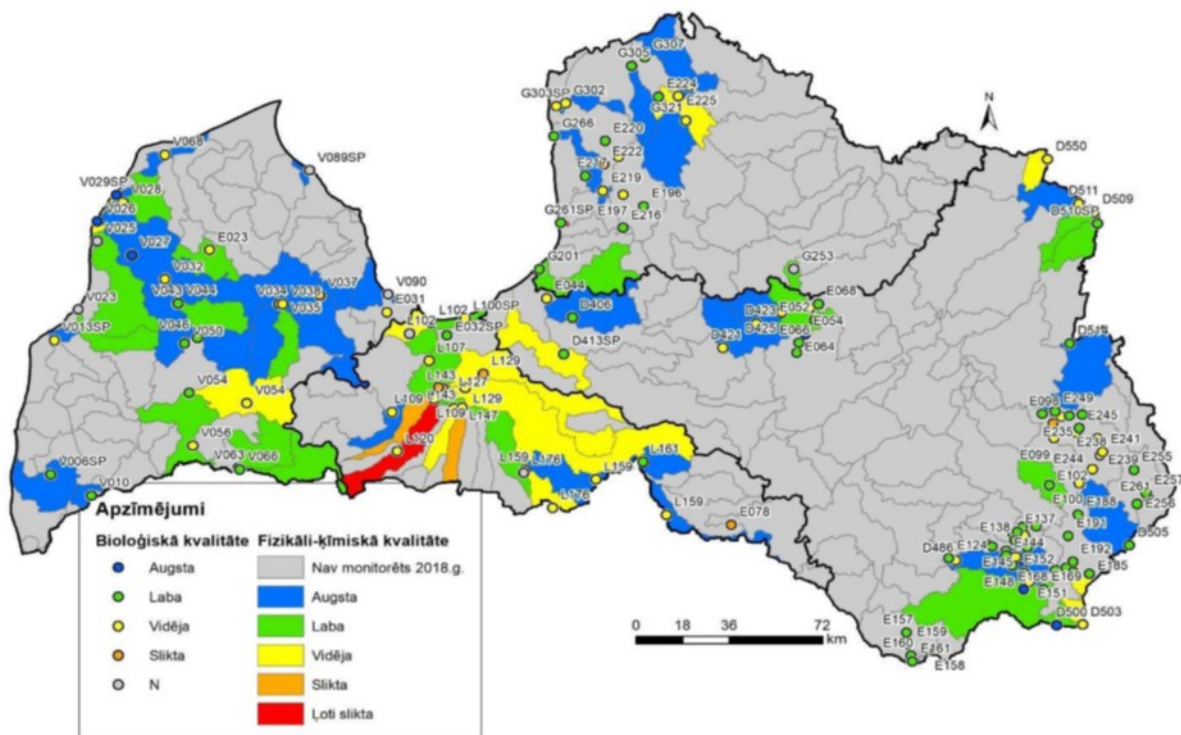
Saskaņā ar LVĢMC publiskoto informāciju https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/stat_apkopojumi/udens_kvalit/VP_UK_2018_publicesanai.pdf par virszemes ūdeņu kvalitāti 2018.gadā (jaunāki apkopojumi nav publiskoti) Ogres novada teritorijā neatrodas neviens no virszemes ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes novērtējuma punktiem.

Monitoringu veicot ārpus Ogres novada teritorijas, raksturoti 2 ūdensobjekti, kas daļēji atrodas arī Ogres novada teritorijā:

- D413SP Daugava, kur noteikta laba bioloģiskā kvalitāte un vidēja fizikāli ķīmiskā kvalitāte
- D421 Ogre noteikta vidēja bioloģiskā kvalitāte un augsta fizikāli ķīmiskā kvalitāte

Tādējādi šobrīd nav pieejami aktuāla informācija par virszemes ūdens kvalitātes izmaiņām Ogres novada teritorijā esošajās ūdenstecēs un ūdenstilpēs.

Pamatojoties uz minētajiem datiem nav veiktas izmaiņas 2011.gada 31.maija Ministru kabineta noteikumos Nr.418 Noteikumi par riska ūdensobjektiem

3.7. attēls. Upju un ezeru ūdensobjektu sadalījums pa bioloģiskās un fizikāli-ķīmiskās kvalitātes klasēm 2018. gadā

7. Attēls Upju un ezeru ūdensobjektu sadalījums pa bioloģiskās un fizikāli ķīmiskās kvalitātes klasēm (LVĢMS 2018.)

Noteikumi nosaka, ka publiskās personas un privātpersonas lieto vai apsaimnieko ūdens resursus šajos noteikumos minētajos ūdensobjektos, kā arī izmanto vai plāno izmantot teritorijas to sateces baseinā tā, lai novērstu vai mazinātu iespējamo negatīvo ietekmi uz attiecīgo ūdensobjektu un pakāpeniski uzlabotu tā stāvokli, ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības:

- par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī;
- par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem;
- par īpašām vides prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs;
- par ietekmes uz vidi novērtēšanu un par tehniskajiem noteikumiem darbībām, kurām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums;
- par augu aizsardzības līdzekļiem un par darbībām ar biocīdiem;
- par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli;
- par ūdens resursu lietošanas atļauju;
- par meliorāciju un meliorācijas sistēmu ekspluatāciju un uzturēšanu;
- par meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtību;
- par virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtību;
- par dabas aizsardzības noteikumiem meža apsaimniekošanā;
- par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un samazināšanas pasākumiem;
- par aizsargjoslām;
- par piesārņojuma samazināšanu un kontroli un piesārņojošo darbību veikšanas kārtību;
- par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

- par atkritumu poligonu ierīkošanu, apsaimniekošanu, slēgšanu un rekultivāciju.

Tomēr minētajos noteikumos nav ietvertas īpašas prasības pašvaldībām veikt pasākumus pašvaldības administratīvajā teritorijā. Noteikumu 7. – 9.punktā ietvertas prasības valsts institūciju plānošanai un pasākumiem piesārņojuma riska mazināšanai.

Būtiskas prasības virszemes ūdeņu aizsardzībai noteiktas **Aizsargjoslu likumā** un tam pakārtotajos normatīvajos aktos.

Aizsargjoslu likuma 7.pantā definētas **Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, nosakot, ka** Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Ostu teritorijās virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka, lai ilgtspējīgas attīstības interesēs līdzsvarotu vides aizsardzības prasības un ostu ekonomisko attīstību, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām un novērstu erozijas procesu attīstību.

Detalizēta metodika virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanai ietverta 1998.gada 4.augusta MK noteikumos Nr.248 „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika.

Savukārt saimnieciskās darbības aprobežojumi virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās definēti Aizsargjoslu likuma 37.pantā.

Plūdu riska teritorijas

Plūdu cēloņi ir visi dabas un klimatiskie apstākļi, kas nosaka vai veicina plūdu veidošanos: nokrišņu intensitāte un slānis, gaisa temperatūra un mitrums, vēja virziens un ātrums, teritorijas reljefs, augu sega, hidroģeoloģiskie apstākļi, hidrogrāfiskais tīkls un tā stāvoklis, ūdens teču un ūdenstilpju sateces baseina lielums, upju gultnes morfometriskie un hidrauliskie parametri.

Latvijā ir jāreķinās ar šādām plūdu parādībām:

- pavasara pali un sniega kušana, kad gaisa temperatūra un sniega daudzums ir noteicošie plūdu lieluma faktori;
- ledus sastrēgumi un ledus iešana, kas ir sevišķi smagi, ja pēkšņi paaugstinās gaisa temperatūra un ledus nepaspēj izkust, ceļas ūdens līmenis un ledus tiek atrauts no krastiem;
- vasaras – rudens lietus radīti plūdi, kad uzreiz nolīst 100 mm un vairāk nokrišņu. Šādi plūdi parasti ir lokāli un postījumi ir ģeogrāfiski relatīvi ierobežoti. Parasti straujāk ūdens līmenis ceļas mazās upēs, kur jebkurš piesārņojums (zari, dūņas u.c.) var radīt aizdambējumu un tam sekojošu pārrāvumu;
- ilgstoši lietaini periodi, kad zeme pakāpeniski uzkrāj ūdeni, līdz nespēj to uzsūkt. Šādā gadījumā lietum turpinoties, pastāv priekšnoteikumi ļoti straujam ūdens plūsmas pieaugumam. Parasti ir apdraudēti plašāki apgabali ap upēm;
- hidrotehnisko būvju avārija un to radītā pārplūšana, kas var būt aizsprosta iekšējās erozijas vai slūžu avārijas dēļ. Veidojas triecienvilnis, kas leļpus aizsprostam strauji plūstot un raujot sev līdzī kokus, krūmus, nenostiprinātus priekšmetus, nodara lielus postījumus. Turklāt pastiprināt to ietekmi var aizdambējumi pie tiltiem vai citās šaurās vietās. Aizsprosta avārijas ietekme vislielākā ir tūlīt aiz aizsprosta, posmā lejup pa upi, tālāk tā līdzinās plūdu gadījumā novērotajam.

Latvijā ir izstrādāti Plūdu riska pārvaldības plāni 2015.-2021. gadam. Daugavas upju baseina apgabala Plūdu riska pārvaldības plāns apstiprināts ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2015. gada 17. novembra rīkojumu Nr. 335 “Par Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2016. - 2021. gadam apstiprināšanu”.

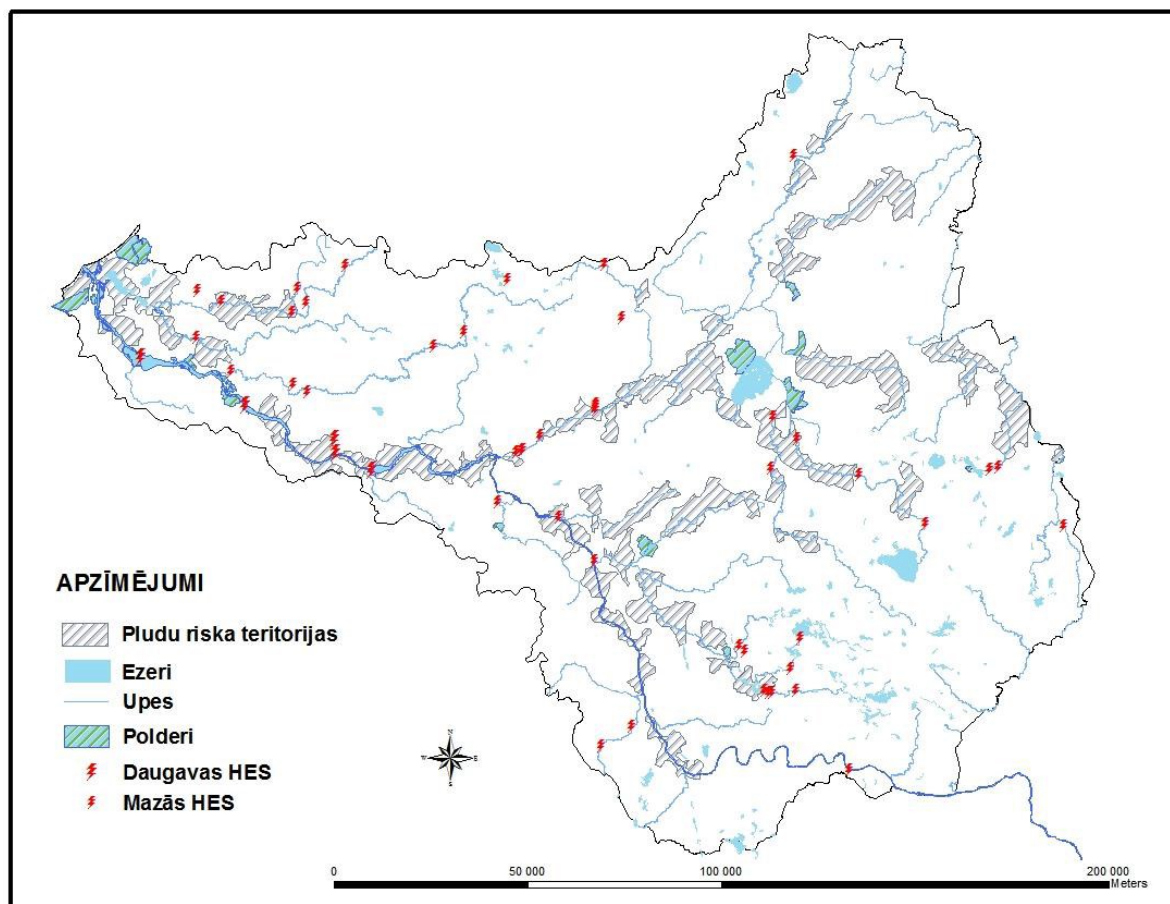
Šobrīd norisinās jaunu Plūdu riska pārvaldības plānu izstrāde 2022. -2027.gadam.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres novada teritorijā noteiktas šādas Daugavas upju baseinu apgabala nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas:

- Daugava D413SP, Rīgas HES
- Daugava D427SP Pļaviņu HES
- Daugava D427SP Ķeguma HES
- Ogres D416 Ogres upes ieleja, Ogres dolomītu krauja.

Kā plūdu riska teritorija noteikts arī ūdensobjekts D416 Mazā Jugla.

8.attēls Plūdu riska teritorijas Daugavas upju baseina apgabalā (Plūdu riska pārvaldības plāns 2015.-2021. gadam)

Jaunajā Plūdu riski pārvaldības sistēmā, kura publiskota LVĢMC interneta vietnē, būtiskas izmaiņas kartogrāfiskajā materiālā nav konstatētas.

Kā nacionālas nozīmes plūdu riska apgabals ir noteikta Ogres pilsētas un Ogresgala pagasta teritorijas ir pakļautas plūdu riskam, kas tiek saistīts gan ar pavasara paliem sniega kušanas un lietus dēļ, gan ar ledus sastrēgumiem. Ogres upes palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa atzīmes 22.15 m LAS (22.0 m BS), kas izraisa pilsētas applūšanu Norupītes apvidū. Pēc Ogres novērojumu stacijas datiem, pēdējo 10 gadu periodā upes paliene tikusi applūdināta 6 reizes. 2006. gada plūdos ūdens līmenis pārsniedza 10% varbūtības atzīmi (23.18 m LAS), bet 2013. gada pavasarī ledus sastrēgums izraisīja katastrofālus plūdus, pie kuriem maksimālais ūdens līmenis sasniedza 0.5% varbūtības atzīmi.

Ogresgala pagasta teritorijā nozīmīgi plūdi ar plašiem postījumiem ir novēroti dārzkopības sabiedrības „Ogre” (d/s Ogre) apvidū. Plūdos ar atkātošanos reizi 100 un 200 gados varētu būt apdraudēta Ciemupes polderim pieguļošā teritorija Ciemupē. Applūstošas teritorijas platība atbilstoši plūdu varbūtībām: - 1.35 km², aplūstošas teritorijas plūdos ar lielu varbūtību (10% vai reizi 10 gados); - 2.30

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

km² aplūstošas teritorijas plūdos ar vidēju varbūtību (1% vai reizi 100 gados); - 2.50 km² aplūstošas teritorijas plūdos ar nelielu varbūtību (0.5% vai reizi 200 gados).

Ogres pilsētas un Ogresgala pagasta plūdu draudu cēloņi ir saistīti gan ar upes hidromorfoloģiju (gultnes meandrēšana, ūdens virsmas slīpums, Rīgas ūdenskrātuves ūdens līmeņa ietekme, sanešu režīms), gan ar antropogēnajiem faktoriem (gultnes pārveidošana, mazo HES darbības režīma ietekme).

Tādējādi, jebkuras darbības, kas tiek plānotas plūdu riska teritorijā izvērtējamās no šī aspekta. Nav pieļaujama šo teritoriju apbūve, Plūdu riska teritorijas iezīmējamās teritorijas plānojumā un nosakāmi aprobežojumi, plūdu risku mazināšanai, tai skaitā izvairoties no palieņu uzbēršanas un mākslīgu šķēršļu būvniecības.

5.6. Alternatīvie energoresursi

Energoresursi ir katras teritorijas attīstībai nozīmīgs faktors. Latvijā ir ierobežoti ar fosilajiem energoresursiem saistīti energoresursu krājumi, tai pat laikā ir samērā plašas alternatīvo energoresursu izvēles un izmantošanas iespējas.

Saules radiācija

Galvenais enerģijas avots Saules sistēmā, arī uz Zemes, ir Saules elektromagnētiskais starojums. Saule ir gāzu-plazmas ķermenis, tās iekšienē notiek kodolu sintēzes reakcijas, kas ir enerģijas avots. Saules izstarotā starojuma intensitāti un spektru nosaka virsmas raksturlielumi. Saules starojuma spektrs atbilst absolūti melna ķermeņa ar temperatūru 6000 K starojuma spektram. Spektra maksimums atrodas pie 550 nm /apt. 2 eV kvanta enerģija/ jeb atbilstoši zaļi-dzeltenajai krāsai, tam pielāgojusies arī dzīvība uz Zemes, piem., pēc fotosintēzes vai cilvēka acs jutības maksimuma. Arī lielākās daļas pusvadītāju aizliegtās zonas platums ir robežās 0,5 – 5 eV, tas ļoti saskaņojas ar Saules starojuma kvantu enerģiju. Pusvadītāju materiāli ļauj realizēt reizē gan ļoti jutīgas, gan augsti efektīvas gaismas starojuma uztveršanas ierīces.

Saules radiācija jeb Saules starojuma daudzums, kas sasniedz Zemi, ir atkarīgs no attāluma starp Zemi un Sauli un no Saules staru krišanas leņķa (jo tas mazāks, jo mazāku starojumu daudzumu saņem laukumu vienība). To ietekmē dienas garums, mākoņainība, atmosfēras dzidrums. Mērenā klimata joslā raksturīgas lielas saules augstuma svārstības attiecībā pret apvārsni gada gaitā, kas izraisa krāsas gadalaika maiņas, kā arī nosaka dienas garumu.

Decembrī Saules augstums virs horizonta Latvijā ir 9 - 10° un saules radiācijas daudzums nepilna 1 kcal/cm² mēnesī, bet jūnijā Saule paceļas virs horizonta 57° un saules radiācijas daudzums sasniedz 15 kcal/cm² mēnesī. Latvijā dienas garums decembrī ir 6 - 7 stundas, bet jūnijā 17 - 18 stundas.

Saules radiācija, ejot cauri atmosfērai, sastopas ar atmosfēras gāzes molekulām, ūdens pilieniem un putekļiem, kā rezultātā daļa staru tiek atstaroti un izkliedēti atpakaļ kosmosā. Mākoņainība ir viens no faktoriem, kas ietekmē pieplūstošās saules radiācijas izmaiņas Latvijā gada un teritoriālā griezumā. Tā decembrī, pateicoties biežajiem cikloniem, kas saistās ar augstu mākoņainību pieplūstošā saules radiācija sastāda aptuveni tika 5 % no iespējamās, bet piekrastē jūnijā, kad mākoņu ir maz – vairāk par 60 %. Gadā katrs virsas kvadrācentimetrs saņem tikai ap 346 kJ, tas ir trešo daļu no saules radiācijas siltuma pieplūduma.

Saules baterijas ļauj Saules starojuma enerģiju tieši pārveidot elektroenerģijā.

Saules baterijas parasti izvieto uz ēku jumtiem, fasādēm utl. arhitektoniskiem elementiem, līdz ar to enerģijas piegādes ceļš līdz lietotājam ir minimāls – secīgi piegāde ir ļoti droša. Ēkā atrodas pārveidotājs (var būt arī sarežģītāka vadības un kontroles iekārta), kas Saules baterijas ražoto līdzstrāvu pārveido maiņstrāvā pašpatēriņam un enerģijas pārpalikuma ievadīšanai elektrotīklā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

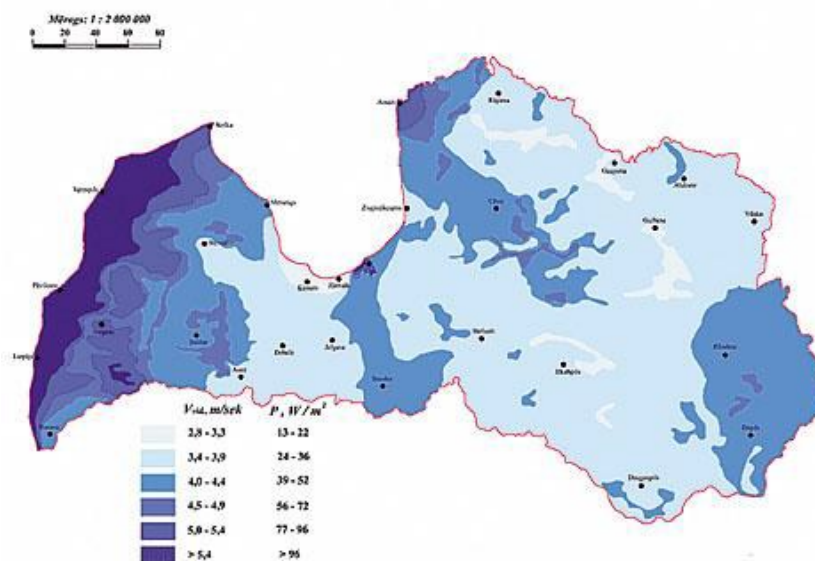
Izmantot Saules baterijas ir iespējams jebkurā vietā uz Zemes, ikkatrs šodienas individuālais tīkla elektroenerģijas patērētājs tad kļūtu par enerģijas ražotāju dienas gaišajā laikā, bet patērētu to no tīkla, ja individuāli vai tuvumā nav uzstādīts akumulators, laikā, kad Saules enerģijas nepietiek.

Ogres novadā saules enerģijas izmantošana var būt perspektīva kā nelieliem individuālajiem objektiem, tā arī sabiedriskajiem un ražošanas objektiem.

Vēja enerģija

Zemes virsmas laukuma vienību sasniegušā Saules starojuma enerģija ir visai atšķirīga – vislielākā tā ir uz ekvatora, viszemākā – pie poliem, Saulei pretējā Zemes pusē nesaņem nekādu starojuma enerģiju. Zemes virskārta ir ar visai atšķirīgām īpašībām – piem. ūdeņi – okeāni un jūras salīdzinot ar sauszemi. Šo un vēl daudzu citu faktoru dēļ Zemes virsma un tai pieguļošais gaisa slānis sasilst nevienmērīgi. Nevienmērīgi uzsildītajos gaisa slāņos parādās arī spiediena starpības, kas izsauc gigantisku gaisa masu pārvietošanos – vēju. Pievirsmas augstumā, līdz dažiem simtiem metru, vēji ir visai nepastāvīgi gan laikā, gan arī pēc virziena. Šie vēji ir arī visai jutīgi pret Zemes virsmas neļūdumiem un vislielāko ātrumu sasniedz virs līdzenajiem ūdens klajumiem. Augstāk sāk dominēt visai pastāvīgi un spēcīgi ģeostrofie vēji, kuri saistīti ar gaisa masu kustību Koriolisa spēka iedarbībā no ekvatora uz poliem. Gaisa balonu ceļotāji izmanto tieši šos vējus, kuru ātrums reti nokrīt zem 100 km/h /30 m/s – atbilst vētras definīcijai uz Zemes virsmas/, bet bieži sasniedz pat 250 km/h /70 m/s/ vērtības. Augstumam pieaugot, neskatoties uz gaisa blīvuma samazināšanos, aizvien pieaug vēju nestā enerģija. Tāpēc arī vēja enerģijas izmantošanu raksturo tendence aizvien kāpināt torņu augstumu, pašlaik sasniegti jau 160 m.

Enerģijas daudzums, ko var iegūt no vēja, ir proporcionāls vēja plūsmas iedarbības laukumam un vēja ātrumam trešajā pakāpē. Ja vēja ātrums pieaug divas reizes, tad enerģijas daudzums palielinās kubiski – astoņas reizes.

9. attēls Latvijas vēju karte

Vispiemērotākās vietas vēja ģeneratoru uzstādīšanai ir kaili pakalni vai jūras piekraste un šelfs, jo vēja ātrums ir visai jutīgs pret virsmas nelīdzenumiem. Nav racionāli vēja ģeneratorus izvietot šķēršļotā apkārtnē, piemēram, mežā, starp ēkām, pat atsevišķu koku tuvumā. Pasaules vēja enerģētikas attīstības tendence ir aizvien lielākas iekārtas – šobrīd jau sasniegti 5 MW – un aizvien augstākos torņos, lai izmantotu pastāvīgos ģeostrofos vējus, līdz ar to saražotās enerģijas pašizmaksa aizvien samazinās.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Aprēķinos jāievēro, ka vēja ātrums mainās pieaugot augstumam. Mūsdienās vēja ģeneratora torņa augstums h parasti var sasniegt 120-200 m, bet standarta meteoroloģiskajos novērojumos vēja ātrumu mēra 10-12 m augstumā.

Ogres novada austrumu daļa – Vidzemes augstiene ietilpst vēja enerģijas izmantošanai potenciāli piemērotajās teritorijās.

Pārskatāmības dēļ visas vēja režīmu zonas attēlotas ar krāsu intensitāti: jo spilgtāka krāsa, jo augstāks gada vēja vidējais ātrums.

Ģeotermālā enerģija

Latvijas teritorijā, atkarībā no to izmantošanas iespējām varētu tikt izdalīti šādi ģeotermālās enerģijas resursi:

- Zemas temperatūras ģeotermālie resursi <20°C; izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Vidējas temperatūras ģeotermālie resursi 20°C - 30°C; izmantojami apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Augstas temperatūras >30°C; izmantojami nelielu apdzīvotu vietu apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus, tiešā veidā izmantojot apsildīšanas vajadzībām, kā arī koģenerācijas elektrocentrālēs;
- Petrotermālie resursi >100°C; izmantojami elektrības ražošanai, apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai.

Lai aplēstu iespējamās ģeotermālās enerģijas resursus nepieciešami detāli temperatūras režīma pētījumi. Latvijā temperatūras režīms urbumos ir pētīts 30 – 40 gadu ilgā posmā pagājušā gadsimta otrajā pusē, ierīkojot dziļos izpētes urbumus, kuru mērķis bija teritorijas ģeoloģiskās uzbūves precizēšana un ogļūdeņražu meklēšana. Temperatūras režīms tika noteikts ar termokarotāžas metodi, izmantojot elektrisko termometru, kā arī veikti atsevišķi temperatūras mērījumi ar elektrotermometru un maksimālo termometru.

Darbu rezultāti atspoguļoti daudzos pārskatos par atsevišķu dziļo urbumu ierīkošanu, kā arī dažos tematiskajos pārskatos. 2002.gadā pārskatā „Temperatūru pētījumu apkopojuma rezultāti Latvijas dziļurbumos” (VĢF Nr.13312) tika apkopoti un izanalizēti visi termokarotāžu un temperatūras mērījumu dati, tie apkopoti un sagatavoti ievadīšanai datu bāzē. Termokarotāžas diagrammas tika digitizētas un analizēti to veikšanas apstākļi, lai novērtētu datu reprezentativitāti. Tāpat tika sagatavotas vairākas kartes, kurās uzskatāmi vizualizētas temperatūras dažādu slāņu virsmās. Veiktie temperatūras režīma pētījumi lielākoties bija tikai papildus programma katra dziļā izpētes urbuma ierīkošanas gaitā. Tikai vēlāk tika novērtēta šo pētījumu nozīmība, taču tie ļāvuši novērtēt aptuvenu temperatūru sadalījumu plānā un griezumā, noteikt Zemes siltumplūsmu Latvijas teritorijā un veikt aptuvenu teritorijas rajonēšanu, kā arī aptuveni aplēst iespējamo iegūstamās ģeotermālās enerģijas daudzumu.

Tai pat laikā jāatzīmē, ka šie pētījumi attiecināmi galvenokārt uz vidējas un augstas temperatūras ģeotermālajiem resursiem nogulumiežu segā, bet neskar kristālisko pamatklintāju, jeb tā sauktās petrotermālās enerģijas resursus.

Tāpat detālāki pētījumi nav veikti par pieejamajiem zemas temperatūras ģeotermālajiem resursiem kas pārsvarā iegūstami līdz 300m dziļumam, kur temperatūras nepārsniedz 20°C un kurus visbiežāk izmanto nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai, izmantojot siltumsūkņus. Diemžēl līdz šim Latvijā tiek izmantoti tieši šie, praktiski nepētītie zemas temperatūras ģeotermālās enerģijas resursi.

Informācijas un pienācīgas izpētes trūkuma dēļ Latvijā zemas temperatūras ģeotermālā enerģija tiek iegūta stihiski, to praktiski neregulē normatīvie akti un netiek veikta kontrole, tādejādi netiek nodrošināta videi draudzīga ieguve un racionāla izmantošana, kas var radīt būtiskus draudus pazemes saldūdens krājumiem.

Latvijas teritorijā zemes dziļu temperatūras sezonālo svārstību ietekme sniedzas līdz 20 – 25m dziļumam, kur temperatūra sasniedz 7°C - 8°C. Virsējos slāņos līdz 20m – 25m dziļumam izpaužas kā

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

saules siltuma iedarbība, tā arī tos sasniedz Zemes siltums. Tā rezultātā vasarā iežu temperatūra ir augstāka, bet aukstajā gadalaikā iežu temperatūra pakāpeniski samazinās.

Pastāvīga iežu temperatūra vidēji 7°C - 8°C tiek novērota 20m – 25m dziļumā, taču atkarībā no teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem šis dziļums var būt arī stipri mazāks. Zemāk par šo dziļumu iežu temperatūru pilnībā nosaka Zemes siltumplūsma. Zemes siltumplūsma ir mainīga dažādos Latvijas reģionos.

Ogres novada teritorijā tāpat kā visā Latvijas teritorijā iespējams iegūt un izmantot **Zemas temperatūras ģeotermālos resursus <20°C; kas izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus.** To ieguvei var izmantot dažādas sistēmas, vertikālas un horizontālās, tiešās siltuma apmaiņas un izmantojot siltumnesēja šķidrums.

Ogres novadā sastopami **Vidējas temperatūras ģeotermālie resursi 20°C - 30°C**, kurus tāpat var izmantot apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus, iegūst, izmantojot vertikālās ieguves sistēmas, jo to ieguluma dziļums ir vairāki simti metru. Ogres novada teritorijā šie resursi atrodami apakšdevona nogulumos, kuros cirkulējošā ūdens temperatūra novada teritorijā pārsniedz 20°C temperatūru, augstākas temperatūras konstatētas Kembrija nogulumos.

Augstas temperatūras ģeotermālie resursi nav izplatīti Ogres novada teritorijā.

Petrotermālie resursi Latvijas teritorijā nav pētīti. Tie izplatīti visā Latvijas teritorijā kristāliskajā pamatklintājā. Veicot teorētiskus aprēķinus ir aptuveni noteiktas zonas, kur to ieguluma dziļums varētu būt vismazākais. Ņemot vērā vispārējo ģeoloģisko uzbūvi, kā arī konstatēto siltumplūsmu kristāliskajā pamatklintāja virsā, tiek prognozēts, ka karstajās zonās Liepājas rajona dienvidrietumu daļā un Latvijas centrālajā daļā (Jelgavas, Rīgas un Bauskas rajonos), kā arī iespējams Vidzemes augstienē izotermiskā virsma ar temperatūru >100grādi varēti tikt sasniegta 2,7km līdz 3km dziļumā.

Petrotermālās enerģijas ieguve ļauj nodrošināt kā siltumapgādi, tā elektroapgādi, praktiski ļaujot atteikties no ļoti dārgā fosilā kurināmā, kā arī virzīties uz klimatneitralitāti. Tā kā petrotermālās enerģijas avots ir zemes dzīles, tas ir praktiski neizsīkstošs resurss. Izmantojot mūsdienīgas urbšanas iekārtas, iespējams ierīkot kā atvērta, tā slēgta cikla petrotermālo staciju. Petrotermālās stacijas jaudu var palielināt, ierīkojot vairākus ieguves urbumus. Tādējādi tiek iegūta videi draudzīga elektroenerģija un siltums, neradot izmešus gaisā vai cita veida vides piesārņojumu.

5.7. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi

Ogres novada teritorijā vērojama liela bioloģiskā daudzveidība, augstvērtīgas ainavas, unikāli biotopi. To aizsardzībai novada teritorijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā NATURA 2000 ietvertas teritorijas .

Latvijā likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” noteiktas atšķirīgas šo teritoriju kategorijas, ar atšķirīgiem izveidošanas mērķiem un saimnieciskās darbības aprobežojumiem tajās.

Likums nosaka, ka Aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);
- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

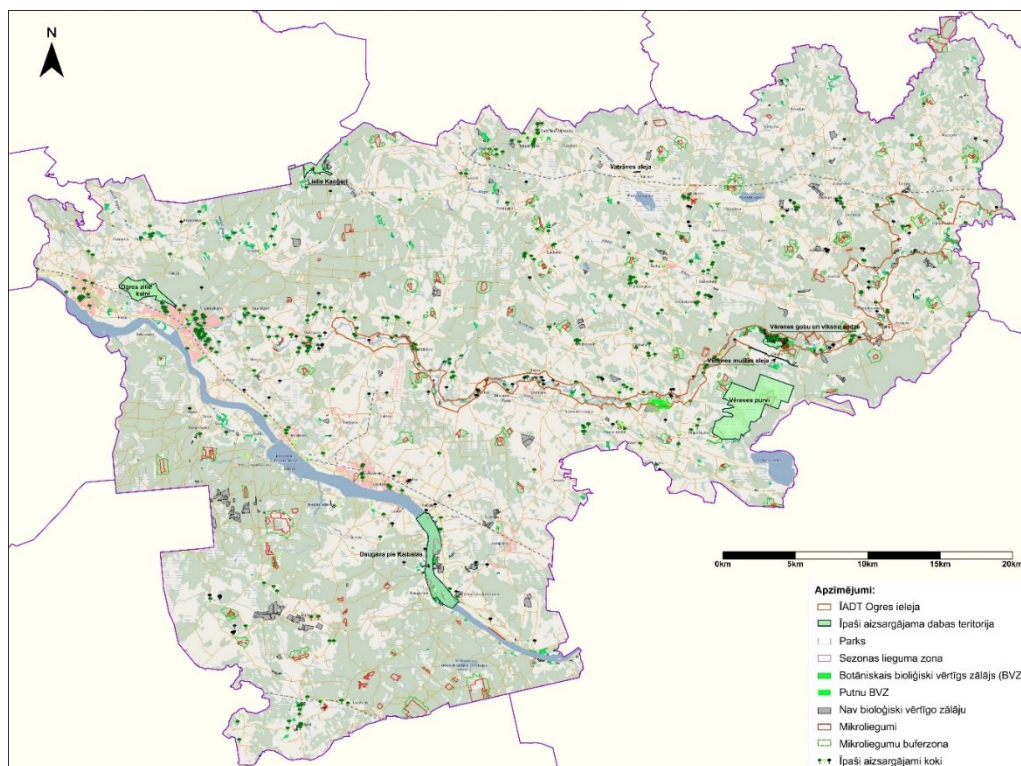

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmas OZOLS datiem Ogres novada teritorijā atrodas dabas parki “Ogres Zilie kalni”, “Ogres ieleja” un tajā ietilpstošais dabas liegums “Vērenes gobu un vīksnu audze”, dabas liegumi “Daugava pie Kaibalas”, “Lielie Kangari”, “Dūņezera purvs”, un “Vērenes purvi”, kas ir Natura 2000 teritorijas. Tāpat novadā atrodas dabas pieminekļi – aizsargājamas alejas: Vērenes muižas aleja, Vatrānes aleja, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi “Rumbiņas ūdenskritums”, Kalnrēžu dolomīt–smilšakmens atsegums, Līčupes atsegums, Ogres dolomīta krauja, aizsargājami dendroloģiskie stādījumi: Ķeipenes parks, Lielvārdes parks, Rembates parks, 101 identificēts un DB “Ozols” reģistrēts dižkoks, kā arī mikroliegums “Dzelmes”.

Dabas liegumi

Dabas liegumi ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus.

10.attēls Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti Ogres novada teritorijā (DB “Ozols”)

Dabas liegums Daugava pie Kaibalas

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0527200

Dabas liegums atrodas Lielvārdes pilsētas ar lauku teritoriju un Jumpravas pagasta, kā arī Birzgales pagasta teritorijās. Lieguma platība: 579 ha

Liegums dibināts 2004.gadā šādu dabas vērtību aizsardzībai: Putniem nozīmīgā vieta. Daugavā šai posmā ir vairākas salas un sekli niedrāji, kas pavasaros un rudenos ir nozīmīga migrējošo ūdensputnu atpūtas un barošanās vieta. Pavasara migrācijas laikā upē vienlaicīgi var novērot vismaz 3000 ūdensputnu, tai skaitā mazos gulbjus, sējas un baltpieres zosis, dažādas pīļu sugas. Zemajās, mitrajās pļavās upes krastos ligzdo bridējputni un griezes.

Sākot ar 2011. gada 1. februāri dabas lieguma pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošas tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi: Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem"

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Liegumam ir spēkā esoši individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: 2009.gada 30.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.668 "Dabas lieguma "Daugava pie Kaibalas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Dabas liegums "Lielie Kangari"

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0513400

Dabas liegums ietilpst Suntažu un Ropažu pagasta teritorijās

Lieguma platība - 1936 ha

Dibināts 1957.gadā lai nodrošinātu šādu dabas vērtību aizsardzību: Izcilākais osa valnis Latvijā, kura relatīvais augstums 27 m (78 m vjl.), 60-100 m plats. Savdabīga veģetācija, retas augu sugas. Teritorijā ietilpst arī Kangaru ezers un Lielais Kangaru purvs. Konstatēta ES Biotopu direktīvas suga - dzeltenā dzegužkurpīte. No ES Biotopu direktīvas biotopiem sastopami - neskarti augstie purvi, purvaini meži, skujkoku meži uz osiem.

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem" un MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Teritorijai nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai dabas aizsardzības plāns.

Sākot ar 2011.gada 1.februāri, dabas lieguma pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Dabas liegums "Vērenes gobu un vīksnu audze"

Aizsardzības kategorija: dabas liegums (ietilpst dabas parkā - Ogres ieleja), Natura 2000 teritorija

Dabas liegums atrodas Madlienas pagasta teritorijā, tā platība: 48 ha

Dabas liegums dibināts 1977.gadā.

Liegums veidots reti sastopamo gobu un vīksnu audžu un Ogres upes vecupju aizsardzībai un saglabāšanai. Nogāzes pakājē izplūst gruntsūdeņi, veidojot avoksnājus un pārmitras augtenes. Pļāvās daudz retu augu sugu. Sastopams baltmuguras un vidējais dzenis.

Dabas liegums "Dūņezera purvs"

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0500500

Saskaņā ar DAP publiski pieejamo informāciju, dabas liegums atrodas uz Birzgales un Valles pagastu robežas, taču tā teritorija definēta pilnībā Valles pagastā. Lieguma platība: 4 ha

Dibināšanas gads: 1977

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem", Aizsardzības prasības definētas MK noteikumos Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai Dabas aizsardzības plāns teritorijai nav izstrādāti.

Sākot ar 2011. gada 1. februāri dabas lieguma pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Pierīgas reģionālā administrācija.

Aizsargājamās dabas vērtības veido Samērā klajš un līdzens augstais purvs, ko ietver purvaini meži. Teritorijā sastopami ES Biotopu direktīvas biotopi - neskarti augstie purvi, pārejas purvi un slīkšņas, purvaini meži.

Dabas liegums Vērenes purvi

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0525300

Dabas liegums atrodas Ogres novada Madlienas pagastā, tā platība: 1213 ha.

Liegums dibināts 1999.gadā

Tā aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem", aizsardzības prasības MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Teritorijai nav izstrādāti Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai dabas aizsardzības plāns.

Sākot ar 2011. gada 1. februāri dabas lieguma pārvaldi īsteno vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pakļautībā esošās tiešās pārvaldes iestādes Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Aizsargājamās dabas vērtības saistītas ar teritoriju kā nozīmīgu augsto purvu, ieplaku purvos un purvainu mežu aizsardzības teritoriju. Liegumā ietilpst 3 augsto purvu teritorijas: Zimaites, Sivenīcas un Jeiskas purvi, kurus vienu no otra atdala purvaini priežu meži, kā arī lapkoku un jauktu koku meži.

Dabas parki ir aizsargājamas dabas teritorijas. Saskaņā ar Latvijas likumdošanu dabas parki ir teritorijas, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērotas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai. Ogres novada teritorijā atrodas dabas parki "Ogres Zilie kalni", "Ogres ieleja".

Dabas parks Ogres Zilie kalni

Aizsardzības kategorija: dabas parks, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0305200

Administratīvais iedalījums: Ogres novada Ogres pilsētas un bijušā Ikšķiles novada, šobrīd Tīnūžu pagasta teritorijā. Dabas parka platība: 312 ha

Dibināšanas gads: 2004

Dabas parka pārvaldi īsteno Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem", aizsardzības prasības - Ministru Kabineta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Dabas parkam nav izstrādāti Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Dabas parka teritorijas lielāko daļu aizņem Latvijā ļoti rets Biotopu Direktīvas I pielikuma biotops - skujkoku meži uz osiem. Sastopamas 6 aizsargājamas augu sugas, kas raksturīgas mežiem uz osiem vai osveida vaļņiem - meža silpurene, smiltāju esparsete, šaurlapu lakacis, Ruiša pūķgalve, pundurbērzs, pļavas silpurene.

Dabas parks "Ogres ieleja"

Aizsardzības kategorija: dabas parks (ietilpst dabas liegums Vērenes gobu un vīksnu audze), Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods: LV0304500

Dabas parks Ogres ieleja, saskaņā ar DAP publicēto informāciju, atrodas Ērgļu novada Ērgļu un Sausnējas pagasta, Ogres novada Mazozolu pagasta Taurupes pagasta Meņģeles pagasta Madlienas pagasta, Ogresgala pagasta, Krapes pagasta, Lielvārdes novada Lēdmanes pagasta, Ķeguma novada Rembates pagasta teritorijās Pēc administratīvi teritoriālās reformas Dabas parka robežas nav precizētas.

Dabas parka patība: 7521 ha, tas dibināts 2004.gadā.

Dabas parka pārvaldi īsteno Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība Vidzemes reģionālā administrācija.

Aizsardzības statusu nosaka Ministru Kabineta noteikumi Nr. 83 "Noteikumi par dabas parkiem", aizsardzības prasības - Ministru Kabineta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Dabas parkam nav izstrādāti Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, ir spēkā esošs Dabas aizsardzības plāns.

Izsargājamās dabas vērtības saistītas ar Ogres ieleju, kas kopumā ir starp bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgākajām neregulētu upju ielejām Latvijā biotopu dažādības un savdabības dēļ. Te konstatēti 11 ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopi, no kuriem 5 ir prioritāri (nogāžu un gravu meži, parkveida pļavas, sugām bagātas atmatu pļavas, sugām bagātas vilkakūlas pļavas, pārmitri platlapju meži), kā arī vienlaikus 15 Latvijā īpaši aizsargājami biotopi. Viena no nedaudzajām vietām, kur sastopami Latvijā ļoti reti biotopi – parkveida pļavas un jaukti ozolu, gobu, ošu meži upju krastos, upju straujtecēs. Sastopamas vairākas tieši Ogres ielejai raksturīgas retas augu sugas (augstais gaiļpiesis, daudzgadīgā mēnesene), kā arī daudzas Latvijā retas īpaši aizsargājamas augu sugas. Konstatētas vairākas Eiropas direktīvas pielikumos iekļautās augu un dzīvnieku sugas.

Dabas pieminekļi

Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājami koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un akmeņu saglabāšanu un to apskates iespēju, aizsargāta tiek arī teritorija 10 metru rādiusā ap akmeņiem un teritorija zem koku vainagiem, kā arī 10 metru rādiusā ap tiem, skaitot no koka vainaga projekcijas.

Saskaņā ar 2001.gada 17.aprīļa MK noteikumos Nr.175 „**Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem**” noteikto Ogres novadā atrodas šādi dabas pieminekļi:

Rumbiņas ūdenskritums aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas pieminekļis. Teritorija ir izvietojusies Viduslatvijas zemienē, Lejasdaugavas senlejā, Rumbiņas ielejā. Dabas pieminekli veido Rumbiņas ielejas posms ar kāpli augšdevona Ogres svītas dolomītsmilšakmeņos, kas veido ūdenskritumu, kā arī atsegumi gultnes malās leļpus ūdenskrituma. Iežu kāples augstums 2 m, platums aptuveni 10 m, tā veido pakavveida izliekumu. Zem kāples ir 1 m dziļa ūdens izskalota bedre. Straumes platums ūdenskritumā ir ļoti mainīgs – atkarībā no gada laika un nokrišņu apjoma – no 0,6 m līdz 10,5 m. Ūdenskrituma atkāpšanās laika gaitā ir nenozīmīga. Atsegumi leļpus ūdenskrituma 15 - 20 metrus garā posmā veido kanjonu. Atsedzas dažādas cementācijas cietības dolomītsmilšakmens un smilšakmens. Kreisā krasta atsegumā neliela niša (2,5 m augsta, 4 m plata un 1,5 m dziļa).

Ogres dolomīta krauja aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas pieminekļis, Natura 2000 teritorija, reģistrācijas kods LV0412900. Atrodas Ogres novada, Ogresgala pagastā. Dabas pieminekli Ogres upes kreisajā krastā veido dolomīta atsegums ar brahiopodu un citu bezmugurkaulnieku, kā arī zivju atliekām. Nepārtrauktās atsegumu joslas garums ir 250 m, atsegumu augstums - līdz aptuveni 2 m. Šis ir samērā liels Daugavas svītas dolomītu atsegums, kuram līdzīgi, tuvākajā apkārtnē, nav pieejami.

Kalnrežu dolomīt-smilšakmens atsegums aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas pieminekļis, atrodas dabas parkā Ogres ieleja, reģistrācijas kods: LV0441300. Atrodas Ogres novada, Rembates pagastā Ogres krastos (2,5 km garā posmā) iepretim Kalnrežu mājām. Dabas pieminekli veido dolomītsmilšakmeņu atsegumu josla abos Ogres krastos. Atsegumu joslā ir garāki pārtraukumi, tāpēc dabas pieminekļa teritorija sastāv no divām daļām. Dabas pieminekļa teritorijā ir ietverts arī aptuveni 100 m garš Ogres labā krasta pietekas - strauta leļpsgals. Kopumā, teritorija ar Ogres upi un stāvajām dolomītsmilšakmeņu klintīm veido savdabīgu un skaistu ainavu. Ainaviski vērtīga ir ūdenskritumu kaskāde strautā un šī strauta sanesū akmeņainā sēre Ogres malā.

Līčupes atsegums aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas pieminekļis, atrodas dabas parkā un Natura 2000 teritorijā Ogres ieleja, reģistrācijas kods: LV0441310. Atrodas Ogres novada, Taurupes pagastā. Teritorija ir izvietojusies Vidzemes augstienē, Augšogres pazeminājumā, Līčupes un Ogres satekā. Dabas pieminekli veido reti sastopamu starpmorēnas nogulumu atsegumi. Ap 10 m augstajā Ogres labajā krastā, ielejas pamatkrasta kraujā atsedzas glaciotehtoniski deformēti morēnas slāņi ar smilšmālu starpslāņiem un ievērojamu daudzumu *Portlandia arctica* gliemeņu čaulām kopā ar

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

jūras nogulumiem. Atsegumi ir vairākos posmos vairāku simtu metru garumā, taču izteiktākie ir asā upes līkumā lejpus Līčupes ietekas. Ģeoloģiskais veidojums tiek traktēts arī kā Līčupes starpmorēnu nogulumu atsegums, kaut marīnais (jūras izcelsmes) materiāls (domājams, izgulsnējies Felicianovs starpleduslaikmetā) un gliemju čaulas pārvietotas un iejauktas glaciģēnajos nogulumos. Datējumu rezultāti arī norāda uz to, ka šie agrā Vislas laika nogulumu ietverti vēlāka laika apledošanas vidē un pārvietoti subglaciālos apstākļos no to sākotnējās veidošanās vietas Rīgas līcī uz pašreizējo atrašanās vietu. Atsegumu garums apmēram 120 m, augstums līdz 10 m.

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājami biotopi - upju straujtecēs un dabiski upju posmi (3260) un nogāžu un gravu meži (9180*) (36)).

Saskaņā ar 2001.gada 20.marta MK noteikumos Nr.131 „**Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem**” noteikto Ogres novadā noteikti šādi aizsargājami dendroloģiskie stādījumi:

- Ķeipenes parks
- Lielvārdes parks
- Rembates parks

Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu.

Mikroliegumi parasti platības ziņā ir mazāki kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (0,1- 30 ha, putnu mikroliegumiem kopā ar buferzonu platība var sasniegt līdz 500 ha) un to izveidošanas procedūra ir vienkāršāka un ātrāka, nekā veidojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas. Tādējādi, nodrošinot operatīvu īpaši reto un apdraudēto sugu aizsardzību.

Mikroliegumu veidošanu nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums, Meža likums un tiem pakārtotie normatīvie akti. Nozīmīgākie no tiem ir:

- Ministru kabineta noteikumi Nr. 940 (18.12.2012.) „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”
- Ministru kabineta noteikumi Nr.350 (20.06.2017.) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”.

Tā kā mikroliegumos tiek aizsargātas īpaši retas sugas, tad dati par mikroliegumiem un tajos sastopamajām sugām glabājas Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzē, kas ir pieejama tikai reģistrētiem lietotājiem, šo datu publiskošana nav atļauta.

5.8. Kultūrvēsturiskā ainava un kultūras pieminekļi

Ogres novada kultūrvidē ir veidojusies kā Latvijas kultūrvides sastāvdaļa, ko ietekmējusi senlatviešu folklorā un mitoloģijā, tautas mentalitāte, dabas vide, vēsturiskie notikumi un citu tautu atstātais kultūras mantojums, teritorijas ekonomiskā attīstība un citi faktori. Novada kultūras mantojuma pamatu veido kultūrvēsturiskas un lauku ainavas – pilskalni, pilsētas un ciemu vēsturiskie centri, muižu ansambļi, dažādu konfesiju baznīcas, parki, vēsturisko notikumu piemiņas un ievērojamu cilvēku darbības vietas. Katrai vietai ir vēsturiska, mākslinieciska, zinātniska vai cita veida vērtība, kuras saglabāšana atbilst novada, valsts un pasaules interesēm. Kultūrvēsturiskā ainava ir viens no kultūrvēstures pieminekļiem, kas atspoguļo tautas mentalitāti un vēsturiskos procesus, saglabā un vizuāli uztveramā formā sniedz informāciju, veido priekšstatus par teritorijas attīstību ilgākā laika periodā.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Kultūrainavu veido apdzīvotas vietas, tūrumu sistēmas, ceļi un takas, komunikācijas līnijas, irigācijas būves, kultūrdarbības radītie pārveidojumi un citi.

Ainavā skatāmie objekti nav vērtējami viennozīmīgi, jo nereti noteicošais faktors ir to tehniskais stāvoklis un izskats.

Kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Ogres novada teritorijā 165 objektam piešķirts pieminekļa statuss. No tiem 51 ir valsts nozīmes piemineklis, tai skaitā 12 arhitektūras pieminekļi, 32 arheoloģijas, 6 mākslas un 1 vēstures kultūras piemineklis. 114 ir vietējas nozīmes pieminekļi, tai skaitā 79 arhitektūras pieminekļi, 34 arheoloģijas un 1 Vēsturiska notikuma vieta - Ikšķiles brīvdabas estrāde.

7.tabula Kultūras pieminekļi Ogres novadā

Teritorija	Valsts nozīmes	Vietējas nozīmes
Krapes pag.	2	10
Ķeipenes pag.	3	3
Lauberes pag.	2	1
Madlienas pag.	5	13
Mazozolu pag.	5	2
Meņģeles pag.	2	2
Ogre	5	35
Ogresgala pag	2	4
Suntažu pag.	5	7
Taurupes pag.	4	10
Ikšķile	2	3
Tīnūžu pag.	3	3
Ķegums		1
Birzgales pag.	3	
Rembates pag.		2
Tomes pag.	3	4
Lielvārde	2	1
Lielvārdes pag.	4	2
Lēdmanes pag.	1	8
Jumpravas pag.	1	

Novadā atrodas latviešu nacionālā eposa “Lāčplēsis” autora Andreja Pumpura muzejs (laukakmeņu ēka 19.gs. celta kā Lielvārdes muižas klēts), gan Lielvārdes viduslaiku pils drupas, gan aizsargājami dendroloģiskie stādījumi. Līdz ar to Lielvārdes parks ir savdabīgs novada identitātes un reprezentācijas simbols. Lai realizētu plānveidīgu Lielvārdes pilsētas Lāčplēša apkaimes teritorijas sakopšanu un labiekārtošanu, pašvaldība 2018.gadā ir sākusi izstrādāt Lielvārdes parka un apkaimes attīstības plānu,

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

kura ietvaros tiks izstrādāts arī aizsargājamo dendroloģisko stādījumu „Lielvārdes parks” rekonstrukcijas projekts. 2018.gadā veikta koku inventarizācija, 2019.gadā darbs pie plāna izstrādes turpinās. Lielvārdē atrodas arī vietējā vēstures entuziasta uzbūvētā 11.-12.gs senlatviešu Uldevena koka pils rekonstrukcija, kas veidota, par pamatu ņemot arheoloģisko izrakumu materiālus no dažādām Latvijas vietām.

5.9. Ainavu apvidi

Ainavas pamatā ir kā teritorijas fizioģeogrāfiskās īpatnības, tā dabas vide, cilvēkvide un to mijiedarbību procesi. Ogres novada ainava sniedz informāciju par teritorijas vēsturisko izmantošanu un parāda mūsdienu attīstības tendences – cilvēku saimnieciskās darbības ietekmi dabisko procesu ilglaicīgajā fonā.

Pēc Latvijas ainavu rajonēšanas iedalījuma Ogres novada teritorija ietilpst Dienvidvidzemes ainavzemes Kangaru mežaines un Vidzemes (Sudas-Madlienas-Vecbebru) ainavapvidos. Novada austrumu daļā neliela teritorija ietilpst Vidzemes augstienes ainavzemes Augšogres-Jumurdas ielieces ainavapvidū, bet dienvidrietumu daļa – Daugavzemes Lejasdaugavas nolaidā.

Reljefa saposmējums nosaka novada teritorijas daudzveidīgo ainavu struktūru. Ogres novadā sastopami vairāki ainavu tipi – terasēto upju (Daugavas, Ogres) ieleju un ielejveida pazeminājumu ainava, smilšaino līdzenumu mežaine (novada rietumu daļa), stipri iekultivētā smilšmāla un mālsmilts āru viļņaine (Ogresgala, Suntažu, Lauberes, Madlienas un Krapes apkārtnē), osu grēdu ainavu mežaine (Zilo kalnu krauja, oss uz dienvidiem no Suntažiem), mitrzemju ainava (Vērenes purvi), smilšmāla un mālsmilts mežāru viļņaine (Taurupes, Meņģeles apkārtnē), smilšaino līdzenumu mežāre (Ķeipenes apkārtnē), mežāru morēnas pauguraine (Līčupes, Ogresmuižas apkārtnē).

Ainavu telpu pieejamība novadā ir laba, jo ceļu tīkls ir pietiekami blīvs. Ogres novadā galvenokārt sastopamas Latvijai tipiskās mozaikveida lauku ainavas ar lauksaimniecības un meža zemju miju un atsevišķiem viensētu puduriem. Ogres un citu novada pilsētu, kā arī lielāko ciematu centru apkārtnē vērojamas urbanizētas ainavas. Ainaviski augstvērtīgākās teritorijas novadā sastopamas Daugavas un Ogres upju ielejās, kā arī novada austrumu daļā, kurai raksturīgs saposmots reljefs. Daugavas ielejas un novada austrumu daļas ainavu telpām raksturīgi tāli, vizuāli augstvērtīgi skatu vērsumi. Savukārt Ogres upes ielejā vērojamas dabiskas upes ielejas ainavas.

Valsts nozīmes aizsargājami ainavu apvidi novadā nav izveidoti, taču netālu no novada austrumu robežas atrodas aizsargājami ainavu apvidi “Vestiena” un “Vecpiebalga”. Novada ainavu telpai ekoloģiski nozīmīgi ainavu elementi iekļauti dabas parkā “Ogres ieleja”.

Plānojot jaunas apbūves teritorijas un citus objektus, iespēju robežās izvērtējama to potenciālā ietekme uz ainavu.

6. Antropogēnā slodze

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvoklis, piemēram, piesārņots ūdens gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes ūdeņi, purvi, mītrzemes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi kādā konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

Vides kvalitāti teritorijā būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitā notekūdeņu apsaimniekošana, ilgtspējīga ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.

Transporta infrastruktūras attīstība un labiekārtošana, sabiedriskā transporta pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo draudus gaisa kvalitātei vai tās aizsardzības uzlabošanai.

Urbāno, apbūvēto zemju pieaugums lielā mērā ietekmē bioloģisko daudzveidību un ietekmē arī vides kvalitāti apbūves un tai piegulošajā teritorijā.

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju skaita izmaiņas raksturo arī antropogēnā piesārņojuma slodzes izmaiņas.

A un B kategorijas piesārņojošu darbību objektu, kā arī riska objektu skaits, to radīto izmešu gaisā un ūdens vidē apjoms raksturo punktveida slodzi uz gaisa un ūdens vidi.

Intensīvas lauksaimnieciskās ražošanas teritorijas uzskatāmas par difūzā piesārņojuma slodzes avotiem.

Diemžēl ne visos gadījumos pašreiz publiski pieejamā informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

Transporta infrastruktūra

Pietiekami blīvs un kvalitatīvs autoceļu tīkls ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem efektīvai administratīvās teritorijas saimnieciskajai darbībai un iedzīvotāju pārvietošanās vajadzību apmierināšanai. Saskaņā ar likumu „Par autoceļiem” autoceļus pēc to nozīmes iedala valsts, pašvaldības, komersantu un māju ceļos.

Ogres novadu šķērso un ar valsts apkārtējo teritoriju sasaista sekojošas attīstības asis:

- multimodālais satiksmes koridors, kas ietver:
  - Rīga-Ogre-Ķegums-Lielvārde-Latgales virziens (autoceļš A6),
  - Rīga-Tīnūži-Koknese-Latgales virziens (autoceļi E22 jeb P5 un P80),
  - Rīgas HES—Jaunjelgava (autoceļš P85),
  - dzelzceļa līnija Rīga – Jēkabpils (pieturvietas Ikšķile, Ogre, Ciemupe, Ķegums, Lielvārde, Kaibala, Jumprava)
  - Daugavas upe;
- Ziemeļu koridors (autoceļš P4 Rīga-Suntaži-Ērgļi),
- Rietumu koridors (autoceļš P10 Ropaži-Ikšķile),
- Vidus koridors (autoceļš P8 Mālpils-Ķegums),
- Austrumu koridors (autoceļš P32 Ķeipene-Skrīveri).

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Konkurētspējīga satiksmes infrastruktūra ir viens no faktoriem, kas nodrošina pašvaldības teritorijas attīstību un ekonomisko izaugsmi. Satiksmes infrastruktūras un pieejamie pakalpojumi veicina novada iedzīvotāju mobilitāti un pārējo reģionu sasniedzamību.

Ogres novada atrašanās Latvijas centrālajā daļā, kuru šķērso valsts nozīmes transporta kustības ceļi, rada labvēlīgus apstākļus pasažieru un kravu pārvadājumu attīstībai. Novada starptautisko sasniedzamību papildus nodrošina ostu un starptautiskās lidostas "Rīga" relatīvs tuvums.

Novada teritorijā Rembates un Lielvārdes pagastā atrodas NBS Aviācijas bāze, kas ir slēgta teritorija. Ņemot vērā objekta atrašanās vietu attālāk no apdzīvotām vietām, tā infrastruktūra neietekmē vietējo ekonomiku, radot papildus slogu. Tieši pretēji, veicina autoceļu infrastruktūras pastāvīgu uzturēšanu.

Ogres novadā ir sazarots ceļu tīkls, kas nodrošina novada iedzīvotāju vajadzības un kravu transportu caur novadu. Starptautiskas nozīmes autoceļš, kas iekļauts TEN-T tīklā, ir Austrumu-Rietumu koridors (E22 Tukums-Jūrmala-Salaspils-Ogre-Ķegums).

Novada transporta infrastruktūras tīklu veido valsts autoceļi, pašvaldības ceļi un ielas u.c. ceļi, kā arī dzelzceļa līnija.

Novada teritoriju šķērso valsts autoceļi:

- valsts galvenais autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Patarnieki). Autoceļš ar intensīvu transporta plūsmu,
- valsts reģionālie autoceļi: P5 (E22) Ulbroka – Ogre; P10 Inčukalns – Ropaži – Ikšķiles un P80 (E22) Tīnūži – Koknese;
- valsts vietējie autoceļi: V965 Kaparāmurs – Dobelnieki; V966 Turkalne – Tīnūži un V968 Ogre – Jugla. Kopējais valsts autoceļu garums novada teritorijā sastāda 57 km, no tiem ar asfaltbetona segumu ir 38 km, bet ar šķembu un grants segumu – 19 km25 .

Nozīmīgākie vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru, ir bīstamo kravu pārvadājumi un trokšņi. Valsts autoceļš A6 Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Patarnieki) uzskatāms par vienu no lielākajiem vides piesārņojuma avotiem novadā. Pastāv risks iedzīvotāju drošībai un videi, gadījumos, ja avārijās iesaistītas automašīnas, kas pārvadā bīstamās kravas.

Autoceļš A6 E22 Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki) ir viens no autoceļiem, kas ietverts Rīcības plānā. Ogres novadā atrodas posmi A4 – Ikšķile, Ikšķile – Ogre, Ogre – Ķegums. LVC Rīcības plānā noteikts iedzīvotāju kopskaits katram no autoceļiem, kas pakļauti paaugstināta trokšņa traucējumiem, taču tas nav detalizēts pa administratīvajām teritorijām.

LVC Rīcības plāna 2.attēlā ietverta informācija, ka autoceļa A4 ietekme var radīt būtisku diskomfortu un būtiskus trokšņa radītus miega traucējumus aptuveni 50 cilvēkiem, taču nav definēts kuros posmos tas ir konstatēts.

Novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils. Izmantojot dzelzceļa līniju, tiek veikti kravu un pasažieru pārvadājumi. Dzelzceļa kustības intensitāte ir augsta.

Ceļi kopumā veido labi attīstītu ceļu tīkla karkasu, kas nodrošina piekļūšanu apdzīvotajām vietām un ražošanas objektiem.

Kā progresīvu attīstāmu pārvietošanās veidu var minēt velotransportu, kas nodrošina tūrisma attīstību novadā, iedzīvotāju veselīga dzīves veida izkopšanu un iespēju pārvietoties starp salīdzinoši netāli izvietotām apdzīvotām vietām. Esošajā situācijā novadā ir vāji attīstīts veloceliņu tīkls.

Novada teritorijā atrodas NBS GS aviācijas bāze mazās aviācijas lidlauks Ikšķilē.

Sabiedriskais transports

Sabiedriskā autotransporta pakalpojumus Ogres novadā nodrošina SIA "Ogres autobuss" (viens no kapitāldaļu turētājiem ir Ogres novada pašvaldība), AS "Nordeka", AS "Rīgas taksometru parks", AS "Cata" un AS "Liepājas autobusa parks".

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres pilsētas teritorijā pasažieru autobusi regulāri kursē 6 maršrutos. Kopējais pārvadāto pasažieru skaits pilsētas teritorijā 2009. gadā bija 797 556, 2013. gadā samazinājās līdz 700 896, bet 2019.gadā pieaudzis jau līdz 923 172. Pārvadājumu intensitātei nav izteikta sezonālā nevienmērība; vienīgi 3.ceturksnī ir vērojams neliels pārvadājumu apjoma samazinājums, kas, iespējams, saistīts ar atvaļinājumu periodu.

Ogres novadu apkalpo 25 vietējie autobusu maršruti, no kuriem daļa ir saistīta ar mērķiem arī ārpus Ogres novada teritorijas.

Lielākās problēmas sabiedriskā transporta uzturēšanai rada nekvalitatīvie ceļi novada teritorijā, kas sadārdzina autobusu ekspluatāciju un palielina izmaksas, kā arī augošās un svārstīgās resursu, tai skaitā degvielas, cenas, kas sadārdzina satiksmes pārvadājumus.

Pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu organizē "Latvijas Dzelzceļš", un dzelzceļa pasažieru pārvadājumi galvenokārt notiek virzienā Ogre-Rīga, bet mazāk virzienā Ogre-Lielvārde. Atbilstoši "Latvijas Dzelzceļa" datiem, pasažieru skaits Ogres novadā regulāri ir pieaudzis līdz 2007. gadam un pēc tam samazinājies, bet no 2009. gada pasažieru skaita dinamika ir bijusi samērā stabila.

Esošajam dzelzceļa transportam ir būtiski trūkumi – lēna ritošā sastāva kustība, tā zemā kvalitāte, tehniskais un morālais nolietojums, kā arī nepiemērotība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Saimnieciskā darbība

Piesārņojoša darbība ir darbība, kas saistīta ar augsnes, zemes dziļi, ūdens, gaisa, iekārtu vai ēku un citu stacionāru objektu izmantošanu un var radīt vides piesārņojumu vai avāriju risku, kā arī darbība, kas tiek veikta piesārņotā vietā un var izraisīt piesārņojuma izplatīšanos. Šādu darbību veikšanu regulē un vides aizsardzības prasības tām izvirzītas likumā „Par piesārņojumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos. Piesārņojošas darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi.

Ogres novadā, saskaņā ar Valsts vides dienesta sniegto informāciju, nav uzņēmumi, kuri būtu saņēmuši A kategorijas piesārņojošas darbības atļauju.

Novadā kopā 63 uzņēmumiem izsniegtas B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas.

Ogres novada uzņēmējdarbība lielā mērā saistīta ar tādām nozarēm kā Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība, Apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, automobiļu un motociklu remonts, būvniecība, loģistika, transports, uzglabāšana, kā arī dažāda veida pakalpojumi.

8.tabula Ogres novada ekonomiski aktīvo uzņēmumu sadalījums pa galvenajiem darbības veidiem

Darbības veids	NACE	Uzņēmumu skaits
Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos	69.20	29
Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	41.20	26
Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	68.20	21
Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	49.41	20
Automobiļu apkope un remonts	45.20	16
Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos	47.19	12
Konsultēšana komercdarbībā un vadībizinībās	70.22	12
Datorprogrammēšana	62.01	11

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Pārējie	---	484
Pavisam		631

Liela daļa no lielākajiem uzņēmumiem novada teritorijā, kas saistīti ar rūpniecisko ražošanu, bāzējas Ogres pilsētā. Atsevišķi ir Tīnūžu, Lielvārdes, Ogresgala pagastos. Suntažu un Mazozolu pagastā ir lielas ražotnes, kuru darbība ir saistīta ar koksnies pārstrādi. Kā perspektīva industriālā nozare ir Elektronisko plašu ražošana, kas var kļūt par vienu no inovatīvo produktu ražošanas bāzes.

Lielu rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu nav Ķeguma pilsētā un Rembates, Tomes un Birzgales pagastos, šajās teritorijās ir vairāk attīstīta lauksaimniecība. Lielākās saimniecības nodarbojas ar graudaugu audzēšanu, arī lopkopību. Tomēr ir zivsaimniecības uzņēmums SIA TOME.

Tāpat lauksaimniecības un meža zemēs atrodas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Lielākās ir: SIA Ošānu Dolomīts, SIA LĪČEZERS AT.

Saskaņā ar IAS definēto, Ogres novads īpaši atbalsta ražojošās ekonomikas attīstības specializāciju sekojošos virzienos:

- moderno tehnoloģiju, īpaši, elektronikas produktu ražošana,
- metālapstrādes un kokapstrādes produktu ražošana,
- citu augstas pievienotās vērtības tehnoloģiju produktu ražošana,
- informācijas tehnoloģiju un ar to saistīto pakalpojumu attīstība.

Ogres novada uzņēmumu elektronikas metālapstrādes un kokapstrādes produkti ir eksportspējīgi un atbilst Eiropas Savienībā pieprasītajam tehnoloģiskajam līmenim un kvalitātei.

Tūrisms

Tūrisms ir viens no saimnieciskās darbības veidiem, kuram prognozējama attīstība. Ogres novada ģeogrāfiskais novietojums un daudzveidīgie dabas apstākļi, kultūrvēsturiskais mantojums, infrastruktūra ir pamats, uz kura balstīt jaunu tūrisma produktu izveidi un paplašināt esošo piedāvājumu. Kopēja tūrisma nozares attīstība novadā var paaugstināt tā konkurētspēju reģiona un valsts līmenī. Jāņem vērā, ka tūrisms ir viena no Latvijas attīstības stratēģiskajām iespējām un prioritātēm. Tikpat būtiska nozīme ir arī novada spējai iekļauties kopējā valsts un reģiona tūrisma infrastruktūrā, kā arī sadarbībai starp dažādām institūcijām, organizācijām, uzņēmumiem un citiem interesentiem.

Ogres novada popularitāti veicina šādi priekšnoteikumi:

- pilsētu atrašanās pie Daugavas, novada teritorijā esošās aktīvam tūrismam (laivošanai) Mazās Juglas un Ogres upes;
- rekreācijas iespējas pie ezeriem un upēm, jo īpaši pie Daugavas, Ogres un Mazās Juglas ;
- daudzveidīga un pievilcīga mozaīkveida ainava, Ogres Zilie kalni;
- kultūrvēsturiskās liecības Ikšķiles pilsētā (populārākais objekts Svētā Meinarda sala) un Lielvārdē (Lielvārdes parks ar dendroloģiskiem stādījumiem, 11.-12.gs senlatviešu Uldevena koka pils rekonstrukcija).

Ogres pilsēta veiksmīgi attīstās kā aktīvās atpūtas un dabas tūrisma galamērķis, pakāpeniski tiek papildināts arī atpūtas vietu piedāvājums ģimenēm ar bērniem.

Novadā tiek attīstīts lauku un dabas tūrisms. Atsevišķos reģionos lauku tūrisma attīstību kavē asfaltēto ceļu trūkums. Lauku uzņēmēji, kuri sniedz pakalpojumus tūrisma jomā, nereti izvēlas savu biznesu

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

veidot netālu no pagastu centriem, vairākās vietās novadā sāk veidoties t.s. klasteri, jeb tūrisma uzņēmumu/objektu kopums. Ogres novadā šādi klasteri veidojas teritorijā no Suntažiem līdz Ķeipenei, kā arī Krapes ciematā.

Tūrisma resursi ir dabas, kultūras un vēsturisko resursu kopums, kas piemīt teritorijai un ir pievilcīgs tūristiem. Novadā ir pieejami daudzveidīgi un plaši pieejami tūrisma resursi. Lai gan pašlaik galvenais uzsvars tiek likts uz tūrisma piedāvājumu siltajā sezonā, pakāpeniski tiek paplašinātas un popularizētas atpūtas iespējas arī ziemas sezonā. Siltajā sezonā vairāk izmantojami dabas un kultūrvēsturiskie resursi, savukārt ja tiek nodrošināta stabila sniega sega, aukstajā sezonā nozīmīgas ir ziemas sporta veidu aktivitātes, kam piemērota infrastruktūra izveidota dabas parkā “Ogres zilie kalni”. Ņemot vērā pēdējos gados novērotās, gaisa temperatūras izmaiņas ziemas periodā, ir palielinājusies dabas resursu izmantošana arī aukstās sezonas laikā.

Ogres novada viens no perspektīvajiem resursiem ir dabas parki “Ogres ieleja” un “Ogres zilie kalni”, kuros tūrisms savienojams ar aktīvu un izglītojošu atpūtu. Tūrisma attīstība ir paredzēta arī šo parku dabas aizsardzības plānos.

Daugava un Ogres upes sezonāli ir piemērotas ūdenstūrismam, daļēji ir izveidota atbilstoša infrastruktūra laivotāju vajadzībām (apmetņu vietas, informācijas kartes, ugunsgrūdu vietas u.c.). Ar sabiedrībai pieejamām atpūtas vietām skatīt nodaļu 2.9.1. par teritorijā esošām pieejām pie upēm un ezeriem, ūdenstilpēm.

Ogres novada galvenie kultūras un vēstures resursi ir pilskalni, baznīcas, bijušie muižu centri, parki un alejas, citi objekti. Par savdabīgiem, tūristus interesējošiem objektiem kļūst sakoptās kapsētas.

Dabas un kultūrvēsturisko objektu un tiem piegulošo teritoriju sakopšana, piemērošana mūsdienu tūristu vajadzībām var būtiski uzlabot novada kopējo pievilcību tūristu acīs.

Novada kultūras vidi papildina dažādi festivāli, koncerti, izstādes, atpūtas pasākumi.

Novada teritoriju šķērso vairāki valsts nozīmes un reģionālie velotūrisma maršruti, iespējama citu velomaršrutu izveide sadarbībā ar kaimiņos esošajām pašvaldībām.

Kaut arī mūsdienās Ogres pilsēta ir zaudējusi savu vēsturisko kūrorta vietas nozīmīgumu, tomēr pieejamie resursi, var sekmēt tūrisma attīstību šajā teritorijā, nodrošinot Ogres kļūšanu par nozīmīgu ceļotāju galamērķi.

Potenciāls redzams neizmantotajos dabas resursos – tūrisma vairāk iespējams izmantot, piemēram, Daugavas un Ogres upi un lauku teritorijas sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām.

Komunālā saimniecība

Centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus Ogres novadā nodrošina vairākas iestādes un uzņēmumi, kas atrodas visā novada teritorijā:

- Ogres novada pašvaldības (turpmāk – ONP) aģentūra “Ogres komunikācijas” (Ogres pilsēta un Ogresgala pagasts) ar tās struktūrvienībām “Neptūns”, “Indrāni”, “Ogresgals-Kārļi”, “Ogresgals-Ciemupe”;
- Suntažu pagasta pašvaldības aģentūra “Rosme”;
- Lauberes pagasta pārvaldes struktūrvienība “Sarma”;
- Madlienas komunālo pakalpojumu iestāde “ABZA”.
- Birzgales pagastā ir izveidota Birzgales pagasta pārvalde ar Komunālo un teritorijas apsaimniekošanas nodaļu.
- Ķegumu, Rembates un Tomes pagastu apkalpo SIA “Ķeguma Stars”;
- SIA “LIELVĀRDES REMTE”, kas apkalpo Lielvārdi, Jumpravas un Lēdmanes pagastus,

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

-
- SIA “Ikšķiles māja” (Ikšķiles pilsēta, Tīnūžu pagasts).
  - Pārējos pagastos ūdenssaimniecības infrastruktūru apsaimnieko un pakalpojumus patērētājiem sniedz pagastu pārvaldes. Skaitliski nedaudz ir uzņēmumu vai privātpersonu, ar kurām pašvaldība ir noslēgusi līgumus par konkrētu darbu veikšanu ūdensapgādes nodrošināšanā.

Siltumapgādi nodrošina SIA “MS siltums”, SIA “Ogres nami”, SIA “Ogres Namsaimnieks”, SIA “Ķeguma Stars”, SIA “Ikšķiles māja” un SIA “LIELVĀRDES REMTE”.

Ogres novada teritorijā atkritumus no iedzīvotājiem savāc Ogres SIA “Marss”, SIA “Ķilupe” un SIA “Clean R”.

Detalizēta komunālo pakalpojumu pieejamības analīze ietverta sējumā “Pašreizējās situācijas raksturojums sadaļā 3.5. Komunālā saimniecība.

2022.gada novembrī centralizētajai kanalizācijas sistēmai bija pieslēgtas 11 788 māsasaimniecības jeb 33 200 personas¹² – 55% no Ogres novada deklarētajiem iedzīvotājiem¹³.

Kā būtiskākā problēma tiek identificēts lielā daļā ciemu novecojuši ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli, NAI. Tāpat daudzviet centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi nav pieejami un individuālo risinājumu tehniskais līmenis nereti ir zems. Tas attiecināms kā uz ūdensapgādes, tā kanalizācijas risinājumiem. Ja nekvalitatīva dzeramā ūdens lietošana rada draudus iedzīvotāju veselībai, tad nekvalitatīvu notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumi rada draudus videi, tai skaitā gruntsūdens piesārņojumu.

Plānojot teritorijas attīstību uzmanība pievēršama ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumu uzlabošanai.

Ūdenssaimniecība

Ūdenssaimniecības pakalpojumus Ogres novadā nodrošina vairākas iestādes:

- Ogres novada pašvaldības aģentūra (turpmāk – PA) “Ogres komunikācijas” (Ogres pilsēta un Ogresgala pagasts) ar tās struktūrvienībām “Neptūns”, “Indrāni”, “Ogresgals-Kārļi”, “Ogresgals-Ciemupe”
- PA “Rosme” (Suntažu pagasts);
- Lauberes pagasta pārvaldes struktūrvienība “Sarma”;
- Madlienas komunālo pakalpojumu iestāde “ABZA”.
- Birzgales pagastā ir izveidota Birzgales pagasta pārvalde ar Komunālo un teritorijas apsaimniekošanas nodaļu
- SIA “Ķeguma Stars” (Ķeguma pilsēta, Rembates pagasts, Tomes pagasts)
- SIA “Lielvārdes Remte” (Lielvārdes pilsēta, Jumpravas pagasts, Lēdmanes pagasts)
- SIA “Ikšķiles māja” (Ikšķiles pilsēta, Tīnūžu pagasts).

---

¹² personu skaits noteikts, balstoties uz datiem par īpašumos deklarētajām personām un statistiskajiem datiem par vidējo personu skaitu māsasaimniecībās [Latvijas statistikas portāls 2022. Privāto māsasaimniecību kopējais skaits un māsasaimniecības vidējais lielums reģionos, republikas pilsētās, novados, laukos un pilsētās gada sākumā 1996-2022. Skatīts 11.11.2022. Pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_MV_MVS/MVS010/

¹³ PMLP 2022. Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās, pagastu dalījumā. Skatīts 11.11.2022. Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/9167/download?attachment>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Pārējos pagastos ūdenssaimniecības infrastruktūru apsaimnieko un pakalpojumus patērētājiem sniedz pagastu pārvaldes. Skaitliski nedaudz ir uzņēmumu vai privātpersonu, ar kurām pašvaldība ir noslēgusi līgumus par konkrētu darbu veikšanu ūdensapgādes nodrošināšanā.

Ogres novada centralizētajai ūdensapgādei izmanto tikai pazemes ūdeņus.

Kā būtiskākā dzeramā ūdens kvalitātes problēma Ogres novadā ir dabiski paaugstināta dzelzs jonu koncentrācija pazemes ūdeņos.

Veselības inspekcija atbilstoši kompetencei uzrauga un kontrolē normatīvo aktu ievērošanu dzeramā ūdens nekaitīguma jomā, kontrolē dzeramā ūdens nekaitīguma nodrošināšanas prasību izpildi publiskajos dzeramā ūdens apgādes objektos no ūdens ņemšanas vietas līdz patērētājam, kontrolē dzeramā ūdens ņemšanas vietu aizsardzības prasību izpildi, organizē un veic dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu.

Veselības inspekcija saskaņo dzeramā ūdens monitoringa programmas atbilstoši Ministru kabineta 14.11.2017. noteikumiem Nr.671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība".

Lai garantētu dzeramā ūdens drošuma un kvalitātes uzraudzību, ne tikai valsts, bet arī ūdens piegādātājs veic monitoringu un izmeklējumus pēc dezinfekcijas veikšanas, kuru apjoms un nosakāmie rādītāji iepriekš saskaņojami Veselības inspekcijā. Dzeramā ūdens piegādātāji un komersanti (pārtikas uzņēmumu pārstāvji) katru gadu (līdz kārtējā gada sākumam) izstrādā monitoringa programmu un iesniedz saskaņošanai Veselības inspekcijai. Ūdens piegādātāji iesniedz saskaņošanai dzeramā ūdens kārtējā monitoringa programmas, izmeklējumu programmas pēc dezinfekcijas veikšanas. Veselības inspekcija izskata iesniegtās programmas, veic korekcijas, ja nepieciešams, un saskaņo programmas.

Pa ūdensvadiem piegādātā, iedzīvotāju ikdienas lietošanai paredzētā, dzeramā ūdens kārtējo monitoringu veic ūdensapgādes uzņēmums, bet auditmonitoringu – Veselības inspekcija.

Pazeminātas ūdens kvalitātes prasības (īpašās normas) nosaka dzeramā ūdens kvalitātes neatbilstības gadījumā, ja tas nerada apdraudējumu patērētāju veselībai un attiecīgajā teritorijā citādā veidā nav iespējams nodrošināt dzeramā ūdens piegādi iedzīvotāju vajadzībām un ja ūdens kvalitātes pasliktināšanos nav iespējams novērst trīsdesmit dienu laikā. Dzeramā ūdens īpašās normas tiek noteiktas uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus. Saskaņā ar Veselības inspekcijas publiskotu informāciju Ogres novadā dzeramā ūdens kvalitātes problēmas ir konstatētas Suntažu pagasta centralizētajā ūdensapgādes sistēmā, kur ir paaugstināta dzelzs jonu koncentrācija. Pazeminātā kvalitātes norma noteikta līdz 2024.gadam.

Citās ūdensapgādes sistēmās nav konstatētas ūdens kvalitātes neatbilstības normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

2022.gadā novembrī centralizētajai ūdensapgādes sistēmai pieslēgtas 11 146 māsasaimniecības jeb 31 237 personas¹⁴, kas sastāda 52% no Ogres novada deklarētajiem iedzīvotājiem¹⁵.

Centralizētie ūdensapgādes tīkli novada pilsētās ir pieejami Ogres pilsētā, Ikšķiles pilsētā un Tīnūžos, kā arī pagastu teritorijās, kur padomju gados izbūvēja centralizētās ūdensapgādes sistēmas ne tikai lielākajās apdzīvotajās vietās, bet arī tā saukto brigāžu centros, kuros blakus lauksaimnieciskās

¹⁴ personu skaits noteikts, balstoties uz datiem par īpašumos deklarētajām personām un statistiskajiem datiem par vidējo personu skaitu māsasaimniecībās [Latvijas statistikas portāls 2022. Privāto māsasaimniecību kopējais skaits un māsasaimniecības vidējais lielums reģionos, republikas pilsētās, novados, laukos un pilsētās gada sākumā 1996-2022. Skatīts 11.11.2022. Pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_MV_MVS/MVS010/]

¹⁵ PMLP 2022. Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās, pagastu dalījumā. Skatīts 11.11.2022. Pieejams: <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/9167/download?attachment>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

ražošanas objektiem un daudzdzīvokļu mājām bija izvietojušies arī citi ūdens patērētāji (pasts, ēdnīca, veikals u.c.). Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas, kolhozu privatizācijas un ievērojamas ražošanas apjoma samazināšanās lielākā daļa mazo apdzīvoto vietu infrastruktūras objektu nonāca pašvaldību pārziņā, bet finanšu līdzekļu trūkuma dēļ tās nespēja nodrošināt to funkcionēšanu. Atlikušās funkcionējošās ūdensapgādes sistēmas tehniski ir kritiskā stāvoklī.

Finansiālo iespēju robežās un piesaistot ES fondu, līdzekļus veikti vairāki pasākumi dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai centralizētajās ūdensapgādes sistēmās vai atsevišķos pašvaldības objektos, taču daļā pagastu saglabājas lielais ūdens sistēmu tehniskais nolietojums.

Iedzīvotāji, kam nav pieejams ūdens no centralizētās ūdensapgādes sistēmas, to iegūst no dažāda dziļuma privātām akām un spicēm.

Analoga ir situācija ar notekūdeņu apsaimniekošanu

Centralizētie kanalizācijas tīkli Ogres, Ikšķiles pilsētā un Tīnūžos, lauku apdzīvotajās vietās daudzdzīvokļu māju teritorijās pārsvarā pagastu centros un lielākajos ciemos, taču notekūdeņu attīrīšanas ietaises un kanalizācijas tīkli ir stipri novecojuši, daudzi no tiem atrodas neatbilstošā stāvoklī (Krapē, Lobē), tādēļ tos nepieciešams rekonstruēt. NAI praktiski nedarbojas vairākos ciemos.

Notekūdeņu pārsūkņēšanai tiek izmantotas 12 sūkņu stacijas; no tām 1 atrodas Lēdmanē, 6 Lielvārdē, 3 Jumpravā un 2 Dzelmēs. Lielvārdes notekūdeņu attīrīšanas iekārtas nodrošina mehānisko un bioloģisko notekūdeņu attīrīšanu, iekārtas Lēdmanē, Dzelmēs un Kaibalā nodrošina notekūdeņu bioloģisko attīrīšanu.

Ar ERAF un Ogres novada pašvaldības finansējumu ir izbūvētas jaunas vai rekonstruētas esošās NAI Ogresgala, Taurupes, Meņģeles, Lauberes, Suntažu (jaunas NAI 2009. izbūvētas Upespilī, Juglā un Ķieģeļceplī) un Līčupes ciemos.

2016.gadā SIA "Lielvārdes Remte" kopā ar Lielvārdes novada pašvaldību un CFLA uzsāka realizēt projektu "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Lielvārdē, III kārtā", kura mērķis ir paplašināt kopējo Lielvārdes pilsētas centralizēto kanalizācijas tīklu, nodrošinot pilsētas ziemeļu daļas (pāri dzelzceļam) iedzīvotājiem kvalitatīvu kanalizācijas savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas pakalpojumu. Projekta ietvaros plānots pieslēgt 1561 (deklarēto iedzīvotāju skaits uz 2015. gadu) lietotāju, kuriem šobrīd nav pieejami centralizētie kanalizācijas tīkli. Projekta ietvaros tiks veikta jaunu sadzīves kanalizācijas tīklu izbūve 20,74 km garumā, jaunu sūkņu staciju izbūve (8 gabali), jaunu sadzīves kanalizācijas spiedvadu izbūve 1,6 km garumā, ka arī esošā sadzīves kanalizācijas spiedvada rekonstrukcija 1,11 km garumā.

Ikšķiles pilsētā, attīstības programmas 2019.-2025.gadam izstrādes laikā, tiek īstenots projekts "Ikšķiles ūdenssaimniecības attīstības II kārtā" ar Eiropas Savienības Kohēzijas fonda atbalstu, kura ietvaros tiks veikta kanalizācijas tīklu un jaunu kanalizācijas sūkņu staciju izbūve.

Visā novada teritorijā aktuāla ir notekūdeņu savākšana un attīrīšana individuālo dzīvojamo māju sektorā.

Atkritumu apsaimniekošana

Ogres novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu organizē saskaņā ar Ogres novada pašvaldības 2012. gada 24. maija saistošajiem noteikumiem Nr.14/2012 "Par atkritumu apsaimniekošanu Ogres novadā".

Ogres novada teritorijā atkritumus no iedzīvotājiem savāc Ogres SIA „Marss”, SIA „Ķilupe” un SIA „Clean R”. Ogres novada administratīvajā teritorijā savāktie sadzīves atkritumu tiek nodoti apglabāšanā poligonā "Getliņi", Stopiņu novadā. Savukārt SIA "Ķilupe" un Ogres SIA "Marss" dalīti savāktie atkritumi no punktiem un laukumiem atkārtoti tiek pāršķiroti sadzīves atkritumu šķirošanas

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

stacijā "Ķilupe", Ogresgala pagastā, Ogres novadā. Šīs stacijas apsaimniekotājs ir uzņēmums SIA "Ķilupe".

Ogres novada teritorijā šķirotus atkritumus var nodot ne tikai Ogres pilsētā, bet arī Madlienas, Krapes, Ķeipenes, Mazozolu, Lauberes un Ogresgala pagastos. Šajās teritorijās šķirotu atkritumu savākšanu nodrošina SIA „Ķilupe” un Ogres SIA “Marss”.

Šķirotu atkritumu punktos ir iespējams nodot papīra, plastmasa, metāla un stikla iepakojumu. Savukārt šķirotu atkritumu savākšanas laukumos bez maksas var nodot šādus iepriekš sašķirotus atkritumus: metālu, balto stiklu, krāsaino stiklu, PET iepakojumu, plastmasu (HDPE iepakojums), polietilēna iepakojumus, makulatūru, vieglo transportlīdzekļu riepas (par maksu), tekstilijas, spuldzes, elektriskos un elektronisko iekārtu atkritumus, mēbeles, baterijas, akumulatorus, atstrādātas eļļas un eļļas filtrus.

2021.gadā centralizēti savākto atkritumu apjoms – 549 514,1 m³ (109 902,8 t)

2021.gada dalīti savākto atkritumu apjoms – 20 715,11 m³ (4 143,02 t).

Ogres novada teritorijā nav aktīvu atkritumu poligonu, bet bijušās izgāztuves visas ir rekultivētas, izmantojot ES fondu līdzekļus.

Siltumapgāde

Ogres novada pašvaldībā pēdējo desmit gadu laikā ir noritējusi centralizētās siltumapgādes sistēmu modernizācija, kas veicinājusi patērētā kurināmā un gaisa piesārņojuma apjomu samazinājumu.

2013.gadā tika izveidots SIA “MS siltums” tā ir kapitālsabiedrība, kurā 100% kapitāla daļas pieder pašvaldībai, līdz ar to tā atrodas pilnīgā pašvaldības pārraudzībā.

SIA “MS siltums” organizē Ogres novada apdzīvoto vietu Madlienas, Suntažu un kopš 2016.gada Ogres pilsētas centrālās daļas centralizēto siltumapgādi. Tās pamatdarbība ir saistīta ar siltumapgādes sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, kas ietver siltumenerģijas ražošanu, izmantojot AER, siltumenerģijas pārvadi un sadali, kā arī siltumenerģijas tirdzniecību. SIA “MS siltums” mērķis ir arī atbalstīt pašvaldību siltumapgādes sistēmu sakārtošanā visā Ogres novadā, lai visā novadā būtu drošas, efektīvas CSS ar stabilu un nelielu siltumenerģijas tarifu.

Jaunizveidotajā Ogres novadā siltumapgādes pakalpojumus sniedz arī tādi uzņēmumi kā SIA “Lielvārdes Remte”, SIA "Ogres Namsaimnieks", SIA “Ķeguma Stars”, atsevišķos pagastos siltumapgādi nodrošina pagasta pārvalde.

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas Latvijā ir daļēji apzinātas un apkopotas Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Pārsvārā tās ir bijušās PSRS armijas kara daļas u.c. teritorijas ar vēsturisku piesārņojumu, atkritumu izgāztuves, naftas bāzes, lauksaimniecības ķīmijas noliktavas, rūpniecības un ražošanas uzņēmumi un to darbības rezultātā radies piesārņojums, uzņēmumi ar vecām tehnoloģiski nolietotām iekārtām u.c. teritorijas.

Kā liecina Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra dati Ogres novadā reģistrētas 12 piesārņotas teritorijas, kuru piesārņojums apstiprināts.

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

9. tabula Piesārņotās vietas Ogres novadā (LVĢMC)

Reģistrācijas numurs	<u>Nosaukums</u>	<u>Statuss</u>	<u>ATVK</u>
<u>74888/5198</u>	Priedītes	Apstiprināts	Ogres novads, Suntažu pagasts
<u>74808/3921</u>	SIA "Seko" DUS Ciemupē	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3915</u>	Ogresgals, Vidus prospekts, Ogres upes krasts	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74015/3670</u>	A/S "Ogre" naftas produktu glabātuve	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3658</u>	SIA "Elama B" naftas bāze	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3639</u>	SIA "Seko"DUS, Ogre	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74808/3638</u>	Sadzīves atkritumu izgāztuve "Ķīlupe"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74568/3637</u>	K/S Agroserviss "Ķeipene" DUS	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74948/3922</u>	SIA "OVI" DUS, Ikšķiles l.ter.	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3640</u>	SIA "Šleins" DUS, Ikšķiles lauku ter.	Apstiprināts	Ogres novads, Tīnūžu pagasts
<u>74257/3636</u>	Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve "Luņģe"	Apstiprināts	Ogres novads, Tīnūžu pagasts
<u>74848/1710</u>	Bijušā degvielas pārkraušanas termināla vieta un bijusī DUS NBS Aviācijas bāzē, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Apstiprināts	Ogres novads, Rembates pagasts

10.tabula Potenciāli piesārņotas vietas Ogres novadā (LVĢMC)

Reģistrācijas numurs	<u>Nosaukums</u>	<u>Statuss</u>	<u>ATVK</u>
<u>0740256/0001</u>	Bijusī bitumena glabātuve "Ķeipenes iecirknis"	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74568/3995</u>	Z/S Upeslīči ,pesticīdu noliktava,Ķeipene	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74015/1711</u>	ZS 54.bataljons,Ogre, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/4736</u>	SIA "Liepiņš" DUS	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/4659</u>	SIA "NESTE LATVIJA", DUS	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/4265</u>	SIA "RING BALTIC"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<u>74608/3994</u>	Minerālmēslu un pesticīdu noliktava, Lauberē	Apstiprināts	Ogres novads, Lauberes pagasts
<u>74888/3991</u>	Mehāniskās darbnīcas un DUS Suntaži	Apstiprināts	Ogres novads, Suntažu pagasts
<u>74888/3988</u>	Juglas DUS, Suntažu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Suntažu pagasts
<u>74568/3964</u>	Vatrānes darbnīcas	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74568/3963</u>	Ķeipenes mehāniskās darbnīcas	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74568/3962</u>	Minerālmēslu un pesticīdu noliktava Ķeipenes stacijas ter.	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74568/3961</u>	Agroķīmija, Ķeipenes noliktava	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74608/3950</u>	Meh. darbnīcas un degvielas bāze Lauberē	Apstiprināts	Ogres novads, Lauberes pagasts
<u>74608/3949</u>	Degvielas noliktava (bijusī), Laubere	Apstiprināts	Ogres novads, Lauberes pagasts
<u>74928/3927</u>	Mehāniskās darbnīcas un DUS, Taurupe	Apstiprināts	Ogres novads, Taurupes pagasts
<u>74928/3926</u>	Minerālmēslu noliktava "Kairi", Taurupes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Taurupes pagasts
<u>74928/3925</u>	Degvielas bāze, Taurupes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Taurupes pagasts
<u>74528/3924</u>	A/S "Rīgas piena kombināts", Krapes pienotava	Apstiprināts	Ogres novads, Krapes pagasts
<u>74728/3923</u>	Mehāniskās darbnīcas Mazozolu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Mazozolu pagasts
<u>74808/3920</u>	Pesticīdu noliktava pie siltumnīcām Ciemupē	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3919</u>	Mehāniskās darbn. un katlu m. "Kārļi"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3918</u>	Ciemupes katlu māja	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3917</u>	Bijusī MRS DUS Ogresgala pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3916</u>	Minerālmēslu noliktava Ogresgalā, bij. p/s Kārļi	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3914</u>	Smilts - sāls novietne pie Rīgas- Daugavpils šos	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74808/3913</u>	Bijusī DUS Ogresgalā	Apstiprināts	Ogres novads, Ogresgala pagasts
<u>74015/3912</u>	SIA "Orions"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<u>74015/3911</u>	Bijušais Ogres PMK	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3910</u>	SIA "Silva serviss", bijušais DUS	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3909</u>	SIA "Adhēzija"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3907</u>	SIA "Ogres autobuss"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3906</u>	SIA "Meristēmas", Ogre	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74015/3905</u>	SIA "Ogres Būvplastmasa"	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74688/3687</u>	Mīnerālmēslu noliktava	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74768/3686</u>	Smiltiņas, Menģele	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts
<u>74015/3685</u>	SIA "Žiguļi V" DUS, Ogre	Apstiprināts	Ogres novads, Ogres pilsēta
<u>74528/3684</u>	Darbnīcas, DUS, Krapes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Krapes pagasts
<u>74768/3683</u>	Mīnerālmēslu noliktava	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts
<u>74768/3682</u>	DUS, Menģele	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts
<u>74768/3681</u>	Darbnīcas, Menģeles pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts
<u>74688/3679</u>	Kolhoza DUS, Madliena	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74688/3678</u>	Mehāniskās darbnīcas, Madlienas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74528/3671</u>	Izgāztuve "Pinkas" Krapes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Krapes pagasts
<u>74888/3668</u>	Zvirgzdiņi Suntažu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Suntažu pagasts
<u>74728/3667</u>	Ģateri", Mazozolu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Mazozolu pagasts
<u>74568/3662</u>	Grantskalni, Ķeipenes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74928/3661</u>	Aizvēji, Taurupes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Taurupes pagasts
<u>74608/3660</u>	Lapsukalns, Lauberes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Lauberes pagasts
<u>74768/3657</u>	Izgāztuve Tiesaskalns, Menģeles pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<u>74688/3679</u>	Kolhoza DUS, Madliena	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74688/3678</u>	Mehāniskās darbnīcas, Madlienas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74528/3671</u>	Izgāztuve "Pinkas" Krapes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Krapes pagasts
<u>74888/3668</u>	Zvirgzdiņi Suntažu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Suntažu pagasts
<u>74728/3667</u>	Ģateri", Mazozolu pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Mazozolu pagasts
<u>74568/3662</u>	Grantskalni, Ķeipenes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeipenes pagasts
<u>74928/3661</u>	Aizvēji, Taurupes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Taurupes pagasts
<u>74608/3660</u>	Lapsukalns, Lauberes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Lauberes pagasts
<u>74768/3657</u>	Izgāztuve Tiesaskalns, Menģeles pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Menģeles pagasts
<u>74688/3656</u>	Kaktiņi, Madlienas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Madlienas pagasts
<u>74948/3959</u>	Mīnerālmēslu un pesticīdu noliktava, Ikšķile	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3957</u>	Cūku ferma "Mežvidi", Ikšķiles l.ter	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3956</u>	Bijusī "Juglas zieds" dāzniecība	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3955</u>	Lidlauks, bij. kolhoza "Juglas zieds", Ikšķile	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3954</u>	Ogres virsmežniecības ķīmikāliju noliktava, Ikšķile	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3953</u>	Mehāniskās darbnīcas un DUS Tīnūžos	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3952</u>	Bijušās Ikšķiles PMK garāžas un DUS	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74948/3951</u>	Mehāniskās darbnīcas Ikšķiles l.tr.	Apstiprināts	Ogres novads, Ikšķiles pilsēta
<u>74848/3998</u>	Meh darbnīcas "Kļaviņas", Rembate	Apstiprināts	Ogres novads, Rembates pagasts
<u>74848/3997</u>	Mīnerālmēslu noliktava "Lauciņi", Rembate	Apstiprināts	Ogres novads, Rembates pagasts
<u>74298/3987</u>	Tomes mehāniskās darbnīcas	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeguma pilsēta
<u>74848/3986</u>	Mehāniskās darbnīcas Rembatē	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeguma pilsēta

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM

OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<u>74848/3985</u>	Glāzšķūnis, Ķeguma novads	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeguma pilsēta
<u>74098/3974</u>	Ķeguma HES katlu māja	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeguma pilsēta
<u>74098/3973</u>	Ķeguma SCO	Apstiprināts	Ogres novads, Ķeguma pilsēta
<u>74448/3948</u>	Liellopu komplekss "Rūķīši", Birzgale	Apstiprināts	Ogres novads, Birzgales pagasts
<u>74448/3947</u>	Centra objekti, Birzgale	Apstiprināts	Ogres novads, Birzgales pagasts
<u>74448/3946</u>	Izgāztuve "Rūķīši", Birzgales pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Birzgales pagasts
<u>7448/3945</u>	Lidlauks, Birzgales pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Birzgales pagasts
<u>74338/3972</u>	Kažokzvēru audzētava, Lielvārde	Apstiprināts	Ogres novads, Lielvārdes pagasts
<u>74338/3993</u>	"Mērniekkalns", Lielvārde	Apstiprināts	Ogres novads, Lielvārdes pilsēta
<u>74648/4639</u>	SIA „Lielvārdes Remte”, katlu māja	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts
<u>74648/4001</u>	Bijušās darbnīcas "Jaunbekas", Lēdmane	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts
<u>74648/4000</u>	Bijušais DUS, Lēdmanē	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts
<u>74138/3996</u>	Bij. Lauktechnika, Lielvārde	Apstiprināts	Ogres novads, Lielvārdes pilsēta
<u>74138/3992</u>	"Ūbeļi", Lielvārde	Apstiprināts	Ogres novads, Lielvārdes pilsēta
<u>74648/3990</u>	Kimikāliju noliktava, Lēdmane	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts
<u>74648/3989</u>	Mehāniskās darbnīcas un DUS Lēdmanē	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts
<u>74488/3971</u>	Darbnīcas, Jumprava	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3970</u>	DUS "Atvari", Jumpravas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3969</u>	Ķezberes minerālmēslu noliktava, Jumpravas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3968</u>	Cūku ferma "Parardes", Jumpravas pagasts	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3967</u>	Lielferma "Auriķi", Jumpravas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3966</u>	Mehāniskās darbnīcas Dzelmes, Jumpravas pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<u>74488/3965</u>	DUS karjerā "Jumprava"	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74488/3665</u>	Izgāztuve "Auriķi", Jumpravas pagasts	Apstiprināts	Ogres novads, Jumpravas pagasts
<u>74648/3659</u>	Bārdrumi, Ledmanes pag.	Apstiprināts	Ogres novads, Lēdmanes pagasts

Tādējādi Novada teritorijā ir daudz potenciāli piesārņotu teritoriju, kuru apsaimniekošana, izpēte un nepieciešamības gadījumā sanācija būtu jāveicina. Tāpat šī informācija ņemama vērā attīstot jaunus saimnieciskās darbības objektus, jo šajās teritorijās jaunas piesārņojošās darbības būtu atļaujamas tikai pēc piesārņojuma izpētes un, ja nepieciešams sanācijās.

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā ietvertā informācija ir nepietiekama, lai detalizēti izvērtētu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu bīstamību videi un cilvēkiem.

Pašlaik pieejamā informācija neliecina par īpaši bīstami piesārņotām teritorijām. Piesārņojums daļēji izpētīts un apstiprināts 12 teritorijās, taču datu par to turpmāko apsaimniekošanu nav.

Tā kā vairums piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu nav pašvaldības īpašumā esošās teritorijās, pašvaldība nav tiesīga plānot un veikt to apsekošanu un izpēti.

Paaugstinātas ugunsbīstamības vietējās nozīmes objekti un teritorijas ir degvielas uzpildes stacijas, koapstrādes uzņēmumi, kūdras purvi, pļavas ar kūdras slāņiem un priežu mežiem.

Trokšņa traucējumi

Latvijas normatīvajos aktos troksnis ir definēts kā gaisa vidē nevēlamas, traucējošas visu veidu skaņas, kas rada diskomfortu, ietekmē dzirdi un traucē akustisko saziņu. Vides troksnis ir cilvēka darbības radīts āra troksnis, piemēram, troksnis, ko rada transportlīdzekļi, ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme, gaisa satiksme, troksnis, kas rodas rūpnieciskās darbības zonās.

Troksnis gaisā pārvietojas kā skaņas viļņi, tajā pat laikā šī trokšņa avoti var arī radīt kaitīgas vibrācijas, kas iedarbojas caur zemi un dažādām cietām vielām vai virsmām.

Lai novērtētu dažādu vides trokšņa avotu radītā trokšņa kopējo iedarbību vai noteiktu vispārīgu vides trokšņa prognozi noteiktai teritorijai tiek izstrādātas trokšņa stratēģiskās kartes.

Likuma "Par piesārņojumu" 18.pants nosaka, ka trokšņa kartēšanu un trokšņa stratēģisko karšu izstrādi aglomerācijas teritorijai nodrošina attiecīgā pašvaldība, bet ārpus aglomerācijas teritorijas esošiem infrastruktūras objektiem – dzelzceļa līnijām, autoceļiem un lidostām, kurās satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 50 000 gaisa kuģu gadā, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas trokšņa kartēšanā aglomerācijas teritorijai.

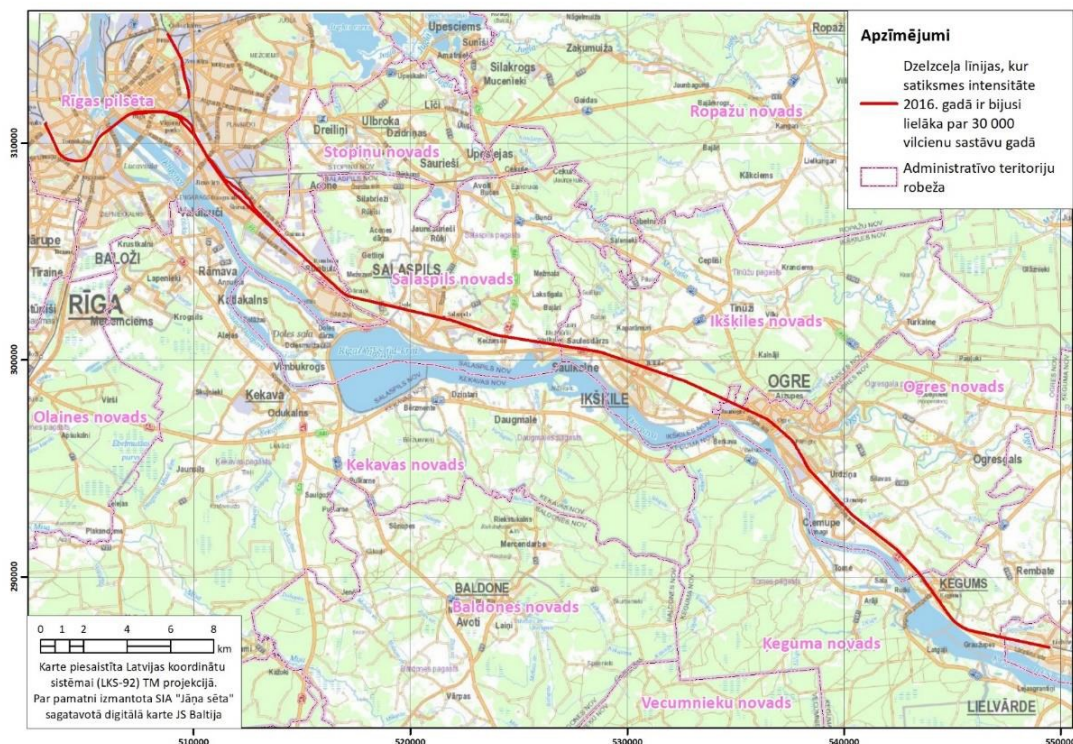
Rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, bet rīcības plānu trokšņa samazināšanai transporta infrastruktūras objektam, kas atrodas aglomerācijas teritorijā un ārpus aglomerācijas teritorijas, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas rīcības plāna izstrādē, kā arī rīcības plāna ieviešanā aglomerācijas teritorijā.

Ogres novads nav noteikts par aglomerāciju, taču Ogres novada teritoriju šķērso magistralie autoceļi un dzelzceļa līnija Rīga – Daugavpils, kas kopumā ir būtiski trokšņa avoti.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” prasībām trokšņa stratēģisko karšu izstrādī dzelzceļa līnijām nodrošina attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs, t.i., VAS „Latvijas dzelzceļš”. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” nosaka kārtību trokšņa stratēģisko karšu izstrādei.

SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” saskaņā ar līgumu ar VAS “Latvijas Dzelzceļš” ir sagatavojusi vides trokšņa novērtējumu dzelzceļa līnijām, kur satiksmes intensitāte 2016. gadā ir bijusi lielāka par 30 000 vilcienu sastāvu gadā, ievērojot Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā veicams vides trokšņa novērtējums.

11.attēls Dzelzceļa līniju, kur satiksmes intensitāte 2016. gadā ir bijusi lielāka par 30 000 vilcienu sastāvu gadā, novietojums (VAS “Latvijas Dzelzceļš”)

Dzelzceļa līniju, kur satiksmes intensitāte 2016. gadā ir bijusi lielāka par 30 000 vilcienu sastāvu gadā, kopējais garums ir 70,92 km. Dzelzceļa līnijas šķērso Rīgas aglomerācijas, Stopiņu, Ogres novadu teritorijas.

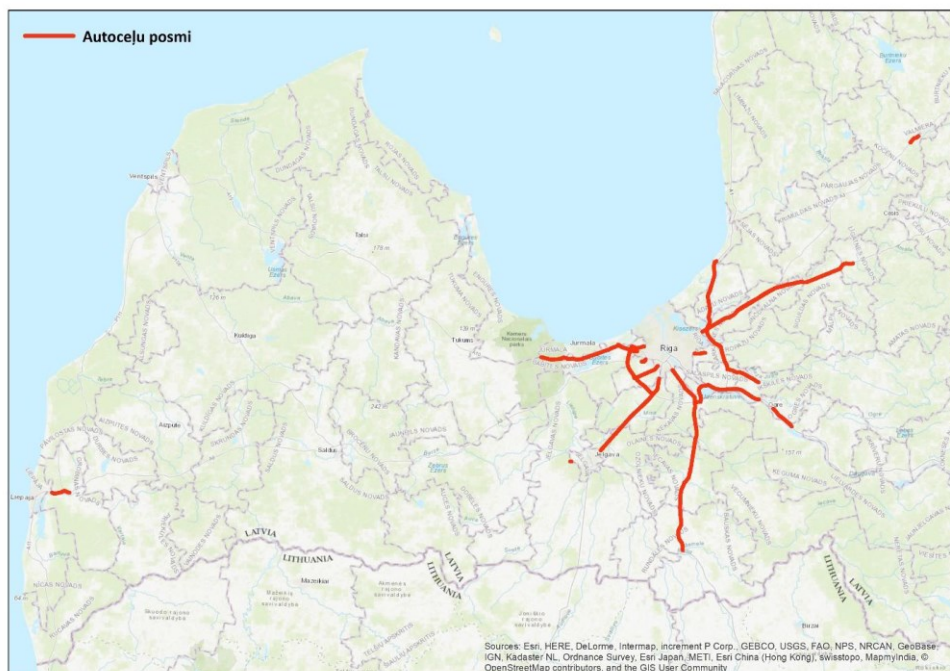
Dzelzceļa līnija Rīgas pasažieru – Krustpils Ikšķiles pilsētā un Tīnūžu pagastā šķērso lauku zemes un meža teritorijas. Dzelzceļa līnijas tuvumā atrodas vairākas blīvi apdzīvotas vietas – Ikšķile, Saulesdārzis un Jaunikšķile. Ikšķiles pilsētā, Saulesdārzā un Jaunikšķilē dzelzceļa līnijas tuvumā dominē mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, kā arī publiskās apbūves teritorijas. Ikšķiles stacijas tuvumā atrodas arī vairākas daudzstāvu dzīvojamās ēkas.

Dzelzceļa līnija Rīgas pasažieru – Krustpils Ogres novadā šķērso mežu teritorijas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kā arī Ogres pilsētas teritoriju un Ciemupi. Ogres pilsētā dzelzceļa līnija tuvumā novietotas savrupmāju un daudzdzīvokļu namu apbūves teritorijas, ražošanas objektu apbūves teritorijas, kā arī centra apbūves teritorijas. Ciemupē dzelzceļa līnijas tuvumā atrodas savrupmāju apbūves teritorijas, kā arī ražošanas apbūves teritorijas.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Dzelzceļa līnija Rīgas pasažieru – Krustpils Ķeguma novadā šķērso šķēso mežu teritorijas, lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kā arī Ķeguma pilsētas teritoriju. Ķegumā dzelzceļa līnijas tuvumā novietotas mazstāvu dzīvojamās apbūves, publiskās apbūves teritorijas, kā arī rūpnieciskās apbūves teritorijas.

Lielvārdes pilsētā dzelzceļa līnijas tuvumā atrodas savrupmāju apbūves teritorijas, publiskās apbūves, kā arī jauktas centra apbūves teritorijas.

12.attēls Valsts autoceļu posmu, kuriem tiek izstrādāts trokšņa samazināšanas rīcības plāns, novietojums (*avots: Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam*)

Daudzviet paralēli dzelzceļam Ogres novada teritoriju šķērso autoceļš A6 (E22) Rīga–Daugavpils–Krāslava–Baltkrievijas robeža (Pāternieki), kur posmos Salaspils – A4, A4 – Ikšķile, Ikšķile – Ogre, Ogre – Ķegums VSIA “Latvijas Valsts ceļi” ir izstrādājusi trokšņa stratēģiskā kartes, kā arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā AS Latvijas valsts ceļi ir izstrādājusi Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam.

Arī VAS “Latvijas Dzelzceļš” ir izstrādājusi Rīcības plānu trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti lielāku par 30 000 vilcieniem gadā laika periodam no 2019. līdz 2023. gadam, kurā ietverta arī Ogres novadā Dzelzceļam piegulošā teritorija.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2002/49/EK “Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību” paredz, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāizstrādā rīcības plāns vides trokšņa ietekmes samazināšanai valsts autoceļu posmiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā, kā arī ik pēc 5 gadiem ir jāveic iepriekš izstrādāto rīcības plānu pārskatīšana. Latvijas Republikas likums “Par piesārņojumu” nosaka, ka rīcības plānu izstrādi autoceļiem nodrošina transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs – VAS VSIA “Latvijas Valsts ceļi”. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” nosaka kārtību rīcības plānu izstrādei. Valsts autoceļu posmiem, uz kuriem satiksmes intensitāte 2014. gadā pārsniedza 3 milj. transportlīdzekļu gadā, VAS VSIA “Latvijas Valsts ceļi” ir izstrādājusi Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam (turpmāk – LVC Rīcības plāns).

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

LVC Rīcības plānā konstatēts, ka blīvi apdzīvotās teritorijās autoceļu posmu tuvumā ir novietotas gan mazstāvu, gan daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas. Kopumā Latvijā autoceļu tuvumā (teritorija līdz 2 km attālumā no ceļa, kurai izstrādātas stratēģiskās trokšņa kartes) dzīvo apmēram 300 tūkst. iedzīvotāju.

Turpmākajā Ogres novada teritorijas attīstības plānošanā ņemami vērā minētie rīcības plāni un sadarbībā ar VAS "Latvijas Dzelzceļš" un VSIA "Latvijas Valsts ceļi", kā arī ņemot vērā citus trokšņa avotus, rekomendējams izstrādāt trokšņa kartes teritorijām, kur tiek pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās trokšņa robežvērtības dzīvojamās apbūves teritorijās.

Izvietojot trokšņa jutīgus objektus – dzīvojamās apbūves teritorijas, veselības, sociālās aprūpes un izglītības iestādes, autoceļu tuvumā, ir jāņem vērā transporta radītais trokšņa piesārņojums un jāplāno pasākumi ietekmes samazināšanai.

2004. gada 13. jūlijā Ministru kabinets, pieņemot noteikumus Nr. 597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība", noteica, ka teritorijā, kurā trokšņa rādītāja Lnakts [...] vērtība pārsniedz šo noteikumu 2. pielikumā minēto trokšņa robežlielumu ne vairāk kā par 15 dB (A), pieļaujama vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajam plānotajam (atļautajam) teritorijas izmantošanas veidam atbilstošu ēku būvniecība vai rekonstrukcija, ja tiek projektēti un īstenoti prettrokšņa pasākumi atbilstoši Latvijas būvnormatīvā LBN 016-03 "Būvakustika" noteiktajām prasībām. Attiecīgā pašvaldība var atļaut dzīvojamās mājas rekonstrukciju, ja pēc rekonstrukcijas nav plānots būtiski palielināt iedzīvotāju skaitu un iedzīvotāji ir brīdināti par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu un ir piekrituši rekonstrukcijai.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 147.¹ punktu teritorijās, kur atbilstoši normatīvajiem aktiem jāizstrādā (vai ir izstrādātas) trokšņa stratēģiskās kartes, neplāno jaunus izmantošanas veidus, kam būs jānosaka augstāki trokšņa robežlīmeņi, un paredz tādus izmantošanas veidus, kam nav noteikti trokšņa robežlielumi vai tie netiek pārsniegti.

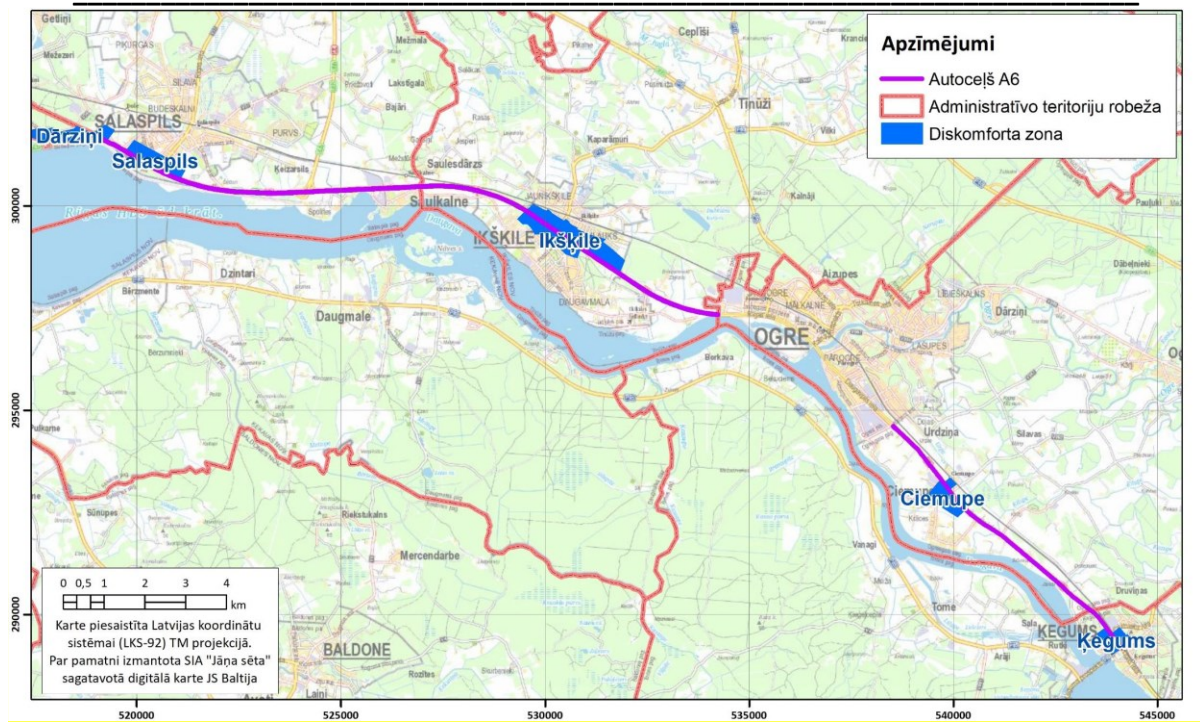
Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi Nr. 312 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 "Būvakustika"" nosaka, ka akustiskā diskomforta zonas ir vides apgabali, kuros pārsniegti attiecīgajai teritorijai noteiktie normatīvajos aktos reglamentētie trokšņa robežlielumi un tajās pieļaujama tādu ēku atrašanās, kuru ārējo norobežojošo konstrukciju skaņas izolācija nodrošina atbilstošus skaņas līmeņus iekšējās saskaņā ar šo būvnormatīvu un citiem normatīvajiem aktiem par pieļaujamo trokšņu līmeni.

Esošais valsts normatīvais regulējums ierobežo iespējas trokšņa jutīgus objektus, kas netiek aizsargāti pret trokšņa negatīvo ietekmi, izvietot teritorijās, kur novērojams tāds trokšņa līmenis, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktos vides trokšņa robežlielumus. Diemžēl, kā norāda līdzšinējā pieredze, vietējās pašvaldības, plānojot teritorijas izmantošanu un atļaujot apbūves veidošanu, lielākoties ignorē šīs normatīvo aktu prasības, tādejādi neveicinot autotransporta radītā trokšņa piesārņojuma ietekmes līmeņa samazināšanu.

Ogres novadā akustiskā diskomforta zonas noteiktas Ikšķilē, Ciemupē un Ķegumā.

Tā kā ne IAS, ne Attīstības programma neparedz jaunu apbūves teritoriju veidošanu paaugstināta trokšņa diskomforta teritorijās, minētais normatīvais regulējums ir saistošs izstrādājot teritorijas plānojumu, lokālplānojumus un detālplānojumus, kā arī izsniedzot būvatļaujas un tehniskos noteikumus.

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

13. attēls akustiskā diskomforta zonas Ogres novadā (avots Rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam)

7. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokumenti netiktu īstenoti

Stratēģija un Attīstības programma tiek izstrādātas jaunveidojamā Ogres novada administratīvajai teritorijai atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma "Administratīvas teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības" 28.punktam.

Ogres novads ir apvienots ar Ikšķiles, Ķeguma un Lielvārdes novadiem. Ogres pilsētai piešķirts valstspilsētas statuss. Lai gan katrai no apvienotajām administratīvajām teritorijām bija spēkā esoši plānošanas dokumenti, apvienošanas procesā ir izveidota jauna administratīvā teritorija – Ogres novads un Ogres valstspilsēta, un turpmākajam izstrādājama kopēja visas teritorijas ilgtspējīgas Stratēģija, kā arī Attīstības programma, lai veidotu vienotu redzējumu par novada turpmāko attīstību.

7.1. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu. Īstenošanas termiņš – 2022.-2034.g.

Neizstrādājot šo jaunās administratīvās vienības attīstības plānošanas dokumentu, prognozējams, ka netiks īstenoti plānošanas dokumentam noteiktie stratēģiskie mērķi un novada attīstība netiks plānota un koordinēta kā vienotai administratīvai vienībai. Attīstība notiks, iespējams, katras atsevišķās administratīvās teritorijas attīstības vīzijas ietvaros, kā rezultātā var tikt zaudētas investīcijas. Prognozējams, ka attīstība notiks haotiski un nepārskatāmi, bez kopējiem uzdevumiem un savstarpējas sadarbības. Ilgtermiņā tas draud ar teritorijas attīstības stagnāciju, it sevišķi tas attiecināms uz teritorijām, kuras atrodas attālināti no novada centra un teritorijām Daugavas kreisajā krastā.

Tāpat novada attīstībā ir nozīmīgi attīstības prioritāros, stratēģiskos virzienus saskaņot ar valsts un reģiona prioritārajiem attīstības virzieniem, kas būtu neiespējami bez šī dokumenta apstiprināšanas un īstenošanas. Novada saimniecība attīstītos haotiski, attīstībā ieguldītie līdzekļi, iespējams, tiktu izmantoti nelietderīgi un nemērķtiecīgi, turklāt nebūtu pamatojuma attīstības projektu nepieciešamībai, tajā skaitā arī tādu projektu attīstībai, kas uzlabotu vides stāvokli novadā.

7.2. Attīstības programma

Ogres novada attīstības programma 2022.-2027. gadam ir vietējās pašvaldības vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Īstenošanas termiņš 2022.-2027.g.

Tajā ir noteiktas novada attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, turklāt dokuments ietver arī rīcības un investīciju plānu, kā arī indikatīvi nosaka attīstības programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu, atbildīgos par pasākumu un investīcijas projektu īstenošanu, kā arī attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtību. Šim dokumentam tiks pakļauti konkrētu iestāžu darbības plāni, kā arī novada investīciju plāni.

Plānošanas dokumentā noteikti galvenie vidēja termiņa rīcības virzieni un uzdevumi izvirzīto mērķu sasniegšanai, nosakot atbildīgos izpildītājus, izpildes termiņus, finansēšanas avotus un rezultātīvos rādītājus.

Pamatojoties uz šo plānošanas dokumentu, novadā tiks turpināti uzsāktie un izstrādāti jauni projekti un piesaistītas investīcijas, tai skaitā ES un citu finanšu instrumentu līdzekļi, Ogres novada attīstībai izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Ja plānošanas dokuments netiktu apstiprināts un nākotnē īstenots, nodrošināt plānotu, sabalansētu un ilgtspējīgu novada attīstību būtu problemātiski.

8. Ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītās vides problēmas

Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas ietekmju būtiskuma izvērtējums pirmkārt veicams attiecībā uz jūtīgām vides teritorijām un no dabas aizsardzības viedokļa vērtīgām teritorijām.

Kā nozīmīgākie vides aspekti, kuriem pievēršama īpaša uzmanība, izvērtējami:

- teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas;
- ainavu daudzveidība un vērtīgas ainavas, ainavu izmaiņas;
- virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve;
- potenciāls emisiju gaisā pieaugums;
- trokšņa traucējumi iedzīvotājiem.

Īsa informācija par esošo vides stāvokli Ogres novadā apkopota 5.sadaļā “Ogres novada esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamā attīstība”, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots, savukārt potenciālo plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmju uz vidi īss izvērtējums sniegts 10.sadaļā “Plānošanas dokumentu un to iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums”.

9. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Šajā sadaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoši Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādē un īstenošanā.

9.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības (ES) Direktīvās.

Bernes konvencija, 1979.g., Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1979.gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (17.12.1996.). Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Šādas sugas un dzīvotnes Latvijā noteiktas par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. To aizsardzībai Latvijā izveidota virkne īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Tai pat laikā jāatzīmē, ka Latvijā spēkā esošajos normatīvajos aktos ietverta prasība pirms projektu, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, īstenošanas veikt to ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā šajā procesā tiek veikta papildus izpēte par teritorijas bioloģisko daudzveidību un tās dabas vērtībām, tādējādi tiek nodrošināts, ka īpaši aizsargājamas sugas un biotopi tiek konstatēti, saglabāti un aizsargāti.

Orhūsas konvencija Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1998. gada 25.jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” (18.04.2002.). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Konvencijas prasību ievērošana tiek nodrošināta veicot sabiedrības informēšanu par plāniem un projektiem, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā nodrošina dažādu plānu un projektu sabiedriskās apspriešanas, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības apstrīdēt valsts institūciju lēmumus. Izstrādājot plānošanas dokumentus un to stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, tiek nodrošināta to sabiedriskā apspriešana kuru procesā tiek pilnībā izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas jomā, tādējādi ievērojot arī Orhūsas konvencijas prasības.

Ramsāres konvencija, Ramsāre, 1971. g., pieņemta Latvijā ar likumu 29.03.1995., grozījumi 13.11.2002. „Par 1971.gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”. Konvencijas mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi. Izveidojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un nosakot to aizsardzības statusu, kā arī izstrādājot dabas aizsardzības plānus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, tiek ņemti vērā arī Ramsāres konvencijas mērķi un kritēriji. Ogres novada teritorija neietver starptautiskas nozīmes mitrājus un nerobežojas ar tiem.

Vašingtonas konvencija par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) nosaka sugu sarakstu, kuru

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

eksporta, importa vai ieviešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē. Plānošanas dokuments neparedz aktivitātes šajā jomā.

Konvencija *par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību* – *UNESCO konvencija (1972.)*.

Šajā konvencijā ar "dabas mantojumu" tiek saprasts:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt kultūras un dabas mantojuma un, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ valsts darīs visu, kas ir tās spēkos gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, tajā skaitā jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību.

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstis iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;
- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

Plānošanas dokumenta aktivitātes lielā mērā vērstas uz dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, tajos ietvertās nostādnes un paredzētās darbības nerada draudus dabas vai kultūras mantojumam Ogres novada teritorijā.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – *Riodežaneiro konvencija (1992)*. Konvencijā ir norādīti vispārīgie ilgtspējīgās attīstības principi. Ilgtspējīgās attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi.” Uzsvērta starptautiskās sadarbības nozīme, it sevišķi, lai mazinātu attīstības līmeņu atšķirības starp attīstītajām un mazattīstītajām valstīm. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi. Šīs konvencijas izpratnē galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās, kā arī citu

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

nepieciešamo stratēģiju un dokumentu izstrādāšana. Plānošanas dokumentu mērķis ir Ogres novada ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana, no kā izriet galvenie uzdevumi - ietekmju uz vidi maksimāla samazināšana.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003.) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, kas veicina tā degradāciju, izzušanu vai pat iznīcināšanu. ANO konvencijas viena no būtiskākajām prasībām ir definēt, reģistrēt un sistematizēt kultūras mantojumu un visus cilvēkus, kas tiešāk vai netiešāk ar to saistīti. Latvijā ir izveidota Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra, kas strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir izveidota saskaņā ar šo konvenciju. Latvijā ir izveidota speciāla elektroniska datu bāze – Kultūras karte, kuras mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par Latvijas reģionu kultūras procesu un institūciju daudzveidību, pārklājumu un pieejamību, kultūras infrastruktūras materiāltechnisko stāvokli un attīstības tendencēm, kā arī palīdzēt novērtēt esošo kultūras situāciju katrā reģionā un noteikt attīstības prioritātes un turpmākos darbības virzienus, lai radītu vienmērīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visā Latvijā. Kultūras karte ir pieejama internetā Latvijas iedzīvotājiem. Ikviens interesents www.kulturaskarte.lv var atrast, kurā Latvijas pilsētā vai pagastā atrodas viņu interesējošais kultūras objekts.

ANO konvencija “Par cīņu pret pārtuksnešošanu un zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju skata šī reģiona problēmas – ievērojamo lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešanai jānodrošina augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izraisa augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kas, kaut arī nav jārekultivē saskaņā ar prasībām par piesārņotajām vietām, būtu renaturalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Arī Ogres novadā ir teritorijas, kuru renaturalizācijai pievēršama īpaša uzmanība.

2007.gada 29.martā ir pieņemts likums **“Par Eiropas ainavu konvenciju”**, kas stājās spēkā ar 2007.gada 19.aprīli. Eiropas ainavu konvencija pieņemta **Florencē 2000. gada 20. oktobrī**. Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija noteikta par kompetento institūciju, kura koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi). Konvencijas izpratnē "ainava" nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Konvencijā definēts, ka „ainavu politika” nozīmē kompetentu publisko iestāžu izstrādātus principus, stratēģijas un pamatnostādnes, kas ļauj veikt specifiskus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu; "ainavas kvalitātes mērķis" specifiskai ainavai nozīmē kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturiezīmēm; "ainavu aizsardzība" nozīmē darbības, lai saglabātu un uzturētu ainavas ievērojamās un raksturīgās īpašības, kuras ir pamatotas ar tās mantojuma vērtību, ko nosaka šīs ainavas dabiskais veidols un/vai cilvēku darbības. "Ainavu pārvaldība" no ilgtspējīgas attīstības perspektīvas nozīmē darbības, lai nodrošinātu regulāru ainavas kopšanu ar mērķi virzīt un harmonizēt pārmaiņas, kuras rada sociālie, ekonomiskie un vides procesi. "Ainavu plānošana" nozīmē konsekventi uz tālāku nākotni vērstas darbības, lai

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

uzlabotu, atjaunotu vai radītu jaunas ainavas. Konvencijas Darbības joma ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Konvenciju ratificējušās valstis apņemas atzīt ainavas par cilvēku dzīves vides būtisku daļu, cilvēku kopīgā kultūras un dabas mantojuma daudzveidības izpausmi un identitātes pamatu un nostiprināt to juridiski likumdošanā; izstrādāt un īstenot ainavu politiku, kuras mērķis ir ainavu aizsardzība, pārvaldība un plānošana, veicot īpašus pasākumus, kas minēti konvencijas 6. Pantā. Izstrādāt kārtību, lai sabiedrība, vietējās un reģionālās varas iestādes, kā arī citas ieinteresētās puses varētu piedalīties ainavu politikas izstrādāšanā un īstenošanā; integrēt ainavu politiku savā reģionālajā un pilsētplānošanas politikā, kultūras, vides, lauksaimniecības, sociālajā un saimnieciskajā politikā, kā arī jebkurā citā politikā, kas tieši vai netieši var ietekmēt ainavas. Puses apņemas: identificēt ainavas visā tās teritorijā; analizēt to īpašības, un spēkus un ietekmes, kas tās pārveido; dokumentēt un ņemt vērā izmaiņas; novērtēt šādi identificētās ainavas, ņemot vērā to īpašās vērtības, kuras ieinteresētās puses un iedzīvotāji tām ir piešķīruši. Katrai pusei, pēc konsultācijām ar sabiedrību, jānosaka ainavas kvalitātes mērķus identificētajām un izvērtētajām ainavām. Lai ainavu politika tiktu īstenota, katra Puse apņemas ieviest instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas.

Latvijā šobrīd nav citu spēkā esošo normatīvo aktu, vai cita veida dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji. Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai. Ogres novads ir viens no tiem, kura ainava būtiski mainās cilvēka darbības ietekmē. Rekomendējams Ogres novadam veikt vienotu ainavu kartēšanu un izstrādāt to aizsardzības un attīstības plānu vai vadlīnijas.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992) (Natura 2000) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kuras mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes, savvaļas faunu un floru dalībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai tiek izveidots vienots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls Natura 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. Natura 2000 tīkls ietver īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot *Direktīvu 79/409/EEK* par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojamu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība šo sugu (reģionā, piemēram, melnās klijas, zivju ērgļa, ziemas žubītes, griezes, zaļās vārnas) aizsardzību. Plānošanas dokuments neietver darbības, kuras varētu ietekmēt NATURA 2000 teritorijas, to integrātā un ekoloģisko stāvokli.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Direktīvas mērķis ir izveidot pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un pazemes ūdeņu aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas ievieš Ūdens struktūrdirektīvas noteikto pasākumu ietvaru, ir Ūdens apsaimniekošanas likums. Pamatojoties uz šo likumu ir izstrādāts Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, un Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns, kuri apstiprināti 2015.gadā. Apsaimniekošanas plāns ietver pasākumu programmu, kas jāīsteno, lai sasniegtu izvirzītos mērķus ūdens kvalitātei. Plāns aptver

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

laikposmu līdz 2021. gadam un ir vērsts uz efektīvas un ilgtspējīgas ūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveidi.

Daugavas un Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās prasības, mērķi un nostādnes ņemti vērā izstrādājot Ogres novada attīstības plānošanas dokumentus.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) par atkritumiem un *Eiropas Padomes Direktīva 91/689/EEC* par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013. - 2020. gadam, kurā noteikti šādi atkritumu apsaimniekošanas mērķi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

2010. gadā stājies spēkā arī Atkritumu apsaimniekošanas likums, kura mērķis ir noteikt atkritumu apsaimniekošanas kārtību, lai aizsargātu vidi, cilvēku dzīvību un veselību, novēršot atkritumu rašanos, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu dalītu savākšanu un reģenerāciju, kā arī veicinot dabas resursu efektīvu izmantošanu un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanu. Direktīva Latvijā pārņemta ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu spēkā stāšanās.

Latvijā par **sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu** savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas **pašvaldības**, pašvaldības:

1. Organizē sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem savā administratīvajā teritorijā;
2. Izdod saistošus noteikumus, kas reglamentē sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, savas administratīvās teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu;
3. Organizē atkritumu dalītu vākšanu savā administratīvajā teritorijā.

Latvijā par **bīstamo atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu un koordinēšanu** ir atbildīga **valsts**. Bīstamo atkritumu pārvaldības funkcijas atbilstoši noslēgtajam atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas līgumam pilda VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (LVĢMC). LVĢMC deleģētais uzdevums ir nodrošināt bīstamo atkritumu pārstrādes valsts objektu, sadedzināšanas iekārtu, poligonu un citu infrastruktūras valsts objektu, kā arī radioaktīvo atkritumu un kodolobjektu drošu apsaimniekošanu. Ogres novada attīstības plānošanā ietverti pasākumi, atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai un to šķirošanas veicināšanai.

Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī direktīva paredz izvērtēt projektu ekoloģisko ietekmi, rūpējoties par cilvēka veselības aizsardzību, lai ar labāku vidi veicinātu dzīves kvalitāti, kā arī lai nodrošinātu sugu daudzveidības saglabāšanos un saglabātu ekosistēmas reprodukcijas spēju kā dzīvības pamatavotu.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EC "Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu". Tās mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumenta sagatavošanas laikā, pirms šis plānošanas dokuments tiek iesniegts pieņemšanai. Ogres novada attīstības plānošanas dokumentiem tiek veikts stratēģiskais IVN, kura rezultāti apkopoti šajā Vides pārskatā.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000. gada 23.-24. martā, noteica jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu. Gadu vēlāk - 2001. gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāsmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem- ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Ilgtspējīgas attīstības pamatprincipi tiek iestrādāti Ogres novada attīstības plānošanas dokumentos.

Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu harta (Olborgas harta, 1994). Pieņemtā Olborgas Harta nosaka prioritātes pilsētu attīstībā un politisku atbildību reģiona attīstības procesa dalībniekiem, vadoties no Hartā noteiktajiem principiem. Olborgas hartas pamatnostādnes:

- ilgtspējīga attīstība ir radošs, lokāls, līdzsvaru meklējošs process,
- problēmu risināšana dialoga ceļā,
- pilsētas saimniecības līdzsvarota attīstība,
- sociālā taisnīguma ievērošana pilsētu attīstībā,
- zemes ilgtspējīgas izmantošanas politika,
- ilgtspējīgs transporta kustības plānojums,
- atbildība par globālā klimata izmaiņām,
- ekosistēmu piesārņojuma novēršana,
- sabiedrības informēšana un iesaistīšana vides politikas veidošanā.

9.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Latvijas nacionālos vides aizsardzības mērķus hierarhiskā kārtībā definē virkne nacionāla līmeņa plānošanas dokumentu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam						
Latvijas nacionālās attīstības plāns 2021.-2027. gadam						
Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam						
Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam	Plūdu riska pārvaldības plāni 2022.-2027.gadam	Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2022.-2027. gadam	Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2022.-2027. gadam	Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnes 2020.-2030. gadam	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam	Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.-2030. gadam
Latvijas stratēģija pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam		Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021.-2027. gadam			Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam	
Likumi						
Ministru kabineta noteikumi						

14.attēls Vides aizsardzības mērķus definējošie nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti

Kopējie Latvijas vides aizsardzības mērķi ir ietverti Vides politikas pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam (turpmāk – VPP2027). Tas ir vides aizsardzības nozares vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments. Tas izstrādāts atbilstoši Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam (turpmāk – NAP2027) noteiktajām prioritātēm un Eiropas Zaļā kursa stratēģiskiem mērķiem. Vides aizsardzības likuma 4. panta otrā daļa nosaka, ka Ministru kabinets apstiprina Vides politikas pamatnostādnes, ņemot vērā nacionālās prioritātes un Eiropas Savienības un starptautiskos nosacījumus. VPP2027 ir piektais Latvijas vides politikas plānošanas dokuments kopš 1995. gada, kad valdība tādu apstiprināja pirmo reizi. Plānošanas dokumentā formulēti pašreizējie Latvijas vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un sagaidāmie rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Pamatnostādnes ir saistošas Ogres novada attīstības plānošanai un ieviešanai.

Vides politikas pamatnostādņu mērķi 2021.-2027. gadam izriet no NAP2027 vadmotīviem un stratēģiskiem mērķiem un vides aizsardzības sistēmas prioritātēm periodā līdz 2030. gadam. Tie ir:

- Virzīties uz klimatneitralitāti un klimatnoturīgumu;
- Veicināt ilgtspējīgu resursu izmantošanu un pāreju uz aprites ekonomiku;
- Saglabāt un atjaunot ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību;
- Samazināt piesārņojumu.

Izstrādājot Ogres novada attīstības plānošanas dokumentus, analizēti un ņemti vērā nacionālie vides aizsardzības mērķi.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (LIAS) iezīmē Latvijas ilgtspējīgas attīstības mērķus un galvenos rīcības virzienus tuvākajiem 20 gadiem, kā metodi izmantojot kapitālu – nacionālo bagātību jeb vērtību – pieeju. Apzinot globālās attīstības tendences un izaicinājumus, stratēģija nosaka Latvijas ilgtermiņa attīstības prioritātes un iesaka risinājumus efektīvai un ilgtspējīgai mūsu rīcībā esoša kultūras, dabas, ekonomikas un sociālā kapitāla izmantošanai, jo īpaši izceļot Latvijas pamatvērtību – cilvēkkapitālu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

saglabājot aktivitātēm. Valsts institūcijām ir jāievieš tirgus instrumenti, kas radītu ekosistēmu pakalpojumu un produktu tirgu un veicinātu tautsaimniecības ecoefektivitātes celšanos. Šie instrumenti ļautu attīstīt arī dažādus jaunus pakalpojumus, kas veicinātu uzņēmēju un zemes īpašnieku iesaisti dabas daudzveidības atjaunošanā, piesaistot privāto finansējumu dabas kapitāla saglabāšanai un atjaunošanai.

Dabas aktīvu kapitalizēšana

Nemot vērā Latvijas salīdzinoši lielo dabas kapitālu ES valstu vidū, jāveido aktīva uzņēmējdarbības atbalsta politika dabas aktīvu kapitalizēšanai. Ilgtspējīga dabas kapitāla izmantošana var sekmēt Latvijas ka „zaļās” valsts tēla veidošanos. Tā ir iespēja veicināt eksporta un daudzu ekonomikas un jaunrades nozaru attīstību, piemēram, pakalpojumu industrijā – videi.

Draudzīgs tūrisms, atpūta, rekreācija un ārstniecība, veselīgas ēdināšanas pakalpojumi; lauksaimniecība – bioloģiskā lauksaimniecība un akvakultūra; ražošana – enerģijas ražošana no AER, dabīgas kosmētikas un medikamentu ražošana, koka izstrādājumu, māju un mēbeļu ražošana; radošajā industrijā – vides filmu un skaņu radīšana; augsto tehnoloģiju nozarēs – labai draudzīgu tehnoloģiju radīšana. Latvijas dabas kapitāls paver iespēju attīstīt daudzveidīgu un eksportspējīgu „zaļo ekonomiku”.

Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana

Dabas daudzveidības samazināšanos un klimata izmaiņas lielā mērā veicina tieši mājsaimniecības ka gala patērētāji. Cilvēku ekonomiskā aktivitāte un pārmērīgais patēriņš rada arvien lielāku siltumnīcas efektu izraisošu gāzu ielūdi atmosfēra un arvien lielāku dabas resursu noplicināšanu. Dabas kapitālam rodas arvien jauni apdraudējumi, tostarp infrastruktūras un apbūves izplešanās un klimata izmaiņu negatīva ietekme. Lai mazinātu šādus apdraudējumus un saglabātu dabas daudzveidību, jāmobilizē sabiedrība un jāveicina cilvēku līdzdalība ekosistēmu saglabāšana. Veicinot ilgtspējīgu dzīvesveidu, iespējams radīt dabas kapitālu saudzējošu sabiedrību.¹⁶

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam (apstiprināts ar 2012. gada 20. decembra LR Saeimas lēmumu)

„Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020. gadam” (NAP2020) ir hierarhiski augstākais nacionāla līmeņa vidēja termiņa plānošanas dokuments. NAP2020 ir cieši saistīts ar „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam” (Latvija2030) un „Nacionālo reformu programmu stratēģijas „ES2020” īstenošanai” (NRP). [2] NAP2020 mērķis ir vienoties par būtiskākajām vidēja termiņa prioritātēm, to rīcības virzieniem, mērķiem, kā arī to sasniegšanas rādītājiem. NAP2020 ir tapis, Pārresoru koordinācijas centra (PKC) ekspertiem sadarbojoties ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem, ministrijām, plānošanas reģioniem un pašvaldībām. Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu instrumentu finansējuma plānošanas dokumentu izstrāde 2014.–2020. gadam notiek, pamatojoties uz Nacionālajā attīstības plānā noteiktajām prioritātēm un mērķiem. Nacionālais attīstības plāns nosaka attīstības budžeta sadali, nevis bāzes budžetu, un tā ieviešanas instruments ir valsts un pašvaldību budžeta līdzekļi, Kohēzijas politikas un kopējās lauksaimniecības politikas fondi, citu Eiropas Savienības budžeta instrumentu investīcijas, kā arī Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumenti un privātais finansējums. ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Šajā dokumentā ir ietverts nacionālās attīstības modelis – ekonomikas izrāviens katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam. NAP galvenais mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Latvijas attīstību un nodrošināt valsts konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū, tā trīs prioritātes ir Tautas saimniecības izaugsme, Cilvēka drošumspeja un Izaugsmi atbalstošas teritorijas.

Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam ir politikas plānošanas dokuments, ar kuru tiek noteikti Latvijas mērķi un to izpildes pasākumi šādā nozarēs vai darbībās – siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums un oglekļa dioksīda piesaistes palielinājums, atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielinājums, energoefektivitātes uzlabošana, enerģētiskās drošības nodrošināšana, enerģijas

¹⁶ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, LR Saeima, 2010

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

tirgu infrastruktūras uzturēšana un uzlabošana, kā arī inovāciju, pētniecības un konkurētspējas uzlabošana.

Plāna ilgtermiņa vīzija ir ilgtspējīgā, konkurētspējīgā un drošā veidā veicināt ilgtspējīgas tautsaimniecības attīstību.

Plāna ilgtermiņa mērķis ir, uzlabojot enerģētisko drošību un sabiedrības labklājību, ilgtspējīgā, konkurētspējīgā, izmaksu efektīvā, drošā un uz tirgus principiem balstītā veidā veicināt klimatneitrālas tautsaimniecības attīstību.

Lai īstenotu mērķi ir nepieciešams:

- 1) Veicināt resursu efektīvu izmantošanu, kā arī to pašpietiekamību un dažādību;
- 2) Nodrošināt resursu, un it īpaši fosilu un neilgtspējīgu resursu, patēriņa būtisku samazināšanu un vienlaicīgu pāreju uz ilgtspējīgu, atjaunojamu un inovatīvu resursu izmantošanu, nodrošinot vienlīdzīgu pieeju energoresursiem visām sabiedrības grupām;
- 3) Stimulēt tādas pētniecības un inovāciju attīstību, kas veicina ilgtspējīgas enerģētikas sektora attīstību un klimata pārmaiņu mazināšanu

9.3. Reģionālas nozīmes attīstības plānošanas dokumenti

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumiem Nr.418 "Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijām", Ogres novads no 2021.gada 1.jūlija ietilpst Vidzemes plānošanas reģiona sastāvā. Lai gan Ikšķile, Ogre un Ogres novads lielā mērā ir arī cieši saistīti ar Rīgas metropoles teritoriju un Rīgas aglomerāciju.

Patlaban spēkā esošā **Vidzemes reģiona attīstības stratēģija** līdz 2030.gadam definē vienu ilgtspējīgas attīstības vispārējo mērķi, faktiski – virsmērķi: **"Sekmēt līdzsvarotu reģiona sociālo, ekonomisko un teritoriālo attīstību, īstenojot uz elastīgumu vērstu integrētu starpsektoru attīstības politiku, kas nodrošina reģiona ekonomisko un teritoriālo priekšrocību izmantošanu iedzīvotāju labklājības un drošumpējas palielināšanai."**

Tālāk ir definēti 3 stratēģiskie virzieni, kam katram ir 1 – 3 apakšmērķi:

- Stratēģiskais virziens: CILVĒKS.
  - Uzlabot Vidzemes reģiona iedzīvotāju rīcībspējas un dzīves kvalitāti
- Stratēģiskais virziens: EKONOMIKA.
  - Palielināt Vidzemes reģiona ekonomisko vērtību, uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un palielinot ekonomisko ilgtspēju
- Stratēģiskais virziens: TERITORIJA.
  - Uzlabot Vidzemes reģiona sasniedzamību, pieejamību un pievilcību.
  - Saglabāt un attīstīt Vidzemes savdabīgo kultūrtelpu.
  - Veidot ilgtspējīgu un labi funkcionējošu Vidzemes pilsētu tīklu, kas balstīts uz savstarpējās sadarbības un papildinātības principiem.

Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai (apstiprināts RPR attīstības padomes sēdē 2020. gada 10. janvārī)

Kaut gan Ogres novads ietilpst Vidzemes plānošanas reģionā, tas iekļaujas arī Rīgas metropoles areālā un tā dažādajās funkcionālajās telpās.

Rīcības plāna Rīgas metropoles areāla attīstībai mērķis ir panākt Rīgas metropoles areāla saskaņotu attīstību un tur notiekošo procesu koordinēšanu, izmantojot integrētu pieeju un kompleksus

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

---

risinājumus, lai saskaņotu valsts, Rīgas pilsētas, Rīgas metropoles areālā ietilpstošo pašvaldību un iedzīvotāju intereses. Izstrādājot Ogres novada attīstības plānošanas dokumentus ņemti vērā arī Rīcības plānā Rīgas metropoles areāla attīstībai ietvertās prioritātes un risinājumi

9.4. Plānošanas pēctecība

Izstrādājot Ogres novada attīstības plānošanas dokumentus ir ņemti vērā ATR rezultātā apvienoto novadu līdz šim spēkā esošie ilgtermiņa plānošanas dokumenti, ievērojot pēctecības principu. Detalizēta šo dokumentu uzstādījumu analīze ietverta plānošanas dokumentos.

Izstrādājot Stratēģiju ir izvērtēti šādi attīstības plānošanas dokumenti:

- Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2037.gadam;
- Ikšķiles novada Ilgtermiņa attīstības stratēģija 2011-2030.gadam;
- Ķeguma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037.gadam;
- Lielvārdes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. -2030. gadam.

10. Plānošanas dokumentu un to iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

Atbilstoši normatīvajos aktos ietvertajām prasībām šādā novērtējumā ietver vērtējumu par tiešo un netiešo, sekundāro, paredzētās darbības un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, kā arī par pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi), vērtē arī ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, kultūras, arhitektūras un arheoloģisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem, kā arī iespēju robežās vērtē minēto jomu mijiedarbību.

Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemeszemes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilga un ilglaicīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietvertu uzdevumu īstenošanā konsekvēnti jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurš rodas realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

Ogres novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ir izvirzīts mērķis, kurā kā prioritātes noteiktas ilgtspējīgas attīstības iespējas, saskaņojot saimnieciskās darbības un dabas mijiedarbību, tādējādi radot iedzīvotājiem optimālus dzīves apstākļus un saudzējot novada dabas vērtības, kultūrvēsturisko mantojumu un ainaviskās vērtības. Noteiktā mērķa īstenošanai definēti apakšmērķi un uzdevumi, kas sadalīti dažādās jomās, kuras novada attīstībā ir būtiskas: novada teritorijas attīstība (dzīvojamā fonda attīstība paralēli ievērojot dabas aizsardzības prasības), saimnieciskās darbības attīstība (uzņēmējdarbības veicināšana), transporta infrastruktūras attīstība.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var ietekmēt.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Tā kā IAS nav ietverta detalizēta informācija par plānotajiem pasākumiem stratēģisko mērķu sasniegšanai, nav iespējams veikt detalizētāku izvērtējumu katrā no jomām. Tāpat Attīstības programma ietver galvenokārt uzstādījumus un uzdevumus, kuru īstenošanai var tikt veiktas dažādas darbības. Daļēja darbību detalizācija ietverta Rīcības programmā, kā arī Investīciju programmā definēti uzsāktie investīciju projekti, un tie, kuru realizācija būtu vēlama, lai sasniegtu nospraustos mērķus. Tai pat laikā ikviena definētā projekta īstenošana ir atkarīga no pieejamajiem finanšu resursiem u.c. apsvērumiem.

Tādējādi ietekmju uz vidi izvērtējums ir ar plānošanas dokumentiem atbilstošu detalitāti. Tai pat laikā Izvērtējums ietver arī rekomendācijas, kas saistītas ar potenciālo ietekmju mazināšanu vai novēršanu u.c. vides aspektiem.

10.1. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Stratēģijas stratēģiskajā daļā ir ietverti stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes. To īstenošanas potenciālā ietekme uz vidi atbilstoši plānošanas dokumenta detalitātei tiek vērtēta šajā Vides pārskatā.

Stratēģiskais mērķis	Prognozējamās ietekmes uz vidi, rekomendācijas
<p>SM1. Ogres novadā ir izveidots līdzsvars starp dabas un vides kvalitāti un cilvēku vajadzībām Novada publiskais un privātais sektors aktīvi un ilgtspējīgi izmanto novada dabas daudzveidības un teritorijas dabas vērtību sniegtās iespējas. Mājsaimniecībās, publiskajā sektorā un uzņēmējdarbībā aktīvi ienāk videi draudzīgi enerģētikas, enerģijas taupīšanas risinājumi. Novadā ir moderna komunālās saimniecības infrastruktūra, kas atbilst kā mājsaimniecību, tā biznesa vajadzībām.</p>	<p>Šis stratēģiskais mērķis un atbilstošā ilgtermiņa prioritāte un tajā ietvertie prioritārie uzdevumi pilnībā vērsti uz dabas un vides aizsardzību, dabas resursu racionālu apsaimniekošanu. Tādējādi īstenojot šo stratēģisko mērķi viennozīmīgi tiks panākta ilglaicīga, pozitīva ietekme uz vidi kā tiešā, tā netiešā veidā.</p>
<p>SM2. Ogres novada demogrāfija iegūst ilgtspējīgu raksturu Novada iedzīvotāju skaits ir stabilizējies. Ir pozitīva demogrāfiskā situācija. Novads ir īpaši draudzīgs jaunām ģimenēm ar bērniem. Sabiedrība kopumā ir sociāli aizsargāta.</p>	<p>Nav prognozējama tieša ietekme uz vidi Netiešu pozitīvu ietekmi var radīt iedzīvotāju ieinteresētības par novada attīstību un vides aizsardzības jautājumiem veicināšana, tai skaitā saistībā ar izglītību, arī mūžizglītību Netiešu ietekmi uz vidi var radīt arī iedzīvotāju skaita pieaugums, šajā gadījumā prognozējama arī infrastruktūras un saimnieciskās darbības attīstība.</p>
<p>SM3. Mājsaimniecībām ir ērti pieejami tām nepieciešamie pakalpojumi. Katrā novada pilsētā un pagastā visu sociālo grupu iedzīvotājiem ir pieejams kvalitatīvs, apdzīvotībai atbilstošs satura izglītības, kultūras, sporta un veselības, sociālo pakalpojumu grozs. Pakalpojumi un to kvalitāte ir nozīmīga visas valsts iedzīvotājiem. Ogre kā valstspilsēta ir reģionāla līmeņa, kultūras, izglītības, sporta iestāžu centrs. Sociālā uzņēmējdarbība ir sociālo riska grupu nozīmīgs atbalsts.</p>	<p>Nav prognozējama būtiska ietekme uz vidi Netiešu pozitīvu ietekmi var radīt iedzīvotāju ieinteresētības par novada attīstību un vides aizsardzības jautājumiem veicināšana, tai skaitā saistībā ar izglītību, arī mūžizglītību</p>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

<p>SM4. Konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide Uzņēmējdarbība attīstās visā novada teritorijā. Nodrošinātas attālinātā darba iespējas. Attīstās telpu tīkls koprades un attālinātajam darbam. Visas pilsētas un pagasti ir apzinājuši, attīsta un izmanto savu unikalitāti. Ceļi nodrošina sasaisti ar visām novada teritorijām, kvalitatīvu satiksmi ar galvaspilsētu, vietējai satiksmei un tranzītam vajadzīgo kapacitāti. Pilsētu, ciemu un lauku sociālā un tehniskā infrastruktūra ir piemērota saimnieciskās darbības nodrošināšanai</p>	<p>Ekonomiskās vides attīstība var radīt kā pozitīvas, tā negatīvas ietekmes uz vidi. Rekomendējams rūpīgi apsvērt vides aspektus pirms uzsākt jaunu objektu būvniecību. Projektēšanas procesā ņemt tos vērā. Izvērtējama nepieciešamība jaunām darbībām veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Pašvaldībai aktīvi jāiesaistās gadījumos, kad piesārņojošai darbībai tiek izsniegta A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja, sniedzot pašvaldības redzējumu par nepieciešamajiem vides aizsardzības pasākumiem. Saimnieciskās darbības attīstībā, jaunu objektu plānošanā, jāņem vērā teritorijas plānojumā noteiktie aprobežojumi, rekomendējams maksimāli izvairīties no jaunu objektu būvniecības līdz šim neapbūvētās dabas teritorijās. Transporta infrastruktūras attīstībai ilgtermiņā prognozējamās pozitīvas ietekmes uz vidi Negatīvas ietekmes saistāmas ar transporta plūsmas pieaugumu, kā arī ar būvniecības un rekonstrukcijas procesu. Lai novērstu vai samazinātu negatīvas ietekmes uz vidi, rekomendējams jaunu transporta infrastruktūras objektu vietas izvēlē un projekta izstrādē ņemt vērā vides aspektus. Būvdarbus veikt ievērojot labu būvdarbu praksi, tai skaitā nodrošinot būvniecības atkritumu šķirošanu un nodošanu atbilstošam apsaimniekotājam, izmantot labā darba kārtībā esošus tehniskos līdzekļus, nepieļaut grunts un gruntsūdeņu piesārņošanu. Būvprojektu izstrādes stadijā vērtējamas transporta plūsmas radītās emisijas gaisā un trokšņu traucējumi, izvērtējot un izstrādājot pasākumus šo ietekmju mazināšanai.</p>
<p>SM5. Ērta un uz sadarbību vērsta pārvalde Novada pārvaldē un tās institūcijās ir ieviesta moderna e-pārvaldība. Notiek organizēta un pastāvīga, abpusēja komunikācija starp pārvaldi un dažādām sabiedrības interešu grupām. Pārvalde deleģē savas funkcijas un sniedz atbalstu nevalstiskajam sektoram vietējo jautājumu risināšanai. Tiek attīstīti sadarbības projekti kopā ar citām pašvaldībām un notiek novada interešu pārstāvniecība valsts un starptautiska mēroga projektos. Teritorijas mārketinga darbos visā novadā un ir diferencēti pa dažādām novada daļām.</p>	<p>Nav prognozējama tieša ietekme uz vidi Pārvaldības sistēmas uzlabošana un plašāka IT risinājumu ieviešana var atstāt netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi – samazinās nepieciešamība iedzīvotājiem doties uz pašvaldību, iespējams izmantot elektronisko saziņu, kas samazina transporta plūsmu. Uzlabojot komunikāciju, ātrāk saņemot informāciju par iespējamām vides problēmām novadā, iespējams ātrāk un efektīvāk reaģēt problēmsituācijās. Veidojot sadarbību ar sabiedrības interešu grupām, kā viens no sadarbības virzieniem varētu būt saistīts ar vides un dabas aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem. Iesaistot</p>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

	sabiedrību teritorijas plānojuma optimizēšanā, vides aizsardzības pasākumu izstrādē un īstenošanā.
--	--

Tā kā Stratēģijā nav ietverta detalizēta informācija par plānotajiem pasākumiem stratēģisko mērķu sasniegšanai, nav iespējams veikt detalizētāku izvērtējumu katrā no jomām.

Stratēģija nosaka četras ilgtermiņa horizontālas prioritātes, kas tiek ievērotas un ņemtas vērā plānojot un īstenojot pasākumus visu stratēģisko mērķu sasniegšanas procesā:

IP1 – videi draudzīgas rīcības – šī prioritāte ir pilnībā vērsta uz novada dabas daudzveidības, tai skaitā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (t.sk., Natura 2000 teritoriju) dabas vērtību aizsardzību un saglabāšanu;

IP2 – ģimenei draudzīgas un sociāli atbildīgas rīcības un politikas;

IP3 – novada teritorijas līdzsvarotu attīstību sekmējošas rīcības;

IP4 – rīcības, kas sekmē labas pārvaldības principu padziļināšanos Ogres novada pašvaldības un visu tās līmeņu un veidu pārvaldības institūciju darbā.

Izvērtējot pašlaik Stratēģijā definēto, var secināt, ka kopumā šis plānošanas dokuments vērsts uz Ogres novada ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā vides aizsardzības un saimnieciskās attīstības jomu saskaņošanu., kas īpaši akcentēts IP1 – videi draudzīgas rīcības.

Definētā Ogres novada **Ekonomiskā specializācija** kā attīstāmas nozares definē:

- **Augstas pievienotās vērtības industriālā un IT produkcija**, elektronika – šo nozaru attīstība kopumā var radīt negatīvas ietekmes uz vidi, jo var prasīt samērā lielus resursu (elektroenerģijas, izejvielu) patēriņu. Lai mazinātu negatīvās ietekmes, Katrā gadījumā individuāli normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, izvērtējama paredzētā darbība un tās ietekme uz vidi, kā arī summārās ietekmes ar esošajām un plānotajām darbībām
- **Derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde** būtiska derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes apjoma (tai skaitā jaunu ieguves vietu izveidošana) var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz vidi, ne vien ieguves, bet plaša piegulošajā teritorijā. Šīs rūpniecības nozares intensīva attīstīšana Novada teritorijā rūpīgi izvērtējama, iespējams definējot teritorijas, kur vides un iedzīvotāju dzīves apstākļu saglabāšanas dēļ šādu uzņēmumu attīstība nebūtu veicināma.
- **Tūrisma pakalpojumi:** Veidojot jaunus tūrisma pakalpojumus, objektus izvērtējam to potenciālā ietekme uz vidi, prognozējamā antropogēnā slodze, iespējas organizēt apmeklētāju plūsmas un atbilstošas infrastruktūras esamība vai izveide.
- **Aktīvais tūrisms (ūdenstūrisms, ūdenssports, medības un makšķerēšana), kultūrtūrisms, veselības tūrisms**, analogi kā iepriekš minētais šie pakalpojumu veidojami pamatojoties uz dabas vērtību izpēti un novērtējumu, nodrošinot atbilstošu apmeklētāju plūsmas organizāciju un nepieciešamo infrastruktūru.
- **Rehabilitācijas pakalpojumi:** Ietekme uz vidi pārsvarā nebūtiska. Izvērtējami novada balneoloģiskie resursi un to racionāla izmantošana.
- **Kravu loģistikas un glabāšanas pakalpojumu attīstība.** Iespējam būtiska negatīva ietekme uz vidi, tai skaitā CO2 izmešu daudzuma pieaugums būtiski palielinot autotransporta plūsmu.
- **Bioenerģijas ražošana:** Dokumentā nav ietvertas norādes kāda veida bioenerģijas ražošana tiek plānota. Rekomendējams, izvērtējot visas iespējas, plānot un attīstīt atjaunojamo energoresursu ražošanu un izmantošanu, tai skaitā izvērtēt un apgūt saules, vēja un ģeotermālos resursus, biogāzes ražošanu u.c.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Definējot ekonomisko specializāciju ir noteiktas lauku teritorijas un to ekonomiskā specializācija, kas saistīta ar augkopības un lopkopības attīstību, arī akvakultūru un bioloģiskās lauksaimniecības attīstību. Bez atbalsta mazajām un bioloģiskajām lauksaimniecībām, pārsvarā prognozējama pakāpeniska ārzemju kapitāla pārņemta intensīvas ražošanas lielsaimniecību izveide, kas būtiski ietekmē ainavu (pazīd viensētas, koku grupas, veidojot lielus vienlaidu tīrumus), noplicinās zeme un rodas draudi bioloģiskās saimniecības, tai skaitā biškopības attīstībai. Iespējama negatīva ietekme uz gruntsūdens kvalitāti.

Definējot blīvi apdzīvotu teritoriju ekonomisko specializāciju kā prioritāras noteiktas: apstrādes rūpniecība; pārtikas produktu ražošana; tekstilizstrādājumu ražošana; koksnes izstrādājumu ražošana; mēbeļu ražošana; gatavo metālizstrādājumu ražošana; elektronisko iekārtu ražošana, to pamatojot gan ar veiksmīgu līdzšinējo darbību, gan tādiem veicinošiem faktoriem, kā Rīgas tuvums un labas transporta infrastruktūras esamība. Attīstot jaunus un paplašinot esošos uzņēmumus, veicams ietekmes uz vidi izvērtējums, kā arī jāņem vērā teritorijas plānojums un tajā ietvertie aprobežojumi, dabas vērtības u.c.

Ogres novada telpiskās attīstības perspektīva definē šādu Ogres novada attīstības mērķi: Ogres novadam ir jāveidojas par iekšēji spēcīgu funkcionālo telpu ar ilgtspējīgu tautsaimniecību un augsti kvalitatīvu dzīvesvidi. Novada sekmes citu novadu starpā noteiks tā spēja veidot un īstenot politiku, kas nodrošinās pietiekami strauju konkurētspējas pieaugumu ekonomikā, balstoties uz ražotās produkcijas pievienotās vērtības paaugstināšanu, cilvēkkapitāla vairošanu un vides kvalitāti.

Telpiskās attīstības perspektīvas ietvaros ir izstrādātās attīstības kopējās attīstības vadlīnijas un detalizētas vadlīnijas katram telpiskās struktūras elementam,.

Kopējās telpiskās attīstības vadlīnijas ietver šādas prasības teritoriju attīstībai”

1. Attīstot apbūves teritorijas, kompleksi risināt inženierapgādes, labiekārtojuma un satiksmes infrastruktūras jautājumus, īpašu uzmanību pievēršot zaļās infrastruktūras risinājumiem. Satiksmes jomā prioritāti paredzēt teritorijas gājējiem, velotransportam un sabiedriskajam transportam.
2. Apbūvi plānot, novēršot vai iespēju robežās samazinot apdraudējumu un nelabvēlīgo faktoru ietekmi uz cilvēku veselību/dzīvību un īpašumu.
3. Neveicināt plašu vienlaidus apbūves zonu izveidi, novēršot dabas teritoriju fragmentāciju.
4. Labiekārtojot publisko ārtelpu, paredzēt risinājumus, kas piemēroti bērniem, senioriem, personām ar funkcionālajiem traucējumiem.
5. Veidot labiekārtotas atpūtas vietas pie ūdeņiem, zaļajās teritorijās un ainaviskās vietās, tādejādi ierobežojot teritoriju degradāciju neorganizētu cilvēku plūsmu rezultātā.
6. Ražošanas objektu attīstībā priekšroka dodama esošo industriālo teritoriju revitalizācijai un piesārņoto teritoriju sanācijai.
7. Rūpnieciskās ražošanas teritorijas, kas rada vides piesārņojumu, no publiskās un dzīvojamās apbūves teritorijām jāatdala ar dabas apstādījumu teritorijām, kas nodrošina nelabvēlīgo vides faktoru iedarbības samazināšanu uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti.
8. Mozaīkainavu saglabāšana un aizsargāšana no vienlaidus apmežošanas.
9. Novada dabas un rekreācijas tematiskajā plānā noteikto vadlīniju iestrāde novada teritorijas plānojumā.
10. Saglabāt un izkopt kultūrainavu atbilstoši novada teritorijas konkrētas daļas īpatnībām.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

11. Paredzēt virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības pasākumus. Atjaunot, uzturēt un attīstīt meliorācijas sistēmas gan apdzīvotās vietās, gan lauksaimniecības un meža zemēs.

12. Lauksaimniecības zemju, īpaši meliorētu, apmežošanu atļaut tikai atsevišķos, īpašos gadījumos.

Stratēģija ietver:

- Vadlīnijas pilsētu un ciemu attīstības plānošanai;
- Vadlīnijas transporta un komunikāciju tīklu plānošanai;
- Vadlīnijas integrētas attīstības teritoriju plānošanai;
- Vadlīnijas lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju plānošanai;
- Nosaka mobilitātes attīstības virzienus;
- Definē galvenās funkcionālās telpas;

Ogres novada telpiskās attīstības perspektīva ir vērsta uz novada ilgtspējīgu attīstību pēc policentriska attīstības modeļa, nodrošinot tā atsevišķo teritoriālo vienību pilnvērtīgu funkcionēšanu, kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem un dažādas saimnieciskās darbības iespējas, pievilcīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar mūsdienīgu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabājot un gudri apsaimniekojot dabas, kultūrvēsturisko un tradīciju mantojumu. Šādas Ogres novada telpiskās attīstības perspektīvas sasniegšanai ir tieša un netieša pozitīva ietekme uz vidi kopumā.

Tādējādi Stratēģijas nostādnes ietver kā mērķus, tā vadlīnijas, kas vērstas uz dabas vērtību saglabāšanu, mozaīkveida ainavu, meža un lauksaimniecības zemju, ūdensteču un ūdenstilpju aizsardzību, atbalsta saimnieciskās darbības un apbūves attīstību jau antropogēni ietekmētās teritorijās, maksimāli aizsargājot un saudzējot dabas teritorijas, lauksaimniecības un meža teritorijas.

10.2. Attīstības programma

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteiktajam, attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums plānošanas reģiona vai vietējās pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.

Ogres novada attīstības programma 2022.-2027.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts attīstības redzējums līdz 2027. gadam.

Attīstības programmā noteiktas vidēja termiņa prioritātes (turpmāk – VTP), definēti katrai prioritātei tās īstenošanai nepieciešamie rīcības virzieni (turpmāk – RV) un uzdevumi, kurus plānots īstenot rīcības virziena ietvaros (turpmāk – U), lai sasniegtu definētos mērķus.

Ņemot vērā Attīstības programmas uzdevumus un plānošanas detalitāti, atbilstoši detāls izvērtējums šī SIVN ietvaros veikts Attīstības programmā noteiktajiem rīcības virzieniem, uzdevumiem un to īstenošanai noteiktajiem rezultatīvajiem rādītājiem.

SIVN ietvaros atbilstoši plānošanas dokumenta detalitātei tiek analizētas katra izvirzītā rīcības virziena ietvaros noteikto uzdevumu potenciālās ietekmes uz vidi, kā arī, nepieciešamības gadījumā, sniegtas rekomendācijas darbības īstenošanas procesam. Vērtējums ir strukturēts pa Attīstības programmā ietvertajām vidējā termiņa prioritātēm, rīcības virzieniem, uzdevumiem un to rezultatīvajiem rādītājiem, kas ļauj vieglāk orientēties plašajā darbību un rezultatīvo rādītāju skaitā. Uzdevumu prognozējamās ietekmes uz vidi vērtējums raksturo arī summāro Rīcības virziena un kopumā VTP īstenošanas prognozējamo ietekmi uz vidi.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Vidējā termiņa prioritāte VTP-1. Efektīva vides pārvaldība ir viens pamata rīcības virziens RV-1 "Videi draudzīgās infrastruktūras attīstīšana un vides izglītība". Galvenie uzdevumi šeit attiecas uz videi draudzīgu transportsistēmu attīstīšanu, ūdenssaimniecības uzlabošanu un energoefektivitātes pasākumu kompleksa veikšanu, efektīvas atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanu.

Uzdevums	Prognozējamā ietekme uz vidi, rekomendācijas
RV-1 Videi draudzīgu transportsistēmu un mājokļu attīstīšana	
U-1.1. Attīstīt videi draudzīgu transportsistēmu un vienotu veloceļu tīklu, uzlabojot apdzīvoto vietu iekšējo un ārējo sasniedzamību, atpūtas vietu pieejamību	Prognozējama pozitīva ietekme uz vidi ilgtermiņā, taču autoceļu un ielu tīkla paplašināšana un pārbūve un jaunu veloceļu izbūve var būt saistīta ar būtiskām negatīvām ietekmēm uz vidi, kas ņemamas vērā katrā konkrētā gadījumā, izvērtējot nepieciešamību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu vai saņemt tehniskos noteikumus, kā arī projektēšanas procesā apzināt vides aspektus un izstrādāt pasākumus ietekmju novēršanai vai mazināšanai.
U-1.2. Atjaunot ūdenssaimniecības infrastruktūru un paplašināt teritoriālo pārklājumu	Prognozējama pozitīva ietekme uz vidi ilgtermiņā. Infrastruktūras rekonstrukcija un jaunu ūdensvada un kanalizācijas tīklu vai objektu izbūves procesā iespējamas arī būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi, kas samazināmas vai novēršamas projektēšanas procesā apzinot vides aspektus un izstrādājot pasākumus ietekmju novēršanai vai mazināšanai.
U-1.3. Ievest alternatīvos siltumapgādes risinājumus, palielināt siltumtīklu energoefektivitāti	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-1.4. Uzlabot publisko un daudzdzīvokļu ēku energoefektivitāti	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-1.5. Veicināt efektīvu atkritumu savākšanu	Kā tieša tā netieša būtiska ilglaicīga un pozitīva ietekme uz vidi. Būtiski ir šī uzdevuma ietvaros īstenot darbības, kas vērstas uz apglabājamo sadzīves atkritumu daudzuma samazināšanu, kas lielā mērā saistāms ar iedzīvotāju izglītošanu un atbilstošas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi.
U-1.6. Palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru	Būtiska, ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi, Ogres novada virzībā uz klimatneitralitāti.
U-1.7. Attīstīt bezizmešu transportu	Būtiska, ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi, Ogres novada virzībā uz klimatneitralitāti.
U-1.8. Nodrošināt sistemātisku un plānveida sabiedrības izglītošanu par vides jautājumiem	Būtiska, pozitīva, netieša, ilglaicīga ietekme uz vidi
U-1.9. Nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu, vides risku mazināšanu, dabas resursu aizsardzību un racionālu apsaimniekošanu	Būtiska pozitīva tieša un netieša, ilglaicīga ietekme uz vidi

Summārā šīs vidēja termiņa prioritātes, rīcības virziena un tā ietvaros plānoto uzdevumu īstenošana saistīta ar tiešu un netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi. Tai pat laikā īstenojot atsevišķas darbības, kas saistītas ar inženierinfrastruktūras attīstību, būvniecības projektēšanas un īstenošanas procesā izvērtējami arī vides aspekti, nepieciešamības gadījumā saņemot tehniskos noteikumus vai veicot sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu. Būvniecības procesā pievēršama uzmanība labas būvniecības prakses ievērošanai, tai skaitā būvniecības atkritumu apsaimniekošanai, avāriju risku novēršanai u.c.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Vidējā termiņa prioritāte **VTP-2. Pakalpojumu pieejamības un augstvērtīgas dzīvesvides nodrošināšana**

Uzdevums	Prognozējamā ietekme uz vidi, rekomendācijas
RV-2 Konkurētspējīgu izglītības pakalpojumu nodrošināšana	
U-2.1. Saglabāt izglītības iestādes un attīstīt to pakalpojumus, nodrošinot to optimālo tīklu visā novada teritorijā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-2.2. Veicināt izglītības iestāžu infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes attīstību atbilstoši inovatīvajiem izglītības un tehniskajiem risinājumiem	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-2.3. Paaugstināt izglītības iestāžu darbinieku kvalifikāciju un profesionalitāti, veicināt pieredzes apmaiņu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-2.4. Saglabāt esošās un ievest jaunas interešu izglītības programmas	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-2.5. Sekmēt bērnu un jauniešu piedalīšanos dažāda mēroga sacensībās, konkursos un projektos	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-3 Konkurētspējīgu sporta pakalpojumu nodrošināšana	
U-3.1. Saglabāt sporta iestādes un attīstīt to pakalpojumus, nodrošinot to optimālo tīklu visā novada teritorijā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-3.2. Veicināt sporta infrastruktūras un sporta iestāžu materiāli tehniskās bāzes attīstību atbilstoši inovatīvajiem tehniskajiem risinājumiem	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-3.3. Sekmēt sasniegumus sportā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-4 Augstvērtīgu kultūras pakalpojumu nodrošināšana	
U-4.1. Saglabāt kultūras iestādes un attīstīt to pakalpojumus, nodrošinot to optimālo tīklu visā novada teritorijā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-4.2. Nodrošināt inovatīvu kultūras iestāžu infrastruktūru un pilnveidot materiāli tehnisko bāzi	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-4.3. Paaugstināt kultūras iestāžu darbinieku kvalifikāciju un profesionalitāti, veicināt pieredzes apmaiņu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-4.4. Veicināt pašvaldības īpašumā un valdījumā esošos kultūras pieminekļu saglabāšanu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-4.5. Veicināt iedzīvotāju līdzdalību kultūras aktivitātēs	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-5 Veselības veicināšanas pakalpojumu attīstīšana	
U-5.1. Saglabāt un attīstīt veselības veicināšanas pakalpojumus, nodrošinot to optimālo tīklu visā novada teritorijā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-5.2. Paaugstināt veselības veicināšanas iestāžu darbinieku kvalifikāciju un profesionalitāti, veicināt pieredzes apmaiņu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-5.3. Pilnveidot veselīgā dzīvesveida veicināšanas un slimību profilakses pasākumus	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-5.4. Palielināt veselības pakalpojumu grozu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-5.5. Veicināt rekreācijas pakalpojumu attīstību	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-6 Sociālā atbalsta pakalpojumu attīstīšana	
U-6.1. Saglabāt un attīstīt sociālā atbalsta pakalpojumus, nodrošinot to optimālo tīklu visā novada teritorijā	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-6.2. Paaugstināt sociālā atbalsta iestāžu darbinieku kvalifikāciju un profesionalitāti, veicināt pieredzes apmaiņu	Nav prognozējama ietekme uz vidi

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

U-6.3. Pilnveidot sociālā atbalsta pasākumus	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-6.4. Palielināt sociālo pakalpojumu grozu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-7 Atbalsts dažādu sociālo grupu aktivitātēm	
U-7.1. Attīstīt un pilnveidot darbu ar jaunatni	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-7.2. Attīstīt bērnu un jauniešu aktivitātēm piemērotu infrastruktūru	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-7.3. Veicināt jauniešu brīvprātīgo darbu	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-7.4. Veicināt jauniešu nodarbinātību	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-7.5. Atbalstīt ģimenes ar bērniem	Nav prognozējama ietekme uz vidi
U-7.6. Atbalsta pasākumi sociālo pakalpojumu attīstīšanai	Nav prognozējama ietekme uz vidi
RV-8 Augstvērtīgas un drošas dzīves vides izveide	
U-8.1. Attīstīt daudzfunkcionālu publisko ārtelpu	Netieša pozitīva ietekme uz vidi, organizējot apmeklētāju plūsmas. Veidojot ārtelpas objektus ārpus apdzīvotām teritorijām, rekomendējams konsultēties ar vides un dabas aizsardzības specialistiem par vietas izvēli un objekta atbilstību vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī izvērtēt prognozējamo apmeklētāju slodzi un nepieciešamo infrastruktūru.
U-8.2. Izveidot visaptverošu tūrisma un rekreācijas infrastruktūru	Netieša pozitīva ietekme uz vidi, organizējot apmeklētāju plūsmas. Veidojot tūrisma un rekreācijas objektus un infrastruktūru ārpus apdzīvotām teritorijām, rekomendējams konsultēties ar vides un dabas aizsardzības specialistiem par vietas izvēli un objekta atbilstību vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī izvērtēt prognozējamo apmeklētāju slodzi un nepieciešamo infrastruktūru.
U-8.3. Īstenot mobilitātes veicināšanas pasākumus	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-8.4. Saglabāt esošos un izveidot jaunus vietējos un reģionālos sabiedriskā transporta maršrutus	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-8.5. Ieviest jaunus satiksmes drošības risinājumus	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-8.6. Attīstīt vides pieejamību	

Vidējā termiņa prioritātes VTP-2. Pakalpojumu pieejamības un augstvērtīgas dzīvesvides nodrošināšana ietvaros definētie rīcības virzieni un to īstenošanai izvirzītie uzdevumi, lielākoties ietekmēs vidi netieši, saistībā ar iedzīvotāju izglītošanu, brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanu u.c. aktivitātēm. Iespējamās negatīvas ietekmes var rasties jaunu objektu būvniecības procesā, nelīdzsvarotā tūrisma un rekreācijas objektu attīstības rezultātā, ja apmeklētāju slodze pārsniedz konkrētā objekta kapacitāti un rada draudus apkārtējās vides stāvoklim. Tādēļ rekomendēts konsultēties ar vides un dabas aizsardzības specialistiem par vietas izvēli un objekta atbilstību vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī izvērtēt prognozējamo apmeklētāju slodzi un nepieciešamo infrastruktūru.

Vidējā termiņa prioritāte VTP-3. Ekonomisko attīstību veicinošas infrastruktūras izveide

Uzdevums	Prognozējamā ietekme uz vidi, rekomendācijas
RV-9 Atbalsts uzņēmējdarbības attīstību veicinošas infrastruktūras attīstībai	
U-9.1. Veicināt uzņēmējdarbības attīstībai piemērotu vidi	RV-9 īstenošana kopumā var atstāt tiešu un netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi, nodrošinot atbilstošu infrastruktūru saimnieciskās darbības attīstībai. Lai novērstu vai mazinātu iespējamās negatīvās ietekmes, ko var radīt atsevišķu saimnieciskās darbības veidu attīstība, rūpniecisko teritoriju vietu izvēles procesā izvērtējama turpmākā plānotā (atļautā) lietošana, ņemot vērā vides aspektus, tai skaitā potenciālo piesārņojumu, piegulošās teritorijas u.c.
U-9.2. Veicināt valsts un reģionālās nozīmes transporta infrastruktūras attīstību	
U-9.3. Veicināt biznesa parka izveidi	
U-9.4. Īstenot pasākumus koprades un attālinātā darba centru attīstīšanai sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm	

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

U-9.5. Ievest informācijas sistēmu par uzņēmējdarbības atbalsta mehānismiem un pieejamajiem īpašumiem tās attīstībai	Teritoriju sakārtošanas procesā rekomendējams izvērtēt nepieciešamību novērtēt grunts kvalitāti, ja darbība tiek veikta jau iepriekš izmantotā rūpnieciskajā teritorijā, lai nepieļautu darbu rezultātā sekundāra piesārņojuma izplatību.
U-9.6. Mājokļu pieejamības nodrošināšana novadā nodarbinātajiem	

Vidējā termiņa prioritāte **VTP-4. Novada konkurences priekšrocību aktivizēšana**

Uzdevums	Prognozējamā ietekme uz vidi, rekomendācijas
RV-10 Cilvēku, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma potenciāla aktivizēšana pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstībai	
U-10.1. Īstenot atbalsta pasākumus uzņēmējdarbības attīstībai	Uzņēmējdarbības attīstībai iespējama kā pozitīva tā negatīva ietekme uz vidi. Rekomendējams izvērtēt nozares un saimnieciskās darbības objektus, kuriem tiek nodrošināti atbalsta pasākumi, tai skaitā vērtējot to atbilstību vides aizsardzības prasībām un saimnieciskās darbības atbilstību virzībai uz klimatneitralitāti u.c. valstī noteiktiem prioritāriem attīstības virzieniem.
U-10.2. Sniegt atbalstu uzņēmēju un zinātnisko institūciju sadarbībai, zināšanu pārnesi un inovāciju komercializācijai (t.sk. produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšana no vietējiem resursiem – koksnes, derīgajiem izrakteņiem)	Netieša pozitīva ietekme saistāma ar inovāciju ieviešanu un produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu. Tai pat laikā uzmanība pievēršama atbalsta saņēmēju atbilstībai vides aizsardzības prasībām un to ietekmju uz vidi būtiskumam.
U-10.3. Kompleksa tūrisma piedāvājuma veidošana, sekmējot pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību (veselības tūrisms, kultūrtūrisms), novēršot sezonālātes efektu	Netieša pozitīva ietekme uz vidi, organizējot apmeklētāju plūsmas. Veidojot tūrisma un rekreācijas objektus un infrastruktūru ārpus apdzīvotām teritorijām, rekomendējams konsultēties ar vides un dabas aizsardzības specialistiem par vietas izvēli un objekta atbilstību vides un dabas aizsardzības prasībām, kā arī izvērtēt prognozējamo apmeklētāju slodzi un nepieciešamo infrastruktūru.
U-10.4. Sekmēt infrastruktūras un pakalpojumu attīstību Ogres kūrortpilsētas statusa iegūšanai	Kūrortpilsētas vides stāvoklim pievēršama īpaša uzmanība, nodrošinot tādu balneoloģisko resursu kā laba gaisa kvalitāte, zems trokšņa līmenis, augstvērtīgs apzaļumojums esamībai un attīstībai. Visu balneoloģisko vides resursu uzlabošana atstāj būtisku labvēlīgu ietekmi uz vidi.

Vidējā termiņa prioritātes VTP-4. Novada konkurences priekšrocību aktivizēšana īstenošanas procesā rekomendējams izvērtēt tās saimnieciskās darbības jomas, kuras tiek atbalstītas Ogres novadā un konkrētās novada teritorijās, izvērtējot to ietekmi uz vidi kā arī saimniecisko subjektu iesaistīšanos vides aizsardzības pasākumu īstenošanā un virzībā uz klimatneitralitāti. Ogres kā kūrortpilsētas attīstība un Ogres novada kā tūrisma un rekreācijas teritorijas attīstība lielā mērā saistīta ar augstu vides kvalitātes standartu ievērošanu, kas vērtējams kā būtiska netieša pozitīva ietekme uz vidi.

Vidējā termiņa prioritāte **VTP-5. Efektīvas pārvaldības un komunikācijas attīstīšana**

Uzdevums	Prognozējamā ietekme uz vidi, rekomendācijas
RV-11 Pārvaldība	
U-11.1. Pilnveidot pašvaldības pārvaldības un komunikācijas sistēmu	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-11.2. Nodrošināt augstas kvalifikācijas specialistus	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-11.3. Attīstīt e-pārvaldes sistēmu un e-pakalpojumus	Netieša pozitīva ietekme uz vidi

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

U-11.4. Jaunu un inovatīvu risinājumu attīstīšana efektīvākai pakalpojumu nodrošināšanai pašvaldībā	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
RV-12 Sabiedrības līdzdalība	
U-12.1. Atbalstīt nevalstiskā sektora attīstību un darbību	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-12.2. Īstenot teritoriālo kopienų (apkaimeju) politiku	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
U-12.3. Veicināt sabiedrības līdzdalību pārvaldes procesos	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
RV-13 Novada atpazīstamība un identitāte	
U-13.1. Attīstīt un ieviest vienotu novada zīmolu, (tajā skaitā vizuālo identitāti), īstenot mārketinga pasākumus, uzsverot novada augstvērtīgo dzīvesvidi, daudzveidīgo kultūras un rekreācijas piedāvājumu un konkurētspējīgo uzņēmējdarbības vidi	Neitrāla ietekme uz vidi
U-13.2. Nodrošināt informācijas publisko pieejamību par pašvaldības tūrisma objektiem, kultūras, sporta u.c. aktivitāšu norisēm	Neitrāla ietekme uz vidi
RV-14 Ārējā sadarbība un privātā līdzdalība	
U-14.1. Attīstīt sadarbību ar Latvijas un citu valstu pašvaldībām	Neitrāla ietekme uz vidi
U-14.2. Attīstīt starptautisko sadarbību, tajā skaitā nodrošināt ilgtermiņa atbalstu sadarbības aktivitātēm	Neitrāla ietekme uz vidi
U-14.3. Attīstīt privāto un publisko partnerību (PPP)	Netieša pozitīva ietekme uz vidi
RV-15 Sabiedriskā kārtība un drošība	
U-15.1. Radīt drošu vidi novada iedzīvotājiem un viesiem	Neitrāla ietekme uz vidi

Vidēja termiņa prioritātes VTP-5. Efektīvas pārvaldības un komunikācijas attīstīšana un tās ietvaros definēto rīcības virzienu un uzdevumu īstenošana nodrošinās mūsdienīgu novada pārvaldi, tai skaitā nodrošinot e-komunikāciju, ar plašu sabiedrības izglītošanu un iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Šādu mērķu sasniegšana jebkurā gadījumā atstās netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi, kas saistāma lielā mērā ar e-komunikācijas ieviešanu, kas samazina transporta plūsmas, taču ne mazāk nozīmīgs ir sabiedrības izglītošanas un iesaistīšanas aspekts, kas ļauj pašvaldības amatpersonām būt labi informētām par notiekošo novadā, tai skaitā par vides problēmām, un ļauj pieņemt izsvērtus, optimālus, ar sabiedrību izdiskutētus lēmumus.

Kopumā, analizējot Attīstības programmā noteiktos novada attīstības virzienus un plānotos pasākumus katra virziena ietvaros, var secināt, ka plānota ilgspējīga novada attīstība, akcentējot iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanu un dzīves līmeņa celšanu, plānojot uzņēmējdarbību novadā, tādējādi nodrošinot iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanos. Būtisks pasākumu kopums vērsts uz tiešu ietekmi uz vidi samazināšanu, tas ietver komunālās infrastruktūras sakārtošanu, pilnveidošanu un pieejamības paplašināšanu. Tāpat paredzēta transporta infrastruktūras uzlabošana, tūrisma un rekreācijas jomas pilnveidošana.

Izvērtējot plānotos rīcības virzienus un uzdevumus, var konstatēt, ka **kopumā prognozējama ilglaicīga tieša un netieša pozitīva ietekme**, ko var definēt par summāro kumulatīvo plānošanas dokumenta īstenošanas prognozējamo ietekmi uz vidi.

Būtiskākās negatīvās ietekmes uz vidi saistāmas ar infrastruktūras un dažādu objektu būvniecības un rekonstrukcijas darbiem, taču ilgtermiņā to rezultātā lielākoties prognozējama pozitīva ietekme uz vidi,

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

gan saistībā ar ceļu infrastruktūras uzlabošanu, ēku energoefektivitātes uzlabošanu, atpūtas zonu un stāvlaukumu labiekārtošanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanu.

Ja šie darbi tiek veikti, ievērojot normatīvo aktu un vides aizsardzības prasības, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanu un darbu veikšanā izmantotā būvtehnika ir labā tehniskā kārtībā, ietekmes pārsvarā gadījumu ir īslaicīgas un nebūtiskas.

Ilglaicīgas ietekmes šajos gadījumos var tikt prognozētas, ja būvniecību plāno līdz šim neapbūvētās teritorijās, tādējādi neatgriezeniski tiek zaudēta teritorijas bioloģiskā daudzveidība un teritorija tiek izslēgta no zaļo teritoriju kopuma. Pirms lielāku teritoriju transformācijas vēlams veikt to bioloģiskās daudzveidības izvērtējumu, lai iespēju robežās novērstu īpaši aizsargājamu sugu vai biotopu iznīcināšanu.

Tā kā nav pieejama detalizētāka informācija par iespējamo uzņēmējdarbības attīstību un ar to saistītu esošo rūpniecisko teritoriju izmantošanu vai jaunu objektu būvniecību, šobrīd nav iespējams vērtēt to iespējamās ietekmes uz vidi. Jebkura jauna rūpnieciskā objekta plānošana un izveide veicama saskaņā ar spēkā esošajos normatīvajos aktos ietvertajām prasībām, tai skaitā par ietekmes uz vidi novērtējumu, piesārņojumu u.c jomās noteikto.

Būtisku ilglaicīgu pozitīvu ietekmi plānošanas dokumenta īstenošana atstās uz nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un uzturēšanu.

Attīstības programmas īstenošana atstās ilglaicīgu būtisku ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem, tos būtiski uzlabojot.

Ogres novada Rīcības plāns 2022. -2027.g.:

Ogres novada Rīcības plāns 2022.-2027.gadam ietver pasākumus un aktivitātes Attīstības programmā noteikto vidējā termiņa prioritāšu sasniegšanai, tās ir strukturētas atbilstoši uzdevumiem. Pasākuma vai aktivitātes nosaukums nesniedz detalizētu informāciju, kas ļautu veikt detalizētāku prognozējamo ietekmju izvērtējumu par izvērtējumu, kas jau sniegts šī Vides pārskata ietvaros katram no Attīstības programmā definētajiem uzdevumiem.

Uzsākot Rīcības plānā definēto pasākumu vai aktivitāšu īstenošanu, it sevišķi ja tās saistītas ar būvniecības vai rekonstrukcijas darbiem, darbībām līdz šim neapbūvētās teritorijās, dabas, lauksaimniecības vai meža teritorijās, izvērtējama to atbilstība teritorijas plānojumam, kā arī normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, tai skaitā saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumu, tehnisko noteikumu nepieciešamību piesārņojošas darbības atļaujas saņemšanas nosacījumiem. Pirms jebkuru objektu attīstības, rekomendējams izvērtēt arī prognozējamās trokšņa līmeņa izmaiņas, ietekmes uz gaisa kvalitāti u.c. vides aspektus

Ogres novada Investīciju plāns 2022.-2027.gadam

Ogres novada Investīciju plāns 2022.-2027. (turpmāk – Investīciju plāns) ietver kā uzsāktu projektu uzskaiti, tā prognozētu jaunu projektu uzskaiti, atbilstoši pieejamajam finansējumam. Investīciju plāns strukturēts atbilstoši VTP. Investīciju plāna īstenošana ir atkarīga no finanšu līdzekļu pieejamības.

Investīciju plāns ietver atsevišķu projektu uzskaitījumu, sniedzot to nosaukumu un definējot prognozējamās īstenošanas izmaksas. Pamatojoties uz investīciju projekta nosaukumu nav iespējams veikt detalizētu projekta īstenošanas prognozējamo ietekmju uz vidi izvērtējumu.

Katra investīciju īstenošanas detalizēta ietekme uz vidi veicama cita administratīvā procesa ietvaros – izvērtējot nepieciešamību katrai konkrētai darbībai veikt sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu. Šajā vides pārskatā netiek detalizēti vērtētas Investīciju plānā paredzēto projektu potenciālās ietekmes

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

uz vidi. Plānošanas dokumentā ietvertā informācija ir nepietiekama detalizētam izvērtējumam atbilstoši sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma kritērijiem. Rīcības programmas uzdevumu un rezultatīvo rādītāju vērtējums jau lielā mērā definē prognozējamās ietekmes un to atkārtošana katram atsevišķam investīciju plānā plānotam projektam, būtu plānošanas dokumenta detalitātei neatbilstoša.

Katrai konkrētai Investīciju plānā paredzētajai darbībai, tās plānošanas un pirmsprojekta stadijā izvērtējama nepieciešamība veikt sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu vai saņemt VVD tehniskos noteikumus. Šo administratīvo procesu ietvaros tiks veikta detalizēta attiecīgo paredzēto darbību ietekmes uz vidi izvērtēšana.

Kopumā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība izvērtējama galvenokārt Investīciju plānā paredzētajiem dažādu infrastruktūras objektu, tai skaitā transporta infrastruktūras, būvniecības projektiem.

Uzmanība pievēršama darbībām, kas tiek plānotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kur tās saskaņojamas ar DAP.

Plānotie tūrisma un rekreācijas objektu izbūves pasākumi, it sevišķi jutīgās teritorijās un aizsargjoslās (piemēram ūdensmalu labiekārtošana, taku un veloceļu būvniecība, tūrisma infrastruktūras attīstība īpaši aizsargājamās teritorijās) ir vērtējami, kā pozitīvu ietekmi uz vidi atstājoši, jo nodrošina tūristu plūsmas organizāciju, taču var atstāt negatīvu ietekmi uz vidi un bioloģisko daudzveidību, ja to vietu noteikšanas un projektu izstrādes procesā nav veikta dabas vērtību apsekošana. Tāpat negatīvas ietekmes var radīt infrastruktūrai neatbilstoša pārmērīga apmeklētāju plūsma, kas rada būtisku slodzi uz vidi. Visi šie aspekti vērtējami tūrisma un rekreācijas objektu izvēles un projektēšanas procesā.

Kā būtiski pozitīvu ietekmi uz vidi radoši projekti vērtējami ar ēku energoefektivitāti un centralizētās siltumapgādes sistēmu kvalitātes uzlabošanu saistītie projekti, kā arī komunālo pakalpojumu, it sevišķi notekūdeņu apsaimniekošanas un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanas projekti. Taču arī to realizācijas gaitā jānodrošina laba būvniecības prakse.

Projektos, kas paredz veikt zemes darbus urbānā teritorijā (piemēram siltumtrases rekonstrukcija), izvērtējama nepieciešamība nodrošināt grunts kvalitātes testēšanu, lai izvairītos no sekundāra piesārņojuma un nodrošinātu tās atbilstošu apsaimniekošanu.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Ogres novada abi teritorijas attīstības plānošanas dokumenti ir savstarpēji cieši saistīti, Stratēģija nosaka Ogres novada ilgtermiņa attīstības virzienus, stratēģiskos mērķus un ilgtermiņa prioritātes. Pamatojoties uz tiem tiek izstrādāta Attīstības programma, kurā definēti vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un darbības stratēģisko mērķu sasniegšanai.

Stratēģija un Attīstības programma kalpos par pamatu turpmākai politisku un saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai, detalizētai nozaru un politikas plānošanai Ogres novadā. Īstenojot plānošanas dokumentus, jāievēro kā galvenais mērķis ir novada ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas visās rīcībās un darbībās tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Šajā plānošanas stadijā, izvērtējot teritorijas attīstības plānošanas dokumentos ietvertos mērķus, prioritātes, rīcības un uzdevumus, **netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes**, kas varētu tikt prognozētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā.

Veicot teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringu vienlaicīgi vērtējami arī ar to īstenošanu saistītie vides aspekti, nepieciešamības gadījumā (ja tiek konstatētas negatīvas vides vai dabas kvalitātes izmaiņu tendences, izvērtējamas un veicamas nepieciešamās korekcijas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos (galvenokārt Rīcības plānā un Investīciju plānā).

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

11. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi

Stratēģija un Attīstības programma ir savstarpēji cieši saistīti teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. No Stratēģijā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un ilgtermiņa prioritātēm izriet Attīstības programmā definētie vidēja termiņa mērķi, rīcības virzieni, Rīcības un investīciju plāns.

Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešanas uzraudzība ļaus identificēt rīcību un īstenoto pasākumu efektivitāti, to rezultātu atbilstību plānotajam un ieguldījumu stratēģisko mērķu sasniegšanā.

Veicot plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu, tika analizēta Stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu un prioritāšu īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, kā arī Attīstības programmas rīcības programmā ietvertu uzdevumu īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi. Tā kā plānošanas dokuments tikai norāda prioritātes, virzienus un aptuveni definē pasākumus, tad nav iespējams noteikt iespējamās ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, arī par konkrētiem plānotajiem projektiem, kas ietverti Investīciju plānā, pieejamā informācija ir nepietiekama, lai detalizēti un kvantitatīvi izvērtētu katra plānotā projekta specifisko ietekmi uz vidi.

Risinājumus katras konkrētās darbības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mazināšanai jāizvērtē un jānosaka, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu (atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajam) konkrētām no plānošanas dokumenta izrietošām darbībām (projektiem). Veicot paredzēto darbību ietekmes uz vidi izvērtējumu, jāizvērtē arī darbības ietekme uz īpaši jutīgajām dabas teritorijām – parkiem, zaļajām zonām, ūdensobjektiem, izvērtējama to atbilstība Aizsargjoslu likumā noteiktajiem aprobežojumiem un prasībām.

Lai izvairītos no iespējamām negatīvām ietekmēm, jāpievērš uzmanība vismaz šādiem aspektiem:

- ja tiek plānota apdzīvoto vietu robežu maiņa (paplašināšana) vai jaunu apdzīvoto vietu izveide, izvērtējami vides aspekti, tai skaitā teritoriju bioloģiskās vērtības, gruntsūdens līmeņi (nav pieļaujama to attīstība applūstošās teritorijās), inženierinfrastruktūras pieejamība u.c. aspekti, kas nozīmīgi konkrētā teritorijā; paplašināšana pieļaujama tikai tad, ja netiek prognozēta būtisku papildus antropogēnā slodze uz vidi un dabas vērtībām. Katrā konkrētā gadījumā izvērtējama atbilstība teritorijas plānojumam un nepieciešamība izstrādāt lokālplānojumu vai detālplānojumu;
- uzsākot projektu īstenošanu, individuāli jāizvērtē to potenciālā ietekme uz vidi un, kur nepieciešams, jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

- industriālo objektu un sabiedriski nozīmīgu, plaši apmeklētu objektu projektēšanā uzmanība pievēršama notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un siltumapgādes risinājumiem, maksimāli nodrošinot pieslēgumu centralizētiem tīkliem vai rūpīgi izvēloties videi draudzīgus individuālos risinājumus;
- visa veida būvniecības, remonta, rekonstrukcijas un renovācijas procesos ievērojama laba būvniecības prakse, darbības atbilstība vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, būvnormatīviem, kā arī standartiem u.c. normatīvajiem aktiem, nodrošināma būvgružu un citu atkritumu savākšana un videi draudzīga apsaimniekošana, iespēju robežās nodrošinot to šķirošanu;
- veicot ielu labiekārtošanu un rekonstrukciju, iespēju robežās nodrošināma lietus ūdeņu kanalizācija un izstrādājami risinājumi lietus ūdeņu kanalizācijas izplūdes aprīkot ar minimālu attīrīšanu vismaz no naftas produktiem;
- jānodrošina plānoto rekreācijas, kultūras un sporta infrastruktūras objektu tuvumā esošo transporta plūsmu izvērtējums un optimizācija, jāizvērtē un jānovērš būtiskās ietekmes uz vidi;
- jāveic plānotās infrastruktūras attīstības ietekmes izvērtējums, jāizvēlas tādi infrastruktūras attīstības risinājumi, kas iespējami mazāk samazina dabas pamatnes platības vai vērtību;
- izvēloties tūrisma infrastruktūras objektu, tai skaitā ūdensmalas, pludmales un pieeju tām labiekārtojuma vietas ieteicams veikt apmeklētāju plūsmas monitoringu, novēršot pārmērīgu apmeklētāju koncentrāciju un slodzi uz vidi vienā vietā;
- tūrisma attīstība rada tiešu būtisku ietekmi uz vidi, ja nebūs tūrisma attīstībai piemērotas infrastruktūras, atbilstoša labiekārtojuma teritorijās, kuras tūristi apmeklē (Dabas teritorijas un objekti, ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti). Veidojot un labiekārtojot tūrisma objektus rekomendējams aptuveni prognozēt maksimālo apmeklētāju skaitu, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un higiēnas pakalpojumus (tualetes). Visi labiekārtošanas un infrastruktūras attīstības projekti ĪADT vai to tiešā tuvumā saskaņojami ar DAP;
- jāsekmē videi draudzīgu transporta veidu attīstība, efektīva sabiedriskā transporta attīstība, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti. Veidojot jaunus velosceļus, izvērtējama to potenciālā ietekme uz vidi, tai skaitā bioloģisko daudzveidību un ainavu. Izvērtējama nepieciešamība velosceļu papildināt ar labiekārtojuma elementiem (atkritumu urnām, soliēm, tualetēm u.c.);
- vides politikas realizācijas pasākumi: sabiedrības izglītošana un informēšana, aktīvas vides aizsardzības pasākumu kampaņas, sabiedrības vides izglītības un apziņas veicināšana;
- jāsamazina vides piesārņošanas iespējas, kur vien iespējams, izvēloties inovatīvus risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas;
- rekomendējams izstrādāt trokšņa kartes teritorijām, kur tiek pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās trokšņa robežvērtības dzīvojamās apbūves teritorijās.

Jāatzīmē, ka vairāki no plānošanas dokumentos definētajiem mērķiem un uzdevumiem tieši sasaucas ar vides un dabas aizsardzības un racionālas apsaimniekošanas pasākumiem, kas veicami negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana un plānotā ēku renovācija, kā arī citi pasākumi, kas vērsti uz novada vides kvalitātes uzlabošanu.

12. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums

Stratēģijai un Attīstības programmai netika izstrādāti alternatīvi varianti. To izstrādes gaitā sadarbībā ar sabiedrības un NVO pārstāvjiem tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnēs un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus.

IAS ietvaros tika izvērtēti četri turpmākie novada attīstības scenāriji

Alternatīvais attīstības scenārijs	Īss īstenošanas rezultāta apraksts	Prognozējamās ietekmes uz vidi
1. Līdzsvarotas, diversificētas attīstības scenārijs	Atbilstoši vīzijai, katra novada daļa izmanto savas teritorijas īpatnības un vislabāk attīsta tieši sev raksturīgo potenciālu. Pārvaldība uzmanīgi seko vīzijā un stratēģiskajos mērķos ietvertā līdzsvara principa saglabāšanai visās tā izpausmēs. Infrastruktūras pieejamība un materiālās labklājības pieaugums kopā ar pašvaldības mērķtiecīgu stimulēšanas programmu veicina dzimstību. Ogrē kā valsts pilsēta izmanto savas resursu piesaistes iespējas, novirzot tos visā teritorijā, attīstot satiksmes ceļu un nodrošinot iedzīvotājiem nepieciešamā pakalpojumu groza pieejamību arī attālākajos lauku pagastos. Attālākie lauku pagasti izmanto savu raksturīgo pievilcību un aktīvi piesaista attālināti strādājošos no Rīgas un citām teritorijām.	Ilgtspējīgas, sabalansētas attīstības scenārijs. Atbilstošas infrastruktūras un pakalpojumu attīstība visā novada teritorijā nodrošina labus dzīves apstākļus iedzīvotājiem, vides aizsardzības pasākumu īstenošanu. Līdzsvaroti attīstot novada teritoriju tiek novērsta antropogēnās slodzes koncentrācija. Labklājības pieaugums nodrošina arī pietiekamu pašvaldības budžetu, kas ļauj īstenot infrastruktūras attīstības un vides aizsardzības pasākumus.
2. Centra-perspektīvo nomaļu scenārijs	Strauji attīstoties blakus teritoriju, pirmkārt, Rīgas ekonomikai. Ogres novada ekonomiskā attīstība neatpaliek, tomēr koncentrējas pārsvarā Rīgai un Ogrē tuvākajās teritorijās. Pārējās teritorijas ekonomiski atpaliek, kaut sociālā infrastruktūra attīstās, pievilinot jaunus iedzīvotājus, kas ir priekšnosacījums ekonomiskajai attīstībai ilgtermiņā, bet plānošanas periodā vēl neizpaužas, jo viņi pārsvarā nestrādā Ogres novadā. Attālākajos pagastos turpinās pašreizējās, nelabvēlīgās tendences, kaut arī to temps mazinās	Šādā attīstības scenārijā prognozējams, ka būtiski pieaug antropogēnā slodze Pierīgas teritorijās, Ogrē un Ikšķilē. Ja Infrastruktūras attīstība arī koncentrējas šajās teritorijās, pārējās iespējama komunālo pakalpojumu slikta pieejamība vai nepieejamība, individuālie risinājumi var radīt būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi, it sevišķi notekūdeņu apsaimniekošanas un atkritumu apsaimniekošanas jomās. Šī scenārija īstenošanas gadījumā nepieciešams īpašu uzmanību pievērst attālāko teritoriju apsaimniekošanas nodrošināšanai. Šī scenārija īstenošanas gadījumā var pasliktināties vides stāvoklis, it sevišķi teritorijās, kur netiek

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

		nodrošināta atbilstoša infrastruktūra cilvēku dzīvošanai.
3. Tranzīta-rūpniecības scenārijs	Strauji augot ražošanas un loģistikas uzņēmumiem, iedzīvotāju dzīvesvides kvalitāte netiek līdzī ekonomiskajai attīstībai, pasliktinās cilvēku piekļuves iespējas dabas pamatnes teritorijām. Novada Rīgai tuvākā daļa kļūst par lielpilsētas guļamvagonu un industriālo piedēkli. Pakalpojumu infrastruktūra ārpus lielākajiem centriem attīstās nepietiekami un neveicina jaunu iedzīvotāju piesaisti novadam.	Attīstības scenārijs ar būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, nenodrošina ilgtspējīgu attīstību. Prognozējams, ka pasliktināsies iedzīvotāju dzīves līmenis un vides stāvoklis.
4. Centra-stagnācijas scenārijs	Ieguldījumi pārsvarā koncentrējas novada centrā. Ikšķile un teritorijas ap dzelzceļu un autoceļu A6 funkcionē kā Rīgas guļamvagoni, bet pārējā teritorija pārvēršas par ar centru slikti saistītās nomalēs, kurās ir nepietiekams sociālo pakalpojumu klāsts un vāja infrastruktūra, un kuras iedzīvotāji pamazām pamet.	No vides un ilgtspējīgas attīstības viedokļa negatīvākais scenārijs. Prognozējams, ka nebūs iespējams novada teritorijā attīstīt un nodrošināt atbilstošu komunālo infrastruktūru, vides aizsardzības pasākumu īstenošanu. Prognozējams, ka pasliktināsies iedzīvotāju dzīves līmenis un vides stāvoklis.

Izvērtējot visus četrus scenārijus, par labāko no vides un ilgtspējas viedokļa atzīstams 1. *Līdzsvarotas, diversificētas attīstības scenārijs*. Šī scenārija īstenošana nodrošina ilgtspējīgu, līdzsvarotu novada teritorijas attīstību, atbilstošas infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, nepieļaujot antropogēnās slodzes, tai skaitā rūpniecības uzņēmumu un iedzīvotāju koncentrāciju tikai centra teritorijās.

13. Iespējamie kompensēšanas pasākumi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”

Pašreizējā detalizācijas pakāpē atbilstoši Stratēģijā un Attīstības programmā ietvertajiem stratēģiskajiem un vidēja termiņa mērķiem un tiem pakārtotajām rīcībām, un to īstenošanai nav iespējams konstatēt prognozējami būtisku negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Ogres novadā, to teritoriālo integritāti ekoloģiskajām funkcijām un bioloģisko daudzveidību.

Tādējādi šajā plānošanas etapā nav nepieciešams izvērtēt un izstrādāt kompensēšanas pasākumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Tai pat laikā, turpmākajā teritorijas attīstības procesā un konkrētu projektu īstenošanā, ievērojamas normatīvo aktu prasības saistībā ar potenciālām ietekmēm uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un gadījumos, kad iespējamas negatīvas ietekmes uz ĪADT, izvērtējama šo darbību īstenošanas nepieciešamība, vai izstrādājami kompensēšanas pasākumi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Īstenojot attīstības projektus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ir jāpiesaista sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēti speciālisti, kā arī jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi par projektu īstenošanu.

14. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

Ogres novada teritorija tieši nerobežojas ar Latvijas republikas kaimiņvalstīm. Plānošanas dokumenti nosaka novada ilgtspējīgas attīstības virzienus un pasākumus šo virzienu ietvaros. Plānotie pasākumi galvenokārt ietekmē Ogres novada teritoriju un nav prognozējama jebkāda pārrobežu ietekme.

Ogres novada Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas rezultātā nav prognozējama ietekme uz citu valstu teritorijām un vides stāvokli tajās.

15. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību veic pašvaldība, arī plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringu nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no valsts institūcijām.

Lai konstatētu Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2034. gadam un Ogres novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Ogres novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (elektroniskā veidā) Birojā

Lai kvalitatīvi veiktu šo uzdevumu, pašvaldības speciālistam būtu jāsaņem atļauja strādāt ar valsts vides monitoringa datu bāzēm, tādējādi izvērtējot vides kvalitātes stāvokli un tā izmaiņu tendences. Šobrīd šāda pieeja speciālistiem netiek nodrošināta.

Būtisks atbalsts Monitoringa ziņojuma izstrādei būtu vienotas vides informācijas sistēmas izveide Ogres novada pašvaldībā, kur tiktu apkopota vismaz ikgadēja informācija par:

- ūdensapgādes vajadzībām iegūto ūdens apjomu un kvalitāti, centralizētās ūdensapgādes sistēmu paplašināšanos (abonentu skaita izmaiņas);
- notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmu, vidē novadīto attīrīto notekūdeņu daudzumu un kvalitāti, centralizētās notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas paplašināšanos (abonentu skaita izmaiņas), no individuālajām notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmām izvesto notekūdeņu apjoms;
- novada teritorijā savākto atkritumu daudzums, tai skaitā šķīrto atkritumu, abonentu (līgumu) skaita izmaiņas, kas izmanto atkritumu apsaimniekotāja pakalpojumus;
- centralizētās siltumapgādes ietvaros esošo sadedzināšanas iekārtu uzskaitē, emisiju gaisā apjomi, centralizētās siltumapgādes lietotāju (abonentu) skaits;
- iedzīvotāju sūdzības par vides stāvokli, un ierosinājumi tā uzlabošanai;
- projekti, kuru īstenošana ietekmē vides stāvokli.

Lai labāk novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz vidi, papildus būtu nepieciešami šādi statistikas, pētījumu vai novērojumu dati:

- zemes lietojuma veida izmaiņas;
- virszemes ūdeņu kvalitātes monitorings;
- pazemes ūdeņu kvalitātes un kvantitātes monitorings;
- bioloģiskās daudzveidības monitorings;
- gaisa kvalitātes monitorings, tai skaitā pētījumi gaisa kvalitātes noteikšanai satiksmes plūsmu mezgļpunktos;
- autoceļu un dzelzceļa stratēģiskās trokšņa kartes, dati par trokšņa līmeņa pārsniegumiem, transporta plūsmas izmaiņām;
- pētījumi par iedzīvotāju veselības stāvokli;

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

-
- dati par atjaunojamo energoresursu (ģeotermālo, saules enerģijas, biomasas, vēja u.c.) izmantošanu.

Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtēšanai ieteicams izvērtēt šādu rādītāju un to izmaiņu raksturojuma plānošanas dokumentu īstenošanas procesā iekļaušanu uzraudzības indikatoru sarakstā:

- iedzīvotāju apmierinātība ar vietējo pašvaldību un tās darbību;
- aizsargājamo dabas teritoriju, zaļo zonu un parku īpatsvars;
- publiski pieejamo zaļo zonu īpatsvars;
- uzņēmumu, kuriem piešķirti vides sertifikāti, procentuālais īpatsvars no kopējo uzņēmumu skaita u.c.;
- gaisa kvalitātes rādītāji;
- emisiju daudzums gaisā no stacionārajiem avotiem;
- atjaunojamo energoresursu izmantošana;
- novadīto notekūdeņu daudzums;
- virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāji;
- dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji;
- peldūdeņu kvalitātes rādītāji;
- poligonos un atkritumu izgāztuvēs apglabāto sadzīves atkritumu daudzums;
- piesārņoto vietu daudzums un platība;
- apbūvēto teritoriju platība;
- valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits.

Lai pieņemtu lēmumu par konkrēta indikatora izmantošanu, izvērtējama informācijas esamība, pieejamība un ticamība, t.sk. izvērtējot, vai konkrētie dati vai informācija ir pieejama un cik blīvi teritorijā ir izvietoti novērojumu punkti, un cik detāli iegūtā informācija raksturo vides stāvokli novadā.

Vides pārraudzības valsts birojā ir izstrādātas metodiskās vadlīnijas plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai, kā arī vienota iesniedzamā monitoringa pārskata forma tie publicēti VPVB interneta vietnē: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings> .

Izmantotie avoti

- Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 lapa 35, 25 un paskaidrojuma raksts, VGD
- Latvijas ģeoloģija, VGD 1998.
- Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecības dūņu) krājumu bilance par 2018.gadu, LVĢMC, 2010
- Derīgo izrakteņu atradņu kadastrs, LVĢMC, 2018
- Sateces baseina principa ieviešana teritorijas plānošanā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 2001.
- Valsts statistikas pārskats par sadzīves un bīstamajiem atkritumiem”Nr.3-A”
- Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss”
- Valsts statistikas pārskats „Nr.2 Ūdens”
- „Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi Latvijā, noteikšanas metodika”, Latvijas Dabas fonds, 2010;
- Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021.gadam;
- Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016. – 2021.gadam
- Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021.gadam;
- Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016. – 2021.gadam

Elektroniskie uzziņas avoti

- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs – www.lvģmc.gov.lv.
- Dabas aizsardzības pārvalde – www.daba.gov.lv.
- Latvijas dabas fonds – www.ldf.lv.
- Valsts vides dienests – www.vvd.gov.lv. 5. Vides pārraudzības valsts birojs - www.vpvb.gov.lv
- LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija – www.varam.gov.lv.
- Veselības inspekcija – www.vi.gov.lv.
- Kultūras karte – www.kulturaskarte.lv.
- Latvijas Vēstneša tiesību aktu vortāls – www.likumi.lv
- Nodarbinātības valsts aģentūra <http://www.nva.gov.lv>
- Valsts reģionālās attīstības aģentūra
- http://www.vraa.gov.lv/lv/publikacijas/attistibas_indekss/
- Valsts zemes dienests
- <https://www.vzd.gov.lv>
- Lursoft statistika <https://www.lursoft.lv/>
- Valsts meža dienests
- <http://www.vmd.gov.lv>
- <https://www.ldz.lv/lv/troksnis>
- <https://lvceli.lv/celu-tikls/projekti/ricibas-plans-vides-troksna-samazinasanai-valsts-autocelu-posmiem/>
-

Pielikumi

1.pielikums VPVB Lēmums Nr. 4-02/78 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”	119
2.pielikums Paziņojums par 1.sabiedrisko apspriešanu	127
3.pielikums 1.sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli	128
4.pielikums Paziņojums par 2.sabiedrisko apspriešanu	138
5.pielikums 2.sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli.	139

VPVB Lēmums Nr. 4-02/78 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu"

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

22.07.2021

**Lēmums Nr. 4-02/71
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu**

Adresāts:

Ogres novada pašvaldība, adrese: Brīvības iela 33, Ogre, Ogres novads, LV-5001, elektroniskā pasta adrese: ogredome@ogresnovads.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2034. gadam (turpmāk – Stratēģija) un Jaunveidojamā Ogres novada attīstības programma 2021.–2027. gadam (turpmāk – Attīstības programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Ogres novada domes (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 2-5.1/1478 "Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību", iesniegums "Par jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu" (turpmāk – Iesniegums), Ogres novada domes 2020. gada 30. novembra lēmums "Par jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam izstrādes uzsākšanu" un Ogres novada domes 2020. gada 17. septembra lēmums "Par jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu" (turpmāk – Lēmumi), Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Lielrīgas RVP) 2021. gada 22. februāra vēstule Nr. 11.2/1222/RI/2021 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību", Veselības inspekcijas 2021. gada 29. janvāra vēstule Nr. 4.5.-1./2046 "Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību" un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 22. februāra vēstule Nr. 4.8/1030/2021-N "Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību".

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Nemot vērā apstākļus, ka izstrādājamajos plānošanas dokumentos nav paredzētas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt vidi, bet ir paredzētas darbības, kas mazinās slodzes uz vidi, kā arī atpūtas vietu un maršrutu labiekārtošana mehānisko slodžu mazināšanai uz zemsedzi ĪADT, Pašvaldība uzskata, ka Stratēģijai un Attīstības programmai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams. Pašvaldības ieskatā būtu lietderīgāk veikt Stratēģisko novērtējumu jaunveidojamā Ogres novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros, kura izstrādi plānots uzsākt pēc Stratēģijas apstiprināšanas.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1.punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 28. jūnijā Birojā ir saņemta Pašvaldības 2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 2–5.1/1478 “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību*”, ar kuru Pašvaldība informē, ka, pamatojoties uz Lēmumiem, ir uzsākta Jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un Jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumiem:
  - 2.1. Stratēģijas izstrādes mērķis ir izstrādāt Stratēģiju, nosakot Ogres novada pašvaldības (administratīvā teritorija noteikta atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “*Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības*” 28. punktam) ilgtermiņa attīstības redzējumu, mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu.
  - 2.2. Stratēģijas izstrādes uzdevumi:¹⁷
    - 2.2.1. Noteikt Pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes un teritorijas specializāciju;
    - 2.2.2. Izstrādāt Pašvaldības telpiskās attīstības perspektīvu, nosakot vadlīnijas teritoriju plānošanai un attīstībai, definējot Pašvaldības administratīvās teritorijas perspektīvo telpisko struktūru, ietverot galvenās funkcionālās telpas un nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un to ilgtermiņa izmaiņas:
      - 2.2.2.1. apdzīvojama struktūru un priekšlikumus attīstības centru izvietojumam;
      - 2.2.2.2. dabas teritoriju telpisko struktūru;
      - 2.2.2.3. galvenos transporta koridorus un infrastruktūru;
      - 2.2.2.4. ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas;
      - 2.2.2.5. prioritāri attīstāmas teritorijas;
      - 2.2.2.6. sadarbībā ar blakus esošajām pašvaldībām attīstāmās teritorijas;

¹⁷ Apstiprināti ar Ogres novada domes 2020. gada 30. novembra lēmumu, pieejams: <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/119346>

-
- 2.2.2.7. citas Pašvaldības ilgtermiņa attīstībai nozīmīgas telpas un struktūras elementus.
- 2.2.3. Izstrādāt Stratēģijas ieviešanas un uzraudzības kārtību;
- 2.2.4. Izstrādājot Stratēģiju, izvērtēt un ņemt vērā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam, Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, Rīgas plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, t.sk. Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.–2030. gadam un Rīcības plānu Rīgas metropoles areāla attīstībai, blakus esošo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
- 2.3. Attīstības programmas izstrādes mērķis ir izstrādāt Attīstības programmu, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai.
- 2.4. Attīstības programmas izstrādes uzdevumi¹⁸:
- 2.4.1. Novērtēt Ogres novada pašvaldības (administratīvā teritorija noteikta atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma “*Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības*” 28.punktam) rīcībā esošos resursus (dabas resursi, infrastruktūra, cilvēkresursi), piedāvāt skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai, sekmēt rīcību un investīciju mērķtiecīgu plānošanu, kas ir pamats Pašvaldības vidēja termiņa budžeta plānošanai, visa veida investīciju piesaisti (pamats valsts atbalsta plānošanai, ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei), nodrošināt integrētu pieeju dažādu jomu attīstības un attīstību kavējošu jautājumu risināšanā, ņemot vērā aktuālos Eiropas Komisijas regulu projektus un regulas 2021. – 2027. gada periodam, nacionālā līmeņa, Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos, piemēram, Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014–2030 un Rīgas metropoles areāla attīstības plānā noteikto, kā arī plānojot Attīstības programmu telpiskajā perspektīvā.
- 2.4.2. Izvērtēt spēkā esošās Ogres, Ikšķiles, Lielvārdes un Ķeguma teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, nepieciešamības gadījumā tos izmantojot Attīstības programmas izstrādē (integrējot investīciju un rīcības plānos iekļautos projektus, aktivitātes un pasākumus), integrējot Attīstības programmā saskaņā ar Ogres novada pašvaldības 2019. gada 21. novembra lēmumu “*Par Ogres novada attīstības programmas 2021.–2027.gadam izstrādes uzsākšanu*” izstrādātās Attīstības programmas 2021.–2027. gadam redakciju, kā arī ņemt vērā jau uzsāktos un ieplānotos infrastruktūras u.c. attīstības projektus.
- 2.5. No normatīvajos aktos noteiktajiem teritorijas attīstības plānošanas principiem un prasībām vietējo pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas saturam un izstrādes kārtībai izriet, ka šie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti ir vērsti uz pašvaldības esošo resursu izvērtējumu un to efektīvāku izmantošanu, līdzsvarojot vides, sociālo un ekonomikas dimensiju. Plānošanas dokumenti neparedz tiešā veidā jebkādas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt vides

---

¹⁸ Apstiprināts ar Ogres novada domes 2020. gada 17. septembra lēmumu, pieejams: <https://tapis.gov.lv/tapis/lv/downloads/119350>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

stāvokli. Stratēģija un Attīstības programma paredz veikt darbības slodžu mazināšanai uz dabas vidi, plānojot atpūtas maršrutu labiekārtošanu, tai skaitā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – ĪADT) robežās. Stratēģijā un Attīstības programmā netiks ietverti pasākumi, kas var radīt būtisku ietekmi uz vidi.

- 2.6. Saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmas *OZOLS* datiem Ogres novada teritorijā atrodas dabas parki “*Ogres Zilie kalni*”, “*Ogres ieleja*”, dabas liegumi “*Daugava pie Kaibalas*”, “*Lielie Kangari*”, “*Vērenes gobu un vīksnu audze*”, “*Dūņezera purvs*”, “*Vāveres ezers*” un “*Vērenes purvi*”, kas ir *Natura 2000* teritorijas. Ne Stratēģija, ne Attīstības programma neparedz nekādas darbības, kas varētu pasliktināt šo teritoriju stāvokli. Minēto dabas parku teritorijā, plānojot atpūtas infrastruktūru, tiks paredzēti pasākumi, kas mazinās mehāniskās slodzes uz zemsedzi. Tāpat novadā atrodas dabas pieminekļi – aizsargājamas alejas: Vērenes muižas aleja, Vatrānes aleja, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi “*Rumbiņas ūdenskritums*”, Kalnrēžu dolomīt–smilšakmens atsegums, Līcupes atsegums, Ogres dolomīta krauja, aizsargājami dendroloģiskie stādījumi: Ķeipenes parks, Lielvārdes parks, Rembates parks, kā arī mikroliegums “*Dzelmes*”. Nozīmīgākā dabas resursu aizsargjosla ir virszemes ūdensobjekta aizsargjosla (lauku apvidos ne mazāk kā 500 m platumā Daugavai un 300 m platumā Ogrei), bet apdzīvotās vietās ne mazāk kā 10 m platumā no krasta līnijas. Aizsargjoslā saskaņā ar novada plānotajiem stratēģiskajiem uzstādījumiem var notikt labiekārtošanas darbi, esošās ceļu infrastruktūras uzlabošanas darbi, tūrisma maršrutu attīstīšana u.tml. darbības. Ciemu un pilsētu teritorijā iespējama būvniecība aizsargjoslas ārējās robežas tiešā tuvumā.
3. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
  - 3.1. VVD Lielrīgas RVP 2021. gada 22. februāra vēstule Nr. 11.2/1222/RI/2021 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, kurā norādīts, ka VVD Lielrīgas RVP ieskatā Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, ņemot vērā Likuma 4. panta piektajā daļā un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem ir jāizstrādā ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, jo plānošanas dokumenta realizācijai var būt būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību. VVD Lielrīgas RVP informē, ka teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde plānota plašai teritorijai ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju skaitu, daļā reģiona attīstība ir raksturojama kā dinamiska, kurai raksturīga ievērojama apbūves teritoriju paplašināšanās, t.sk. uz dabas teritoriju rēķina, kā arī tajā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) un biotopi. Ņemot vērā labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumus, VVD Lielrīgas RVP rekomendē Stratēģiskā novērtējuma izstrādi apvienot vienā dokumentā – gan Stratēģijai, gan Attīstības programmai.
  - 3.2. Veselības inspekcijas 2021. gada 29. janvāra vēstule Nr. 4.5.–1./2046 “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”. Veselības inspekcijas ieskatā Stratēģijai un Attīstības programmai Stratēģiskā novērtējuma procedūra nav piemērojama, jo Stratēģijā un Attīstības programmā netiks ietverti pasākumi, kas var radīt būtisku ietekmi uz vidi. Veselības inspekcijas vērtējumā būtu lietderīgāk veikt Stratēģisko novērtējumu jaunveidojamā Ogres novada teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros, kura izstrādi plānots uzsākt pēc Stratēģijas apstiprināšanas.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

- 3.3. DAP administrācijas 2021. gada 22. februāra vēstule Nr.4.8/1030/2021–N “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību*”, kurā izteikts viedoklis, ka, izvērtējot Likuma 4. panta trešo, ceturto, piekto daļu un 23. divi *prim* pantā noteiktos novērtējuma nepieciešamības kritērijus, DAP administrācijas ieskatā Stratēģijai un Attīstības programmai Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams.
4. Attīstības programma un Stratēģija nav ietverta to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija un Attīstības programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
- 4.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts, tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.
- 4.3. No iepriekš minētā izriet, ka lielā mērā to, vai plānošanas dokumentam nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, nosaka gan plānošanas dokumenta būtība (plānošanas saturs un risinājumi), gan joma vai teritorija, attiecībā uz kuru plānošanas dokuments izstrādāts (ar to saistītās vides problēmas). Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Attīstības programmu ir paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus četrām pašreizējām teritoriālām vienībām – Ogres novadam, Ikšķiles novadam, Lielvārdes novadam un Ķeguma novadam, paredzot priekšnoteikumus paredzēto darbību īstenošanai, ņemot vērā jau iepriekš izstrādātos plānošanas dokumentus un tur ietvertos risinājumus/pasākumus, tostarp uzsāktos un plānotos investīciju projektus. Vienlaicīgi Birojs konstatē, ka no četrām minētajām pašreizējām teritoriālām vienībām tikai Ikšķiles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2011–2030 gadam¹⁹ ir veikts Stratēģiskais novērtējums, tāpat nevienai no četrām minētajām pašreizējām teritoriālām vienībām (Ogres novadam, Ikšķiles novadam, Lielvārdes

¹⁹ Biroja 2011. gada 10. jūlija atzinums pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi>

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

novadam un Ķeguma novadam) spēkā esošajām attīstības programmām nav veikts Stratēģiskais novērtējums. Līdz ar to nav pamats uzskatīt, ka spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem būtu veikts plānoto risinājumu/ pasākumu Stratēģiskais novērtējums.

- 4.4. Kā norādīts Pašvaldības Iesniegumā, tad plānošanas dokumentu izstrāde, tostarp Stratēģijas izstrāde, tiks veikta saskaņā arī ar Rīcības plānu Rīgas metropoles areāla attīstībai²⁰. Ņemot vērā Ogres novada dinamisko attīstību, Stratēģijā paredzēts pārskatīt gan apdzīvojama struktūras un attīstības centru izvietojums, gan tiks vērtēti un noteikti galvenie transporta koridori un infrastruktūra, gan prioritāri attīstāmas teritorijas. Tādējādi ar Stratēģiju tiks pārskatīti spēkā esošie plānošanas dokumenti, kā rezultātā iespējamās arī būtiskas izmaiņas, kas būs ņemamas vērā turpmāko plānošanas dokumentu (tostarp teritorijas plānojuma) izstrādē (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta b. apakšpunkts).
- 4.5. Birojs secina, ka Attīstības programmā paredzēto pasākumu kopums varētu ietvert arī atsevišķu paredzēto darbību īstenošanu, kas vērsti uz uzņēmējdarbības veicināšanu, infrastruktūras attīstību (arī attālajos novada ciemos), tostarp ūdenssaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas jomā, kā arī projektiem atpūtas vietu un apdzīvoto vietu labiekārtošanai. Tādējādi plānotie projekti var būt potenciāli saistīti ar Likuma pielikumos minētajām darbībām un to apjomiem, kas ir priekšnoteikums Stratēģiskā novērtējuma piemērošanai saskaņā ar Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktu. Šādā kontekstā Birojs ņem vērā, ka priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti tiek ietverti teritoriju plānojumā, tomēr šāda ievirze ir arī ilgtermiņa attīstības Stratēģijai, bet Attīstības programma pēc būtības ir instruments pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai. Katrā no plānošanas dokumentiem būtiski vides jautājumi tiek risināti atšķirīgā griezumā un detalizācijā, bet plānošanas teritorija ir raksturojama kā dinamiska, tajā pastāv virkne risināmo vides jautājumu (ietver arī jomas, kas minētas Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā). Šādā kontekstā Birojs secina, ka plānošanas dokumenti var paredzēt priekšnoteikumus arī paredzēto darbību īstenošanai, kas paredzēti, lai risinātu arī ar vidi saistītas problēmas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta d. apakšpunkts). Ja vērtēt plānošanas dokumentiem izvirzītos uzdevumus kopskatā ar teritoriālo reformu un Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam²¹ noteiktajiem izaicinājumiem, ir konstatējams, ka plānošanas teritorijai būs raksturīgas kompleksas (risināmās) vides problēmas, kuru vidū kā prioritārie jautājumi būs transporta infrastruktūras attīstība un mobilitātes uzlabošana Rīgas metropoles areālā. Ar plānošanas dokumentiem risināmie jautājumi un no tiem izrietošās vides ietekmes būs ilgtermiņa, tās skars plašu teritoriju (Likuma 23. divi *prim* 2. punkta a. un e. apakšpunkts).
- 4.6. Ņemot vērā Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas jomu un teritoriju, kuru varētu ietekmēt plānošanas dokumenta realizācija, arī VVD Lielrīgas RVP izteikusi viedokli, ka Stratēģijai un Attīstības programmai ir nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, jo teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde plānota plašai teritorijai ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju skaitu, daļā reģiona attīstība ir raksturojama kā dinamiska, kurai raksturīga ievērojama apbūves teritoriju

²⁰ Pieejams: <https://rpr.gov.lv/darbibas-jomas/attistibas-planosana/rigas-metropole/>

²¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam”.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

paplašināšanās, t.sk. uz dabas teritoriju rēķina. Ņemot vērā minēto, vides problēmu un risinājumu vērtējums, kas īstenojams plānošanas reģiona līmenī (izstrādājot un vērtējot reģiona plānošanas dokumentus), šajā gadījumā nebūs pietiekams.

- 4.7. Pieņemot šo lēmumu, Birojs ņem vērā, ka Attīstības programma pēc būtības ir instruments pašvaldības Stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai, tomēr šī dokumenta izstrāde un tajā ietveramais prioritāšu izsvēruma ir tieši saistīts/ atkarīgs no Stratēģijas (faktiski – no tās izrietēs), tādēļ abiem dokumentiem ir jāatspoguļo vienāds redzējums arī par risināmām vides problēmām, iespējamām ietekmēm un paņēmieniem, ar kādiem būtisku negatīvu ietekmi nepieļaut.
5. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, Birojam nav pamata konstatēt, ka plānošanas dokumenti nebūtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tai skaitā tādēļ, ka ar to izstrādi varētu tikt paredzētas (un tādēļ nepieciešams novērtēt) varbūtējas vides stāvokli būtiski ietekmējošas izmaiņas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Stratēģiskais novērtējums veicams iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai apzināšanai, novēršanai un samazināšanai pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts). Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentos paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* pantā noteiktajam, t.sk., sagatavojot plānošanas dokumentu vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23. pieci *prim* panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.
6. Biroja vērtējumā abiem plānošanas dokumentiem ir līdzīgi izaicinājumi un risināmās problēmas, – un šādos apstākļos, kad tiek likts pamats jaunas teritoriālās vienības telpiskās attīstības prioritātēm, vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga daudzveidīgo interešu iespējami savlaicīgai un mērķtiecīgai līdzsvarošanai. Tādēļ Biroja ieskatā par piemērotāko risinājumu šādā gadījumā uzskatāma pieeja, ka Stratēģiskais novērtējums Stratēģijai un Programmai tiek veikts apvienoti.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Ogres novada domes 2021. gada 28. jūnija vēstuli Nr. 2–5.1/1478 “Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanas nepieciešamību”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

---

citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Jaunveidojamā Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2034. gadam un Jaunveidojamā Ogres novada attīstības programmai 2021.–2027. gadam.

Direktora p.i.,

Ietekmes uz vidi novērtējuma daļas vadītāja

(paraksts*)

Iveta Jēgere

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

1. Ogres novada pašvaldība, e-pasts: ogredome@ogresnovads.lv.
2. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.

Paziņojums par 1.sabiedrisko apspriešanu

Informācija par Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034.gadam 1.0.redakcijas, Ogres novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam 1.0.redakcijas un Vides pārskata projekta publisko apspriešanu un līdzdalības iespējām bija publicēta Ogres novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Ogrēnietis"²² (01.12.2021. Nr.14 (605), lpp.3), "Ikšķiles Vēstis"²³ (24.11.2021. Nr.24 (328). lpp. 2), "Ķeguma novada Ziņas"²⁴ (10.12.2021. Nr.576/577, lpp. 3), laikrakstā "Ogres Vēstis Visiem" (17.11.2021. Nr.87 (1173), lpp.11), Pašvaldības tīmekļa vietnē^{25,26,27,28} Pašvaldības kontā sociālajā tīklā *Facebook* un Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā^{29,30}.

²² <https://www.ogresnovads.lv/lv/media/91476/download>

²³ https://www.ikskile.lv/sites/default/files/inline-files/IkskilesVestis_NOVEMBRIS_2021.pdf

²⁴ https://www.kegumanovads.lv/uploads/novadazines/123/Kegums_Decembris.pdf

²⁵ <https://www.ogresnovads.lv/lv/jaunums/ogres-novada-ilgtspējīgas-attīstības-stratēģijas-2021-2034-gadam-10-redakcijas-ogres-novada-attīstības-programmas-2021-2027-gadam-10-redakcijas-un-vides-parskata-projekta-publiska-apspriesana>

²⁶ http://www.lielvarde.lv/?option=com_content&view=article&Itemid=536&id=6871386

²⁷ <https://www.ikskile.lv/lv/jaunumi/ogres-novada-ilgtspējīgas-attīstības-stratēģijas-2021-2034-gadam-10redakcijas-ogres-novada>

²⁸ <https://www.kegumanovads.lv/lv/dzivessituacijas/sabiedriba/jaunumi-sabiedriba/5848-ogres-novada-ilgtspējīgas-attīstības-stratēģija?highlight=WyJzdHJhdGVnaWphIiwyaWwyMDIxXQ==>

²⁹ https://geolativija.lv/geo/tapis#document_19063

³⁰ https://geolativija.lv/geo/tapis#document_18361

1.sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli

Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034., Attīstības programmas 2021-2027. un Vides pārskata projektu

Publiskās apspriešanas sanāksme

Sanāksmes protokols

Datums:15.12.2021, plkst. 18.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija.
- Vides pārskata prezentācija.
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

NPK	Vārds uzvārds	pārstāvniecība
1.	Aija Romanovska	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
2.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
3.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projekta vadītāja
4.	Ilona Zeltiņa	SIA Ķemers Business and Law Company" telpiskā plānotāja
5.	Inga Gavēna	SIA "Firma L4" vides speciāliste
6.	Benita Šteina	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskā plānotāja
7.	Persona A	Sapulces dalībnieks
8.	Persona B	Sapulces dalībnieks
9.	Persona C	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise.

Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja iepazīstina ar darba kārtību;

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 1. redakciju (Prezentācija pielikumā);

Ilona Zeltiņa prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Telpiskās attīstības vadlīnijas (Prezentācija pielikumā);

Inga Gavēna prezentē Vides pārskatu (Prezentācija pielikumā);

Debates.

Persona A – Par investīciju plānu. Cik tālu ir izskatīts un novērtēts pašā pašvaldībā no vadības puses?

Edīte Ķemere – investīciju plāns ir cieši saistīts ar pašvaldības budžetu, aktivitātes ir saistītas ar budžeta un ES finansējuma piesaisti.

Aija Romanovska – investīciju plāns ir speciālisti ir apstiprinājuši un nodevuši sabiedriskai apspriešanai. Plānā ir iekļauti projekti, kas ir virs 50000. Investīciju plāns ir 3 gadiem.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Persona A – tas ir labs precizējums, ja ievērojam pēctecību tad projekti, kas nav realizēti tiks realizēti nākamajos gados – (Ķeguma novads) Lāčplēša ielas remonts, Ķeguma iela, velo celiņš ar izbūvi no Ikšķīles līdz Jumpravai finansējums ir 1milj. eiro, ir nereāls, cerams, ka būs papildus finansējums, priecē bērnu laukuma izbūve, cerams, ka nekas nemainīsies.

Jevgēnijs Duboks – Investīciju plāns tiek aktualizēts katru gadu, veicamie darbi, aktivitātes tiek aktualizētas pēc nepieciešamības, ievērojot pēctecību.

Aija Romanovska – par velo celiņu būvniecību, tā arī ir, ka aktivitātes ne būs tik ātri, ir paredzēti projektēšanas darbi un finanšu piesaiste līdz 2027. gada šim projektam.

Persona A – jāapsver ideja par apļveida velo ceļa būvniecību, kas veicinātu arī tūrisma attīstību.

Aija Romanovska – maršruts ir ļoti apsveicams, bet as ir jāsaista ar investīcijām.

Persona B – Tīnūžu centra attīstībai – bērnu laukumu izveide, bērnu attīstībai.

Aija Romanovska – esam izvērtējuši kopā ar Ikšķīles kolēģiem attīstīt 2 bērnu laukumus – 1 Tīnūžu centrā, otru pie bērnudārza, izmaksas ir mazākas par 50 tūkst eiro.

Persona C - Ķeguma Rīgas ielas 12 projekts, kas plānots darīt?

Aija Romanovska – projekts tiek saglabāts tālākai attīstībai.

Persona B – par autobusu satiksmi, Tīnūži uz Kranciema pusi, autobusa nav.

Aija Romanovska – jautājums ir jārisina ar ATD par jaunu maršrutu izveidi uz Kranciema pusi, tas nav investīciju plāna uzdevums.

Persona C – par sociālo māju Rembatē, vai ir virzība šajā projektā.

Aija Romanovska – nodots ekspluatācijā lifts pacēlājs. Ir atstāts plāna tālākai attīstībai.

Persona C – par veco pasta ēku Rembatē, pašvaldība ir veikusi aptauju, nezina rezultātus, šī vieta varētu tik attīstīta kā dienas centrs?

Aija Romanovska – nav informācijas par šo objektu, to noteikti paskatīsimies;

Persona C – Par Tomes tautas namu, veikta rekonstrukciju, bet ēkai ir parādījušies uz ārsienām pleķi, kas visticamāk ir atkarīgi no apkures, jo apmetums (fasādei varētu būt bojāts no mitrumu).

Aija Romanovska – ēkai ir būvniecības garantijas, tas nozīmē, ka jāsaazinās ar būvniekiem un jānoskaidro situācija; pagasta pārvalde strādā pie lietusūdeņu novadīšanas un skursteņa atjaunošanu;

Persona C – pleķi uz fasādes jau esot bijuši pirms rekonstrukcijas.

Persona B – par stāvvietu attīstību pie Kalnāju stāvvietu?

Aija Romanovska – stāvvietu jautājumu risina aģentūras "Ogres Zilie kalni"; par problemātiku esam informēti.

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv;

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam: plkst. 19:30.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projekta vadītāja Edīte Ķemere

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

**Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034., Attīstības programmas
2021-2027. un Vides pārskata projektu**

Publiskās apspriešanas sanāksme

Sanāksmes protokols

Datums:16.12.2021, plkst. 18.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija.
- Vides pārskata prezentācija.
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

NPK	Vārds uzvārds	pārstāvniecība
1.	Aija Romanovska	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
2.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
3.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projekta vadītāja
4.	Ilona Zeltiņa	SIA "Ķemers Business and Law Company" telpiskā plānotāja
5.	Inga Gavēna	SIA "Firma L4" vides speciāliste
6.	Benita Šteina	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskā plānotāja
7.	Egils Helmanis	Ogres novada pašvaldības domes priekšsēdētājs
8.	Persona A	Sapulces dalībnieks
9.	Persona B	Sapulces dalībnieks
10.	Persona C	Sapulces dalībnieks
11.	Persona D	Sapulces dalībnieks
12.	Persona E	Sapulces dalībnieks
13.	Persona F	Sapulces dalībnieks
14.	Persona G	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise

Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja iepazīstina ar darba kārtību;

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 1. redakciju (Prezentācija pielikumā);

Ilona Zeltiņa prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Telpiskās attīstības vadlīnijas.

Inga Gavēna prezentē Vides pārskatu.

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Debates

Persona A –Lūgums. Vai varētu beigās nedaudz pastāstīt par organizatorisko pusi stratēģijas īstenošanā. Kādas struktūrvienības, sabiedrības atbildēs par īstenošanu. Kāda būs komanda, kas stratēģiju īsteno.

Aija Romanovska – dokumentu izstrādi uzsākām pagājušajā gadā, tika izveidotas darba grupas, gan teritoriālās, gan speciālistu, kurās bija diskusijas par dokumenta izstrādi. Par dokumentu īstenošanu – investīciju plānu – tas ir 3 gadu dokuments; īstenošana ir pašvaldības kompetencē, dokumentos ir norādītas atbildīgās iestādes mērķu sasniegšanai.

Persona A – vairāk gribēju zināt, kas vadīs konkrētos projektus, šobrīd neredzu energoefektivitātes projektus, vai tas ir kaut kur iekļauts.

Aija Romanovska – stratēģiskajā daļā ir konkrētas rīcības, gan par viedo apgaismoju; skatāmie visu apdzīvo vietu energoefektivitātes pasākumi.

Persona A – pārvaldības organizatoriskām izmaiņām, cik ātrai tiek reagēts.

Aija Romanovska – operatīva rīcība ir pašvaldības funkcija.

Jevgēnijs Duboks – par energoefektivitāti ir saistīti 2 uzdevumi, kas atbilstoši uzraudzībā ir jāuzrāda konkrētu projektu skaits un ietaupītās enerģijas daudzums.

Persona B – cik lielā mērā prezentācija ir saistīta ar dokumentiem, kas ir pieejami mājas lapā.

Edīte Ķemere - šie dokumenti ir identiski.

Persona B – jautājums par biznesu, par nemateriālajām lietām, par energoefektivitāti, ievērtēt ģenerāciju pašvajadzībām, diversificēt riskus, tas saistās ar pašvaldības atbildību uz siltuma enerģētiku; stratēģija ir uzrakstīta kvalitatīvi, taču pašvaldības ziņā ir to realizēt, investīciju plāns parāda kā pašvaldība pēc būtības izprot plānošanas dokumentu, budžets 120 milj., biznesa attīstībai 2,8%, pārvaldībai - 0,62%; ja balstāmie uz policentriskās attīstības filozofiju, 61,2 milj. ir Ogres pilsētai, lai stratēģija varētu tikt realizēta dzīvē.

Aija Romanovska – investīciju plāns ir 3 gadu plāns un vienmēr jāatceras tā saiste ar budžetu, jo tuvāk gadam, jo precīzākas ir finanses; pašvaldība var radīt labu vidi biznesa attīstībai, bet tiešā veidā pašvaldība nevar finansēt uzņēmējdarbību, investīcijas pārvaldības efektivitātei ir plānotas gan tehnikas iegādei (datori), kā arī darbinieku kapacitātes celšanai.

Persona B – svarīgi ir saglabāt policentriskuma principu kopumā; neiet runa par naudas izlietojumu, bet vienmērīgu attīstību, lai investīcijas tiktu sadalītas līdzvērtīgi un atbildīgi visā novadā;

Aija Romanovska – par policentrisku attīstību tas ir arī par pakalpojuma grozu attīstīšana un pilnveidošana.

Persona C– tiešām apmežo vērtīgas zemes, kuras apstrādā?

Ilona Zeltiņa – Mežsaimniecības uzņēmumi uzpērk lauksaimniecības zemes, tās apsaimnieko neradot lauksaimniecības produktus, bet apmežojot jeb transformējot lauksaimniecības zemi uz meža zemi.

Persona C – nav atsauces uz bioekonomiku, *Green Deal*, nav lasītas jaunās nostādnes šajos jautājumos, nestādīsim kokus lauksaimniecības zemēs, kur tad mēs viņus stādīsim, nav atsauces uz Vidzemes plānošanas reģionu (turpmāk – VPR), sajūta, ka dokuments ir sagatavots iepriekš un

Stratēģiskā IVN Vides pārskats

tad ir pievienots VPR; kādi būs VPR dokumentā to nejut; lūgums iestrādāt; ja stāda kokus neapstrādātas lauksaimniecības zemēs nekas nenotiks, domājiet ar 21. gadsimta domāšanu.

Edīte Ķemere – jums taisnība, mūs ielika 1. jūlijā VPR, bet tas mūs neuztrauc, mums ir sava vieta un redzējums un dokumenti ir izvērtēti; saņemot VPR ir izvērtējumu lūgums parādīt sadarbības sfēras.

Ilona Zeltiņa – dokuments neparedz pilnībā vienlaidus apmežot, saglabājot ainavu, paredzam auglīgās un meliorētās zemes neapaudzēt ar mežiem.

Persona C– veicināt plantāciju mežu apmežošanu, kas nav bīstama lauksaimniecības zemēm; agromežsaimniecības sistēmas, kas notiek kopā ar lauksaimniecību.

Aija Romanovska – lūdzu piefiksēt protokolā par bioekonomikas, *Green Deal* aktualizēšanu plānošanas dokumentā;

Persona A– VARAM tiek izstrādāts finansējums par līdzdalības budžetu būs iespējams iesniegt projektus uzņēmējiem un pašvaldība, veiks izvērtējumu, lūdzu aprakstīt kā tiks izvērtēts šo projektu iekļaušana dokumentos un to aktualizācija.

Aija Romanovska – šobrīd nav normatīvo aktu par šīm aktivitātēm.

Persona C– īsti nesapratu par bioekonomiku, vai ir kāds pret to, īsi – bioekonomika ir ražošana no dabiskiem produktiem (koka).

Persona B– par izdevumu budžetu, kur var redzēt tos īstos skaitļus, kas plānoti konkrētā periodā?

Aija Romanovska – īstos skaitļus var redzēt pēc tam, kad ir apstiprināts katra gada budžets, jo, tad tie ir reālie skaitļi, ko pašvaldība darīs konkrētos projektos.

Jevgēnijs Duboks – atbilstoši normatīvajiem aktiem projektus apstiprina 3 gadu periodam, mēs esam identificējuši lielāku apjomu. Investīciju plāns tiek aktualizēts katru gadu, veicamie darbi, aktivitātes tiek aktualizēti pēc nepieciešamības.

Persona B– vai es pareizi saprotu, ka precīzāks ir līdz 2023. gadam.

Aija Romanovska – kamēr nav apstiprināts pašvaldības budžets, pavasarī būs redzams konkrēts investīciju plāns.

Persona B– uzskatu, ka uzņēmējdarbībai investīcijas ir par maz, kas nesaskan ar stratēģiju.

Aija Romanovska – jāskatās kopumā ne tikai konkrēti uzņēmējdarbībai, bet arī tehniskās infrastruktūras sakārtošana, kas pastarpināti veicina labvēlīgus apstākļus.

Persona B – precīzāk norādīt, cik tad investīcijas tiks piesaistītas uzņēmējdarbībai.

Jevgēnijs Duboks – piedāvā ieskatīties vadlīnijās noteiktai telpiskai perspektīvai, Ikšķīle atrodas integrētās attīstības teritorijā, tas nozīmē, ka ir veicināma, gan ražošanas un pakalpojumu attīstība.

Dagnija Lazdiņa – par *guļam vagoniem* – vislielākās emisijas rada transporta emisijas, labāk ka darba vietas ir laukos, laukos cilvēkus notur skolas un ražošana, ja mēs ļausim laukos veicināt bioekonomiku; jādodomā, lai visiem ir labi lielajā novadā.

Aija Romanovska – jāpavērtē, kas notiek laukos novadā – demogrāfija, uzņēmējdarbība, skolas.

Persona B– kāpēc uzņēmēji neizmanto projektu iespējas – novadā jāpievērš uzmanība konsultantu pieejamība projektu pieteikumu sagatavošanā.

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Egīls Helmanis – izvērtēsim, apkoposim priekšlikumus, vai vajadzīgs Muzikālais teātris Ogrē – domāju, ka jā, un attīstībai tas ir nepieciešams;

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv;

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam: plkst. 20:10.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projekta vadītāja Edīte Ķemere

Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034., Attīstības programmas 2021-2027. un Vides pārskata projektu

Publiskās apspriešanas sanāksme

Datums: 17.12.2021., plkst. 18.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija.
- Vides pārskata prezentācija.
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

NPK	Vārds uzvārds	pārstāvniecība
1.	Aija Romanovska	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
2.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
3.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projekta vadītāja
4.	Ilona Zeltiņa	SIA "Ķemers Business and Law Company" telpiskā plānotāja
5.	Inga Gavēna	SIA "Firma L4" vides speciāliste
6.	Benita Šteina	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskā plānotāja
7.	Persona A	Sapulces dalībnieks
8.	Persona B	Sapulces dalībnieks
9.	Persona C	Sapulces dalībnieks
10.	Persona D	Sapulces dalībnieks
11.	Persona E	Sapulces dalībnieks
12.	Persona F	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise.

Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja iepazīstina ar darba kārtību.

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 1. redakciju.

Ilona Zeltiņa prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Telpiskās attīstības vadlīnijas.

Inga Gavēna prezentē Vides pārskatu.

Debates.

Persona A – jautājums par teritoriju; cik tālu tas varētu ietekmēt un kā notiek process par blakus teritoriju attīstību.

Jevgēnijs Duboks – par stratēģijā noteiktajām telpām, nejausim ar funkcionālo zonējumu, Stratēģijā ir noteiktas vadlīnijas, kurās teritorijās ko varam attīstīt konkrētajā vietā.

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Inga Gavena – nevienai aktivitātei nav atceltas ietekmes uz vidi novērtējums, un tiem jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajam;

Ilona Zeltiņa – AB parka teritorija ir dabas un rekreācijas teritorija.

Persona A – galvenā bāza, lai kāda iemesla dēļ netiek veidota kāda ražošana, kas varētu ietekmēt atpūtas parka kvalitāti.

Aija Romanovska – šajā teritorijā nevar attīstītas piesārņojošas darbības.

Jevgēnijs Duboks – šajā teritorijā nevar attīstīt ražotnes, kas var kaut kādā mērā ietekmēt dabas un rekreācijas teritorijas.

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv;

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam: plkst. 19:30.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projekta vadītāja Edīte Ķemere

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

**Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2034., Attīstības programmas
2021-2027. un Vides pārskata projektu**

Publiskās apspriešanas sanāksme

Sanāksmes protokols

Datums: 18.12.2021., plkst. 12.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas
Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija.
- Vides pārskata prezentācija.
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

NPK	Vārds uzvārds	pārstāvniecība
1.	Aija Romanovska	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
2.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
3.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projekta vadītāja
4.	Ilona Zeltiņa	SIA Ķemers Business and Law Company" telpiskā plānotāja
5.	Inga Gavena	SIA "Firma L4" vides speciāliste
6.	Persona A	Sapulces dalībnieks
7.	Persona B	Sapulces dalībnieks
8.	Persona C	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise

Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja iepazīstina ar darba kārtību;

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 1. redakciju.

Ilona Zeltiņa prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas Telpiskās attīstības vadlīnijas.

Inga Gavena prezentē Vides pārskatu.

Debates

Persona A – par novada līdzsvarotu attīstību – lauki nekad nevar līdzsvaroti attīstīties, iedzīvotāju skaits laukos samazinās, nevar vienlīdzīgi attīstīties infrastruktūras pakalpojumi.

Atbild Aija Romanovska – līdzsvars nav vienāda attīstība; nav investīciju sadalījums uz galviņām, pagastos un pilsētās ir iedzīvotāju pieaugums; rīdžinieki izvēlas dzīvot lauku

teritorijās; skolās bērnu skaits pieaug. Visi šie faktori, priekšnosacījumi attīstības perspektīvei jāņem vērā.

Persona A – izsaka viedokli par novada eksporta potenciālu.

Atbild Aija Romanovska – par ražošanu uz to arī ejam; Ikšķile zināmā mērā ir izsmēlusi savas teritorija, tāpēc Ikšķiles, Tīnūžu pagasta teritorijā, kā tas bija noteikts arī Ikšķiles Attīstības programmā un saskaņots ar Ikšķiles attīstības speciālistiem, uzņēmējdarbība plānota ar augstu pievienoto vērtību. Attīstība, uzņēmējdarbība var notikt visā Ogres novada teritorijā. Par investīciju kapacitāti - palielinot nodaļu nenozīmē, kas būs vairāk investīcijas; ir jābūt speciālistiem, kas spēj to izdarīt;

Persona A – tūrisms ir biznesa ilūzija, neesam ne ar ko īpaši, labi, ka ir vietas, kur atpūsties novada iedzīvotājiem.

Atbild Aija Romanovska – piedāvāt labu infrastruktūru un vidi un darba vietas; tūrisms ir mazais bizness, to mēs saprotam, nākošajā plānošanas periodā ir paredzēts ES atbalsts, tāpat attīstība notiek arī ražojošo uzņēmumu jomā – potenciāls ir gan cilvēkresursu un teritoriju ziņā.

Persona A – pilsētattīstības modeļi, Ogre nav atradusi savu pozīciju, atrast Ogres īpašo vietu - ja tā orientējas uz ģimenes mājvietu, radīt drošu vidi.

Atbild Aija Romanovska precīzi definējuši neesam, gribam būt atpazīstami ar savu attīstību, būt atpazīstami, kā Tartu ar savu AHA centru; viens no uzdevumiem ir energoefektivitāte – alternatīvā kurināmā transporta attīstība.

Vide - vide, kas ir atšķirīga ar savām inovāciju, arhitektūru, domāšanas veidu - Ogres vērti, Muzikālais teātris;

Domājam par drošu vidi, esam piesaistījuši arī ārzemju ekspertu pilsētdrošības jautājumos. Investīciju plānā ir paredzētas aktivitātes drošības uzlabošanai; paredzēta drošas veloinfrastruktūras attīstība.

Persona A – par darbinieku algām - jāprasa precīza kompetence, kas spēj risināt jautājumus un radīt pievienoto vērtību.

Atbild Aija Romanovska – noteicošais ir darbinieku kompetence, nevis kvantitāte.

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv.

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam plkst. 13:30.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projekta vadītāja Edīte Ķemere

Paziņojums par 2.sabiedrisko apspriešanu

Informācija par Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam 2.0.redakcijas, Ogres novada attīstības programmas 2022.-2027.gadam 2.0.redakcijas un Vides pārskata redakciju publisko apspriešanu un līdzdalības iespējām bija publicēta Ogres novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Savietis"³¹ (12.07.2022. Nr.2 (002), lpp.7), Pašvaldības tīmekļa vietnē³², Pašvaldības kontā sociālajā tīklā *Facebook* un Valsts ģeotelpiskās informācijas portālā.^{33,34} Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata redakcijas pieejamība papīra formātā bija nodrošināta Pašvaldības Centrālās administrācijas ēkā, kā arī pilsētu/pagastu pārvalžu ēkās.

---

³¹ <https://www.ogresnovads.lv/lv/media/107549/download>

³² <https://www.ogresnovads.lv/lv/jaunums/ogres-novada-ilgtspējīgas-attīstības-stratēģijas-2022-2034gad-20-redakcijas-un-ogres-novada-attīstības-programmas-2022-2027gad-20-redakcijas-un-vides-parskata-projekta-publiska-apsriesana>

³³ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_23207

³⁴ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_23204

2.sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli

Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034., Attīstības programmas 2022-2027. un Vides pārskata projekta 2.0. redakcijas

Publiskās apspriešanas sanāksme

Sanāksmes protokols

Datums: 27.07.2022, plkst. 18.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Aija Romanovska, Ogres novada pašvaldības Centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija;
- Vides pārskata prezentācija;
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

<i>NPK</i>	<i>Vārds uzvārds</i>	<i>pārstāvniecība</i>
1.	Aija Romanovska	Ogres novada pašvaldības Centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja
2.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības Centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
3.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projektu vadītāja
4.	Inga Gavena	SIA "Firma L4" Vides speciāliste
5.	D.L.	Sapulces dalībnieks
6.	R.B.M	Sapulces dalībnieks
7.	I.C.	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise.

Aija Romanovska iepazīstina ar darba kārtību;

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 2. redakciju.

Inga Gavena prezentē Vides pārskatu.

Debates

D.L. – plānošanas dokumentos iestrādāt atsauci, kā atbalstāmā ekonomikas nozare bioekonomika;

Aija Romanovska – priekšlikums iestrādāt atsauci, kā atbalstāmā ekonomikas nozare ir bioekonomika.

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv.

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam: plkst. 19:05.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projekta vadītāja Edīte Ķemere

OGRES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022.-2034.GADAM
OGRES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2027.GADAM
Stratēģiskā IVN Vides pārskats

Ogres novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034., Attīstības programmas 2022-2027. un Vides pārskata projekta 2.0. redakcijas

Publiskās apspriešanas sanāksme

Sanāksmes protokols

Datums: 28.07.2022, plkst. 18.00

Zoom vidē

Sanāksmi vada: Jevgēnijs Duboks, Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs.

Darba kārtībā:

- Plānošanas dokumentu prezentācija.
- Vides pārskata prezentācija.
- Debates.

Sanāksmes dalībnieki:

<i>NPK</i>	<i>Vārds uzvārds</i>	<i>Pārstāvniecība</i>
1.	Jevgēnijs Duboks	Ogres novada pašvaldības Centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs
2.	Edīte Ķemere	SIA "Ķemers Business and Law Company" projektu vadītāja
3.	Inga Gavēna	SIA "Firma L4" Vides speciāliste
4.	J.S.	Sapulces dalībnieks
5.	J.K.	Sapulces dalībnieks
6.	D.D.	Sapulces dalībnieks
7.	A.V.	Sapulces dalībnieks

Sanāksmes norise

Jevgēnijs Duboks, Ogres novada pašvaldības Centrālās administrācijas Attīstības un plānošanas nodaļas telpiskais plānotājs iepazīstina ar darba kārtību.

Edīte Ķemere prezentē Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas 2. redakciju.

Inga Gavēna prezentē Vides pārskatu.

Debates

J.S. – priekšlikums papildināt pašreizējo situāciju ar informāciju par sporta infrastruktūras objektiem;

Jevgēnijs Duboks – projekta sagatavošanas laikā, tika apzināta informācija par sporta infrastruktūru, tā kā informācija nepārtraukti atjaunojas piedāvāju iesniegt savu priekšlikumu, papildus informācijas pievienošanai, ko izvērtēsim.

Sanāksmes dalībnieki tiek aicināti savus priekšlikumus sniegt arī rakstiski uz ogredome@ogresnovads.lv, www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", jevgenijs.duboks@ogresnovads.lv.

Sanāksmes videoieraksts ir pieejams pašvaldībā pēc pieprasījuma.

Sanāksmi slēdzam: plkst. 18:47.

Protokols sagatavots izmantojot audio/video ierakstu no zoom vides.

Protokolu sagatavoja

SIA "Ķemers Business and Law Company"

projektu vadītāja Edīte Ķemere